

BİRLİK BAŞKANIMIZ TOPBAŞ, ASYA BELEDİYE BAŞKANLARI FORUMU BAŞKANI SEÇİLDİ

**CEMR GENEL SEKRETERLER
TOPLANTISI SİRBİSTAN'DA
YAPILDI**

**NİSAN AYINDA 2500
BELEDİYE PERSONELİNE
EĞİTİM VERİLDİ**

**BİRLİĞİMİZ BELEDİYESİ BELEDİYESİ
FUARLARINDA TEMSİL
EDİLDİ**

Türkiye Belediyeler Birliği

adına sahibi

Dr. Kadir TOPBAŞ

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Hayrettin GÜNGÖR

Genel Sekreter

Yayın Kurulu

Hayrettin GÜNGÖR

Prof. Dr. Adem ESEN

Ali GÜNEY

Ayşe ÜNAL

Cevdet SÖKMEN

Dr. Kasım TURGUT

Fuat UZUN

Mahmut ÇOLAK

Tahir TEKİN

Yasemin GÜNGÖR

Genel Yayın Yönetmeni

Burcu KULAÇ

Yönetim Yeri

Tunus Caddesi No: 12

Kavaklıdere - ANKARA

Tel:(0 312) 419 21 00 (pbx)

Faks: (0312) 41921 30

e-posta: dergi@tbb.gov.tr www.tbb.gov.tr

Tasarım

BRC Organizasyon Reklam Ltd. Şti.

www.brcorganizasyon.com.tr

Baskı

Başak Mat. Tan. Hiz. Ltd. Şti.

Anadolu Bulvarı Meka Plaza No:5/15 Gimat/

Yenimahalle, Ankara

ISSN 1308-6707

Yayın Türü

Dergimiz ayda bir yayımlanan yaygın süreli yayındır.

Nisan, Sayı: 756

Basım Tarihi: 7.7.2011

Başyazı

Dr. Kadir TOPBAŞ

Türkiye Belediyeler Birliği ve
İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı

Birliğimiz, belediyelerin uluslararası alanda temsilini sağlamak, yerel yönetimlerle ilgili gündemi takip etmek, yönlendirmek ve dünyadaki iyi uygulamaları belediyelerimize tanıtmak amacıyla çalışmalar yapmak-tadır. Bu kapsamda, yerel yönetimler alanında faaliyet gösteren ulus-lararası kuruluşlar, başta Avrupa Birliğine üye ülkelerin ulusal birlikleri olmak üzere yabancı ülke birlikleri, resmi ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yaparak, belediyelerimizin çalışmalarını destekleyici mahiyette çok çeşitli etkinlik, proje ve programlar geliştirmektedir.

Bu kapsamda Türkiye Belediyeler Birliği, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Tahran Belediyesi ve Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler - Ortadoğu ve Batı Asya Bölge Teşkilatı (UCLG-MEWA) işbirliğinde düzenlenen ve başkanlık seçiminin de yapıldığı 2. Asya Belediye Başkanları Forumu (AMF) Nisan ayında İstanbul'da gerçekleşmiştir.

Dünyanın en büyük yerel yönetimler teşkilatı olan UCLG'nin yanı sıra AMF'de de Başkan olarak görev yapacak olmaktan büyük bir onur ve mutluluk duyuyorum. Günümüzde yerel yönetimler küresel ısınma, yok-sullukla savaş gibi büyük ve önemli etkenlerle mücadele etmektedirler. Başkanlığım süresince, bu değerler üzerine yapılan mücadele büyük bir kararlılıkla ve daha etkin bir şekilde sürdürülecektir.

Nisan ayında ayrıca UCLG'nin Avrupa teşkilatı olan ve sadece Avrupa Konseyine üye ülkelerin ulusal düzeyde örgütlenmiş bulunan birlikleri-nin üye olabildikleri Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyinin (CEMR) Sırbistan'da yapılan Genel Sekreterler Toplantısına da katılım sağlan-mış ve TBB'nin CEMR'dan beklentisinin, AB uyum sürecinde iyi uygula-maların paylaşımı, deneyim ve tecrübelerin ortak platformda tartışıl-ması yönünde olduğu ifade edilmiştir.

Diğer taraftan Birliğimizce düzenlenen eğitim seminerleri büyük bir hız-la devam etmektedir. Fuar kapsamında düzenlenen eğitimler, hizmet içi eğitim seminerleri ve TBB Belediye Akademisi kapsamında verilen eğitimlerden Nisan ayında 2500 belediye personeli yararlanmıştır.

Belediyelerimizle ilgili konularda mevzuat hazırlıkları yakından takip edilerek görüş ve öneriler ilgili kurumlara bildirilmiştir. Ayrıca Sözleş-meli Personel ve Tarifeler konusunda Yönetmelik Taslakları oluşturul-muş Mahalli İdareler Bütçe İçi İşletme Yönetmeliği'nin iptali için de dava açılmıştır.

Nisan ayında yapılan tüm faaliyetler ve yürütülen çalışmalar dergimiz sayfalarında yerini almıştır.

Dergimiz, Birliğimizce yürütülen çalışmalardan belediyelerimizi haberdar etmenin yanında belediye personelinin de çalışmalarını ısk tutmak amacıyla yoluna devam etmektedir.

İlgiyle beklenen dergimizin yararlı olması temennisi ile esenlikler dile-rim.

4 BİRLİK BAŞKANIMIZ TOPBAŞ, ASYA BELEDİYE BAŞKANLARI FORUMU BAŞKANI SEÇİLDİ

7 CEMR GENEL SEKRETERLER TOPLANTISI SİRBİSTAN'DA YAPILDI

YAZARLARA DUYURU

İLLER VE BELEDİYELER DERGİSİ YAYIM VE YAZIM İLKELERİ

İller ve Belediyeler Dergisi Türkiye Belediyeler Birliğinin aylık süreli yayın organıdır. Dergide, yerel yönetimleri ilgilendiren her türlü çalışmaya ve Birlik faaliyetlerine ilişkin haberlere yer verilmektedir.

YAYIM İLKELERİ

1. Derginin yazı dili Türkçe'dir.
2. Dergiye gönderilen makale ve diğer çalışmalar, daha önce başka bir yerde yayımlanmamış veya yayımlanmak üzere gönderilmemiş olmalıdır.
3. Yayın kurulu tarafından şekil, içerik, yayım ve yazım kuralları yönünden değerlendirilen çalışmalar sonucunda, makalenin yayımlanmasına, yazardan düzeltme, ek bilgi ve kısaltma istenmesine ya da yayımlanmamasına karar verilir. Bu karar yazara bildirilir, düzeltme için yazara 3 takvim günü süre tanınır.
4. Makalelerde, makalenin özünü bozmayacak şekilde yapılacak değişiklikler yazara bildirilmeksizin yayın kurulunca yapılır.
5. Dergide yayımlanan makale ve diğer çalışmaların yazılı ve elektronik ortamda tüm yayın hakları Dergiye aittir.
6. Dergide yayımlanan yazıların her hakkı saklı olup, kaynak gösterilmeksizin, alıntı yapılamaz ve çoğaltılamaz.
7. Dergide yayımlanan çalışmalardaki fikirler ve görüşlertamamıyla yazara ait olup, Dergiye bağlamaz.
8. Her makalenin başına konu edilen çalışmanın amacının açıklandığı spot olarak kullanılmak üzere kısa bir özet eklenmelidir. Bu kısa özet en az 40 en fazla 70 kelime olmalıdır. Ayrıca gerekli durumlarda kullanılmak üzere en az iki, en çok dört adet makalenin önemli ve çarpıcı bölümlerini içeren en az 20, en fazla 50 kelimeden oluşan spot cümleler hazırlanmalıdır.
9. Mevzuat ve yargı kararlarının kullanılması halinde, bunlara aynen yer verilmemeli, kısa ve özet bir biçimde yazarın da görüşünü kapsayacak şekilde yorumlanmalıdır.
10. Dergide yayımlanacak eserlerde, belli bir kurum, kuruluş veya şahısa olumlu ya da olumsuz bir şekilde işaret edilmemesine özen gösterilmelidir.

YAZIM İLKELERİ

1. Makaleler ve diğer çalışmalara ilişkin fotoğraf, şekil, tablo vb. dokümanlarını ve yazara ait fotoğrafın yüksek çözünürlükte jpg formatında dergi@tbb.gov.tr adresine veya Tunus Caddesi No:12 Kavaklıdere Ankara adresine CD ile gönderilmelidir.
2. Yazarın adı, soyadı, unvanı, görevi, e-posta adresi, çalıştığı kurum/kuruluş bilgisi yazının ilk sayfasında, başlığın altında yer alacak biçimde gönderilmelidir.

3. Yazılar; Microsoft Windows Word ortamında; A4 boyutunda, kenar boşlukları iki buçuk (2,5) cm. ve satır aralığı bir buçuk (1,5) cm, Times New Roman karakterinde, 12 punto, dipnotlar 10 punto ile ve toplam 6 sayfayı geçmeyecek şekilde kaleme alınmalıdır.

4. Makalenin ana başlığı mümkün olduğunca kısa tutulmalıdır. Makalelerde kullanılacak bölüm başlıkları büyük harf ve bold yazı karakteri ile yazılmalıdır. Bölüm başlıklarının altında en fazla ikili alt başlık sistemi kullanılacaktır. İlk alt başlık küçük harf ve bold, ikinci alt başlık küçük harf, bold ve italik yazı karakteri ile ve tüm başlıklar sayısal sistem ile yazılmalıdır.

5. Tablo ve şekillere başlık ve numara verilmelidir. Tablolardaki bilgilere yapılan atıflar, tablo numarası da belirtilerek belirgin hale getirilmelidir. Mevzuattan ve başka kaynaklardan doğrudan yapılan alıntılar, tırnak işareti ("...") içinde ve yatık (italik) yazılmalıdır.

6. Tırnak içinde verilen metinde yeniden tırnağa alınması gereken bir sözü belirtmek için

"....." şeklinde tektırnak kullanılmalıdır.

7. Sıra sayıları ekle gösterildiğinde rakamdan sonra sadece kesme işareti ve ek yazılmalı ayrıca nokta konmamalıdır. Örneğin; 5'inci, 7' nci

8. Belli bir Kanun ve Yönetmelik adından söz edildiği durumlarda ekler kesme işareti ile ayrılmalıdır. Örneğin;... Kanunu'nun,... Kanun'a, ... Yönetmeliğimin vb.

9. Dipnotlar ilgili sayfanın altında gösterilecektir. Dipnot gösterimi:

- Kitaplar için: Yazar adı, yayın adı, yer adı, yayınevi adı, yayın yılı, s....

- Dergiler için: Yazar adı, makale adı, dergi adı, cilt..., noyayın yılı, s.... -Yazarsız yayın gösterim: Kurum adı, yayın adı, yer adı, yayın yılı, s....

10. Kaynaklara çalışmanın sonunda yer verilmelidir. Kaynakça gösterimi:

- Kitaplar için: Yazar soyadı-adı, yayın adı, yer adı, yayınevi adı, yayın yılı.

- Dergiler için: Yazar soyadı-adı, makale adı, dergi adı, cilt..., noyayın yılı. -Yazarsız yayın gösterim: Kurum adı, yayın adı, yer adı, yayın yılı.

- İnternet erişim gösterim: www.....erişim tarihi.

DİĞER HUSUSLAR

1. Dergide yayımlanan makale ve diğer çalışmalara, çalışmanın dergide yayımından sonra telif ücreti ödenir. Telif ücreti ödemesinde, 23.01.2007 tarih ve 26412 sayılı; Resmi Gazete'de yayımlanan "Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ödenecek Telif ve İşlenme Ücretleri Hakkında Yönetmelik" hükümleri dikkate alınır.

2. Telif ücretinin havale edileceği banka ile IBAN numarası ve derginin gönderileceği posta adresi yazının en sonunda belirtilmelidir.

3. Yazısı yayımlanan yazarın posta adresine, ilgili dergi sayısından iki adet gönderilir.

**NİSAN AYINDA
2500 BELEDİYE
PERSONELİNE EĞİTİM
VERİLDİ**

**BİRLİĞİMİZ
BELEDİYESİ
FUARLARINDA
TEMSİL EDİLDİ**

**ULUSLARARASI
SÜRDÜRÜLEBİLİR
ULAŞIM SEMPOZYUMU
KOCAELİ'NDE
GERÇEKLEŞTİ**

**İLETİŞİM VE
LOBİCİLİK
EĞİTİMLERİ
SÜRÜYOR**

DOSYA

ANAYASA TARTIŞMALARINDA KAYIP HALKA: YERİNDEN YÖNETİM

Doç. Dr. Yusuf ŞAHİN
Karadeniz Teknik Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

UZMAN GÖZÜYLE

1 2 - 1 8 - 2 6 - 3 2 - 3 6

12

TAŞINIR MAL YÖNETİMİNDE (GEÇİCİ) TAHSİS UYGULAMASI

Engin GÜLBAY / Sayıştay Başkanlığı Denetçi

18

İLLER BANKASI'NIN YENİDEN YAPILANDIRILMASI VE YEREL YÖNETİMLER ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

İlker Şadi İŞLEYEN / İller Bankası Genel Müdürlüğü
Teftiş Kurulu Başkanlığı / İller Bankası Müfettişi

26

BELEDİYELERİN HACİZ TAKİBATLARI KARŞISINDAKİ HAKLARI VE KORUNMA YOLLARI

Mikail İNCE / ASKİ Genel Müdürlüğü / İç Denetçi

32

STRATEJİK PLANLAMADA BİR BOYUT İZLEME VE DEĞERLENDİRME

Mehmet DUMAN / Çekmeköy Belediyesi / Yazı İşleri
Müdürlüğü Şefi

36

BELEDİYELERİN HİZMET VE İŞLEMLERİNİN KATMA DEĞER VERGİSİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Ömer DAĞ / Devlet Muhasebe Uzmanı / Maliye Bakanlığı
Muhasebat Genel Müdürlüğü

50

İMAR VE ŞEHİRCİLİK İMAR PLANLARINA KARŞI AÇILACAK DAVALARDA DAVA AÇMA SÜRELERİ

Av. Serap Alemdar YILDIRIM / Kocaeli Büyükşehir Belediyesi /
Avukat

56

ÇEVRE VE ÇEVRE SAĞLIĞI KENTSEL ALANDA SU KAÇAKLARININ ÖNLENİBİLMESİYLE İLGİLİ MODEL BİR UYGULAMA

O. Selçuk YILMAZ / İzmir Büyükşehir Belediyesi
Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (İZSU) / İç Denetçi

62

SOSYAL BELEDİYESİ SOSYAL BELEDİYESİ

Dr. Mustafa ÇOPOĞLU / Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Genel
Sekreter Yardımcısı

80

LOBİCİLİK FAALİYETLERİMİZ

84

SORU-CEVAP HATTI

Öğrenmek İstedikleriniz

100

RESMİ GAZETE'DEN SEÇTİKLERİMİZ

112

GENELGELER

154

DUYURULAR

BİRLİK BAŞKANIMIZ TOPBAŞ, ASYA BELEDİYE BAŞKANLARI FORUMU BAŞKANI SEÇİLDİ

Türkiye Belediyeler Birliği (TBB) ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB), Tahran Belediyesi ve Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler - Ortadoğu ve Batı Asya Bölge Teşkilatı (UCLG-MEWA) işbirliğinde düzenlenen 2. Asya Belediye Başkanları Forumu 1-2 Nisan 2011 tarihleri arasında İstanbul'da gerçekleşti. Forum kapsamında yapılan seçimle 2 yıl süreyle görev yapmak üzere, TBB ve UCLG Başkanı Dr. Kadir TOPBAŞ, Asya Belediye Başkanları Forumu Başkanlığına (AMF) seçildi.

Topbaş, teşekkür konuşmasında, "Şahsına, İstanbul'a ve Türkiye'ye gösterilen teveccühten dolayı teşekkürlerini sunarak; dünyanın en büyük yerel yönetimler teşkilatı olan UCLG'nin yanı sıra AMF'de de Başkan olarak görev yapacak olmaktan büyük bir onur ve mutluluk duyduğunu dile getirdi.

2007 yılında kurulan AMF'nin Asya'daki yerel yönetimlerinin birlikteliği için çalıştığını ve 2008 yılında Tahran Belediye Başkanı Ghalibaf'ın ev sahipliğinde yapılan buluşmada Asya kentlerinin sorunlarını çözmek konusundaki kararlılığı ortaya koyduklarını kaydeden Başkan Topbaş, AMF'nin demokratik yerel yönetimin birleşik sesi ve savunucusu olduğunu, kendisinin de Asya'da yerel yönetimlerin bu şekilde bir birliktelik oluşturmalarını çok önemseydiğini vurguladı.

AMF Başkanı Topbaş: "Kentlerimizin sorunlarının çözümü ve barış için mücadele edeceğiz"

Başkan Topbaş, "Yakın zamanda dünyadaki en yoğun kentleşme oranının gerçekleştiği kıtaların başında Asya geliyor. 2050 yılına gelindiğinde dünya nüfusunun yüzde 70'i şehirlerde yaşa-

yacak. Asya'nın nüfusu 4 milyar 166,7 milyondan 5 milyar 231,5 milyona yükselecek. Avrupa nüfusu ise 732,8 milyondan 691,0 milyona gerileyecek. Bugün için sayıları 19 olan en az 10 milyon nüfuslu 'mega kentlerin' sayısı 2050'de 27'ye çıkacak. Ve bunların çoğu Asya'da olacak. Asya, dünyanın yeni ekonomik ve siyasi güç merkezi haline geliyor. Dünya üzerindeki hareketliliğin önemli bir kısmı Asya - Pasifik'e kayıyor. Geçtiğimiz yıl gerçekleşen 1 milyar uçak yolcunun önemli bir kısmının bu bölgede gerçekleşti. Çünkü enerji kaynaklarının ve stratejik kavşakların büyük bir kısmını bu kıta barındırıyor. Bu kıta bilgi teknolojileri, yazılım, mobil teknolojiler açısından yenilikçi ürünlerin ve sanayi üretiminin odağı haline geliyor. Jeopolitik ve jeo-ekonomik açıdan önemi sürekli artıyor" diye konuştu.

Bu büyük dönüşümün en çok etkilediği alanların başında kent yaşamı ve kentsel yönetimin geldiğine işaret eden Başkan Topbaş, "Artık devletlerin yarışı bitti. Kentlerin yarıştığı bir dünyaya doğru gidiyoruz. Biz yerel yönetimler olarak gelecek nesillerin kentlerini en iyi şekilde kurgulamak zorundayız. Bu süreci iyi değerlendirerek hemşehrilerimiz için daha güçlü kentler kurmalıyız. Böylece yönettiğimiz kentlerle birlikte bu gelişmelerin motoru oluruz" dedi.

"Günümüzde yerel yönetimler küresel ısınma, yoksullukla savaş gibi büyük ve önemli etkenlerle mücadele etmektedirler. Başkanlığım süresince, bu değerler üzerine yapılan mücadele büyük bir kararlılıkla ve daha etkin bir şekilde sürdürülecektir. İnanıyorum ki demokratik temelli bir organizasyon olan AMF'nin çabaları sonucu, Asya kentleri bir sorunun parçası olmaktan çıkarak küresel çözümler üreten yerler olacaktır.

Daha demokratik, daha eşitlikçi, daha adil ve daha yaşanabilir bir dünya için tüm ortaklarımızın tecrübelerine, uzmanlıklarına ve enerjilerine ihtiyacımız var. Bu paylaşımı gerçekleştirdiğimiz noktada hedeflerimize daha hızlı bir şekilde va-

racağımızdan kimsenin şüphesi olmamalıdır. Kente ve yerel demokrasiye gönül vermiş belediye başkanları ve bireyler olarak bu amaçlara ulaşmak adına çok değerli katkılarınız olacağına yürekten inanıyorum. Aynı zamanda bu güç birliği, Asyalı yerel yönetimleri temsil eden AMF'nin uluslar arası karar verme sisteminin bir yapı taşı olarak tescilleyecektir" şeklinde konuşan Başkan Topbaş, "AMF Başkanı olarak bulunacağım bu büyük ve onursal görevde, değerli desteğinizi esirgemeyeceğinizi umuyor, hepinize teşekkür ediyorum. Saygın bir kuruluş olan AMF'nin başkanlığını devralırken selefim, değerli dostum, sevgili meslektaşım Tahran Belediye Başkanı Sayın Ghalibaf'ın yaptığı başarılı çalışmalarından dolayı teşekkürlerimi sunuyorum" dedi.

2. Asya Belediye Başkanları Forumu 2 gün sürdü

Ondan fazla ülkeden yaklaşık 300 kişinin katılımıyla gerçekleşen Forumun açılış konuşmaları Birliğimiz ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı **Dr. Kadir TOPBAŞ**, Tahran Belediye Başkanı **Mohammad Bagher GHALIBAF** ve AMF Genel Sekreteri **Mohammed KHODADADI** tarafın-

yönetimler ön planda. Artık ülkelerin değil şehirlerin yarıştığı bir dönemdeyiz" dedi.

Mevlana'nın "Bir neslin geleceğini bir önceki nesil hazırlar" sözlerine değinen Başkan Topbaş, her ülkenin kendi kaderini çizip, kendi yönetim anlayışlarını oluşturduklarını söyleyerek, hiçbir ülkenin başka bir ülkenin kaderini çizemeyeceğini belirtti.

"Dünyada ekonomik küresel krizin tetiklediği bazı sistem değişiklikleri ortaya çıkmaktadır. Enerji kaynakları ve jeopolitik konumu nedeniyle Asya stratejik bir öneme sahiptir" şeklinde konuşan Başkan Topbaş, kurulan birliktelikle ülkelere karşı ve dünyaya karşı da sorumluluklar olduğunu bildirerek birliktelik doğru bir şekilde kurularsa istihdam artışı ve küresel istikrar ile barışın sağlanmasına önemli katkılar sağlanacağını söyledi.

Küresel ekonomik krizin etkisini azaltmak için şehirlerde ekonomik hareketlilik sağlanması gerektiğini vurgulayan Başkan Topbaş, kentte panik duygusu yaratılmadan, yatırımlara devam edilerek kentin aktivitelerinin oluşturulmasının büyük önem taşıdığının altını çizdi.

UCLG - Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Teşkilatı Başkanlığına da değinen Başkan Topbaş, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliği ile görüşmesinden ve UCLG çatısı altında yürütülmesi planlanan çalışmalardan söz etti.

Topbaş, "Medeniyetlerin beşiği İstanbul'da sizleri ağırlamaktan memnuniyet duyuyorum" dedi.

Ghalibaf; "Ulusal seviyede kriz yönetimi ve bölgesel işbirliği sinerjisi kullanılmalı"

Yerel yönetimlerin sorumluluk alanında dünyada ki ekonomik kriz konusunun

dan yapıldı. Toplantının açılış oturumu İstanbul Valisi **Avni MUTLU**'nun da katılımları ile gerçekleşti.

Başkan Topbaş; "Jeopolitik konumu nedeniyle Asya stratejik bir öneme sahiptir"

Birliğimiz ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Kadir TOPBAŞ sözlerine "Hep beraber yaşadığımız dünyanın, ciddi bir dönüşüm ve değişim içinde olduğuna tanıklık etmekteyiz" diyerek başladı. Geçmişte mağara, ağaç kovuklarında yaşayan insanların bir zamanlar köyleri oluştururken, bugün şehirleri oluşturduklarını kaydeden Başkan Topbaş, "Kentleşmenin hızla yaşandığı günümüzde şehirler ve şehir

ön plana çıktığına değinen Tahran Belediye Başkanı Mohammad Bagher GHALIBAF, "Kriz tüm dünyayı etkilemiştir. Banka sistemi, mali pazarlar, yurtdışı ticareti, sanayi sektörleri ve tüketim alanlarında olumsuz etkiler yaratmıştır" dedi. Mevcut ekonomik krizden çıkmaya yönelik zamanlamanın da açık ve net olmadığını ileri süren Ghalibaf, ulusal seviyede kriz yönetimi ve bölgesel işbirliği sinerjisinin kullanılabilirliğini ifade etti.

"Şehir toplumlarında istihdam, iç ve dış kaynaklara ulaşım, küresel işbirliği ve diyalog sağlanması konularında çaba sarf edilmelidir" diye konuşan Ghalibaf, yerel yönetimin önemine ve kapasitesine vurgu yaptı.

Khodadadi; “Ana konumuz dünya çapındaki krizin Asya Ülkelerine etkisi”

AMF Genel Sekreteri Mohammed KHO-DADADI ise konuşmasında 2008 yılın-da Tahran’da yapılan 1. Asya Belediye Başkanları Forumundan söz etti. Konfe-ransın ana konusunun dünya çapındaki krizin Asya ülkeleri üzerindeki etkisi ola-rak belirlendiğini kaydeden Khodadadi, ayrıca yakın bir dönemde afet yaşayan Japon vatandaşlara da geçmiş olsun dileklerini iletti.

Genel Sekreter, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş’a teşekkürleri ile sözlerine son verdi.

Komisyonlar sunumları, paralel oturumlarda gerçekleştirildi

Açılış konuşmalarının ardından gerçek-leşen genel oturumda, AMF Genel Sek-reteri Mohammed KHODADADI, Bang-kok, Dünya Sağlık Örgütü Ortadoğu (WHO-EMRO) Direktörü Dr. Hussein A. CEZAIRY, Beyrut Belediye Başkanı Bilal HAMAD, Ho Chi Minh Belediye Başkan Yardımcısı Le Minh TRI ve Pekin Beledi-ye Başkan Danışmanı Niu YOUCHENG birer konuşma yaptı.

Toplantının öğleden sonraki bölümünde ise “Asya Kentlerinin Ortak Sorunları”, “Kent Diplomasisi ve Kentler Arası İşbirliği” ve “Yerel Yönetim ve Kamu Katılımı” konulu üç farklı komisyon tarafından düzenlenen paralel oturum-larla çeşitli sunumlar gerçekleştirildi. Bu çerçevede **Asya Kentlerinin Or-tak Sorunları Komisyonu** tarafından **“Asya Kentlerinde Ekonomik Kri-zin Üstesinden Gelmek”** konusunda Trablus Belediye Başkanı Dr. Nader GHAZAL, Tahran Belediye Başkan Ve-kili Hossein Mohammadpour ZARANDI ve Bangkok Vali Yardımcısı Teerachon MANOMAIPHIBUL’ca gerçekleştirilen sunumlar yapıldı.

Kent Diplomasisi ve Kentler Arası İşbirliği Komisyonu, “Kentler Diplomasisi ve Yerel Yönetimlerin Barışa Katkısı” üzerine konuşma yaptı. Bu oturumda Diyarbakır Belediye Başkanı ve UCLG MEWA Eşbaşkanı Osman BAYDEMİR, Tahran Belediye Başkan Yardımcısı Hossein KALKHORANI ve Ankara Büyükşeh-hir Belediyesi Dış İlişkiler Dairesi Başkanı Ramazan KABASAKAL söz aldı.

Yerel Yönetim ve Kamu Katılımı Komisyonu kapsamında **“Hizmet Süreçlerin-de Halkın Yönetime Katılması”** konulu oturumda, Seul Belediye Başkan Yar-dımcısı Young-gyu KWON, Beyoğlu Belediye Başkanı Ahmet Misbah DEMİR-CAN ve Tiflis Belediye Başkanı Giorgi UGULAVA tarafından sunumlar yapıldı.

Etkinliğin ikinci gününde de paralel oturumlara devam edildi. Buna göre **“Afet ve Risk Yönetimi”** konulu oturumda Gaza Belediye Başkanı Rafiq MEKKI ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi Afet Koordinasyon Merkezi Müdürü Turgay GÖK-DEMİR; **“Hizmet Kalitesinin Artması İçin Deneyim ve Teknoloji Paylaşımı”** konulu oturumda Fatih Belediye Başkanı Mustafa DEMİR ve Oş Belediye Baş-kanı Melisbek MYRZAKMATOV ve **“Katılımcılığın Geliştirilmesine Yönelik Araçlar ve Yöntemler”** konulu oturumda ise Yalova Belediye Başkanı Yakup Bilgin KOÇAL, Colombo Özel Temsilci Mohamed Omar Zuraik KAMIL ve Tahran Belediye Başkan Danışmanı Seyyed Mousa POURMOUSAVI konuşma yaptı.

İkinci günün son paralel oturumlarında ise **“Kent Sağlığı”** konusunda Sakar-ya Belediye Başkanı Zeki TOÇOĞLU ve Tahran Belediye Başkan Yardımcısı Dr. Mohammad Hadi AYYAZI söz aldı. **“Uyarlanabilir Örnek Uygulamaların Yay-gınlaştırılması”** konusunda Hamadan Belediye Başkanı Seyedmasoud ASGA-RIAN, Büyükçekmece Belediye Başkanı Hasan AKGÜN ve Filibe Belediye Baş-kanı Slavco ATANASOV birer konuşma yaptı. **“Kentsel Dönüşümde ve Şehir Planlamasında Kamu Katılımı”** konulu oturumda ise Kabil Belediye Başkanı Mohammad Yunus NOANDISH, Zeytinburnu Belediye Başkanı Murat AYDIN ve İstanbul Metropolitan Planlama Merkezi Koordinatörü ve Başkan Danışmanı Prof. Dr. İbrahim BAZ sunum yaptı.

Programın öğleden sonraki bölümünde düzenlenecek özel oturumla komisyon raporlarının değerlendirilmesi ve nihai bildirgenin kabulü ve tüzüğün onaylanma-sına geçildi. Etkinlik başkanlık devri nedeniyle düzenlenen törenle sona erdi.

CEMR GENEL SEKRETERLER TOPLANTISI SIRBİSTAN'DA YAPILDI

Birliğimizin de üyesi olduğu Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi (CEMR)'nin 7-8 Nisan 2011 tarihli Genel Sekreterler Toplantısına katılım sağlandı. Toplantıda söz alan TBB Genel Sekreteri Güngör, "TBB'nin CEMR'dan beklentisi, AB uyum sürecinde iyi uygulamaların paylaşımı, deneyim ve tecrübelerin ortak platformda tartışılması yönündedir" dedi.

CEMR 2011 Genel Sekreterler toplantısı, 7-8 Nisan'da Sırbistan'da yapıldı. Toplantının ana konularından biri, CEMR'ın AB uyum sürecini yerel yönetimlerle güçlendirmektir. Aynı zamanda CEMR bütçesi, politikaları ve finansal krizin gelecekteki etkileri de tartışmaya açıldı.

Türkiye Belediyeler Birliği Genel Sekreteri Hayrettin GÜNGÖR toplantıda söz alarak "TBB'nin CEMR'dan beklentisi, AB uyum sürecinde iyi uygulamaların paylaşımı, deneyim ve tecrübelerin ortak platformda tartışılması yönündedir. Aynı zamanda CEMR bizim için bir danışman kurum olmalıdır" diye konuştu.

Toplantının ev sahibi Sırbistan İlçeler ve Belediyeler Konferansı Başkanı Sasa PAUNAVIC "Yerel ve bölgesel yönetimlerin uluslararası platformlarda seslerini duyurabilmeleri için CEMR gibi kuruluşların olması bizim için bir fırsattır" dedi.

Toplantı kapsamında CEMR politik çalışmalarındaki önceliklerin belirlenmesi ve gittikçe güçlenen bir organizasyon için yapılması gerekenler konusu tartışıldı. Ayrıca Cadiz şehir meclisinden Bruno Garcia de LEON, Cadiz şehrinin 26-28 Eylül 2012'de düzenlenecek olan CEMR 25nci Genel Kurul için yapılan hazırlıklara ilişkin bilgi verdi.

Toplantının ikinci gününde, üç farklı oturumda düzenlenen tartışmalar ele alındı. CEMR'ın politikalarına ve çalışma yöntemine ilişkin olarak, Siyasi Komiteye sunulacak taslak rapor görüşüldü.

Doç. Dr. Yusuf ŞAHİN

Karadeniz Teknik Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

ANAYASA TARTIŞMALARINDA KAYIP HALKA: YERİNDEN YÖNETİM

Anayasa tartışmalarında hep, merkezi yönetime ilişkin sorunlar öne çıkmaktadır. Oysa gündelik hayatın içinde yer alan yerel yönetimlerin, liberal demokrasilere uygun bir standarda taşınmasının önünde duran bazı anayasal ve yasal engeller bulunmaktadır. Bu yazı, bu sorun alanlarına dikkat çekmeyi amaçlamaktadır.

Osmanlı Devletinin son dönemi, bugünkü tartışmaların pek çoğunu anlamak bakımından oldukça önemlidir. Bu dönemde devletin devamını sağlamak adına, çok sayıda öneri dile getirilmiştir. Bu çerçevede ismi zikredilebilecek

olanlardan biri de, Prens Sabahaddin'dir. O, Osmanlı Devletinin ancak bir zihniyet dönüşümü ile kurtulabileceğini düşünür. Bu dönüşümün istikameti, çok genel olarak, kolektivizmden bireyciliğe doğru olmalıdır. Bu zihniyet dönüşümü iki kavramla ifade edilir: Özel girişim ve adem-i merkezîyetçilik (Prens Sabahaddin, 1999; 2007). Birincisi, her şeyin devletten (ve dolayısıyla devletin toplumsal hayata müdahalesinden) beklenmesi düşüncesinin terk edilmesi; ikincisi ise güç

ve kontrolün sistematik bir şekilde aşağıya doğru aktarılması (Tortop, 1994: 5 vd.), devletin bir şeyler yapmasının zorunlu olduğu durumlarda, yapılacak işlerin yönetilenlere olabildiğince yakın yerlerde yerine getirilmesi ve bu süreçte yerel halkın da dâhil edilmesi anlamına gelir.

1. LİBERAL DEMOKRASİLERDE YEREL YÖNETİMLER

Yerel yönetimler, yerel bir topluluğun ortaklaşa sorunlarının çözümü için ortaya çıkmış olan kurumlardır (Keleş, 2006: 31 vd.) Ama zamanla bu yönetimler, doğal kurumlar olma özelliklerini yitirmişler, merkezi yönetimler onları merkezin taşradaki uzantısı haline getirmişlerdir.

Yerel yönetimlerin önemi, yerel halkın kendi kendini yönetmesinin önemli olduğu düşüncesine dayanır. Bu düşünce, bir bakıma, insanların kendi kaderlerini kendilerinin belirleyebileceği düşüncesinin temelidir. Nitekim Avrupa Konseyi bünyesinde hazırlanan Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nda yerel yönetimlerle ilgili tartışmaların local self-government kavramından hareketle yapıldığı görülmektedir.

Örneğin her siyasî parti, siyasî iktidarın devleti ele geçirdiğinden ve demokratik olmadığından söz eder. Ama devleti ele geçirmekten, genellikle, devleti kendisinin değil de başkasının yönetmesini, demokratik olmamaktan da yine kendisine danışılmamasını kasteder.

Osmanlının son dönemi ve Cumhuriyet tecrübesi bize, yerel yönetim tartışmalarını bireycilik eksenli ele alarak çözmediğimizi göstermektedir. Bugün ilgili literatüre bakıldığında yerel yönetimlerin güçlendirilmesinin bir gereklilik olduğu vurgulanmaktadır. Ancak buradaki güçlendirmeden kastedilen şey, "daha fazla kamusal yetki", "merkezi idareden daha fazla kamusal kaynak aktarımı" ve "daha az denetim altında kamusal kaynakları harcama imkânı" şeklinde anlaşılmaktadır.

Yerel yönetimlerin güçlendirilmesi doğrultusundaki taleplerde, ülke düzeyindeki demokrasi taleplerinde karşımıza çıkan çarpıklıkların gözlemlendiğini söylemek mümkündür. Örneğin her siyasî parti, siyasî iktidarın devleti ele geçirdiğinden ve demokratik olmadığından söz eder. Ama devleti ele geçir-

mekten, genellikle, devleti kendisinin değil de başkasının yönetmesini, demokratik olmamaktan da yine kendisine danışılmamasını kasteder. Demokrasi tartışmasının bu sığlıkta yapılması, devletin demokratikleşmesini de geciktirmektedir. Aynı çarpıklı yerel yönetimler düzeyinde de geçerlidir.

Oysa demokrasi, "Toplumsal bağlayıcılığı olan kararların, o kararlara uyması beklenen ya da zorlanan kişilerin iradesini yansıtacak biçimde oluşturulduğu" (Demir ve Acar, 2005: 88); liberal demokrasi ise, "çoğunluklara karşı bireysel hakların özel olarak anayasal koruma altına alındığı" (Barry, 2003: 320) bir siyasî sistem şeklinde tanımlanır.

Liberalizmin bütün bu tanımının yerel yönetimler açısından oldukça önemli imalarının olduğunu belirtmek gerekir. İlk önce, genel olarak devletin yetkilerinin sınırlandırılmış olması ve zaten sınırlı yetkileri olan devletin, sahip olduğu yetkilerinden önemli bir bölümünü halka, yetkinin kaynağına en yakın birime aktarması gerekmektedir. Avrupa Birliği çerçevesinde buna yerindenlik veya hizmette halka yakınlık ilkesi (*subsidiarity principle*) denilmektedir. Alt düzeyde bir birimde yerine getirilebilecek bir hizmet, daha üst bir idarî birime aktarılamaz.

Devlete ancak sınırlı bir yetkinin tanınmış olması ve bu yetkilerin önemli bir bölümünün de en alt idarî birimlere (Türkiye örneğinde yerel yönetimlere) aktarılması, sivil alanın genişletilmesi demektir. Sivil alanda bireyler, bazen şirketler, bazen vakıf ve dernekler ve bazen de başka türden örgütlenmeler yoluyla ama her hâlükârda gönüllülük çerçevesinde işlerini yerine getirirler. Buradaki gönüllülük, her bireyin, kendisi için iyi, güzel, hoş olduğuna inandığı doğrultuda hayatını idame ettirmesini garanti altına alacaktır.

Ayrıca, devlete ve dolayısıyla yerel yönetimlere yetki verilmiş olması, hizmet sunma biçimlerinde tek tipleşmeyi zorunlu kılmaz. Liberalizmin hayatta var olduğuna inandığı farklılığın, hizmet sunma modellerinde de denenmesi, örneğin, yerel yönetimlerin, yerel halkın şartlarını da dikkate alacak şekilde farklı hizmet sunma seçenekleri sunması beklenir.

İkincisi, yerel yönetimlere bırakılan alanda temel hak ve hürriyetleri kısıtlayıcı tarzda bir yetkilendirmeye gidilmemelidir. Örneğin, mülkiyet haklarını tümünden ortadan kaldıracak tarzda belediyelere yetki aktarımı, liberal demokratik bir sisteme uygun olmayacaktır.

Üçüncüsü, yerel yönetimlere bırakılan görevleri yerine getirirken kamusal yetki kullanan memurların, sorumlu tutulacağı mekanizmaların sisteme dâhil edilmesi gerekir. Yerel

Yerel yönetimler hem karar alırlarken, hem hizmet sunarlar hem de hizmet sunduktan sonra, olabildiğince şeffaf bir ortamda işlerini yapmak, halkı günışığında yönetmek (*government under the shine*) durumundadırlar.

yönetimler hem karar alırlarken, hem hizmet sunarlar hem de hizmet sunduktan sonra, olabildiğince şeffaf bir ortamda işlerini yapmak, halkı günışığında yönetmek (*government under the shine*) (Özay, 2002: 69 vd.) durumundadırlar.

Son olarak, yerel yönetimler, gizli müdahale biçimleriyle sivil alanı, özellikle hür teşebbüsü ve mübadeleyi sınırlandıracak adımlar atmamalıdır. Aksi halde bireysel özgürlüğü yeşermesini merkezi idare değil de yerel idareler engellemiş olurlar.

2. YEREL YÖNETİMLERLE İLGİLİ SORUN ALANLARI

Halen yürürlükte olan anayasal çerçeve içinde yerel yönetimleri, anayasanın ruhundan bağımsız bir şekilde ele almak mümkün gözükmemektedir. 1982 Anayasası, devleti esas alan, bireyi (ve dolayısıyla bireysel özgürlükleri) ikinci plâna iten bir ruha sahiptir. Bu ruh, yerel yönetimlerle ilgili hukukî düzenlemelere de sirayet etmiş gözükmektedir (Şahin, 2011: 95).

Yerel yönetimlerle ilgili sorun alanlarını, liberal demokratik sistem açısından, Anayasanın 127'inci maddesindeki düzenlemelerden hareketle, şu şekilde sıralamak mümkündür (Şahin, 2011: 95):

(a) Seçimle göreve gelecek yerel yönetim organlarının "karar organları" şeklinde sınırlandırılmış olmasına son verilmelidir.

(b) Seçimlerin genel seçimlerle ilişkilendirilmesi, seçim ekonomisi bakımından oldukça önemlidir ama bu, yerel yönetimleri merkezi yönetimin bir uzantısı olarak gören bir anlayışı da yansıtmaktadır. Birincisi, yerel seçimler ya tamamen genel seçimlerle yapılmalı (bu yukarıdaki eleştiriye güçlendirecektir) ya da genel seçimlerden tamamen koparılmalıdır. Ayrıca, pek çok demokratik ülkede olduğu gibi yerel halka, yerel seçmenlerin belirli bir oranına erişecek şekilde imza topladıkları takdirde, seçimleri yenileme hakkı da verilmelidir. Zira halk, bazen tercihlerinde yanılmış olabilir ama bu tercihe beş yıl tahammül etmek, telafisi imkânsız sorunların ortaya çıkmasına yol açabilir.

(c) İçişleri bakanına verilen yetkinin kaldırılması ve yargı denetiminin yeterli sayılması gerekmektedir.

(d) Merkezi idareye tanınmış olan ve her biri istenilen yere çekilebilecek kavramlara dayandırılmış bulunan vesayet denetimi yetkisinin kaldırılması ve bunun da yargı denetimiyle sınırlı tutulması gerekir.

(e) Yerel yönetimler arasındaki birlik kurmanın Bakanlar Kurulunun iznine ve kanun çıkarılmasına bağlayan düzenleme kaldırılmalıdır. Sivil hayattakine benzeştirilerek yerel yönetimlerin kendi aralarında gönüllü birliktelikler kurabilmelerinin yolu açılmalıdır.

(f) Yerel yönetimlere görevleriyle orantılı gelir kaynakları sağlanır şeklindeki ifade değiştirilmeli, yerel yönetimlerin merkezi yönetimin topladığı vergilerden beslenen ve dolayısıyla bütünüyle merkeze bağımlı olan bir idarî birim olması uygulamasına son verilmelidir. Yerel yönetimlerin maliyesi, belki yumuşak bir geçişle,

kendi kaynaklarını kendisi oluşturacak şekilde olmalı, yerel yöneticiler kendilerini seçen halka, ne yapacağını ve yapacaklarını hangi kaynaklardan temin edeceğini, bir bakıma, halktan hangi fedakârlıklar karşılığında onlara ne tür hizmetler sunacağını belirtmelidir.

Sunulan hizmetin kalitesinde bir eksilme-yol açmayacağından, hatta yerel çıkar ilişkilerinin oluşmasına mani olunacağından, bugün yerel yönetimlerin sunduğu mal ve hizmetlerin önemli bir bölümünün piyasaya bırakılması, belediye şirketleri yoluyla piyasaya müdahalenin önüne geçilmesi bir zaruret olarak gözükmektedir.

Yürürlükteki yerel yönetimler sisteminin sorunlarını sadece anayasal düzenlemelerle sınırlandırmak, sorunu basitleştirmek olacaktır. Bazen anayasada bu şekilde öngörülmemiş olmasına rağmen kanunî düzenlemelerden kaynaklanan yerel halkın kendi kendini idare etmesi anlayışıyla ters düşecek düzenlemelerden de söz etmek mümkündür. Yukarıdaki sorunlar listesine devamla, bunları da şu şekilde özetlemek mümkündür:

(g) Yerel seçimlerle göreve gelen yöneticilerin ciddi bir meşruiyet sorunu bulunmaktadır. Hâlihazırdaki seçim sistemine göre oy kullananların en fazla teveccühünü almış olan aday, yerel yönetici olmaktadır.

(h) Yerel siyasetin finansmanının şeffaflaşması, kamu kurum ve kuruluşlarının dışındaki kişi veya kuruluşlardan seçim yardımı almanın önünün açılması ama

Oy kullanmayanların da bir siyasî tercih yaptıklarını ve bu yüzden oy kullanmadıklarını kabul etsek bile, kalan seçmenlerin oldukça küçük bir bölümünün (örneğin %25'inin) oylarını almış olan bir adayın, daha sonra bütün bir yerel halkı temsil edecek şekilde hareket etmesi, üzerinde düşünülmesi gereken önemli bir konudur.

kimin kime yardım ettiğinin ve kimin de kimden yardım aldığıın herkesin gözünün önünde olması gerekmektedir.

(i) İşlem maliyetleri, idarenin yükünü artıran önemli bir unsurdur. İşlem maliyetlerini azaltıcı mahiyette idarî usullerin basitleştirilmesi (ve hatta bazılarının kaldırılması) yönünde çalışmaların yapılması, hem daha az vergi yükünü gerektireceğinden hem de kaynakların daha etkin ve verimli kullanılmasını temin edeceğinden dolayı bir zaruret olarak görülmelidir.

(j) Anayasal düzeyde bir sorun olmaması rağmen bir zihniyet sorunu olarak idarî yargıda karşımıza çıkan yerindelik denetiminin önüne geçmeye yönelik tedbirlerin alınması gerekir.

(k) Yerel yönetim birimlerinin dünyadaki genel eğilime uygun olacak bir biçimde ölçek sorunu gözden geçirilmeli, örneğin, standart bir örgütlenme şeması gerektirdiğinden, küçük yerleşim yerlerini belediye yapma uygulamasına son verilmeli, belki, belediye olacak yerlerin nüfusunu artırmalı veya hatta da belediye yapılacak yerlerin başka özelliklerine de bakılmalıdır.

(l) Sunulan hizmetin kalitesinde bir eksilmeye yol açmıyacağından, hatta yerel çıkar ilişkilerinin oluşmasına mani olunacağından, bugün yerel yönetimlerin sunduğu mal ve hizmetlerin önemli bir bölümünün piyasaya bırakılması, belediye şirketleri yoluyla piyasaya müdahalenin önüne geçilmesi bir zaruret olarak görülmektedir.

(m) Son dönem yapılan kanunî düzenlemelerin en önemlilerinden biri de Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nun çıkarılması olması olmuş, bu sayede, kamusal kaynaklarla hizmet sunan birimlerin bu kaynakları temin edenlerce denetlenmesi daha kolay hale getirilmiştir. Ancak bilgi edinme hakkının kullanımı konusunda yönetimler çekingen davranmakta, verilen bilgilerin nitelikleri konusunda da uygulamada sıkıntılar yaşanmaktadır. Bunların önüne geçecek ilave tedbirler

almak ve dolayısıyla bireylerin, sahip oldukları özgürlüklerini daha güçlü bir şekilde savunabilmelerine imkân sağlamak oldukça önemlidir.

(n) Yerel yönetimlerin personel sorunu, bir sonraki dönem seçilecekleri mağdur etmeyecek şekilde yeniden ele alınmalı, çalışanların performansını dikkate alacak bir ücret politikası üzerinde kafa yorulmalıdır.

(o) Yerel düzeydeki bürokratlara seçilmişlerden daha fazla güvenildiğini ima eden düzenlemeler, gözden geçirilmelidir.

3. SONUÇ

Yeni anayasa tartışmaları, önümüzde genel seçimler sonrasında gündemi en çok meşgul edecek konulardan biri gibi görülmektedir. Anayasa tartışmalarında daha çok, genel sorunlar tartışılmakta, yerel düzeydeki sorunlar göz ardı edilebilmektedir. Oysa anayasa iki aşamalı bir yetki bölüşümünü içermektedir. İlk olarak, devlet ile devletin dışındaki unsurlar (buna sivil toplum da denilebilir) arasındaki yetki bölüşümüdür. Devlete bırakılan yetki sahası, daha sonra, devletin merkezi kuruluşları ile yerel kuruluşları arasında ikinci bir bölüşüme daha tâbi tutulmaktadır. İşte bu ikinci bölüşümdeki bazı sorunlar, genel felsefesi değişmiş bir anayasal çerçeve içinde daha yakıcı sorunlar haline dönüşebilir. Bu yüzden yeni anayasa, bu sorunları da çözmeyi amaç edinmelidir.

KAYNAKÇA

- Barry, Norman P. (2003), *Modern Siyaset Teorisi*, (Çev.) M. Erdoğan ve Y. Şahin, Ankara: Liberte Yayınları.
- Demir, Ömer ve Mustafa Acar, (2005), *Sosyal Bilimler Sözlüğü*, Ankara: Adres Yayınları.
- Keleş, Ruşen, (2006), *Yerinden Yönetim ve Siyaset*, İstanbul: Cem Yayınevi.
- Özey, İl Han, (200), *Günlüğünde Yönetim*, İstanbul: Alfa.
- Prens Sabahaddin (2007), *Gönüllü Sürgünden Zorunlu Sürgüne: Bütün Eserleri*, (Haz.) Mehmet Ö. Alkan, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Sabahaddin, Prens (1999), *Türkiye Nasıl Kurtarılabılır? Ve İzâh'lar*, Ankara: Ayraç Yayınevi.
- Şahin, Y. (2011), "Bürokratik Vesayet Tartışmasında Gözardı Edilenler", *Stratejik Düşünce*, Yıl: 2, Sayı: 16, s. 94-97
- Tortop, Nuri, (1994), *Mahallî İdareler*, Ankara: Yargı Yayınları.

Engin GÜLBAY
Sayıştay Başkanlığı Denetçi

TAŞINIR MAL YÖNETİMİNDE (GEÇİCİ) TAHSİS UYGULAMASI

19.06.2010 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren taşınır mal tahsis uygulamasının detayları, Maliye Bakanlığınca 19.12.2010 tarihinde yayımlanan 3 sayılı Taşınır Mal Yönetmeliği Genel Tebliği'nde açıklanmıştır. Düzenlemede, tahsis uygulamasının kapsamı, yetkililer, süre, belgeleme ve iade işlemlerinden bahsedilmiştir. Ancak yapılan düzenlemenin uygulanabilmesi aşamasında diğer mevzuatlarla ve özellikle Taşınır Mal Yönetmeliği'nin genel yaklaşımı ile bir karşılaştırmaya tabi tutulması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu nedenle makalede, Tebliğ, diğer mevzuatla karşılaştırılarak incelenmiş, Tebliğ'de açıklanmayan ancak uygulamada karşılaşılabilecek bazı sorunlara dair cevaplar üretilmeye çalışılmıştır.

Taşınır mal yönetimi sistemi, kamu mali yönetiminin vazgeçilmez bir parçasıdır. 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile yönetim sisteminin asli unsuru olduğu pekiştirilen taşınır mal yönetimi sistemine, 2010 yılında yapılan bir değişiklik ile tahsis uygulaması ilave edilmiştir. Tahsis uygulamasının Taşınır Mal Yönetmeliği'ne¹ eklenmesinden önce, taşınır mal yönetiminde idareler, özellikle ellerinde bulunan taşıtlar ve benzeri taşınır malın devirlerinde zorluklar yaşamakta idi. Yönetmelik hükümlerine göre, kamu idarelerinin elinde bulunan taşıtı ve benzeri bir taşınır malı hurdaya ayırma veya bedelsiz devir haricinde geçici kullanıma verme gibi bir yetkisi yok idi.

Bahse konu iki uygulama bedelsiz devir ve hurdaya ayırma ise, idarelerin

ihtiyaçlarını tam olarak karşılamamaktadır. Hurdaya ayırma ancak ekonomik ömrünü tamamlamış, bakım ve onarımı ekonomik olmayan taşınır mal için yapılabilmektedir. Bedelsiz devir ise, ancak beş yılını tamamlamış taşınır mal için şartları sağlamak suretiyle hayata geçirilmekte, idarelerin kısa zamanda ve geçici ihtiyaçları için tercih edilebilir bir uygulama olarak gözükmemektedir.

Tüm bu durumlar, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun temel hükümlerinden olan kamu kaynaklarının etkili ve verimli kullanımı yaklaşımının kamu idarelerince tam anlamıyla yapılabildiğini engellemekteydi. Bu eksik ve sorunlu uygulamaya alternatif olarak, taşınır mal yönetimi sisteminde

¹ 28.12.2006 tarih ve 2006/11545 numaralı Bakanlar Kurulu Kararı ile kabul edilmiş, Resmî Gazete'nin 18.01.2007 tarih ve 26407 numaralı sayısında yayımlanmıştır. Makalenin genelinde "Yönetmelik" olarak kullanılacaktır.

04.05.2010 tarih ve 2010/504 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 19 Haziran 2010'dan itibaren geçerli olmak üzere tahsis uygulaması yürürlüğe girmiştir. Bu makalede de taşınır mal yönetiminde yeni bir uygulama yöntemi olarak ortaya çıkan tahsis uygulaması mevzuat açısından incelenecek ve uygulama açısından değerlendirilecektir.

1. TAHSİS UYGULAMASININ MEVZUAT ALTYAPISI

Taşınır Mal Yönetmeliği'nde 04.05.2010 tarih ve 2010/504 sayılı Kararname ile bazı değişiklikler yapılmış; değişiklikler 19.06.2010 tarih ve 27616 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.² Bu değişiklikler aslında Yönetmeliğe tahsis uygulamasının dercine öngören ilave hükümleri ihtiva etmektedir. Değişikliklere göre, Yönetmelik'in "Amaç" maddesine tahsis uygulaması ilave edilmiştir. Yönetmelik'in 31'inci maddesine eklenen 4'üncü ve 5'inci fıkralar ile de tahsis uygulamasının genel hükümleri belirlenmiştir. Dördüncü fıkarda, bedelsiz devirden farklı olarak beş yıl şartı aranmaksızın, taşıt ve iş makinelerini de kapsayan taşınır- ların geçici tahsisine cevaz verildiği ifade edilmiştir. Beşinci fıkarda ise, tahsise ilişkin esas ve usullerin Maliye Bakan- lığınca belirleneceği belirtilmiştir. Dolayısıyla, Yönetmelik'te detayları açıklanmayan tahsis ya da geçici tahsis uygulama- sının detaylarının açıklığa kavuşturulması için Maliye Bakanlığının 19.12.2010 tarih ve 3 sayılı Taşınır Mal Yönet- meliği Genel Tebliği³ beklenmiştir.

1.1. Dayanıklı Taşınır- ların Tahsisi

Tebliğ'de, tahsis işleminin detaylarına geçmeden önce bazı genel esaslardan bahsedilmiştir. Genel esaslara göre tüm taşınır- lar için, geçici tahsis işlemi söz konusu değildir. Tebliğ'de taşıt ve iş makineleri de kapsama alınarak, tüm dayanıklı taşınır- lar için değil sadece belirtilen hâllerin varlığı durumunda bazı dayanıklı taşınır- lar için tahsis işleminin uy- gulanabileceği vurgusu yapılmıştır. Bahse konu hâller;

"a) Önceden düşünülmeyen, ancak yapılmasında zorunluluk bulunan seminer, eğitim, toplantı, konferans, gezi ve benzeri nedenlerle,

b) İlgili mevzuat gereğince belirli makam ve görevlilerin hizmetine verilmiş taşıtların tamir, bakım-onarım ve benzeri nedenlerle kullanılmadığı durumlarda,

c) Yangın, sel baskını, deprem gibi doğal afet halleri ile kamu hizmetinin gerektirdiği ivedi ve zorunlu hallerde,"

olarak belirlenmiştir.

Yukarıdaki şartlar incelendiğinde, genel olarak idarelerin öngöremediği veya teknik olarak engel bulunmadığı durum- larda geçici olarak tahsis müessesinin işletilebileceği ifade edilmiştir. Özellikle taşıtlarla ilgili olarak ifade edilen şartın uygulamasında iki farklı durumun değerlendirilmesi gerek- mektedir. Birinci olarak, tahsis yapılacak idareler açısından, Tebliğ'e göre, bir kişi veya birime 6/A fişiyle zimmetlenmiş taşıtların tamir, bakım onarım ve benzeri nedenlerle kullanı- lmadığı durumlarda, idarenin tahsis yöntemini kullanabilece- ği belirtilmiştir. Bu yetki, ancak taşıt veya taşıtların tamir, bakım-onarım ve benzeri nedenlerle kullanılmadığının bel- gelendirilmesi ile mümkün olacaktır. Belgelendirme aşama- sında ise, tamirin, bakım-onarımın ekonomik olmadığı veya benzeri nedenlerle taşıtın (geçici) kullanımının mümkün olmadığı açıklanmalıdır. Bu durumun tersine, zorunlu ba- kım-onarımı veya ekonomik bir tamir işlemini yaptırmadan, tahsis yöntemini kullanmak uygun değildir.

İkinci olarak, tahsis yapan idareler açısından, ellerinde bulu- nan taşıtlardan tamir, bakım ve onarımı ekonomik olmayan bir taşıtı diğer idareye tahsis etmeleri uygun değildir.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin bedelsiz devir ve tahsis uygula- masını düzenleyen 31'inci maddesinde;

"Ancak devralmak isteyen idare açısından bakım, onarım ve taşıma giderleri nedeniyle ekonomik olmayan ve kulla- nılmasında fayda görülmeyen taşınır- lar devredilemez." hük- mü yer almaktadır. Bu hüküm bedelsiz devir işlemlerinde, devralan idare açısından ekonomik olmayan bir taşınırın bedelsiz olsa dahi devrini yasaklamaktadır. Bu noktadan itibarla, tahsis işlemlerinde de tahsis yapılan idare açısın- dan *"bakım, onarım ve taşıma giderleri nedeniyle ekonomik olmayan"* taşınır- ların tahsisi yapılamaz" sonucuna varılabilir. Aksi durumda, yani bakım ve onarımı, tamiri ekonomik ol-mayan taşıtların tahsis edilmesi durumunda, Tebliğ'in sair maddelerinde geçen etkili, ekonomik ve verimli yönetim anlayışı zedelenmiş olacaktır. Ayrıca, masrafları ekonomik olmadığı için bedelsiz olarak devralınması mevzuata aykırı olan bir taşıtın, tahsis edilmesi de beraberinde bazı sorunları ortaya çıkaracaktır. Tahsis edilen taşıtın bakımı onarımı, ta- miri yapıldığında "ekonomik" olma hâli ihlal edilmiş olacak ve kamu zararı gündeme gelebilecektir.

Yine taşıt ve iş makineleri için olumlu bir uygulama olarak, dönemsel ve mevsimsel kullanılan taşıtların mülki idare ami- ri koordinasyonunda geçici bir süre ile tahsis edilebileceği

² bkz. www.rega.gov.tr

³ www.muhasabat.gov.tr s.e.t: 02.03.2011. Tebliğ olarak ifade edilecektir.

belirtilmiştir.⁴ Ancak bu uygulamada dikkat edilmesi gereken nokta, tahsisi yapan idarece söz konusu taşınırın dönemsel veya mevsimsel olarak kullanıldığının ispatlanmasıdır. Bu noktada, taşıt ve iş makinelerinin dönemsel ya da mevsimsel kullanıldığını araştırmak maksadıyla bir komisyon kurulup, komisyonun değerlendirmeleri sonucu bir tutanak tutularak, ispatlayıcı belgenin hazırlanması bir yöntem olarak düşünülebilir.

1.2. Tüketim Malzemelerinin Tahsisi

Tüketim malzemeleri, Yönetmelik'in 4'üncü maddesindeki tanıma göre, belirli bir hizmetin üretilmesinde kullanılan, kullanımı sonucunda tükenen veya bir süre kullanıldıktan sonra ilk özelliklerini kısmen veya tamamen kaybederek bir daha kullanılmayacak duruma gelen, çeşitleri ile kod numaraları Taşınır Kod Listesinin (A) bölümü 150 hesap detayında yer alan malzemelerdir. Bu tanım Yönetmelikteki tanım olup, Tebliğde farklı bir ifade kullanılmıştır; *"Ancak, belirli bir hizmetin üretilmesinde kullanılan ve kullanımı sonucunda tükenen veya ilk özelliklerini kısmen veya tamamen kaybederek bir daha kullanılmayacak hale gelen tüketim madde ve malzemeleri geçici tahsise konu edilemezler"*. Tebliğ'de, Yönetmelikteki tanımda geçen *"çeşitleri...150 hesap detayında yer alan malzemeler"* ifadesinin dışında kalan ifade yer almaktadır. Bu farklılıktan anlaşılması gereken, diğer kalan *"150 hesap detayında yer alan malzemeler"* bazılarının tahsise konu olma durumlarıdır.

Ancak, hangi tüketim malzemelerinin

tahsise konu edilebilecektir? Aslında dayanıklı taşınır olup, tüketim malzemeleri hesap kodunda yer verilen ancak dayanıklı taşınırlarla benzer özellikler gösteren bazı taşınırın geçici tahsisine cevaz verilmiş gözükmektedir. [Bir başka ifadeyle, 150 hesap kodunda sayılsa dahi dayanıklı taşınır tanımına uyan taşınırın geçici tahsisinin yapılabileceği anlaşılmaktadır.](#) Ancak bu taşınırın tahsisi yapılırken, *"kullanılan, tükenen, kullanılmayacak hale gelen"* taşınırın tahsisinin yapılamayacağı hükmüne dikkat etmek gerekmektedir.

2. TAHSİS İŞLEMİNİN UYGULAMASI

Geçici tahsis yönteminin uygulamasında belli şartlara ve kurallara göre işlem yapılmalıdır. Tahsis uygulamasını mevzuata uygun yapabilmek için, tahsise yetkili kişi, tahsisin süresi ve kapsamı, taşınır için yapılan harcamaların hangi idarece karşılanacağı, tahsis işlemi için düzenlenecek belgeler, tahsis işlemlerinde sorumlular ve iade halinde hangi şartlara göre hareket edilmesi gerektiği gibi konuların açıklanması gerekmektedir.

2.1. Yetki

Geçici tahsis yönetiminde yetkili kişilerce işlem yapılmalıdır. Tebliğ'de yer alan, *"Taşınırın diğer kamu idarelerine geçici olarak tahsis yetkisi, üst yönetici tarafından ayrıca bir düzenleme yapılmadığı sürece taşınırın yönetiminden ve hesabını vermekten sorumlu harcama yetkilisine aittir."* ifadesi ile yetkinin harcama yetkilisine ait olduğu belirtilmiştir. Bu noktada, Yönetmelik'te geçen ve Maliye Bakanlığınca her yıl belirlenen parasal sınırların tahsis işlemi için uygulanıp uygulanmayacağı sorusu akla gelmektedir. [Parasal sınırlar, Yönetmelik'te geçen bahse konu işlemler - hurdaya ayırma, kayıttan silme vs.- için söz konusu olabilir ancak parasal sınırlar, tahsis işleminde yetki için geçerli değildir.](#) Ancak mevsimsel, dönemsel kullanım gibi uygulamalarda harcama yetkilisinin değil mülki idare amirinin ve ya isterse üst yöneticinin her halükarda yetkili olduğunu unutmamak gerekir.

2.2. Süre

Açıklanması gereken diğer bir konu ise tahsis işleminin süresidir. Tahsis işleminde, ihtiyaç net bir şekilde ifade edilmeli, süre ise tam olarak yazılmalıdır. Bu

⁴ Tebliğin 4/c maddesine göre, idaresince yapılan araştırma ve değerlendirme sonucunda birimlerinin dönemsel veya mevsimsel olarak kullanmayacağı tespit edilen taşıt ve iş makineleri, bunlara ihtiyaç duyan idarelere, mülki idare amiri tarafından, gerekli görülmesi halinde, koordinasyon sağlanmak suretiyle, geçici olarak tahsis edilebilir

konu Tebliğ’de yer alan, “*Tahsis, idarenin geçici olarak ortaya çıkan ihtiyaçları için ve sadece ihtiyaç süresiyle sınırlı olarak yapılacaktır.*” ifadesiyle açıklanmıştır. Ancak, idareler tahsise ilişkin süreyi belirlerken bazı istisna veya sınırlamalara göre hareket edebileceklerdir. İhtiyaç süresi, genel olarak 3 ay ile sınırlandırılmış, bazı dayanıklı taşınır- lar için -dozer, vinç, greyder, kepçe, asfaltlama ve betonlama makineleri, kaya kamyonları, yükleyiciler, transpalet, beko-loder, traktör, çöp kamyonu, arazöz, itfaiye aracı gibi iş makineleri, sondaj makineleri ve bunların ekipmanları- 6 ay tahsis süresi getirilmiştir. Bu süreler aynı sürelerle sınırlı olmak üzere bir defaya mahsus arttırılabilmektedir. Neticede, bir dayanıklı taşının tahsis süresi –istisnalar arasında yoksa- 6 ayı geçemeyecektir. Bu sürelerin sona ermesinden sonra aynı taşının tekrar, örneğin bir veya iki yıl sonra, tahsis işlemine konu olup olamayacağı ise açık değildir. **Dolayısıyla sürelerle ilgili sınırlamalar yukarıdaki gibi olsa da yıllık veya beş yıllık süre içinde üç veya altı ay gibi bazı zaman sınırlamaları getirmenin faydalı olacağı, bu şekilde kamu idareleri arası tahsis işleminin daha verimli bir şekilde yapılabileceği düşünülmektedir.**

Süre sınırı olmayan kullanılabilir hâle gelinceye kadar veya kullanılamayacak hâlde ise yeni taşıt alınıncaya kadar, yani ihtiyaca göre süresi belirlenecek olan bazı taşıtlar ise 237 sayılı Taşıtlar Kanunu’nun I ve II sayılı cetvellerinde sayılan makamların kullanımlarına verilen taşıtlardır.

2.3. Kapsam ve Harcamalar

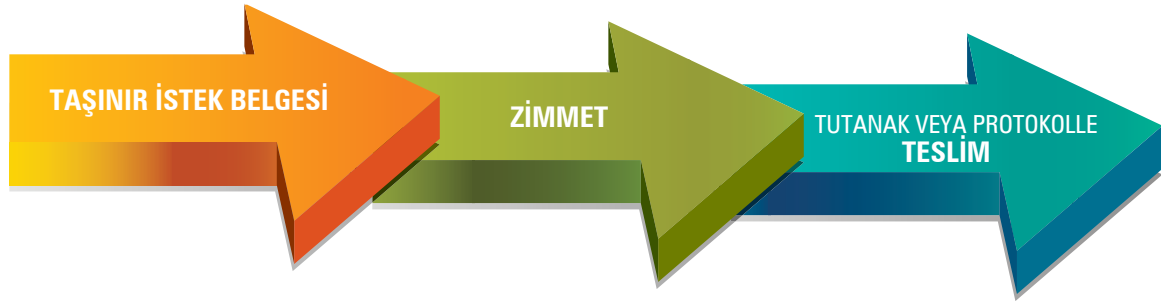
Yönetmelik’in genel hükümlerine göre tahsis işlemlerinde “kamu idareleri arası geçici tahsis” esası mevcuttur. Ancak Tebliğ’e göre, genel ve özel bütçeli idarelerin mer-

kez birimlerince yapılan tahsisler hariç olmak üzere geçici tahsis, mahallî idarelerde hizmet vermekle yetkili oldukları coğrafi alanla, diğer kamu idarelerinde ise bulundukları ilin idari (ilçeler dâhil) alanı ile sınırlı olarak yapılabilecektir. **Bu sınırlama ile tahsis işleminin il sınırları içinde yapılabilecek bir işlem olduğu gerçeği ortaya çıkmaktadır.** Bu yaklaşım, tahsis uygulaması ile amaçlanan, kamu idarelerinin taşınır- ları verimli kullanma ilkesini sınırlamaktadır. Genelde, taşınır- ları tahsis yapabilecek olanlar, büyük veya mali açıdan güçlü illerin kamu idareleridir. Bu illerin ilçeleri de zaten belli büyüklüktedir. **Asıl tahsise ihtiyacı olan, hem mali hem idari açıdan daha küçük illerde yer alan belediyeler ve kamu idareleridir. Bu sınırlama ile ihtiyaç fazlası olandan, gerçek ihtiyacı olana tahsis yapılmasının önü kapatılmış olmaktadır.** Örneğin, bir büyükşehir belediyesinin elinde bulunan taşınır- ların diğer komşu il belediyelerine tahsisi gerçekleştiremeyecektir. Dolayısıyla, Tebliğ’de geçen bu şarta göre hareket edilmesi esas olmakla birlikte, Tebliğ’in yukarıda belirtilen gerekçelerle tekrar gözden geçirilmesi gerekmektedir. Ayrıca genel ve özel bütçeli idarelerin merkez birimlerince yapılan tahsislerin yukarıdaki il sınırlamasından istisna olduğunu unutmamak gerekir.

Tahsis işlemleri için yapılan harcamalar tahsis yapılan idarece karşılanacaktır. Bu harcamalar, taşıma, bakım, onarım, zorunlu giderler olabilir. Yapılan harcamalarla ilgili olarak taşınır işlemlerinin genel esaslarına uymak gerekmektedir. Taşınır kaydı yapılması amacıyla, bu tip harcamaların tahsis yapan idareye bildirimine gerek yoktur. Ancak, tahsis yapılan idare taşınıra değer arttırıcı bir işlem yapmış ve bu işlemin tutarı 10 Ocak 2008 tarihli ve 26752 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği Genel Tebliği’nde belirlenen tutarı aşıyorsa, yapılan harcamaya ilişkin fatura, tahsisi yapan idareye gönderilmelidir. Tahsis yapan idare, bu değer arttırıcı işlemi, taşınır üzerine ilave eder ve yeni değer üzerinden birikmiş amortisman ayırır. Bu işlemde dikkat edilmesi gereken, 1 sayılı Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği Genel Tebliği’nde belirlenen tutar, Muhasebat Genel Müdürlüğüne her sene yenilenen parasal sınırlar olup, bu parasal sınırlar arasında tahsis veya değer arttırıcı işlem için özel olarak sayılmamış olsa da, 2011 için bu rakamın işlem başına 3.000.-TL olarak alınması uygun görülmektedir. Dolayısıyla bu rakamın üzerinde yapılan değer arttırıcı işlemler, faturasıyla birlikte tahsis yapan idareye bildirilmelidir.

2.4. Belgeler ve Sorumluluk

Taşınır tahsislerinde kamu idareleri arasında tutanak düzenlenmesi zorunludur. Taşıt ve iş makinelerinde ise tuta-

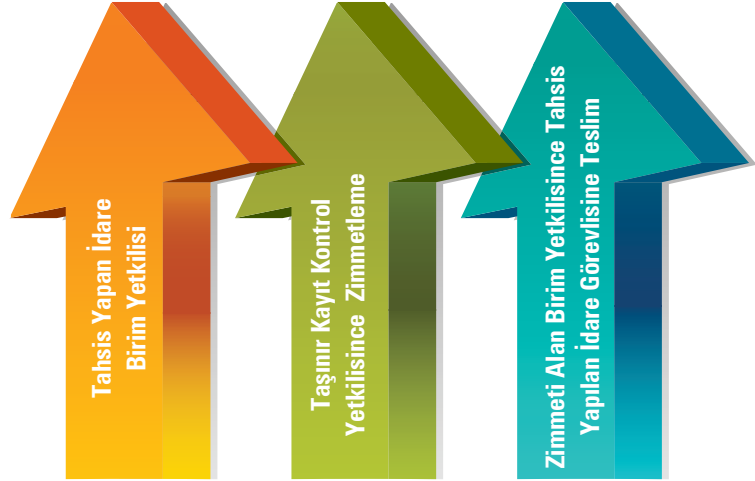

nak yerine, idareler arasında protokol düzenlenmesi gerekmektedir. Belgelerin şekli ve içeriği kamu idarelerince belirlenebilecek olsa da, bazı bilgileri içermesi gerekmektedir. Tebliğe göre;

- Tahsis edilen taşınırın cinsi, adedi ve tahsis amacı ile tahsis süresine,
- Taşınırın tahsis süresindeki zorunlu bakım, onarım ve işletme masrafları ile kullanılacak tüketim madde ve malzemelerin, tahsis edilen idarece karşılanacağına,
- Taşınırın tesliminden itibaren kullanımı süresince idareye veya diğer kamu idarelerine ya da özel kişilere verilecek zararların tazminine ilişkin sorumluluğun, tahsis edilen idareye ait olduğuna,
- İdarelerce gerekli görülecek diğer hususlara yer verilerek tutanak ya da protokoller düzenlenecektir.

Önemli bir ilave olarak, taşınırın teslim anındaki durumunun, düzenlenecek tutanakta veya protokolde ayrıntılı bir şekilde gösterilmesi gerekmektedir.

Tutanak düzenlenmeden önce, yapılan tahsis işlemi Yönetmelik hükümlerine göre bazı safhalardan geçecektir. İlk olarak, tahsisi yapan harcama biriminin bir birim yetkilisi görevlendirilmektedir. Bu birim yetkilisince tahsis yapılan harcama biriminin isteği doğrultusunda, Taşınır İstek Belgesi düzenlenmektedir. İstek belgesi üzerine, taşınır kayıt ve kontrol yetkilisince "6 veya 6/A numaralı Zimmet Fişi" düzenlenmek suretiyle taşınır birim yetkilisine zimmetlenmek-

tedir. Birim yetkilisine zimmetlenen taşınır, düzenlenecek tutanakla da tahsis edilen idarenin yetkilisine, imzası alınmak suretiyle teslim edilmektedir.

Bu teslim sisteminde bazı aksaklıkların çıkacağı kuşkusuzdur. Bir anlamda birim yetkilisinin, diğer bir kuruma taşınır tahsisi yapması gibi gözüken sistemde, kamu zararı meydana geldiğinde sorumluların tespit edilmesi zorlaşacaktır. Tutanak veya protokollerde yer alması gereken sorumluluk metni, taşınırın karşı taraflara verdiği zararlardan kaynaklı sorumluluğun devridir. Ancak taşınırın kendisiyle ilgili bir zarar ve mevzuata uygun olmayan kullanım vs. sonucu meydana gelecek kamu zararının kime ait olacağı belli değildir.

Bu noktada, tahsis işlemlerinde iki tutanak olduğunu, birinci tutanağın kamu idareleri arasında yetkili kişilerin imzası ile birlikte hazırlanacağı, diğerinin ise teslim aşamasında zimmet fişi yerine kullanılacağı anlaşılmaktadır. Bu iki tutanağın birbirine uyumlu olması ve kamu zararı meydana geldiğinde sorumluların tespiti açısından ilk olarak kamu idareleri arası tutanağa, *“Taşınırın tesliminden itibaren kullanımı süresince idareye veya diğer kamu idarelerine ya da özel kişilere verilecek zararların tazminine ilişkin sorumluluğun, tahsis edilen idareye ait olduğuna,”* ibaresine ilaveten idarece gerekli görülecek diğer hususlar kısmına *“5018 sayılı Kanun’dan kaynaklı tüm mali sorumluluk tahsis yapılan idare ve tutanakla teslim edilecek kişi/kişilere aittir.”* ifadesinin eklenmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir.

Tutanaklar ve protokol haricinde taşınırın takibi için bazı işlemlerin yapılması gerekmektedir. Tahsis yapan idarenin, Dayanıklı Taşınır Defterinin *“Nereye Verildiği”* sütununa veya bu amaçla ayrıca tutulacak kayıtlara tahsis süresi ve teslim edilen yetkili bilgilerini kaydetmesi zorunludur.

2.5.İade

Tebliğ’e göre taşınır, ihtiyacın ortadan kalktığı günü takip eden günden itibaren en geç yedi iş günü içinde, tahsisi yapan idareye iade edilecektir. Ancak, yine Tebliğ’de ihtiyacın süresi sınırlandırılmıştır. Yani, makalenin 3.2. bölümünde

ifade edilen zaman aralıklarını geçmeyecek şekilde taşınırın iade edilmesi gerekmektedir. **Tebliğ’de, tahsis yapılan idarece taşınırın iade edilmemesi durumunda nasıl bir yöntem izleneceğinden bahsedilmemiştir. Bu durumun idareler arasında sıkıntılara sebebiyet vereceği düşünülmektedir. Bu noktada, yapılan protokol veya tutanaklara taşınırın zamanında teslim edilmemesi durumunda bazı müeyyidelerin işletileceği mahiyetinde ifadeler eklenebilir.**

Ayrıca Taşınır Mal Yönetmeliğinde 2010/504 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla değişiklik yapılmadan önce, diğer kamu idarelerinin kullanımına verilen taşınır için Tebliğ’de geçen usul ve esasların uygulanacağı ifade edilmiştir. Dolayısıyla bu tip taşınır için sanki baştan tahsis işlemi yapılmış gibi işlemler tekemmül ettirilmeli ve yeni sürelerle uygun olarak işlem yapılmalıdır. İstisna olarak afet ve acil durum, seferberlik ve savaş hâli ile seçim dönemlerinde; yetkili makamlarca belli görevler için yazılı olarak talep edilen taşınır için bu hükümler yerine ilgili mevzuatın uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

3. SONUÇ

Taşınır Mal Yönetmeliği’ne yeni bir uygulama olarak ilave edilen geçici tahsis uygulamasının kamu idarelerinin mal yönetimlerinde etkililik, ekonomiklik ve verimliliği arttıracığı kuşkusuzdur. Bu anlamda, uygulamada birlik sağlamak ve suiistimali engellemek için çıkarılan Tebliğ irdelenmiş, amir hükümlere ve Tebliğ’de yer alması gereken ancak eksik kalmış kısımlara değinilmiştir. Bu makale haricinde, tahsis işlemleri ile ilgili görülen eksiklikler üzerine muhakkak ki birçok yeni düzenleme yapılacaktır. Bu süreçte önemli olan, kamu idarelerinin mal yönetim sistemlerinde, daha etkin bir performansı ortaya çıkarabilmek için, istekli olmaları ve yeni sisteme uygun mevzuat ihtiyaçlarının karşılanması noktasında düzenleyicileri zorlamalıdır.

İlker Şadi İŞLEYEN
İller Bankası Genel Müdürlüğü
Teftiş Kurulu Başkanlığı
İller Bankası Müfettişi

İLLER BANKASI'NIN YENİDEN YAPILANDIRILMASI VE YEREL YÖNETİMLER ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Mevcut durumu ile İller Bankası Genel Müdürlüğü; yerel yönetimlerin yerel altyapı ihtiyaçlarının karşılanmasını ve bu amaçla gerekli finansmanın teminini sağlayan Bayındırlık Bakanlığı'nın ilgili kuruluşudur. Ancak zaman içinde yaşanan uluslararası ekonomik ve sosyal değişim sonucu, tüm iş ve işlemlerinde özel hukuk hükümlerine tabi olarak çalışan, olanakları ölçüsünde yerel yönetimlerin her türlü kredi ihtiyaçlarını karşılayan ve bankacılık işlemlerine aracılık eden, bunlar için projeler üreten, danışmanlık hizmeti veren ve anonim şirket şeklinde yapılanan, Bankacılık Kanunu'na göre örgütlenen, çağdaş bankacılık esaslarına göre faaliyet gösteren ve görev alanında uzmanlaşmış yeni bir kalkınma ve yatırım bankası kurulmasına ihtiyaç duyulmuş ve İller Bankası Anonim Şirketi Hakkındaki Kanun Tasarısı Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunulmuştur. Söz konusu Kanun Tasarısı'nın kısa süre içinde yasalaşması beklenmektedir.

Dünyada yaşanan küreselleşme sürecinin beraberinde getirdiği sorunlarla birlikte uluslararası ekonomik ve sosyal ilişkilerden doğan ihtiyaçlar, yerel yönetimlerin öneminin azalması yerine, tam tersine giderek artmasına neden olmaktadır. Dünyanın içinde bulunduğu baş döndürücü ekonomik ve sosyal değişim süreci, birbirine zıt görüldüğü kadar aslında içi içe olan iki oluşumu da beraberinde geliştirmektedir. Bu süreçlerden birincisi küreselleşme, ikincisi ise yerelleşmedir. Yerelleşme bir anlamda, ülkelerin kalkınma dinamiklerinin büyük ölçüde yerel dinamiklere bağlılığının artması demektir. Yerelleşme ihtiyacını ve kavramını ifade etmek için yeni bir kamu yönetimi yaklaşımı olan **"desantralizasyon(1)"** kavramı

ön plana çıkmaktadır. Klasik anlamda desantralizasyon, merkezi yönetimden yerel yönetimlere doğru yetki, görev ve kaynak aktarımını ifade etmekle birlikte, geniş ve modern anlamda ise, merkezi yönetimin elindeki planlama, karar verme ve kamu gelirlerinin toplanması gibi yönetsel yetkilerin bir kısmını taşra kuruluşlarına; yerel yönetimlere, yani özerk kamu kurumlarına, meslek kuruluşlarına ve yönetimin dışındaki gönüllü örgütlere aktarılmasını, bunlarla işbirliği içinde paylaşılmasını ifade etmektedir. Desantralizasyon politikaları sayesinde yerel yönetimler güçlenirken, buna bağlı olarak merkezi yönetimin hizmet yükü azalmaktadır. Yerel yöneticilerin kendi yörelerinin problemlerini ve ihtiyaçlarını, merkezdeki politikacılara ve bürokrasiye göre daha iyi değerlendirebilme ve isabetli kararlar verebilme imkanına sahip oldukları düşünüldüğünde, yerel yönetimlerin yerel kamu hizmetlerinin yürütülmesinde etkili ve verimli oldukları düşünülebilir. İnsanların toplum halinde yaşamalarından doğan ihtiyaçlarının karşılanmasında, mahalli hizmetlerin yerine getirilmesinde ve insanların yaşam seviyesini belirleyen hizmetlerin sağlanmasında, özellikle belediyeler giderek ağırlıklı bir yer tutmaktadır.

Günümüzde toplumların yerel yönetimlerden bekledikleri ve yerel yönetimlerin üstlendikleri veya üstlenmeleri gereken, hizmetler 30-40 yıl öncesine göre hem sayı hem tür olarak çok artmış, ayrıca bu hizmetlerin teknik içerikleri de ileri düzeyde yoğunlaşmıştır ve bu durum beraberinde, büyük ölçekli yatırımları zaruri kılmıştır. Bu nedenle yerel yönetimler için sağlıklı bir finansman sağlanması en

önemli unsur haline gelmiş ve hızlı kentleşme ve buna bağlı olarak kent halkına götürülmesi gereken hizmetlerin yerel yönetimlere aktarılmasıyla beraber, dünyanın her yerinde, yerel yönetimlerin yapacakları teknik ve sermaye yatırımları ile orta ve uzun vadeli kredi ihtiyaçlarını karşılamak üzere çeşitli kurumsal ve mali düzenlemeler yapılmıştır. Nitekim birçok Avrupa ülkesinde, yerel yönetimlerin sermaye yatırımları için finansman sağlayacak özel kurum oluşturma girişimleri sonucu, yerel yönetim bankaları kurulmuştur. Genelde yerel yönetim bankalarının, Dünyadaki örneklerine göre, esas fonksiyonları kredi sağlamaya dayanmakta olmasına rağmen, Türkiye’de yerel yönetimlerinin mevcut personel, teknik ve mali şartlarının yetersiz olması sonucu sadece krediye dayanan bir bankacılık yeterli bulunmamış, yerel yönetimlerin temel fonksiyonlarıyla ilgili geniş bir teknik kadroyu ve teknik imkanları bu idarelerin yararına hazır bulundurmak da zorunluluk halini almıştır.

Şehirleşme ve bunun getirdiği ihtiyaçları çok daha önceleri çözmüş bulunan gelişmiş ülkelere nazaran, bu süreci henüz tamamlayamamış bulunan ülkemizin, yerel yönetimler vasıtasıyla bu süreci tamamlamakta iki önemli problemi bulunduğu düşünülebilir. Bu problemlerden birincisi, şehir ihtiyaçlarının çağdaş anlamda karşılanamamış olması, ikincisi ise ülkemizdeki hızlı nüfus artışına paralel olarak şehirlere doğru yaşanan hızlı göç olgusudur. Bu iki problem nedeniyle, ülkemizde hem göç veren hem de göç alan illerin problemlerinin yerinde çözülmesi, ayrıca özellikle göç alan şehirler bakımından problemlerin çözümü ve çağdaş imkanların gerçekleştirilebilmesi amacıyla, yerel yönetimlerin başta finansman ihtiyacı olmak üzere her bakımdan desteklenmesini zorunlu olmaktadır.

Bu çerçevede kuruluş amacı, görevleri, finansman kaynakları, yönetim biçimi olarak 1933 yılında 2301 sayılı Kanun ile kurulan Belediyeler Bankası ve daha sonra 1945 yılında çıkarılan 4759 sayılı Kanun ile Belediyeler Bankasının yerini alan İller Bankası; yerel yönetimlerin yerel altyapı ihtiyaçlarının karşılanması, ayrıca altyapı yatırımlarının gerçekleştirilmesi için gerekli finansmanın temini, teknik verilerin ve bilginin sağlanabilmesi amacıyla yerel yönetimlere destek olan kuruluştur.

1. İLLER BANKASININ TARİHÇESİ

Cumhuriyet döneminin ilk yıllarında özel ticari banka kredileri kullanılarak yerel altyapı yatırımlarının finansmanı karşılanmaya çalışılmış, ancak ulusal bankaların ekonomideki rolünün sınırlı ve zayıf durumda olması, ayrıca 1929 yılında başlayan dünya ekonomik burhanının da etkisiyle, 1930’lu yıllar boyunca para arzının kıt olması, kredilerin değerinin artmasına neden olmuş ve beraberinde kredi faizleri yüksek oranlarda seyretmiştir. Bunun beraberinde, özel ticari banka kredilerinin yüksek maliyetli olması nedeniyle, ülkenin bayındırlık ve imar faaliyetlerinde kullanılmak üzere kamu kaynaklarını harekete geçirecek bir banka kurulması zorunlu hale gelmiştir.

Ülkemizdeki kentlerin kısa bir sürede bayındır duruma getirilebilmesi amacıyla, mali kaynaklardan mahrum belediyelere yeterli ve uygun koşullarda kredi sağlayabilmek amacıyla

11.6.1933 tarihinde 2301 sayılı Kanun’la 15 milyon lira kuruluş sermayesi ile “Belediyeler Bankası” kurulmuş ve 12.8.1933 tarihli ve 2457 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan “Belediyeler Bankası Esas Nizamnamesi” yürürlüğe girmiş ve Belediyeler Bankası’nın kuruluş amacı aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir.

“Belediyelere, şehirlerin tanzim ve tesisi işlerinde yapacakları esaslı amme hizmetleri için muhtaç olacakları parayı ikraz etmek;

kısa ve uzun vadeli avans ve cari hesaplar açmak veya bunlara tavassut ve kefalet etmek ve nizamnamei esasile müsaade edilecek banka işlerini yapmaktır.”

Belediyeler Bankası kuruluş yasası incelendiğinde görüleceği üzere, yatırımcılık ile doğrudan ilişkisi olmayan ve salt mali karaktere sahip, başlıca görevi, belediyelere imar faaliyetleri için kaynak sağlamak olan, bu kaynağı kendi birikiminden karşılayacağı gibi, belediyelere aracılık ederek diğer mali kuruluşlardan da sağlayabilecek, belediyeler harici diğer yerel yönetim birimlerinin kapsam dışı bırakıldığı, görev alanı, belediyelere belirli konularda kredi sağlamak gibi özel bir bankacılık faaliyeti olarak belirlenen bir kuruluş öngörüldüğü anlaşılmaktadır.

Belediyeler Bankasının hizmet verdiği 1933-1944 yılları, sermaye ve teknik personel yönünden devletin en zayıf olduğu bir devreye rastlanılmış olması ve ayrıca 1939 yılında baş-

layan İkinci dünya Savaşının ülkemizde yarattığı ekonomik problemler nedeniyle zor şartların yaşandığı bir dönem olmuştur. Bu zor şartlara rağmen ilk dönemde Belediyeler Bankası, kuruluş amacı çerçevesinde başarılı bir çalışma göstermekle birlikte, kendinden kaynaklanmayan eksiklik ve yetersizliklerin giderilmesi amacıyla yeniden yapılandırılma ihtiyacı doğmuştur. Yeni bir düzenlemeye gidilmesindeki amacın, Belediyeler Bankasını ortadan kaldırıp yeni bir kuruluş kurmak değil, başarılı çalıştığı kabul edilen bir kuruluşu, 10 yıllık faaliyet dönemi içinde görülen eksiklik ve yetersizlikleri gidermek suretiyle daha iyi çalışır hale getirmek olduğu söylenebilir.

Bu amaçla Belediyeler Bankası, 13.6.1945 tarih ve 4759 sayılı Kanun'la (Resmi Gazete; 23.6.1945 - Sayı 6039), belediyelerin yanında tüzel kişiliğe sahip diğer yerel yönetim birimleri olan il özel idareleri ve köyleri de faaliyet alanına alacak şekilde yeniden örgütlenecek "İller Bankası" ismini almıştır. 4759 sayılı Kanun'un 1'inci maddesinde İller Bankası'nın kuruluş amacı aşağıdaki şekilde belirtilmiştir:

"İl Özel İdareleriyle Belediye ve Köy İdarelerinin ve bu idarelerin kuracakları birliklerle adı geçen idarelere bağlı, tüzel kişiliği haiz olan veya olmayan ve katma bütçeli idare ve kurumların imar işleriyle ilgili konularla uğraşmak ve bütün işlemlerinde özel hukuk hükümleriyle bu Kanun'a bağlı olmak üzere İller Bankası adıyla tüzel kişiliğe haiz bir banka kurulmuştur. Bankanın merkezi Ankara'dır."

Belediyeler Bankası tüzel kişiliğine son verilerek, yerine İller Bankası'nın kurulmasının nedenlerini; Belediyeler Bankası'nın sadece belediyelere dönük

faaliyette bulunması, kuruluş sermayesinin hızlı nüfus artışı ve kentleşmeye bağlı olarak artan kredi ihtiyaçlarını karşılayamaz hale gelmesi ve mali kaynak ve teknik yardım yönünden hayli sıkıntısı olan il özel idareleri ile köylerin Banka'nın yardımlarından istifadesinin zorunlu olması şeklinde sıralayabiliriz. Böylece Bankanın belediyeler yanında il özel idareleri ve köyleri de kapsamına alarak ülkenin kalkınması ve imarına daha geniş ölçüde katkıda bulunması hedeflenmiştir. Belediyeler Bankası salt mali kaynak sağlayıcı bir yapıya sahip iken, İller Bankası ya-

İller Bankası'nın çağdaş bankacılık ilkelere göre faaliyette bulunan, konusunda uzmanlaşmış bir kalkınma ve yatırım bankasına dönüştürülmesi amacıyla, Bankanın faaliyet alanları, organizasyonu, personel politikası ve istihdam şekli yeniden düzenlenerek 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ile uyumlu hale getirilmesi amacıyla İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun Tasarısı hazırlanmış ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sevk edilmiştir.

tırmıcılık boyutu ile de donatılmıştır. Hatta bu boyut daha ön plandadır diyebiliriz. Belediyeler Bankası'nın kuruluş gayesinde kredi sağlamak tek görev iken, İller Bankası'nın kuruluş gayesinde ise yerel yönetimlerin imar işleriyle uğraşmaktan söz edildiği görülmektedir.

1945 yılında Belediyeler Bankası'nın yerine geçmek üzere kurulan İller Bankası için çizilen görev

alanının daha geniş tutulduğu, İller Bankası'nın faaliyet alanına ülkedeki tüm yerel yönetim birimleri girdiği gibi, yalnızca bir kredi kurumu olarak etkinlik göstermeyen ve buna ek olarak doğrudan ya da aracı kuruluş olarak yatırımcı niteliğiyle de ön plana çıkan bir şekilde örgütlendiği görülmektedir.

İller Bankası özellikleri yönünden dünyada tam olarak benzer örneği bulunmayan, tamamen ülkemizin içinde bulunduğu ihtiyaç ve şartların içinde kurulan bir yerel yönetimler bankasıdır. Banka, yerel yönetimlerin sermaye yatırımları konusunda ortaya çıkmış bir finansman modelidir ve bu modelin Türkiye'ye özgü olduğu söylenebilir. Bu tür kuruluşların diğer ülkelerdeki modellerin bazılarında sadece kredi sağlama fonksiyonu ön plana çıkarken, diğer bazı modellerde ise projeleri bizzat yerel yönetimler adına yapmak, yapımını denetlemek ya da yönetmek gibi işlevler ön plana çıkmaktadır.

Genel olarak yerel yönetim bankalarına ait Dünyadaki örneklerde esas görevlerinin kredi fonksiyonu üzerinde yoğunlaşmış olduğu görülmektedir. Bu tür bankaların genelde, sadece yerel yönetimlere kısa veya uzun vadeli kredi finansmanı sağladıkları, bunun haricinde bünyesinde teknik eleman bulundurmadıkları gibi, doğrudan yerel yönetimlere yönelik yatırım faaliyetinde de bulunmadıkları görülmektedir. Bu yönüyle değerlendirdiğimizde bu bankaların, yerel yönetimlere yönelik bir ihtisas bankası olduklarını söyleyebiliriz çok yanlış olmayacaktır.

Türkiye'de ise, kuruluş yılları itibarıyla sadece krediye dayanan bir yerel yönetim bankacılığı anlayışı yeterli bulunmamış, yerel yönetimlerin temel fonksiyonlarıyla ilgili geniş bir teknik kadroyu ve teknik imkanları bu idarelerin yararına hazır

bulundurmak da zaruri görülmüştür. Bu çerçevede İller Bankası, yerel yönetimlere hem kredi sağlamış, hem de verilen kredilerin yatırımlara dönüşmesinde teknik ekip ve kadrosuyla fiili olarak çalışarak aktif görev üstlenmiştir.

Bunun dışında, İller Bankası'nın, Anayasanın 123'üncü maddesinde belirtilen yerinden yönetim esaslarına dayanarak faaliyetlerini devam ettiren ve kanunla kurulmuş bir kamu tüzel kişisi olduğu da söylenebilir. İller Bankası yerinden yönetim esaslarına göre yönetilen bir kamu tüzelkişisi olarak kendi karar organlarına ve özel bütçeye sahip özerk bir kuruluş olup, ayrıca bugünkü statüsü ile Bayındırlık Bakanlığı'nın ilgili kuruluşudur.

Kuruluşun günümüzdeki konumu, kamu yönetimi - inşaat sektörü - bankacılık sistemi üçlüsünün kesişme noktası olarak tanımlanabileceği gibi, her ne kadar gerçekleştirdiği yatırımlar yerel yatırımlar olsa da, kuruluşun yapısı, örgütlenmesi ve çalışma sistemi açısından daha çok merkezi yönetim ağırlıklı bir görüntüsünün olduğu söylenebilir.

İller Bankası mevduat kabul etmediği için Yatırım ve Kalkınma Bankası olarak nitelendirilmekte olup, Bankalar Kanunu'nun bu kapsamdaki hükümlerine tabidir. İller Bankası bütçesine genel bütçeden herhangi bir aktarma olmamasına, Sayıştay denetimine ve Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na tabi olmamasına rağmen, 237 sayılı Taşıt Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, 6245 sayılı Harcırah Kanunu, 2946 sayılı Kamu Konutları Kanunu ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi bulunmaktadır.

2. İLLER BANKASI'NIN MEVCUT DURUMU

Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde belediyeler kendilerine özgü sorunlarla karşı karşıyadır. Hızlı göç ve bunun yol açtığı çarpık kentleşmeyi önlemek için yeni yerleşim alanlarının geliştirilememesi, altyapının zamanında ve yeterli şekilde yapılamaması bu tür sorunlardandır. Bu sorunları gidermek amacıyla yeterli hizmet kalitesi ile kentlileri konfora kavuşturacak olan ve gerçekleşmesi zaman alan büyük yatırımlara ihtiyaç vardır. Bu nedenle yapılması gerekli görülen ve uzun zaman dilimine yayılmadan belli bir sürede tamamlanması düşünülen yatırımların gerçekleştirilmesi için belediyelere finansman desteğinin sağlanması bir zorunluluk olarak ortaya çıkmaktadır.

Ülkemizdeki belediyelerin mali güçleri oldukça zayıftır. 2002 yılına kadar yürürlükte olan fonlar sayesinde belediyeler yatırım harcamalarında mali yönden önemli ölçüde desteklenmiştir. Belediyeler Fonu 1993 yılından itibaren azaltılarak 2002 yılında tamamen kaldırılmıştır. Bu fonun yerine be-

diyelere mali destek sağlamak üzere 2003 yılından itibaren "Belediyelere Yapılacak Yardımlara Dair Uygulama Yönetmeliği" ile belirlenen bir ödenek konulmuş, ancak altyapı ihtiyaçlarının karşılanmasında bu miktar yetersiz kalmıştır. Böylelikle yatırımlar için yapılan harcamalar, yetersiz kalan belediye paylarından zamanında tahsil edilememiş ve belediyeler faiz yükü altında kalarak aşırı derecede borçlanmıştır.

İller Bankasının Kuruluş Kanunu'nda tanımlanan görev ve yetkileri aşağıdaki özetlenebilir:

- Birinci maddede belirtilen yerel yönetim ve kurumların yapacakları yerel kamu hizmetleri ile ilgili tesisler, yapılar ve diğer işlerin yapılmasını kolaylaştırmak; şehir, kasaba ve köylerin kuruluş ve imarı yolundaki plan ve programların gerçekleştirilmesini desteklemek amacıyla bunlara, kendi yönetmeliğindeki esas ve şartlarla kredi sağlamak,

- Yerel yönetim ve kurumların istemleri üzerine harita, plan, proje, keşif ve etütleri yapmak veya yaptırmak, idare ve kurumların meydana getirecekleri tesis ve yapılardan mahallince yaptırılmasına imkan olmayan veya Banka tarafından toplu olarak yapılmasında fayda bulunanları, yatırım programları içinde meydana getirmek, yerel yönetim ve kurumların istemleri aranmaksızın bunları Banka yatırım programında yer alan işlerinden hibe veya fon yardımlarının katkısıyla gerçekleştirilecek olanları Banka tarafından yapmak veya yaptırmak,

- Bankadan alınan kredilerle yapılan işler ile finansmanları kendilerince sağlanan diğer kamu kurum ve kuruluşlarının yapacağı işlerde talebe ve Bankanın imkânlarına göre teknik kontrol ve denetlemesini yapmak,

- Söz konusu idare ve kurumların sigorta ettirmek isteyecekleri menkul ve gayrimenkul malları sigorta etmek.

İller Bankası'nın yapacağı bankacılık faaliyetleri ise, İller Bankası Kuruluş Kanunu'nun 7'nci maddesinin (f) fıkrası gereğince, kendi Yönetmeliğindeki işler olarak belirlenmiş olup Banka'nın bankacılık ve kredi işlemleri aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir:

"İller Bankasında bankacılık hizmetleri Kuruluş Kanunu'na, Bankalar Kanunu'na, İller Bankası Bankacılık İşlemleri Yönetmeliğine ve diğer ilgili mevzuat hükümlerine göre mevduat bankacılığı dışında diğer tüm bankacılık işlemleri yürütülmektedir."

Buna göre; ortak idarelerin yurtiçinden ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun çerçevesinde yurtdışından temin edeceği her türlü

kredilere aracılık etmek ve yurtiçinden temin edecekleri kredilere garantör olmak, sermaye piyasası mevzuatı çerçevesinde gerekli izinleri almak, belirlenen sınırlamalara uymak ve Bankanın itibari sermayesi ile sınırlı kalmak kaydıyla, para ve sermaye piyasalarında menkul kıymet ihracı dahil mevduat kabulü hariç olmak üzere, her türlü bankacılık ve sigortacılık işlemini kendi adına yapmak, ortak idarelerin her türlü bankacılık ve sigortacılık, menkul kıymet ihracı, alım satımı ile dış ticaret işlemlerine aracılık hizmetlerini yürütmektedir.

Bankanın Kuruluş Kanunu'nun dördüncü bölümünde bilanço ve net kazancın dağıtılması düzenlenmiş olup, net kazançtan geriye kalan yüzde 55'lik miktar, köy gelirlerini artırarak bunların kalkınmalarına yardım etmek için köylere dağıtılmaktadır.

Banka Kanunu'nun beşinci bölümünde ise Bankanın hak ve imtiyazları belirlenmiştir. Buna göre Banka faaliyetleri, Arttırma, Eksiltme ve İhale Kanunu'na, Genel Muhasebe Kanunu'na ve Sayıştay denetimine bağlı değildir. Tahvil çıkarabilir ve bono ihraç edebilir. Bankanın kazanç vergisi anonim şirketlere ilişkin oran üzerinden verilir. Bankanın görevleri için kullandığı gayrimenkuller her türlü vergi ve resimlerden muaftır.

İller Bankası; kısaca yerel yönetim olarak tanımlayabileceğimiz il özel idareleri, belediyeler ve bu idarelere bağlı kuruluşlar ile mahalli idare birliklerinin, mahalli müşterek nitelikteki hizmetleri ve yatırım faaliyetleri ile ilgili konularda görev yapmak, alt ve üstyapı projelerine finansman sağlamak, danışmanlık hizmeti vermek, her türlü ihtiyaçlarına uygun proje geliştirmek ve kredi temin etmek amacı ile tüzel kişiliğe sahip olup Bayındırlık ve İskân Bakanlığının ilgili kuruluşu olarak görev yapan bir kurumdur.

Hızlı kentleşmeyle birlikte kentsel altyapı hizmetlerine duyulan ihtiyaç da sür-

ratle artmaktadır. Ülke genelinde sağlıklı ve yeterli içme suyu temin edilebilmesi, atık suların ve katı atıkların çevreye zarar vermeden bertaraf edilebilmesi, belediyelerin imar ve harita hizmetlerinin karşılanabilmesi için İller Bankası yatırımlara kaynak yaratabilen, teknik ve ekonomik yönden işletilebilir sistemler kurabilen, sağlanan hizmetlerde ülke çapında belirlenmiş kalite standartlarına uyabilen en önemli kuruluşlardan biridir.

İller Bankası kuruluşundan bugüne kadar etüt, plan ve projelerin hazırlanmasından, yatırımların gerçekleştirilmesi, kontrollük hizmetlerinin yerine getirilmesi ve ihalelerin düzenlenmesi gibi çok sayıda kentsel altyapı ve üstyapı ihtiyaçlarının karşılanması görevlerini yerel yönetimler adına başarıyla yerine getirmektedir. Nitekim bugün İller Bankası tüm belediyeler için, her zaman kolaylıkla başvurulabilecek bir teknik danışma kurumu niteliğindedir.

İller Bankası kendi öz kaynakları yanında, genel bütçeden, yurt içi ve yurt dışı kuruluşlardan temin ettiği kaynaklarla yerel yönetimlere kısa ve uzun vadeli krediler sağlamıştır. Banka kaynaklarının emniyetli, verimli ve ülke ekonomisine faydalı bir şekilde kullanılmasını temin etmek amacıyla yerel yönetimlerin projeye dayalı kredi talepleri ekonomik, teknik ve mali açılarından değerlendirilerek sonuçlandırılmaktadır.

Bankanın sermayesi 01.10.2007 tarihli 12827 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 9 milyar TL olarak yeniden belirlenmiştir.

İller Bankası'nın sermaye kaynakları aşağıdaki kalemlerden oluşmaktadır:

- Yerel yönetimlerin (Belediyelerin ve İl Özel İdarelerinin) yıllık gelirlerinin yüzde 5'i
 - Banka karından köy idareleri için ayrılan yüzde 30 paylar
 - Yerel yönetimlere bağlı kurum ve birliklerin safi kazançlarının yüzde 5'i
 - Yardım ve bağışlar
- İller Bankası'nın öz kaynakları ise aşağıdaki kalemlerden sağlanmaktadır:
- Kredilerden alınan faiz, komisyon ve fon gelirleri
 - Sermaye tahsilatları
 - İştirak karları
 - Malzeme satış ve kontrollük hizmet gelirleri.

Ayrıca, Avrupa Birliği Çevre Müktesebatı da göz önüne alındığında ağır yatırım gerektiren AB çevre direktiflerinin gerekliliklerinin yerine getirilmesine yönelik adımların atılabilmesi ancak sağlam bir finansman ayağının oluşturulması ile mümkün olabilecektir. Bu nedenle İller Bankası'nın bankacılık işlevinin yeniden yapılandırılması ve bankacılık kapasitesinin Avrupa Birliği Mevzuatı ile daha tutarlı olacak şekilde iyileştirilmesi, Bankanın yeniden yapılandırılmasını gerektiren başka bir zorunluluk olarak ön plana çıkmaktadır.

3. İLLER BANKASI'NIN YENİDEN YAPILANDIRMA SÜRECİ

İller Bankasının ülkemizde yaşanan hızlı kentleşme ve sanayileşme ile değişen dünya gündemi ve teknolojik gelişmeler karşısında varlığını sürdürebilmesi ancak değişen koşullara uyum sağlayarak, günümüz Türkiye'sinin sorunlarıyla baş edebilecek yeni bir yapılanmaya kavuşmasıyla mümkün olabileceği bir gerçektir.

İller Bankasının kuruluşundaki gerekçeler, mevcut beldeleri-mizde kentsel alt ve üst yapılara duyulan ihtiyacın yanında hızlı kentleşme nedeniyle geçerliliğini bugün de korumaktadır.

Belediyelerin içinde bulunduğu mali durum ve İller Bankası'nın finansman imkanlarının kısıtlı olması, yaşam seviyesinin yükseltilmesinin vazgeçilmez unsuru olan kentsel teknik altyapı yatırımlarının sağlıklı bir şekilde yürütülmesini zorlaştırmaktadır. Belediyelerin içme suyu, kanalizasyon, imar planı ve harita gibi acil ve zaruri yatırım taleplerinin karşılanabilmesi için Banka, kendi kaynakları dışında yeni finans kaynaklarına da ihtiyaç duymaktadır.

İller Bankası, kendi Kanunu'nda belirtilen görevleri ile ilgili olan işlemlerinde özel hukuk hükümlerine tabi tüzel kişiliğe haiz bir Banka olarak kurulduğu halde, buna uygun yapılanmaya gidememiş ve zamanla merkezi idareye bağlı konuma getirilmiştir. Personel rejimi de bu değişimden olumsuz olarak etkilenmiş, bu durum gün geçtikçe Bankada nitelikli eleman istihdamını engelleyen bir faktör olarak ortaya çıkmıştır. İhtiyaç duyulan deneyimli personel takviyesinin mevzuat engelleri yüzünden yapılamaması ve nitelikli mevcut personelin uygulanan ücret politikası nedeniyle muhafazasının güçlüğü günümüz koşullarında gündeme gelen problemler arasındadır.

Yerel yönetimlerin finans kaynaklarına ilişkin sorunlarının çözümlenmesi, ekonomik ve sosyal gelişim ve değişimlere paralel olarak doğan yenilenme ihtiyaçlarının yerel yönetimlerin Bankası olan İller Bankası tarafından karşılanmasının hedeflenerek bu konuma ulaşması için öncelikle Banka'nın bankacılık kapasitesinin artırılması ve geliştirilmesine yönelik görev ve yetkilerinin yeniden düzenlenmesi ve personel rejiminin de yeniden değerlendirilmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

İller Bankasının teknik açıdan yeniden yapılanmaya gereksinim duymasındaki ana etken yerel yönetimlerin değişen ihtiyaçlarının karşılanması ve yerel yönetimlerce kullanılan kredilerin zamanında geri dönüşümlerinin garanti edilmesidir.

Ayrıca, Avrupa Birliği Çevre Müktesebatı da göz önüne alındığında; Su Çerçeve Direktifi, İçmesuyu ve Kentsel Atık Su

Direktifleri, AB Atık Yönetimi Politikalarının Uygulanmasına İlişkin Direktifler ve ÇED Direktifi gibi ağır yatırım gerektiren AB çevre direktiflerinin gerekliliklerinin yerine getirilmesine yönelik adımların atılabilmesi ancak sağlam bir finansman ayağının oluşturulması ile mümkün olabilecektir. Bu nedenle İller Bankası'nın bankacılık işlevinin yeniden yapılandırılması ve bankacılık kapasitesinin Avrupa Birliği Mevzuatı ile daha tutarlı olacak şekilde iyileştirilmesi, Bankanın yeniden yapılandırılmasını gerektiren başka bir zorunluluk olarak ön plana çıkmaktadır.

İller Bankası tarafından daha verimli ve yararlı hizmet üretiminin sağlanabilmesi amacıyla ihtiyaç duyulan yeniden yapılanma 2001-2005 yıllarını kapsayan Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda da ilk olarak resmi şekilde gündeme gelmiştir. 8. Kalkınma Planı'nın Kırsal ve Kentsel Altyapının anlatıldığı Sekizinci Bölümünde **"İller Bankası Genel Müdürlüğü yeniden yapılandırılacaktır"** ve Mahalli İdareler başlığı altındaki Dokuzuncu Bölümünde ise **"Yerel yönetimlerin ve şirketlerinin proje karşılığı dış kredi kullanım usul ve esasları yasal bir düzenleme ile belirlenecektir. Yerel yatırımların projelendirilmesi, finansmanı ile iç ve dış kredi kullanımı, teknoloji seçimi, insan kaynakları yönetimi konularında yerel yönetimlere öncülük etmek ve merkezi-yerel yönetimler arasında kaynak akışını yönetmek üzere İller Bankası Genel Müdürlüğü gerçek bir yerel yönetim ortaklığı olarak yeniden örgütlenecek; yatırımların finansmanında kullandığı kaynaklar görevlerine paralel olarak artırılacaktır"** denilmektedir.

Bu kapsamda karşılaşılan sorunların üstesinden gelmek ve hizmet vermeye devam edebilmek amacıyla Bankada yapısal değişiklikler yapılmaya başlanmış ve ilk uygulama olarak İller Bankası Kanunu Uygulama Yönetmeliği ve buna paralel olarak, Genel Kredi Sözleşmesi, Yetki Belgesi, Mal Alımları Denetim ve Kabul Esasları yeniden düzenlenerek, 01.01.2004 tarihi itibarıyla uygulamaya konulmuştur.

Bu düzenlemelerin bir devamı olarak 18 Mart 2004 tarihli 25406 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Yapı Denetim Hizmetleri Yönetmeliği ile de; İller Bankası'nca yaptırılan veya yapı denetim hizmetleri Bankadan talep edilen veya ihalesi yerel yönetimlerce yapıp yapı denetim hizmetleri müştereken yürütülen, her türlü yapım, bakım ve onarım işlerinin sözleşme ve eklerine uygun olarak denetlenmesinde uyulacak usul ve esaslar belirlenmiştir.

Yeni yapıya uygun olarak Etüt, Plan ve Yol Dairesi Başkanlığı Proje Geliştirme ve Değerlendirme Dairesi Başkanlığı'na dönüştürülmüştür. Proje kredilerinin bu daire bünyesinde teknik, ekonomik ve mali değerlendirilmesi yapılarak sonuçlandırılması uygulamasına başlanılmıştır.

Resmi Gazete'de 30 Eylül 2003 tarihinde yayımlanarak 01.01.2004 tarihinde yürürlüğe giren İller Bankası Kanunu Uygulama Yönetmeliği'nin içerdiği değişiklikler aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

- Banka, belediyeler adına yapım ihalelerinden çekilmiş olup, ihaleler belediyelerce gerçekleştirilecektir. İhale konusunda yardıma ihtiyaç duyan belediyelere eleman ve teknik destek sağlanacaktır. Ancak, hiçbir şartta ihale yapamayacak durumda olan belediyelerin ihaleleri ise Bakanlık onayı ile yine Bankaca yapılabilir.

- Diğer taraftan Bankaca kredilendirilen işlerde, Banka ile ilgili idare müştereken kontrollük görevi yapacaktır. Asıl olan Banka ile idarenin müştereken kontrollük görevini yapması olmakla birlikte, yerel yönetimin hiçbir teknik imkanı olmaması durumunda, Banka yine eskiden olduğu gibi tam kontrollük hizmetini yürütebilecektir.

- Söz konusu Uygulama Yönetmeliği ile kredilerin vade, limit ve kullandırma şartları da yeniden düzenlenmiştir.

İller Bankası Kanunu Uygulama Yönetmeliği'nde yapılan bu değişiklikler ile birlikte yerel yönetimlerin kamu niteliği taşıyan her türlü kentsel alt ve üst yapı hizmetlerinin yerine getirilmesinde kullanılabilecek uzun vadeli proje kredi talepleri, koşulları Banka Yönetim Kurulu'na belirlenmek üzere yerel yönetimlerin mali yapıları dikkate alınarak karşılanabilir hale getirilmiştir.

Kredilerle ilgili değişikliklerin kapsadığı hususlar aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

- Eski uygulamaya göre kısa avans adıyla tanımlanan kısa vadeli krediler bir bilanço yılı içerisinde açılıp o bilanço yılı içerisinde kapatılmaktayken, yeni sistem içerisinde kısa vadeli kredilerin vadesi 12 aya kadar uzatılmıştır.

- Banka yatırım programında bulunan işler için verilen uzun vadeli kredilerin vadesi 5 yıldan 10 yıla yükseltiştir. Bu kapsamda kullandırılan kredilerde yerel yönetimlerin mali durumu işin kapsamı ve aciliyeti dikkate alınarak Yönetim Kurulu'na belirlenmek üzere 3 yıla kadar anapara ödemesiz faiz ödemeli döneme geçilmiştir.

- Belediyelerin yatırım programında bulunan işler için daha önceden kredi verilmezken 5 yıla kadar uzun vadeli kredi kullanma imkanı sağlanmıştır. Malzeme, ekipman, araç ve gereç alımları için en fazla 1 yıla kadar kısa vadeli olarak verilen kredilerde süre ise 3 yıla kadar çıkartılmıştır.

- Piyasa faiz oranlarındaki değişimler doğrudan kısa ve uzun vadeli kredilere yansıtılabilecek, piyasadaki değişimlere duyarlı, esnek bir sistem oluşturulmuştur.

- Önceki yönetmelikten farklı olarak; yerel yönetimlerin kredi talepleri ekonomik, teknik ve mali yönden değerlendirilerek uygun bulunanlara Yönetim Kurulu'na kredi tahsis edilmesi uygulamasına geçilmiştir.

Yeniden yapılandırma faaliyetleri çerçevesinde Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ile İller Bankası'nın birlikte hazırlanmış olduğu stratejik planda Bankanın misyonu; *"Yerel yönetimlere, kentsel ihtiyaçlarının karşılanabilmesi amacıyla uluslararası standartlarda proje üretmek ve geliştirmek, kredi sağlamak, danışmanlık yapmak ve teknik destek vermek yoluyla sürdürülebilir bir şehirleşmeye katkıda bulunmak."* şeklinde, vizyonu ise; *"Modern kentlerin geliştirilmesi sürecine katılan, hizmet kalitesi kanıtlanmış uluslararası bir yatırım bankası olmak."* şeklinde belirlenmiştir.

Yerel yönetimlerin her türlü kredi ihtiyacını karşılayabilecek, yurtiçi ve yurt dışı müşavirlik ihalelerine katılan uzman bir müşavirlik kuruluşu olma hedefini benimseyen İller Bankası, yeni faaliyet yapısına uygun birimlerin kurulması, bu alanda uzman personel istihdamını gerektirmiş, bu ise Banka'nın Kuruluş Yasası'nda değişiklik yapılması ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Bu amaçla hazırlanan yasa taslağı Başbakanlık'a gönderilmiş ve söz konusu yasa taslağı bu gün itibarıyla **"İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun Tasarısı"** olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminde olup, kısa sürede yasalaşması beklenmektedir.

Kanun Tasarısı'nın amacının ve yeni adıyla İLBANK A.Ş.'nin kuruluşuna yer verilen 1'inci maddede; İller Bankası Anonim Şirketi adı altında bir kalkınma ve yatırım bankası kurulduğu ve mevcut durumdan farklı olarak Başbakanlıkla ilgili olduğu belirtilmiştir. Aynı maddede Bankanın özel hukuk hükümlerine tabi olduğu belirtilmiş ve amacının, il özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşları ile bunların üye oldukları mahalli idare birliklerinin finansman ihtiyacını karşılamak, mahalli müşterek hizmetlerine ilişkin projeler geliştirmek ve bu idarelere danışmanlık hizmeti vermek olduğu belirtilmiştir.

Kanun Tasarısı'nın 2'nci maddesi ile Banka'nın sermayesinin tamamının Hazine'ye ait olacağı, 3'üncü maddesi ile Bankanın organlarının neler olduğu ve kimlerden oluşacağı, 4'üncü maddesi ile Banka tarafından yürütülecek faaliyetlerin 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve diğer kanunların sözleşmeli personel hakkındaki hükümlerine tabi olmayan sözleşmeli personel eli ile yürütüleceği ve bu personele ilişkin özlük hakları ve mevzuatın nasıl belirleneceği düzenlenmiştir.

Ayrıca Kanun Tasarısı'nın "Çeşitli Hükümler" başlıklı 5'inci maddesinde; *"Bankanın çalışma konuları, organları, sermaye miktarı, hisseleri, hesapları, gelirleri, kâr, kontrollük ve sigorta hizmet gelirlerinin dağıtımı ile bu Kanun'da hüküm bulunmayan Bankanın işleyişi ile ilgili diğer hususlar ana sözleşme ile düzenlenir."* hükmüne yer verilmiştir. Son günlerde hükümet yetkilileri tarafından yapılan açıklamalarda, Kanun Tasarısı'nın yasalaşması ve Banka'nın yeni Ana Sözleşmesinin düzenlenmesi ile birlikte yerel yönetimlerin yıllık gelirlerinden ve safi kazançların-

dan yüzde 5 olarak kesilen katkı paylarının yüzde 2'ye düşürülmesi ve kesintinin sadece merkez gelirlerinden yapılması planlandığı belirtilmektedir. Bu hususun gerçekleşmesi durumunda, belediyelere önemli bir finansman kaynağı yaratacağı düşünülebilir.

4. SONUÇ

1933 yılında Belediyeler Bankası adı altında kredi müessesesi olarak kurulmasının ardından, 1945 yılında il özel idareleri, belediyeler ve köy idareleri ile bunlara bağlı idarelerin hizmetlerini ve yatırımlarını desteklemek amacıyla söz konusu idarelerin ortaklığıyla yapılandırılan ve yeniden kurulan İller Bankası, bir yandan kredi müessesesi olarak faaliyet gösterirken diğer taraftan da anılan idareler adına ve onların talepleri üzerine yatırım faaliyetlerinde bulunmaktadır. Ancak bu durum, Banka'nın banka ismini taşımasının da bir sonucu olan finansman ağırlıklı asli faaliyetinin tam olarak anlaşılmasına sebep olmuş ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'na tabi olmasına rağmen, bu Kanun hükümlerini 4759 sayılı İller Bankası Kanunu çerçevesinde yerine getirmekte hukuki yönden bir takım sorunlarla karşı karşıya kalmasına yol açmıştır.

2001-2005 yıllarını kapsayan Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planında gündeme gelen, İller Bankası'nın değişen dünya ve Türkiye şartlarına uyması, daha verimli ve etkin bir hizmet üretimini sağlayabilmesi için yeniden yapılanma ihtiyacı ile birlikte Banka yeniden yapılanma aşamasına girmiştir. Bu doğrultuda İller Bankası Kanunu Uygulama Yönetmeliği'nde yapılan değişiklik ile birlikte, Banka il özel idareleri ve belediyelerin yapım işleriyle ilgili faaliyetlerinden büyük ölçüde çekilmiş, il özel idaresi ve belediyelerin her türlü kredi taleplerine cevap verecek bir yapılanma ve uygulama sürecine girmiştir.

Yazımızın bütününde değerlendirilen hususlar ışığında, İller Bankası'nın çağdaş bankacılık ilkelerine göre faaliyette bulunan, konusunda uzmanlaşmış bir kalkınma ve yatırım bankasına dönüştürülmesi hususu bir zorunluluk olarak ortaya çıkmış olup, bu çerçevede Bankanın faaliyet alanları, organizasyonu, personel politikası ve istihdam şekli yeniden düzenlenerek 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ile uyumlu hale getirilmesi amacıyla İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun Tasarısı hazırlanmıştır.

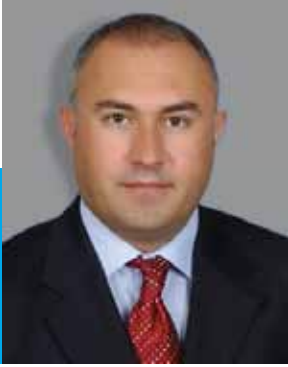
İller Bankası bünyesinde oluşan yeniden yapılanma beklentilerinin, devam eden faaliyetler ve mevcut personel üzerinde yaratabileceği olumsuz etkilerin en aza indirilebilmesi amacıyla, halen Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminde yer alan İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun Tasarısı'nın en kısa sürede yasalaşmasının faydalı olacağı göz ardı edilmemelidir.

İller Bankası'nın mevcut yapısında, sermayedarların aynı zamanda Banka'nın kredi müşterisi olmasının, Bankanın gerçek anlamda bir bankacılık faaliyeti yürüten ve rasyonel karar alarak uygulayan bir yapıda çalışmasını engelleyen bir husus olduğu açıktır. Bu nedenle mevcut Kanun Tasarısı ile Bankanın sermaye yapısında da değişiklik yapılması öngörülmüş ve Banka'nın mevcut sermayesine ait sermaye katkı paylarının genelde il özel idarelerine ve belediyelere genel bütçeden yapılan katkılardan oluştuğu ve dolayısıyla Hazine kaynaklarından aktarıldığı göz önüne alınarak, hisse paylarının bedelsiz olarak Hazineye devri öngörülmüştür.

Bu çerçevede İller Bankası'nın yeniden yapılandırılması sürecinin en önemli mihenk taşı olan İller Bankası Anonim Şirketi Hakkındaki Kanun Tasarısı ile tüm iş ve işlemlerinde özel hukuk hükümlerine tabi olarak çalışan, olanakları ölçüsünde yerel yönetimlerin her türlü kredi ihtiyaçlarını karşılayan ve bankacılık işlemlerine aracılık eden, bunlar için projeler üreten, danışmanlık hizmeti veren ve anonim şirket şeklinde yapılanan, Bankacılık Kanunu'na göre örgütlenen, çağdaş bankacılık esaslarına göre faaliyet gösteren ve görev alanında uzmanlaşmış yeni bir kalkınma ve yatırım bankası kurulmasının amaçlandığı görülmektedir.

KAYNAKÇA

- www.basbakanlik.gov.tr, 10.12.2010
- www.ilbank.gov.tr, 18.12.2010
- www.alomaliye.com, 16.12.2010
- www.tbmm.gov.tr, 19.12.2010
- T.C. Maliye Bakanlığı-İller Bankası ve Yerel Yönetimler Araştırma Raporu-1996
- İller Bankası Stratejik Planı 2006-2010
- www.trabzonticaret.net, 17.12.2010
- Kamu Kuruluşları Stratejik Planlama Kılavuzu, DPT Müsteşarlığı, Haziran 2003
- 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu
- Belediyeler – İstatistikî Veri Bankası Araştırması -2003 İller Bankası Genel Müdürlüğü, 2003
- <http://www.sayistay.gov.tr>, 18.12.2010

Mikail İNCE
ASKİ Genel Müdürlüğü
İç Denetçi

BELEDİYELERİN HACİZ TAKİBATLARI KARŞISINDAKİ HAKLARI VE KORUNMA YOLLARI

Belediyeler özel şahıslara ve firmalara olan borçlarından dolayı sık sık haciz takibatlarına uğramaktadırlar. Belediyelerin bazı gelirlerinin haczedilmesine ilişkin yasal kısıtlamalar bulunmasına karşın gelir kalemlerini ayrı hesaplarda takip etmemeleri yanlış nedeniyle başlatılan icra takiplerinde, haczedilmezlik itirazları karşısında mahkemeler tarafından görevlendirilen bilirkişi incelemeleri zaman almaktadır. Dolayısıyla geçen sürede belediyelerin hizmetlerinde aksamalar meydana gelebilmekte ayrıca imaj ve itibar kaybına uğramaktadırlar.

Belediyelerin ticari borçlarından dolayı maruz kaldığı haciz kısıtlamaları belediyelerimizi zor durumda bırakmakta olup gerek cari dönem, gerekse geçmiş dönemlerden kalan borçları nedeniyle belediyelerin banka hesaplarına özel şahıslar ve firmalar tarafından hacizler koydurulmaktadır. Yaşanılan tüm bu süreç belediye mücavir alan sınırları içinde belediyeden hizmet alan halk ve belediyelere iş yapmayı düşünen diğer firmalar nezdinde belediyelerin imaj ve itibarını zedelemektedir. Hukuksal bu süreçte Belediyelerin bankalarda bulunan paralarını kullanamamaktan kaynaklanan engeller nedeniyle yapacakları hizmetlerde de ciddi anlamda gecikmeler olabilmektedir.

Belediyelerin uğradığı imaj ve itibar kaybının önüne geçebilmek amacıyla yasal ve yargısal açıdan haklı oldukları bu süreçte haklarının hatırlatılması bu yazının konusunu teşkil etmiştir.

1. BELEDİYELERİN GELİR KAYNAKLARI

Belediyelerin gelirleri aşağıda ki kaynaklardan:

- 1– Genel bütçe vergi gelirlerinden alınan paylardan¹,
 - 2– 2464 sayılı Kanun’da yer alan vergilerden (ilan ve reklam vergisi, eğlence vergisi, akaryakıt tüketim vergisi, haberleşme vergisi, elektrik ve havagazı vergisi, Çevre temizlik vergisi, yangın sigortası vergisi, harçlar, katılma payları gibi)
 - 3– 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu gereği tahsil edilen emlak vergilerinden,
 - 4– Kendilerine tanınan görev, hak, yetki ve imtiyazlar çerçevesinde yapılan faaliyetlerden elde edilen gelirlerden,
 - 5– Su ve Otobüs İşletmelerinden elde edilen gelirlerden,
 - 6– Şartlı bağışlardan,
 - 7– Proje karşılığı borçlanma yoluyla elde ettiği gelirlerinden,
 - 8– Diğer her türlü gelirlerden (Her türlü taşınır ve taşınmaz satış ve kiralama gelirleri, otopark gelirleri vb)
- oluşmaktadır.

Belediyeler yukarıda açıklanan gelirlerini ayrıştırarak hesap açtırmak yerine genellikle aynı hesapta takip etmektedirler. Gelirlerini tek hesap da takip eden belediyelerin daha sonraları karşı karşıya kalabileceği haciz takibi risklerinde idarenin haczedilmezlik itirazları için belirli bir sürenin geçmesi gerekmektedir. Zira belediyelerin haczedilmezlik itirazlarında, mahkemelerce bilirkişi incelemesi yaptırılıp bu inceleme sonucuna göre hesap/hesaplar serbest bırakılmaktadır. Dolayısıyla geçen bu sürede belediyeler kullanabilecekleri paraları kullanma hakkından mahrum bırakıldıkları için hizmetlerinde aksama olabilmekte yükümlülüklerini yerine getirme noktasında sıkıntılar yaşamaktadırlar.

2. BANKA HESAPLARINA HACİZ KONULMASINA KISITLAMA GETİREN YASAL MEVZUAT

2004 sayılı **İcra ve İflas Kanunu’nun** “Haczi caiz olmayan mallar ve haklar” başlıklı 82’nci maddesinin 1’inci bendinde “Devlet malları ile mahsus kanunlarında haczi caiz olmadığı gösterilen malların haczolunamayacağı belirtilmiştir.

¹ 5779 sayılı “İl Özel İdareleri ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında ki Kanun

5393 sayılı **Belediye Kanunu’nun** “Belediyenin yetkileri ve imtiyazları” başlıklı 15’inci maddesinin son fıkrasında “... Belediyenin proje karşılığı borçlanma yoluyla elde ettiği gelirleri, şartlı bağışlar ve kamu hizmetlerinde fiilen kullanılan malları ile belediye tarafından tahsil edilen vergi, resim ve harç gelirleri haczedilemez.” Hükmü mevcuttur.

Yine 5779 sayılı **İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun’un** “kesinti yapılması” başlıklı 7’nci maddesinin 1’inci bendinde “Bu Kanunda, il özel idareleri ve belediyelere, genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtından ayrılacak paylar ile diğer kanunlarda bu idarelere verilmesi öngörülen paylar vergi hükmünde” olduğuna ilişkin açık hükmü mevcuttur.

3. HACİZLERLE İLGİLİ EMSAL YARGI KARARLARI

Hesaplarına haciz konulduğu için haczedilmezlik itirazı nedeniyle mahkemelerde hukuki süreçleri devam eden belediyeler ile haciz riskiyle karşı karşıya bulunan diğer belediyelerin dikkate alması gereken hususların neler olduğu konusunda yol göstermesi ve daha sonra strateji belirlemesi amacıyla benzer konularda Yargıtay 12’nci Hukuk Dairesince, Danıştay Dairelerince ve Anayasa Mahkemesi tarafından verilen emsal yargı kararları aşağıda kısaca özetlenmiştir:

* T.C. Yargıtay 12’nci Hukuk Dairesince 08.12.2005 tarihinde verilen bir kararda² özetle: “.....hacizle ilgili aynı hükmü taşıyan 5393 Sayılı Yasa ise 13.07.2005 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu durumda haciz tarihi itibarıyla olayda anılan yasanın 15/son maddesinin uygulanması zorunludur. Bu maddeye göre haczedilemezlik şikâyetinin kabul edilebilmesi için mahcuzların kamu hizmetinde (fiilen) kullanılması gerekli olup, kamuya tahsis kararı alınması sonuca etkili değildir. Ayrıca, belediye tarafından tahsil edilen vergi, resim ve harç gelirlerinin de haczedilemeyeceği aynı maddede yazılıdır. 277 ve 5237 Sayılı Belediye Gelirleri Kanunu’na göre (kanunlarla belediyeye verilen payların) vergi ve resim hükmünde olduğu açıklandığına göre, İller Bankasından belediyeye ayrılan payın haczi mümkün bulunmamaktadır. Bu konudaki şikâyet süreye tabi değildir.

Mahkemece kararın gerekçesinde yer verilen Dairemizin tarih veE. - 2005/..... sayılı kararında da İller Bankasından gelen belediye payının haczedilemeyeceği açıkça vurgulanmıştır. Ayrıca, anılan kararla ilgili dosyadaki haciz bir başka bankadaki hesaba ilişkin

² Yargıtay 12’nci Hukuk Dairesi Esas No: 2005/ 20614 ve Karar No: 2005/ 24376

bulunduğundan bu dosya için kesin hüküm oluşturduğu kabul edilemez. O halde, Mahkemece haciz konulan hesaptaki paranın niteliği yöntemince belirlenip, yukarıdaki kurallara göre bir karar verilmesi gerekirken eksik incelemeyle hüküm tesis edilmesi isabetsizdir.”

* T.C. Yargıtay 12’nci Hukuk Dairesince 21.11.2008 tarihinde verilen bir kararda³ “... no’lu hesaptaki paranın İller Bankası’ndan gelen pay olduğundan bu hesaba ilişkin haczin kaldırılması yerindedir. Ancak içme suyu gelirleri vergi, resim, harç niteliğinde olmayıp haczedilmezliğin fiilen kamu hizmetinde kullanıldığının ispatı ile mümkündür. Bu gelirlerin kamu hizmetinde fiilen kullanıldığı iddia ve ispat edilemediğinden bu hesap üzerine konan haczin kaldırılması yerinde değildir.”

* T.C. Yargıtay 12’nci Hukuk Dairesince 27.06.2005 tarihinde verilen bir kararda⁴ özetle “...haciz tarihi itibarıyla olayda anılan Kanun’un 15/son maddesinin uygulanması zorunludur. Haczedilen banka hesabındaki İller Bankası payının anılan Kanun maddesi gereğince haczi mümkün değildir. Bu nedenle, 89/1 haciz ihbarnamesinin gönderildiğibankası hesaplarının mahiyetleri yeterince araştırılarak nitelikleri belirlenmeli bu hesapta bulunan paraların İller Bankası payı, vergi, resim ve harca ilişkin olanların bu nitelikleri gereği hacizleri mümkün olamayacağı sebebiyle şikayet onlar yönünden kabul edilmelidir. Ayrıca, kanunun yürürlük tarihi olan 24.12.2004 gününden sonraki hacizler için geçerli olan 5272 sayılı Belediye Kanunu’nun 15/son maddesi gereğince ve vergi, resim, harç belediyeye verilen paylar dışındaki bu paraların ise fiilen

kamu hizmetinde kullanılıp kullanılmadığı araştırılarak oluşacak sonuca göre bir karar verilmelidir. Eksik inceleme ile yazılı biçimde hüküm tesisi isabetsizdir.”

* Belediyeye ait taşınmazlara alacaklı tarafından haciz konulmuş olup borçlu belediyenin haczedilemezlik şikayeti (taşınmazlarla ilgili belediye meclisi tarafından alınan kamu yararına tahsis kararı) üzerine alacaklı tarafından belediye meclis kararının iptali için dava açılmış olup açılan bu dava İdare Mahkemesince ret edilmiştir. Daha sonra temyizden gidilen Yargıtay 12’nci Hukuk Dairesince 09.12.2003 tarihinde verilen kararda⁵ özetle: “....meclis kararınınparagrafında yer alan gerekçelere göre; “belediyenin daire ve şubeleri, bahçeleri ile umuma ait gelir getirmeyen açık ve kapalı mahalleri ile, yine gelir getirmeyen sadece amme hizmetinin yürütülmesini sağlayacak eşya ve mallarının kamu hizmetine tahsis edildiği” açıklanmıştır. Emsal olarak gösterilen dosyanın ise karar düzeltme yoluna gidilmeksizin kesinleştiği de nazara alındığında, mercüce, öncelikle haczedilen taşınmazların encümen kararında belirtilen nitelikte, umuma ait gelir getirmeyen özelliklerinin bulunup bulunmadığı yöntemince incelenip, değerlendirme yapılmadan, bir başka anlatımla haczedilen mahcuzların encümen kararı kapsamında olup olmadığı saptanmadan, eksik incelemeyle şikayetin kabulüne karar verilmesinin isabetsiz olduğuna” hükmetmiştir. _

* T.C. Yargıtay 12’nci Hukuk Dairesince 18.01.2002 tarihinde verilen bir kararda⁶ özetle: “....7.8.2001 tarihinde haczedilen vasıtaların kamuya tahsis edildiklerine dair dilekçe ekinde sunulmuş idari nitelikte bir encümen kararı bulunmamaktadır. Ayrıca mahcuzların devlet malı niteliğinde bulunduğu yönündeki mercii gerekçesinin de yasal dayanağı yoktur. Mercice yapılacak iş, öncelikte duruşma açıldıktan sonra “kamuya tahsis kararı” olmadığı saptandığı takdirde araçların hangi hizmette kullanıldığı araştırılıp belirlendikten ve böylece kendiliğinden kamuya tahsisli olup olmadıkları da değerlendirildikten sonra bir karar verilmesi gerekirken eksik inceleme ile yazılı şekilde hüküm tesisi isabetsizdir.”

³ Yargıtay 12’nci Hukuk Dairesi Esas No: 2008/ 16683 ve Karar No: 2008/ 20601

⁴ Yargıtay 12’nci Hukuk Dairesi Esas No: 2005/ 9769 ve Karar No: 2005/ 13791

⁵ Yargıtay 12’nci Hukuk Dairesi Esas No: 2003/ 21289 ve Karar No: 2003/ 24091

⁶ Yargıtay 12’nci Hukuk Dairesi Esas No: 2002/ 143 ve Karar No: 2002/ 814

* T.C. Yargıtay 12'nci Hukuk Dairesince 22.06.2004 tarihinde verilen bir kararda⁷ özetle: "...1580 sayılı yasanın 19/7'nci maddesi gereğince belediyelerin umuma ait akar olmayan açık ve kapalı mahalleri ve ayrıca belediyelere yasalarla verilen paylar ile vergi, resim ve harçlar, belediyelerin 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsili gereken borçları dışında haczedilemez. Ayrıca belediye encümeni tarafından kamuya tahsisine karar verilen belediye mallarının da idari nitelikteki bu karar kaldırılmadığı sürece haczi mümkün değildir. Bundan başka yine belediyelerin kendiliğinden kamuya tahsisli taşınır ve taşınmaz malların kamuya tahsis kararına gerek bulunmadan haczedilemeyecekleri yerleşik Yargıtay içtihatları ile kabul edilmiştir. Belediye meclisi tarafından verilen kamuya tahsis kararının bu karardan önceki hacizlere uygulanması mümkün değildir. Mahkemece yapılacak iş; haczedilen banka hesaplarının dökümünü getirmek bu hesaplara hangi paraların yatırıldığını belirlemek taşınır ve taşınmazların niteliğini araştırıp tespit etmek ve bunların vergi, resim harç, iller bankası payı, cenaze arabası, çöp arabası, ambulans, mezarlık, su kuyusu, spor alanları gibi kamuya tahsis kararına gerek olmadan kendiliğinden kamuya tahsisli sayılan mallardan olup olmadığını saptayarak karar vermektir."

* Danıştay 8'inci Dairesince 08.11.1994 tarihinde verilen bir kararda⁸ özetle: "...Kamu hizmetinin niteliği belirtilmeden tüm mal varlığını kapsayacak şekilde tüm mal varlığının kamu hizmetine ayrıldığına dair meclis kararı yasaya aykırıdır."

⁷ Yargıtay 12'nci Hukuk Dairesi Esas No: 2004/ 12672 ve Karar No: 2004/ 16456

⁸ Danıştay 8'inci Dairesi Esas No: 1994/ 934 ve Karar No: 1994/ 934

* Danıştay 9'uncu Dairesince 27.04.2005 tarihinde verilen bir kararda⁹ özetle: "...Haciz konulan hesapta belediyenin vergi ve benzeri gelirleri bulunup bulunmadığı araştırılarak sonuca göre karar verilmesi gerekir."

* T.C. Yargıtay 12'nci Hukuk Dairesince 24.06.2005 tarihinde verilen bir kararda¹⁰ özetle: "...Belediyeye ait banka hesaplarında bulunan, İller Bankası payı, vergi, resim ve harca ait olanların bu nitelikleri ve 5272 sayılı Kanun'un 15/son maddesi gereği haczi mümkün değildir. Mahkemece, belediyeye ait bulunan Bankası,bank vebankası'ndaki hesapların mahiyetleri yeterince araştırılarak, nitelikleri belirlenmeli ve yasanın yürürlük tarihi olan 24. 12.2004 tarihinden sonraki hacizler için geçerli olan 5272 Belediye Kanunu'nun 15/son maddesi gereğince, bu paraların fiilen kamu hizmetinde kullanılıp kullanılmadığı da yukarıda belirtilen özelliğinden ayrı olarak araştırılıp oluşacak sonuca göre bir karar verilmesi gerekir."

* T.C. Yargıtay 12'nci Hukuk Dairesince 20.02.2007 tarihinde verilen bir kararda¹¹ özetle: "...5393 Sayılı Kanun'un 15/1'inci maddesine göre, belediye vergi ve resimleri ile kamuya tahsis edilmiş ve akar olmayan taşınır ve taşınmaz malları haczedilemez. Ayrıca 277 Sayılı Kanun'un 1'inci maddesine göre 5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu ve diğer kanunlarla belediyelere verilmekte olan paylar belediye vergi ve resimleri hükmündedir. Bunun dışında yerleşik Yargıtay içtihatlarına göre kamuya tahsis kararı bulunmazsa veya tahsis kararı olup da idare mahkemesince iptal edilse dahi haczedilen paranın niteliği gözetilerek "kendiliğinden kamuya tahsis edilmiş bulunduğu" tespit edildiği takdirde de bunların haczine olanak bulunmamaktadır."

Somut olayda ... bank Samsun Şubesinin 11.10.2006 tarihli yazısı ekindeki hesap dökümünden ve bilirkişinin 13.10.2006 tarihli raporundan haczedilen banka hesabında bulunan paraların bir kısmının kamusal nitelikli gelirlerden oluştuğu (vergi, resim, harç) anlaşılacakla niteliği gereği bu paraların haczi kabil olmadığından bu paralar üzerindeki haczin kaldırılmasına karar verilmesi gerekirken şikayetin tümünden reddi isabetsizdir."

* T.C. Yargıtay 12'nci Hukuk Dairesince 07.07.2006 tarihinde verilen bir kararda¹² özetle: "...5393 Sayılı Kanun'un 15/1'inci maddesine göre, belediye vergi ve resimleri ile kamuya tahsis edilmiş ve akar olmayan taşınır ve taşınmaz

⁹ Danıştay 9'uncu Dairesi Esas No: 2004/ 237 ve Karar No: 2005/ 1064

¹⁰ Yargıtay 12'nci Hukuk Dairesi Esas No: 2005/ 10390 ve Karar No: 2005/ 13782

¹¹ Yargıtay 12'nci Hukuk Dairesi Esas No: 2007/ 542 ve Karar No: 2007/ 2860

¹² Yargıtay 12'nci Hukuk Dairesi Esas No: 2006/ 12357 ve Karar No: 2006/ 15052

malları haczedilemez. Ayrıca 277 Sayılı Kanun'un 1'inci maddesine göre 5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu ile diğer kanunlarla belediyelere verilmekte olan paylar belediye vergi ve resimleri hükmündedir. Bunun dışında yerleşik Yargıtay içtihatlarına göre kamuya tahsis kararı bulunmazsa veya tahsis kararı olup da idare mahkemesince iptal edilse dahi, haczedilen paranın niteliği gözetilerek "kendiliğinden kamuya tahsis edilmiş bulunduğu" tespit edildiği takdirde de bunların haczine olanak bulunmamaktadır.

Somut olayda ... Bankası ... Şubesinin 19.10.2005 tarih ve 889-109 sayılı yazısı ve ekindeki hesap dökümü ile ... Belediye Başkanlığı'nın 29.06.2006 tarih 134 sayılı yazısından, haczedilen banka hesabında bulunan paraların bir kısmının İller Bankası payı ile vergi, resim ve harçlardan oluştuğu anlaşılmakla niteliği gereği bu paraların haczi kabil değildir. Gerektiğinde bilirkişi incelemesine de başvurulmak sureti ile belediye hesapları incelenerek niteliği gereği haczi kabil bulunmayan paralar üzerindeki haczin kaldırılmasına karar vermek yerine şikâyetin tümünden reddi yönünde hüküm tesisi isabetsizdir."

* T.C. Yargıtay 12'nci Hukuk Dairesince 21.11.2008 tarihinde verilen bir kararda¹³ özetle: "... Sair temyiz itirazları yerinde değil ise de; Borçlu vekili, icra mahkemesine başvurarak belediyeye ait ... Bankası Şubesi'nde bulunan,, nolu hesaplardaki hacizlerin kaldırılmasını talep etmiştir. Mahkemece nolu hesaptaki paranın su geliri olduğundan nolu hesaptaki paranın İller Bankası'ndan belediyeye ait projelerin gerçekleştirilmesine ilişkin kredi olduğu nolu hesaptaki paranın ise İller Bankası'ndan gelen paylar olduğundan bahisle söz konusu hesaplardaki hacizlerin kaldırılmasına karar vermiştir. Haciz tarihi itibarıyla uygulanması gereken 5393

Sayılı Belediye Kanunu'nun 15/son maddesinde belediyenin kamu hizmetlerinde fiilen kullanılan malları ile belediye tarafından tahsis edilen vergi, resim, harç gelirlerinin haczedilemeyeceği düzenlemesi yer olmaktadır. Ayrıca 277 Sayılı Kanun'un 1'inci maddesine göre 5237 Sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun ve diğer kanunlarla belediyeye verilmekte olan paylar belediye vergi ve resimler hükmündedir. Bu sebeple bunların da haczi mümkün değildir.

Mahkemece bu kurallar dikkate alındığında şikâyet konu nolu hesaptaki paranın İller Bankası'ndan gelen pay olduğundan bu hesaba ilişkin haczin kaldırılması yerindedir. Ancak içme suyu gelirleri vergi, resim, harç niteliğinde olmayıp haczedilmezliğin fiilen kamu hizmetinde kullanıldığına ispatı ile mümkündür. Bu gelirlerin kamu hizmetinde fiilen kullanıldığı iddia ve ispat edilemediğinden bu hesap üzerine konan haczin kaldırılması yerinde değildir."

* Bu konuyla ilgili olarak Yargıtay 12'nci Hukuk Dairesince verilen ve müstekar hale geldiği görülen kararlarla paralel olarak T.C. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu da 31.10.2007 tarihinde verdiği kararda¹⁴ özetle: "..... Belediyesinin haczedilmezlik şikâyeti nedeniyle verdiği Esas ve sayılı Kararında "...Somut olayda; borçlu... Belediyesi'nin... Bankası... şubesinde mevduatı olduğu belirgin olup, alacaklı tarafın talebi üzerine icra müdürlüğünce haczi gerçekleştirilmiş ve haciz olgusu, muhafaza tedbiri mahiyetinde olmak üzere bankaya yazılan müzekkere ile bildirilmiştir. Dolayısıyla, mevduatın varlığı ve üzerine haciz uygulandığı olgusu uyumsuzluk konusu olmayıp, borçlu belediye bu hesabın niteliği gereği haczedilemeyeceğini ileri sürerek eldeki şikâyet başvurusunu yapmıştır.

O halde mahkemece yapılacak iş; niteliği itibarıyla nokta haczi kapsamında kalan haciz nedeniyle borçlu belediyeye yapılan haczedilmezlik şikâyeti ile ilgili olarak, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesinin son fıkrası gereğince inceleme ve araştırma yapılarak oluşacak sonuca göre bir karar vermek olmalıdır."

Yukarıda ki kararlara benzer yargı kararlarını çoğaltmak mümkündür.^{15 16 17 18 19 20 21 22 23}

Yargıtay 12'nci Hukuk Dairesi tarafından verilen ve içtihat haline geldiği gözlemlenen kararları ışığında, kamuya tahsis kararı olmaksızın kendiliğinden kamuya tahsisli sayılan ve hiçbir şekilde haciz edilemeyecek bazı mallar şöyledir: Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Gelen Paylar, Belediyelerin hizmet binaları, Cenaze arabası, (Kamu hizmetinde kullanılan) Belediyeye ait iş makineleri ve kamyonları,

¹⁴ Yargıtay Hukuk Genel Kararı Esas No: 2007/ 12-795 ve Karar No: 2007/ 792

¹⁵ Yargıtay 12'nci Hukuk Dairesi Tarih:24.10.2005, Esas No: 2005/ 21459 ve Karar No: 2005/ 20711

¹⁶ Yargıtay 12'nci Hukuk Dairesi Tarih:07.03.2005, Esas No: 2005/ 1766 ve Karar No: 2005/ 4597

¹⁷ Yargıtay 12'nci Hukuk Dairesi Tarih:01.07.2005, Esas No: 2005/ 10701 ve Karar No: 2005/ 14298

¹⁸ Yargıtay 12'nci Hukuk Dairesi Tarih:07.04.2005, Esas No: 2005/ 4076 ve Karar No: 2005/ 7499

¹⁹ Yargıtay 12'nci Hukuk Dairesi Tarih:25.02.2005, Esas No: 2005/ 1 ve Karar No: 2005/ 3710

²⁰ Yargıtay 12'nci Hukuk Dairesi Tarih:16.02.2005, Esas No: 2005/ 21474 ve Karar No: 2005/ 25278

²¹ Yargıtay 12'nci Hukuk Dairesi Tarih:06.10.2005, Esas No: 2005/ 20379 ve Karar No: 2005/ 19096

²² Yargıtay 12'nci Hukuk Dairesi Tarih:27.06.2005, Esas No: 2005/ 13614 ve Karar No: 2005/ 14212

²³ Yargıtay 12'nci Hukuk Dairesi Tarih:20.06.2005, Esas No: 2005/ 10006 ve Karar No: 2005/ 13258

¹³ Yargıtay 12'nci Hukuk Dairesi Esas No: 2008/ 16683 ve Karar No: 2008/ 20601

Belediyelerin her türlü vergi ve resim olarak tahsil ettiği paralar, otobüsler, Soğuk hava deposu, çöp arabası, ambulans gibi.

Küçükçekmece İcra Tettik Mercii tarafından Anayasa Mahkemesine yapılan ve konusu “Devletin borçlarını icra takibi olmaksızın ödemesi gerektiğini, belediyelerin itiraz konusu kurallardaki yetkilerini sürekli olarak borçlarını ödememek için kullandıklarını, bu durumun alacaklıları zor duruma düşürdüğünü, Anayasa’nın 35’inci maddesinin ikinci fıkrasında mülkiyet hakkının kamu yararı amacı ile sınırlanabileceğinin belirtildiği, buna rağmen belediyelerin tüm mal varlıklarını kamu yararına tahsis ederek mülkiyet hakkını sınırlamak yerine ortadan kaldırdığını, Anayasa’nın 138’inci maddesinde, yasama ve yürütme organları ile idarenin mahkeme kararlarına uyma zorunluluğu bulunmasına karşın icra takibinin esasını oluşturan mahkeme ilâminin uygulanmasının itiraz konusu kurallarla engellendiğini ileri sürdüğünü” itirazında Anayasa Mahkemesi tarafından 20.09.2000 tarihinde oyçokluğuyla verilen kararda²⁴ “..... Günümüzde kamu yararı, toplum yararı, ortak çıkar, genel yarar gibi birbirinin yerine kullanılan kavramlarla anlatılmak istenen, bireysel çikardan farklı ve onun üstünde ortak bir yarardır.

Belediyelerin, devamlılık gösteren hizmetlerinin görülmesine ayrılmış olan emval veya eşyaların hacze konu olabilmemesinin, belediyelerin yerine getirmekle yükümlü bulundukları kamuya ilişkin hizmetlerin ifa vasıtalarını ortadan kaldırmak gibi arzu edilmeyen bir netice doğuracağı kuşkusuzdur.

İtiraz konusu kuralla getirilen sınırlamada amaç toplum yararının üstün tutulmasıdır. Bu sınırlama dışında belediye aleyhine her türlü icra takibinin yapılabilmesi mümkündür.

²⁴ Anayasa Mahkemesinin 04.10.2002 tarih ve 24896 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren (Esas No: 1999/ 46 ve Karar No: 2000/ 25) kararı

Bu nedenle, engellenmeden söz edilemeyeceği gibi haklı bir neden olmaksızın mahkeme kararlarının yerine getirilmesinin geciktirilmesi olanağının borçlu idarenin iradesine bırakılmış olduğu iddiası da yerinde değildir.

Belirtilen nedenlerle, itiraz konusu kurallar Anayasa’nın 13’üncü, 35’inci ve 138’inci maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.” Hükmü mevcuttur.

4. SONUÇ

Belediyenin ticari borçlarından dolayı maruz kaldığı özel şahıslar ve şirketler tarafından uygulanan haciz takibatlarında, yukarıda açıklanan ve müstakar hale geldiği görülen Yargıtay 12’nci Hukuk Dairesi Kararları ve Yargıtay Hukuk Genel Kurul Kararı ile Danıştay ve Anayasa Mahkemesi kararları ile yasal mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde: İller Bankası’ndan gelen payların yasada da belirtildiği üzere vergi hükmünde olduğu ve dolayısıyla hiçbir şekilde haciz konulamayacağı; gerek tahsil edilen emlak vergilerinin gerekse Belediye Gelirleri Kanunu’nda sayılan gelirlerinin (ilan ve reklam vergisi, eğlence vergisi, haberleşme vergisi, çevre temizlik vergisi, resimler, harçlar, katılma payları vb.) tümü ile Belediye Kanunu’nun 15’inci maddesinin son fıkrası gereği proje karşılığı borçlanma yoluyla elde edilen gelirleri, şartlı alınan bağışlar ve kamu hizmetlerinde fiilen kullanılan mallarının haczedilmeyeceği; içme suyu gelirlerinin ise kamu hizmetlerinde fiilen kullanılması halinde haczedilemeyeceğinin bilinmesi gerekmektedir.

Belediyelerin sürekli olarak icra takibatlarına uğramaması, yasal olmayan bir şekilde hesaplarına bloke konulmaması, ayrıca hizmetlerinin kesintiye uğramadan devam edebilmesi için yapması gereken, aşağıda da maddeler halinde açıklandığı üzere, elde ettikleri gelirlerini bankada ki hesaplarda (gelir türleri itibarıyla) ayrı ayrı takip ederek bu hesaplara ilişkin beyan ve taahhütlerini ise İcra Dairelerine ve İcra Mahkemelerine bildirmek olmalıdır. Açtınlacak

1’inci hesap sadece İller Bankasından gelen Genel Bütçe Vergi Gelirleri payı için,

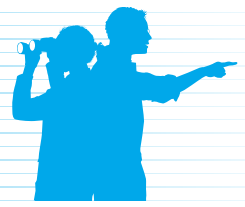
2’nci hesap her türlü vergi, resim, harç, katılma payları vb gelirleri için,

3’üncü hesap Proje karşılığı borçlanma yoluyla elde ettikleri gelirleri için,

4’üncü hesap alınan şartlı bağışlar için,

5’inci hesap şebeke ve atık su tahsilâtları ile Otobüs İşletmelerinden elde edilen gelirleri için,

6’nci hesap ise diğer her türlü tahsilâtlarının izlenmesi için, kullanılmalıdır.

Mehmet DUMAN
Çekmeköy Belediyesi
Yazı İşleri Müdürlüğü Şefi

STRATEJİK PLANLAMADA BİR BOYUT İZLEME VE DEĞERLENDİRME

Hazırlanmış olan stratejik planlarda belirlenmiş olan stratejik amaç ve stratejik düzeyde hedeflere ulaşabilmek için, ilgili birimlerde izleme ve değerlendirme ekiplerinin kurularak bu amaç ve hedeflerin sürekli olarak izlenmesi ve değerlendirilmesi gerekmektedir. Stratejik plan ile ilgili uygulamaların izlenirken ve kontrol edilirken örgüt birim ve departmanları için belirlenen hedeflere uygun göstergeler belirlenmez ve bu göstergeler için performans standartları tespit edilmez ise ulaşmak istediğiniz hedeften fazlasıyla sapabilir ya da sonuç beklenmedik ölçüde karmaşık hale gelebilir.

Ayrıca yine unutulmamalıdır, stratejik planlama ve stratejik yönetim; kamu yönetimi ve onun ayrılmaz bir parçası olan yerel yönetimler alanında yaşanan sorunların giderilmesi ve beklentilerin karşılanması yönünde tek ve mutlak bir çözüm yolu da değildir.

Stratejik Planlama süreci içinde yer alan “*Stratejik Planların İzlenmesi ve Değerlendirilmesi*” aşaması, stratejik planlama sürecinin gerçekleştirilebilecek düzeyde belirlenecek amaç, hedef ve faaliyet/proje kadar önemli olan ve amaç-hedeflere ulaşılabilmesine imkân sağlayacak aşamasıdır. Planın izlenmesi/değerlendirilmesi yani kontrol süreci, uygulama sürecinin sağlıklı yürütülmesi için oluşturulması gereken genel çerçeveye açıklık getirmektedir. Herhangi bir sorunla karşılaşıldığı durumda alınacak önlemler ile gerçekleştirilecek eylemlere, hangi organlarla izleme ve değerlendirme yapılacağına, iç ve dış hukuksal gerekliliklerin nasıl karşılanacağına açıklık getirmektedir. İzleme ve değerlendirme 5 (beş) yıllık dönemi kapsayan stratejik planların istenilen düzeyde uygulanması ve amaç ve hedeflerin gerçekleştirilebilmesi için her noktada

planın kontrol, değerlendirme ve denetiminin gerçekleştirildiği ve sürekliliği içeren en önemli aşamadır.

1. STRATEJİK PLANLARIN İZLENMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Örgütlerde olduğu gibi Kamu kurum ya da kuruluşunda ve özelde ise belediyelerde stratejik planlama bir ürün olmaktan daha ziyade bir süreç olarak daha önemli işlevleri ifade etmektedir (Bircan, 2002: 16). Çünkü stratejileri başarıya ulaştıracak olan bu süreçlerin kendisidir. Stratejik planlama; bir örgütün, misyonunun, vizyonunun ve gelecek yönelimli uzun ya da kısa dönemli performans hedeflerinin ve stratejilerinin bir taslağının oluşturulmasıdır (Altıntaş, 2005). Stratejik plan, her örgütün hayatındaki en temel soruyla alakalıdır: “Nereye gidiyoruz ve oraya nasıl gidebiliriz?” (Özel, 1998: 24). Stratejik planlama en iyi sonuçları almak için etkili bilgi toplama, stratejik alternatifler geliştirme, araştırma yapma ve şimdiki kararların gelecekteki sonuçları üzerine vurgu yapmaktadır (Yılmaz, 2003: 71).

Stratejik planlamayı en genel ifade ile tanımlamaya çalışacak olursak; bir örgütün ya da konumuzla bağlantısı açısından her idarenin, görevlerinin tanımlandığı misyonunun ve geleceğe yönelik uzun ya da kısa dönemli performans hedeflerinin ve stratejilerinin bir taslağının oluşturulmasıdır (Altıntaş, 2005) Bu bağlamda Stratejik plan, her idarenin hayatındaki en temel soruyla alakalıdır: “Nereye

ulaşmak istiyoruz ve ulaşmak istediğimiz yere nasıl ulaşabiliriz?” (Özel, 1998: 24). İşte bu noktada stratejik planlama, bu sorunun cevaplanması ile örgüte bir yol haritası çizmiş olacaktır. (Özcan, 2006: 15)

Stratejik planlama anlayışında, izleme, sadece hata yapıldığında veya zorlu faaliyetlerin bitiminden sonra değil her zaman yapılır ve düzeltmeler hata yapılmadan ya da herhangi bir hata söz konusu olduktan hemen sonra yapılır (Güner, 2005: 61-78) Bu aşama kuruluşların kendilerine sordukları “başarımızı nasıl takip eder ve değerlendiririz?” sorusunun cevaplandırılmasıyla ilgilidir. İzleme ve değerlendirme aşaması ile kurum varmak istediği noktaya ulaşip ulaşmadığını görmektedir. Bu süreç, kurumsal öğrenmeyi ve buna bağlı olarak faaliyetlerin sürekli olarak iyileştirilmesini de sağlar. Ayrıca, hesap verme sorumluluğunun oluşturulmasına katkıda bulunur. Stratejik plan dâhilindeki faaliyetlerin izleme ve değerlendirmeye tabi tutulması şarttır. Aksi takdirde, ilgililerin hesap verme sorumluluğu ilkesinin hayata geçirilmesinde zorluklarla karşılaşılacaktır. (Tosunoğlu, 2008:97)

Stratejik planlama sürecinde, planların gözden geçirilmesi, hedeflenen ve ulaşılan sonuçların karşılaştırılması ancak izleme ve değerlendirme faaliyetleri sonucunda elde edilen bilgilerin kullanılması ile mümkün olur. İzleme ve değerlendirme faaliyetlerinin etkili olarak gerçekleştirilebilmesi ve verileri arasındaki bağıntının etkin olarak anlamlandırılabilmesi için, stratejik planın uygulama kısmına geçmeden önce planda ortaya konulan stratejik hedeflerin nesnel ve ölçülebilir stratejik göstergeler ile ilişkilendirilmesini gerektirir.

İzleme ve değerlendirme süreci kurumsal faaliyetlerin sürekli ve akabinde sürdürülebilir bir nitelikte iyileştirilmesini de sağlayarak kurumsal şeffaflığın ve hesap verme sorumluluğunun da oluşturulmasına katkıda bulunan en etkili bir süreci etkili olduğu bir dönemdir.

Ortaya konulan/atılan her hipotez, nasıl ki uygulama aşamasından hemen önce bir izleme ve beraberinde değerlendirme sürecine tabi tutuluyor ise kurumsal düzeyde hazırlanan ve uygulamaya sokulmak istenen bir stratejik planın da izleme ve değerlendirmeye tabi tutulması kesinlikle şarttır. Aksi takdirde, gerek kurumsal yol haritası olan stratejik planın uygulanmasında gerekse kurum ilgililerinin şeffaflık ve hesap verme sorumluluğu ilkesinin hayata geçirilmesinde zorluklarla karşılaşılacaktır (Akçay, 2009: 30)

Stratejik planların sağlam temellere oturtulması aşaması da olan izleme ve değerlendirme aşamasının etkin bir biçimde yapılabilmesi, ancak idarece yapılması düşünülen stratejik planın hazırlanmasına temel teşkil edecek uygun veriler ve istatistiklerin temin edilmesi ile mümkündür.

1.1. İzleme

Stratejik planlama sürecinde izleme, stratejik plan uygulamasının sistematik olarak takip edilmesi ve raporlanmasıdır. Amaç ve hedeflerin gerçekleştirilmesine ilişkin gelişmelerin belirli bir sıklıkla raporlanması ve ilgili taraflar ile kurum içi ve kurum dışı mercilerin değerlendirmesine sunulması, izleme faaliyetlerini oluşturur (DPT, 2006: 45).

Kamu idaresince hazırlanmış olan Stratejik Planların İzlenmesi süreci, verilen görevlerin amaçlandığı gibi yürütülüp yürütülmediğinin; idarenin arzu ettiği sonuçlara hem niceliksel hem de niteliksel olarak ulaşıp ulaşılmadığının takibi için sürekli olarak üst yönetimce işlem ve faaliyetlerin gözden geçirilmesi surecidir. İzleme, stratejik yönetimin önemli bir aşamasını oluşturmaktadır. Hem yönetimin bir fonksiyonu olarak hem de çok geniş bir kitleyi oluşturan paydaşlardan oluşan kamuoyu denetimi çerçevesinde izleme etkinliğini, odağına vatandaşları alan ve planlamayı, bütçelemeyi, uygulamayı, değerlendirmeyi ve raporlamayı içeren bir bütün içinde algılamak gerekmektedir. (Gözlükaya, 2007: 69)

İzleme süreci idare tarafından hazırlanan stratejik planın yürütülmesini kolaylaştırırken, kurumun kendisinin belirlemiş olduğu stratejileri üzerine de odaklanmasını sağlar. Bunun yanında stratejik plan için kaçınılmaz olan bilgi ve veriyi de sağlayarak ilerleyen zamanlarda yapılacak stratejik plan çalışmalarında gerekli olan bilginin geribildirimini kolaylaştırabilir. (Durna ve Eren, s. 73.)

İzleme aşamasında kamu kurumlarının kısa ve uzun dönemli olarak belirlemiş olduğu hedeflere ulaşma derecesini gösteren önceden belirlenmiş performans kriterleri izlenmekte ve raporlanmaktadır. (Akçay, 2009: 31)

Raporlama izleme faaliyetinin temel araçlarından biridir. Bu sebeple izleme neticesinde oluşan raporlar kaçınılmaz şekilde objektif olmalıdır. İlerleme sağlanan, gelişme yaşanan alanlar yanında, ilerleme sağlanamayan ve gelişemediğimiz, geliştiremediğimiz konular da rapor edilmelidir.

1.2. İzleme Sonuçlarının Raporlanması

Raporlama, ölçümlerin sonucunda elde edilen performans başarıları ile ilgili verilerin bir özeti hazırlanması işlemidir. Kurumun amaçları ile elde edilen sonuçların karşılaştırılması, belli bir dönem veya benzer başka kurumlarla kıyaslama gibi bilgileri de içermektedir (Demirbaş, 2001: 81, Yoruker vd, 2003: 29).

Her kurum, performans bilgilerinin hangi sıklıkla toplandığı ve rapor edildiğine ilişkin kendi rehberini hazırlamalıdır. Her göstergeye ilişkin verilerin en az yılda bir kez toplanması

gerekir, fakat bazı bilgilerin daha sık hesaplanması gerekebilir (Çiğdem, 2007: 101)

1.2.1. Kurum Dışı Raporlama

Kurum dışında yer alan paydaşlar, karar vericiler, tedarikçiler vb. hemen her zaman kurumun durumu ve programlarının gösterdiği performans hakkında bilgi sahibi olmak ister. Eğer performans göstergeleri, sonuçlar üzerinde pozitif etki yaratacak şekilde sürekli bir iyileşmeyi gösteriyorsa, bazı kurum dışı paydaşların kaygıları giderilmiş olacaktır. Karar vericiler için hazırlanan raporların açık ve özet olması gerekir. Verilerin grafik değerlendirilmesi hazırlanması raporların okunmasını kolaylaştıracaktır. Sonuçları rapor ederken açıklayıcı bilgilere yer vermek gerekir. Sonuçlar rapor edilirken aşağıdaki unsurlara dikkat edilmelidir

- Gerçek sonuçlar kadar hedefler de belirtilmelidir.
- Performansın önceki düzeylerinden veya hedeflerden belirgin bir değerlendire farklılaştığı durumlarda açıklamalara yer verilmelidir.
- Herkes tarafından anlaşılabilir bir rapor hazırlanmalıdır.
- Raporların okuyuculara performans düzeyinin durumu hakkında yeterli bilgi verip vermediğine bakılmalıdır.

1.2.2. Kurum İçi Raporlama

Kurum içi raporlama performans değerlendirmesi, planlama ve bütçeleme çalışmaları gibi çeşitli şekillerde olabilir. Program yöneticileri için bu programların daha ayrıntılı olarak hazırlanmaları gerekmektedir. Bu raporlar aynı zamanda uygulanan süreçle ilgili daha fazla bilgi içermektedir. Bazı durumlarda verileri (örneğin coğrafi bölgelere göre) gruplamak da mümkündür.

Bu aşamadan sonra amaç ve hedeflere ulaşılabilmesini sağlamak için hangi

tür mekanizmalara ihtiyaç olduğu saptanmalıdır. İzleme, sorumluluk ve hesap verilebilirliği olmayan bir stratejik planın sadece bir belgeden ibaret olduğu unutulmamalıdır.

1.3. Değerlendirme

Değerlendirme, uygulama sonuçlarının amaç ve hedeflere kıyasla ölçülmesi ve söz konusu amaç ve hedeflerin tutarlılık ve uygunluğunun analizidir. (DPT, 2006: 45)

Bu aşamada uygulama sonuçları gözden geçirilir ve planlara göre kontrol edilerek sonuçlara göre hareket edilir. Bu aşamayı kontrol aşaması olarak nitelendirmek de mümkündür. Sürece hiçbir katkısı olmayan sonradan yapılan denetim faaliyetleri, işin kurallara ve yetkiye uygun olarak yapıp yapılmadığı ile ilgilenir (Önder, 1997: 119). Stratejik yönetim sürecindeki değerlendirmede ise, sadece geriye yönelik hukuka uygunluk denetimi şeklinde değil, stratejik amaç ve hedefleri başarımlar düzeyinin ölçülmesi şeklinde de gerçekleştirilir (Güner, 2005: 69).

Stratejik planlamadaki her süreç, sona ermeden önce mutlaka değerlendirmeye alınmalıdır. Küçük ölçekli çıktıların değerlendirilmesi özellikle uyumsuzluk gösterdiği zaman tasarım ve özelliklerin tekrar gözden geçirilmesi gerekmektedir (Doğan ve Eriş, 2000: 120). Kısaca kurumun iç ve dış çevresinde meydana gelebilecek değişiklikler ve stratejik planın başarısını etkileyebilecek uygulamaya ilişkin diğer faktörler sürekli izlenmelidir. Bunun yapılabilmesi için de sürekli ve nitelikli bir bilgi akışının sağlanması gerekmektedir (Güner, 2005: 68).

Stratejilerin sıklıkla kontrol edilmesi; stratejik uygulamaların nasıl gittiğini, amaç ve plânların ne kadarının başarıldığını gösterecek ve örgüt üyelerinin motivas-

yonu için yeni araçlar sağlayacaktır. Değerlendirme sonucu elde edilen veriler geleceğe yansıtılarak strateji geliştirme safhası yeniden başlayacaktır (Dinçer, 2003: 46).

2. SONUÇ

Stratejik plan hazırlayan kurumların, hazırlamayanlara göre geleceğe daha hazır oldukları, aniden değişen şartlar karşısında önceden hazırlanan stratejiler ile değişime daha hızlı ve kolay adapte olabildikleri bilinmektedir. Ancak Stratejiler, planlanan alanlarda uygulamaya dönüştürülemez ve değerlendirme mekanizmaları doğru belirlenemez ise hayalden öteye geçemeyecektir. Hazırlanmış olan stratejik planlarda belirlenmiş olan stratejik amaç ve stratejik düzeyde hedeflere ulaşabilmek için, ilgili birimlerde izleme ve değerlendirme ekiplerinin kurularak bu amaç ve hedeflerin sürekli olarak izlenmesi ve değerlendirilmesi gerekmektedir. Stratejik plan ile ilgili uygulamaların izlenirken ve kontrol edilirken örgüt birim ve departmanları için belirlenen hedeflere uygun göstergeler belirlenmez ve bu göstergeler için performans standartları tespit edilmez ise ulaşmak istediğiniz hedeften fazlasıyla sapabilir ya da sonuç beklenmedik ölçüde karmaşık hale gelebilir.

Ayrıca yine unutulmamalıdır, stratejik planlama ve stratejik yönetim; kamu yönetimi ve onun ayrılmaz bir parçası olan yerel yönetimler alanında yaşanan sorunların giderilmesi ve beklentilerin karşılanması yönünde tek ve mutlak bir çözüm yolu da değildir.

KAYNAKÇA

- AHMET Akçay, "Kamuda Stratejik Plan Amaçlarının Gerçekleştirilmesine Yönelik Değerlendirme ve Denetim Modeli", *Türk Bilim Araştırma Vakfı TÜBAV Bilim Dergisi*, Yıl: 2009, Cilt:2, Sayı:1.
- ALTINTAŞ, Füsün Çınar, "Strateji Geliştirme Süreci İçerisinde Stratejik Başarı Unsurlarının Değerlendirilmesi", http://www.isguc.org/arc_view.php?ex=156&hit=ny 13.03.2005
- BİRCAN, İsmail (2002), "Kamu Kesiminde Stratejik Yönetim Ve Vizyon", *Planlama Dergisi*, 42. Yıl Özel Sayısı, DPT, Ankara, 2002.
- ÇİĞDEM, Banu Tuğba. *Kamu Kurumlarında Stratejik Planlama*, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü İşletme Mühendisliği Ana Bilim Dalı, İstanbul, Haziran 2007.
- DEMİRBAŞ, T. Sayıştaylar Tarafından Gerçekleştirilen Performans Denetimleri ve Türk Sayıştayı Uygulaması, T.C. Sayıştay Başkanlığı, Araştırma/İnceleme/Çeviri Dizisi: 17, Ankara, 2001. [http://www.sayistay.gov.tr/yayin/yayin1.asp?id=6,\(03.05.2006\)](http://www.sayistay.gov.tr/yayin/yayin1.asp?id=6,(03.05.2006))
- DİNÇER, Ömer. *Stratejik Yönetim ve İşletme Politikası, Genişletilmiş 6. Baskı*, Beta Yayınları, İstanbul, 2003.
- DOĞAN, Özlem İpekgil ve E. Deniz Eri, "Stratejik Toplam Kalite Yönetimi", *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt: 2, Sayı: 2, Yıl:2000.
- DURNA, Ufuk ve Veysel Eren. "Kamu Sektöründe Stratejik Yönetim". *Amme İdaresi Dergisi*, C. 35. Sayı: 1, 2002.
- GÜNER, Sina, "Stratejik Yönetim Anlayışı ve Kamu Yönetimi", *Türk İdare Dergisi*, Sayı: 446, 2005. [http://www.sayistay.gov.tr/yayin/yayin1.asp?id=6,\(03.03.2006\)](http://www.sayistay.gov.tr/yayin/yayin1.asp?id=6,(03.03.2006)),
- NARİNOĞLU, A., *Yerel Yönetimlerde Stratejik Planlama ve Uygulama, Kişisel Yayın*, İstanbul, 2007.
- ÖNDER, Murat. "Toplam Kalite Yönetimi: Kamu Sektöründe Uygulanması Ve Karşılaşılan Sorunlar", *Türk İdare Dergisi*, Sayı: 416, Yıl: 69, 1997.
- ÖZCAN, Lütfi *Belediyelerde Stratejik yönetimin algılanması*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya, Mayıs, 2006.
- ÖZEL, Mustafa, *Liderlik Sanatı*, İz Yayıncılık, İstanbul, 1998.
- TOSUNOĞLU Hatice, *Yerel Yönetimlerde Stratejik Plan Üzerine Karşılaştırmalı Bir İnceleme*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniv. Sos Bil. Enstitüsü, Kamu Yön ABD, mahalli idareler ve Yerinden Yönetim BD, İstanbul, 2008.
- GÖZLÜKAYA, Türkay. *Yerel Yönetimler ve Stratejik Planlama: Modeller Ve Uygulama Örnekleri*, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Temmuz 2007, Denizli.
- YILMAZ, Kutluhan, "Kamu Kuruluşları İçin Stratejik Planlama Uygulaması", *Sayıştay Dergisi*, Sayı: 50-51, Temmuz-Aralık 2003.
- YÖRÜKER, S. *Sayıştayın Performans Ölçümüne İlişkin On Araştırma Raporu*, Araştırma / İnceleme / Çeviri Dizisi: 28, Ankara, 2003.

Ömer DAĞ

Devlet Muhasebe Uzmanı
Maliye Bakanlığı
Muhasebat Genel Müdürlüğü

MAHALLİ İDARELERDE TAŞINIRLARIN MUHASEBELEŞTİRİLMESİ

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin yürürlüğe girmesiyle birlikte genel yönetim kapsamındaki tüm kamu idarelerinin edindikleri tüm taşınırın, idarelerinin tabi olduğu muhasebe yönetmeliklerine göre kayıtlara alınması gerekmektedir. Taşınır Mal Yönetmeliğinde belirtilen taşınır işlemleri mahalli idarelerde Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğine göre muhasebeleştirilmektedir. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde taşınır işlemlerinin birçoğu için muhasebe kaydı mevcut olmakla beraber olmayan kayıtlarda bulunmaktadır.

Bilindiği üzere, Taşınır Mal Yönetmeliği, kaynağına ve edinme yöntemine bakılmaksızın kamu idarelerine ait taşınır malların kaydı, muhafazası ve kullanımı ile yönetim hesabının verilmesi, merkez ve taşrada taşınır yönetim sorumlularıyla bunlar adına görev yapacak olanların belirlenmesi ve kamu idareleri arasında taşınırın bedelsiz devri ile tahsisine ilişkin esas ve usulleri belirlemek amacıyla, 18.01.2007 tarihli ve 26407 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Taşınır Mal Yönetmeliği'nin yürürlüğe girmesiyle, (5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun¹ kapsamını da oluşturan) genel yönetim kapsamındaki tüm kamu idarelerinde², kaynağına bakılmaksızın edinilen tüm taşınırın, idarelerin tabi oldukları muhasebe yö-

netmeliklerine göre kayıtlara alma zorunluluğu getirilmiştir. Bu çalışmada, il özel idareleri, belediyeler, bağlı idare ve birliklerden oluşan mahalli idarelerde Taşınır Mal Yönetmeliğinde yer alan taşınır işlemlerin muhasebeleştirilmesi, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğindeki esaslara göre ayrıntılı bir şekilde örnekler yardımıyla açıklanmaya çalışılmıştır.

1. TAŞINIRLARIN MUHASEBELEŞTİRİLMESİ ³

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Muhasebe Yetkililerinin Taşınır Hesabına İlişkin Görev Ve Sorumlulukları" başlıklı 8'inci maddesinde, taşınır işlemlerine ilişkin muhasebe kayıtlarının, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğine⁴ dayanılarak çıkarılmış ilgili muhasebe düzenlemeleri⁵ ve Taşınır Mal Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde muhasebe yetkilileri tarafından yapılacağı hüküm altına alınmıştır. İl özel idareleri, belediyeler, bağlı idareler ve mahalli idare birlikleri olarak ifade edilen mahalli idarelerde mali işlemler, 10.03.2006 tarihli ve 26104 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğine göre muhasebeleştirilmektedir.

Taşınırın kaydına geçmeden Taşınır Mal Yönetmeliği'nin konusu olan taşınırın, muhasebe yönetmeliklerindeki hangi hesaplardan oluştuğuna bakılmasında yarar vardır. Taşınır Mal Yönetmeliğinde iki tür taşınır tanımı yapılmıştır. Birincisi "**tüketim malzemeleri**" olup 150-İlk Madde ve Malzeme Hesabında; ikincisi

¹ 24.12.2003 tarihli ve 25326 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

² Türk Silahlı Kuvvetleri (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dahil), Milli İstihbarat Teşkilatı ve Emniyet Genel Müdürlüğü hariç.

³ Bütün örneklerde KDV ihmal edilmiştir.

⁴ 08.06.2005 tarihli ve 25839 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

⁵ Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği, Türkiye İş Kurumu Muhasebe Uygulama Yönetmeliği ve Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Muhasebe Yönergesi.

ise “**dayanıklı taşınır**lar” olup bunlar 253-Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı (sadece makine ve cihazlar), 254-Taşıtlar Hesabı ve 255-Demirbaşlar Hesabında takip edilmektedir.

Taşınır Mal Yönetmeliği’nin “taşınırın kaydı” başlıklı 12’nci maddesinde, kamu idarelerince bütün taşınırın ve bunlara ilişkin işlemlerin kayıt altına alınmasının esas olduğu, taşınır kayıtlarının, yönetim hesabı verilmesine esas olacak şekilde tutulacağı ve her bir kaydın belgeye dayanmasının şart olduğu belirtilmiştir.

Bu çerçevede;

a) Önceki yıldan devren gelen taşınır ile içinde bulunulan yılda herhangi bir şekilde edinilen veya elden çıkarılan taşınırın,

b) Taşınırlardaki kayıp, fire, yıpranma ve benzeri nedenlerle meydana gelen azalmaların,

c) Sayım sonucunda ortaya çıkan fazlaların,

miktar ve değer olarak kayıtlara alınıp takip edilmesi gerekir.

1.1. Satın Alınan Taşınırın Giriş İşlemleri

Taşınırın normal edinilmesi satın alma suretiyle gerçekleştirilir. Satın alınan taşınır için, teslim alındıktan sonra, Taşınır Kod Listesindeki hesap kodları itibarıyla üçer nüsha Taşınır İşlem Fişi düzenlenir. Taşınır kayıt ve kontrol yetkilileri tarafından, kamu idarelerinin muhasebe kayıtlarında ilgili stok ve maddî duran varlık hesaplarında izlenen taşınırardan; satın alma suretiyle edinilenlerin giriş işlemleri ile değer artırıncı harcamalar için düzenlenen Taşınır İşlem Fişlerinin bir nüshası ödeme emri belgesi ekinde, muhasebe birimine gönderilir

Alımı bir merkezden yapılarak birden fazla birime doğrudan teslim edilen taşınır için, taşınırın teslim edildiği birimlerce Taşınır İşlem Fişi düzenlenir ve bir nüshası alımı yapan birime gönderilir. Alımı yapan birim, gelen fişlere dayanarak, ödemeye ve kendi giriş kayıtlarına esas olmak üzere Taşınır İşlem Fişi düzenler. Diğer birimlerden alınan Fişler, düzenlenen bu Fişin idarede kalan nüshasına bağlanır. Alımı yapan birimce giriş kayıtları yapıldıktan sonra düzenlenecek Taşınır İşlem Fişiyle de ilgili diğer birimler adına çıkış kaydedilir.

Farklı hesaplara kaydı gereken taşınırın aynı faturada yer alması halinde, faturadaki taşınırın kaydedileceği hesap sayısınca fatura fotokopileri çıkarılır ve üzerine her hesap için düzenlenen Taşınır İşlem Fişinin numarası yazılır. Fişin **birinci nüshası** ödeme emri belgesine, **ikinci nüshası** ise

ödeme emri belgesinin harcama biriminde kalan nüshasına bağlanır. **Üçüncü nüshası**, muayene ve kabul komisyon tutanağı veya idare yetkilisince düzenlenmiş kabul belgesi ile birlikte, sıralı olarak dosyalanır.

Örnek-1: Samsun Büyükşehir Belediyesi, 19.800 TL’lik kırtasiye malzemesi satın almıştır. Kırtasiye malzemelerinin Belediyeye nakli için ayrıca 200 TL taşıma gideri ödenmiştir.

150-İlk Madde ve Malzeme Hesabı	20.000	
360-Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı (DV)		165
103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı		19.835
830-Bütçe Giderleri Hesabı	20.000	
835-Gider Yansıtma Hesabı		20.000

Taşınır Mal Yönetmeliği’nin 13’üncü maddesinde, satın alma suretiyle edinilen taşınırın maliyet bedelinin tespitinde, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin ilgili hükümlerinin uygulanacağı, 23’üncü maddesinde ise stokların, maliyet bedeliyle ilgili stok hesaplarına kaydedileceği, maliyet bedelinin, stokların depolanacağı yere kadar getirilmesi için yapılan bütün giderleri kapsayacağı hüküm altına alınmıştır. Dolayısıyla, kırtasiye malzemeleri için ödenen nakliye giderinin de kırtasiye malzemelerinin maliyetine eklenmesi gerekir.

Örnek-2: İstanbul Büyükşehir Belediyesince biri Belediye Başkanının makamına diğeri ise Eğitim Müdürlüğü’nün matbaasında kullanılmak amacıyla aynı marka ve modelde 2 adet fotokopi makinesi satın alınmıştır. Fotokopi makinelerinin bir adedinin fiyatı 4.000 TL’dir.

253-Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı	4.000	
255-Demirbaşlar Hesabı	4.000	
360-Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı (DV)		66
103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı		7.934
830-Bütçe Giderleri Hesabı	8.000	
835-Gider Yansıtma Hesabı		8.000

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 170’inci maddesinde 253-Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı, “*Bu hesap kurumların faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılan büro makine ve cihazları hariç her türlü makine, tesis ve cihazlar ile bunların eklentileri ve yükleme, boşaltma, aktarma makine ve gereçlerinin izlenmesi için kullanılır.*” 174’üncü maddesinde ise 255-Demirbaşlar Hesabı, “*Bu hesap, kurum faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılan her türlü büro makine ve cihazları ile döşeme, masa, koltuk, dolap, mobilya gibi uzun süre kullanılabilen varlıkların izlenmesi için kullanılır.*” şeklinde tanımlanmıştır.

Tanımlardan da anlaşılacağı üzere büro makine ve cihazları, 255-Demirbaşlar Hesabına, büro makine ve cihazları dışındakiler ise 253-Tesis makine ve cihazlar hesabında takip edilmelidir. Dolayısıyla marka ve modelleri aynı olan makinelerden büro işleri için olanların 255-Demirbaşlar Hesabına, üretim amaçlı olanların ise 253-Tesis Makine ve Cihazlar Hesabına alınması gerekir.

1.2. Dayanıklı Taşınırlarda Değer Artışı

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 14'üncü maddesinde, kullanım devamlılığının sağlanması için yapılan bakım ve onarım harcamaları hariç olmak üzere dayanıklı taşınırların; niteliğini, kullanım şeklini değiştiren, hizmet kalitesini ve taşınırlardan sağlanan faydayı artıran ve benzeri amaçlarla yapılan değer artırıcı harcamaların, taşınırın kayıtlı maliyet değerine Taşınır İşlem Fişi düzenlenmek suretiyle ilave edileceği, bu şekilde maliyetlere ilave edilecek değer artırıcı harcamaların nitelik, tür ve tutar itibarıyla Maliye Bakanlığınca belirlenebileceği hüküm altına alınmıştır. Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve 10 Ocak 2008 tarihli ve 26752 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği Genel Tebliğinde (Sayı:1), **değer artırıcı harcama**, taşınırlar için 14.000 TL olarak belirlenmiştir. Buna göre taşınırın değerini artırması ve taşınıra yapılan harcamanın 14.000 TL'yi aşması halinde bu harcama, değer artırıcı harcama olarak kabul edilecek ve Taşınır İşlem Fişi düzenlenmek suretiyle taşınırın değerine ilave edilecektir. Diğer taraftan taşınırın değerini artırsa bile taşınıra yapılan harcama 14.000 TL'yi geçmiyorsa bu harcama, değer artırıcı harcama olarak kabul edilmeyecek ve doğrudan giderleştirilecektir.

Örnek-3: Artvin Belediyesine ait makam aracının rutin bakımı, servis-

de yapılmış olup bunun için 500 TL ödenmiştir. Diğer taraftan makam aracına 15.500 TL'ye kurşun geçirmez cam ve klima takılmıştır.

254-Taşıtlar Hesabı	15.500	
630-Giderler Hesabı	500	
360-Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı (DV)		132
103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı		15.868
830-Bütçe Giderleri Hesabı	16.000	
835-Gider Yansıtma Hesabı		16.000

Taşıtın kullanım devamlılığının sağlanması için yapılan bakım ve onarım giderinin taşıtın maliyetine eklenmeyerek doğrudan gider yazılması genel ilkedir. Ancak, taşıtın hizmet kalitesini ve taşıttan sağlanan faydayı artıran harcama aynı zamanda Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği Genel Tebliğinde belirlenen 14.000 TL'yi aştığından bu tutarın varlığın maliyetine eklenmesi gerekir. Şayet kurşun geçirmez camlar için 15.500 TL değilde 13.000 TL ödenmiş olunsaydı bu harcama değer artırıcı harcama olarak kabul edilmeyeceğinden bu tutarın (254-Taşıtlar Hesabı yerine 630-Giderler Hesabı aracılığıyla) doğrudan giderleştirilmesi gerekecekti.

1.3. Bağış ve Yardım Yoluyla Edinilen Taşınırların Girişi

5018 sayılı Kanun'un 40'inci maddesi ile diğer mevzuat çerçevesinde bağış ve yardım olarak edinilen taşınırlar teslim alındığında, taşınır kayıt kontrol yetkilisi tarafından Taşınır İşlem Fişi düzenlenerek kayıtlara alınır. Fişin birinci nüshası bağış ve yardım edene verilir veya gönderilir.

Örnek-4: Hayırsever bir vatandaş tarafından Niğde Belediyesine, çocuk parkı yapımında kullanılması şartıyla 200.000 TL değerinde iş makinesi (dozer⁶) bağışlanmıştır.⁷

253-Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı	200.000	
600-Gelirler Hesabı		200.000
805-Gelir Yansıtma Hesabı	200.000	
800-Bütçe Gelirleri Hesabı		200.000

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 170'inci maddesinde, bedelsiz olarak kuruma intikal eden tesis, makine ve cihazların tespit edilen değerleri üzerinden 253-Tesis, Makine ve Cihazlar hesabına borç, 600-Gelirler Hesabına alacak; diğer taraftan 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç, 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak kaydedileceği hüküm altına alınmıştır. Ancak 5018 sayılı Kanun'un 40'inci maddesinde yer alan "*Kamu idarelerine yapılan her türlü bağış ve yardımlar **bütçelerine** gelir kaydedilir.*" cümlesindeki "*bütçelerine*" ibaresi, 5793 sayılı Kanun'un⁸ 46'ncı maddesinin altıncı fıkrasının b bendi ile kaldırılmış ve kamu idarelerine yapılan aynı bağış ve yardımlarda bütçeye gelir

⁶ Dozer, Taşınır Mal Yönetmeliği eki taşınır kod listesinde "253.02.04.02" kodu ile takip edilmektedir.

⁷ 5393 sayılı Belediye Kanununun 18'inci maddesine göre şartlı bağışlar kabul etme yetkisi belediye meclisindedir.

⁸ 06.08.2008 tarih ve 26959 Sayılı Resmi Gazete'de de yayımlanmıştır.

kaydedilme uygulamasına son verilmiştir.⁹ Maliye Bakanlığı da (Muhasebat Genel Müdürlüğü) kanun değişikliği doğrultusunda, ilgili muhasebe düzenlemeleri ile ilgili **genel yazı**¹⁰ yayımlamıştır. Söz konusu genel yazıda; ilgili muhasebe düzenlemelerinde gerekli değişiklikler yapıncaya kadar, kamu idarelerine yapılan aynı nitelikteki bağış ve yardımların bütçeye gelir kaydedilmeksizin, ilgili stok veya duran varlık hesabına borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilmesi; nakdi olarak yapılan bağış ve yardımların ise, bir taraftan 100-Kasa Hesabı veya 102-Banka Hesabına borç, 600-Gelirler Hesabına alacak, diğer taraftan 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç, 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak

Taşınır Mal Yönetmeliğinde iki tür taşınır tanımı yapılmıştır. Birincisi "tüketim malzemeleri" olup 150-İlk Madde ve Malzeme Hesabında; ikincisi ise "dayanıklı taşınır" olup bunlar 253-Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı (sadece makine ve cihazlar), 254-Taşıtlar Hesabı ve 255-Demirbaşlar Hesabında takip edilmektedir.

kaydedilmesi gerektiği belirtilmiştir. Dolayısıyla Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin uygulanmasında, (taşınır gibi) aynı bağış ve yardımların bütçeye gelir kaydedilmemesi gerekir.

1.4. Sayım Fazlası Taşınırın Girişi

Ambar sayımını ve stok kontrolünü yapmak, taşınır kayıt ve kontrol yetkililerinin görev ve sorumlulukları içerisindedir. Yapılan sayım sonucunda fazla bulunan taşınır, Taşınır İşlem Fişi düzenlenerek kayıtlara alınır. Sayım fazlası taşınırın giriş kaydedilmesinde; söz konusu taşınır aynı nitelikte son bir yıl içinde girişi yapılan taşınır varsa bu değer, aksi halde değer tespit komisyonu tarafından belirlenecek değer esas alınır.

Taşınırın sayım işlemlerinde taşınır II nci düzey detay kodu itibarıyla "Sayım Tutanağı" düzenlenir ve taşınır tutanağa taşınır kodu düzeyinde kaydedilir.

Tutanağın sayım fazlası veya noksanına ilişkin sayfalarının bir nüshası, giriş-çıkış işlemleri için düzenlenen Taşınır İşlem Fişi ekine, bir nüshası da Taşınır İşlem Fişinin muhasebe birimine gönderilecek nüshasına bağlanır.

Örnek-5: Denizli Belediyesi taşınır ambarında yapılan sayımda 140.000 TL'lik tüketim malzemesi tespit edilmiştir. Muhasebe kayıtlarında ise tüketim malzemelerinin toplamı 130.000 TL'dir.

150-İlk Madde ve Malzeme Hesabı	10.000	
397-Sayım Fazlaları Hesabı		10.000

Yapılan sayımda fiili durum ile kaydi durum arasında fark olması halinde, her zaman için kaydi durum fiili duruma eşitlenir. Örnekte, fiili durum kaydi durumdan 10.000 TL fazla olduğundan bu tutar kayıtlara eklenmiştir.

1.5. Kullanım Suretiyle Çıkış / İade Edilen Taşınırın Girişi

Taşıtlar ve iş makineleri haricindeki dayanıklı taşınır Taşınır İstek Belgesi düzenlenmek suretiyle talep edilir. Talep edilen dayanıklı taşınır Zimmet Fişi düzenlenerek kullanıma verilir.

Kullanıma verilen tüketim malzemelerinden herhangi bir nedenle iade edilenler, iadeyi yapan birim yetkilisinin onayını taşıyan ve iade edilen malzemenin cins ve miktarını belirten belge karşılığında teslim alınır ve Taşınır İşlem Fişi düzenlenerek tekrar giriş kaydedilir. Fişin birinci nüshası taşınır iade edene verilir.

⁹ Kanun gerekçesi için <http://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem23/yil01/ss269.pdf> adresindeki dosyaya bakınız.

¹⁰ Bağış ve yardımlarla ilgili genel yazıya <http://www.muhasebat.gov.tr/mevzuat/genelyazi/index.php> adresindeki "Kamu İdarelerine Yapılan Her Türlü Bağış ve Yardımların Muhasebeleştirilmesi" başlıklı dosyadan ulaşılabilir.

Kullanılmak üzere zimmetle verilen dayanıklı taşınırlardan, herhangi bir nedenle ilgililerince iade edilenler için Taşınır İşlem Fişi düzenlenmez. Bu taşınırların kullanıma verilmelerinde düzenlenmiş olan Zimmet Fişleri, ilgili bölüm imzalanarak zimmetinden düşülen kişiye geri verilir ve Dayanıklı Taşınırlar Defterinde gerekli kayıtlar yapılır.

Taşınırların zimmetle verilmesi ve zimmetle verilenlerin iade edilmesinde hesaben herhangi bir kayıt yapılmaz.

1.6. Devir Alınan Taşınırların Girişi

Kamu idarelerince Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 31'inci madde¹¹ hükümüne göre, bedelsiz olarak devir alınan taşınırlar, devreden idarenin Taşınır İşlem Fişinde gösterilen değer esas alınarak düzenlenecek Taşınır İşlem Fişi ile giriş kaydedilir ve Fişin bir nüshası yedi gün içerisinde devreden idarenin çıkış kaydına esas Taşınır İşlem Fişine bağlanmak üzere gönderilir. Devralan idarenin yapmış olduğu taşıma giderleri taşının değeri ile ilişkilendirilmez.

¹¹ Kamu İdareleri Arasında Bedelsiz Devir ve Tahsis

Kayıtlara alınış tarihi itibarıyla beş yılını tamamlamış ve idarece kullanılmasına ihtiyaç duyulmayan taşınırlar, bu taşınıra ihtiyaç duyan idarelere bedelsiz devredilebilir.

Ancak devralmak isteyen idare açısından bakım, onarım ve taşıma giderleri nedeniyle ekonomik olmayan ve kullanılmasında fayda görülmeyen taşınırlar devredilemez.

Kamu idarelerince yürütülen veya desteklenen projelerin gerçekleştirilmesi için edinilen araştırma ve geliştirme amaçlı taşınırlar, uluslararası organizasyonların gerçekleştirilmesi için alınan taşınırlar ile devredilmediği takdirde kullanım imkanı kalmayacak olan veya zorunlu sebeplerle devredilmesi gereken tüketim malzemelerinin devrinde beş yıl şartı aranmaz.

İdareler, sahip oldukları taşınırları (taşıt ve iş makineleri dahil) birinci fıkrada belirtilen beş yıl şartı aranmaksızın ihtiyacı bulunan diğer idarelere geçici olarak tahsis edebilir.

Bedelsiz devredilecek ve devredilemeyecek taşınırlar ile tahsise ilişkin diğer esas ve usuller Maliye Bakanlığınca belirlenir.

Örnek-6: Nevşehir İl Özel İdaresi, kayıtlı değeri 15.000 TL olan kırtasiye malzemelerini Ürgüp Belediyesine bedelsiz olarak devretmiştir. Ürgüp belediyesi söz konusu taşınırları Nevşehir'den Ürgüp'e taşınması için nakliye gideri olarak 100 TL ödemiştir.¹²

Nevşehir İl Özel İdaresi kaydı

630-Giderler Hesabı	15.000	
150-İlk Madde ve Malzeme Hesabı		15.000
830-Bütçe Giderleri Hesabı	15.000	
835-Gider Yansıtma Hesabı		15.000

Ürgüp Belediyesi kaydı

150-İlk Madde ve Malzeme Hesabı	15.000	
600-Gelirler Hesabı		15.000
805-Gelir Yansıtma Hesabı	15.000	
800-Bütçe Gelirleri Hesabı		15.000

630-Giderler Hesabı	100	
360-Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı (DV)		1
103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı		99
830-Bütçe Giderleri Hesabı	100	
835-Gider Yansıtma Hesabı		100

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 31'inci maddesi uyarınca, devralan idarenin yapmış olduğu taşıma giderlerinin taşının değeri ile ilişkilendirilmemesi gerektiğinden bu tutarın doğrudan giderleştirilmesi gerekir.

Mahalli İdareler bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğine göre, mahalli idarelere yapılan (nakdi + aynı) bağış ve yardımların bütçeye gelir kaydedilmesi gerekir. Ancak yukarıdaki bölümlerde de açıklandığı üzere 5018 sayılı Kanun'un 40'inci maddesinde yapılan değişiklikle kamu idarelerine yapılan aynı bağış ve yardımlarda bütçeye gelir kaydedilme uygulamasına son verilmiştir.

Örnek-7: Nevşehir Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğü kayıtlarında 20.000 TL bedelle kayıtlı olan taşıt, Hesap İşleri Müdürlüğüne devredilmiştir.

254-Taşıtlar Hesabı (Hesap İşleri Müdürlüğü)	20.000	
254-Taşıtlar Hesabı (Fen İşleri Müdürlüğü)		20.000

Aynı kamu idaresinin muhtelif harcama birimlerinin ambarları arasında devredilen taşınırların alınmasında da Taşınır İşlem Fişi düzenlenir ve Fişin birinci nüshası ilgili taşınır kayıt ve kontrol yetkilisine verilir. Fen İşleri Müdürlüğü ile Hesap İşleri Müdürlüğü aynı kamu idaresinin farklı harcama birimleri olduğundan, devreden harcama birimi (Fen İşleri Müdürlüğü) adına 254-Taşıtlar Hesabına alacak, devralan harcama birimi (Hesap İşleri Müdürlüğü) adına 254-Taşıtlar Hesabına borç kaydedilir.

¹² Bu örnekte Damga Vergisi ihmal edilmiştir.

Örnek-8: Nevşehir Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğü'nün 1 nolu ambarından, 2 nolu ambarına 1.000 TL'lik temizlik malzemesi devredilmiştir.

Aynı harcama biriminin ambarları arasındaki taşınır devirlerinde düzenlenen Taşınır İşlem Fişi muhasebe birimine gönderilmediğinden bu örnekte yapılacak herhangi bir muhasebe kaydı bulunmamaktadır.

1.7. İç İmkanlarla Üretilen Taşınırın Giriş İşlemleri

Kamu idarelerinin kendi kullanımları için iç imkanlarıyla ürettikleri taşınır, (kamu idarelerinin mülkiyetindeki arazilerde yetiştirilen ağaçlardan üretilen ekonomik değere sahip keste, odun, meyve gibi ürünler dahil) değer tespit komisyonu tarafından belirlenecek rayiç bedel üzerinden Taşınır İşlem Fişi düzenlenerek giriş kaydedilir.

Örnek-9: Adana Büyükşehir Belediyesi, mülkiyetinde bulunan portakal bahçesinden rayiç değeri 1.000 TL olan 2.000 kg portakal toplamıştır.

150-İlk Madde ve Malzeme Hesabı	1.000	
600-Gelirler Hesabı		1.000

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde, iç imkanlarla üretilen taşınırın muhasebeleştirilmesine ilişkin kayda yer verilmemiştir. Ancak Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde gelir, "ilk defa hesaplara alınacak varlıklar ile yeniden değerlendirme farkları dışında, öz kaynakta artışa neden olan her türlü işlem" olarak tanımlandığından yukarıdaki kaydın Mahalli İdareler Bütçe ve

Muhasebe Yönetmeliğine eklenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

1.8. Tüketim Suretiyle Çıkış

Tüketim malzemeleri, Taşınır İstek Belgesi karşılığında düzenlenecek Taşınır İşlem Fişi ile çıkış kaydedilir. Taşınır İşlem Fişi düzenlenmeden hiçbir şekilde tüketim malzemesi çıkışı yapılamaz. Muhasebe kayıtlarında "150-İlk Madde ve Malzemeler Hesabı"nda izlenen tüketim malzemelerinin çıkışları için düzenlenen Taşınır İşlem Fişleri muhasebe birimine gönderilmez. Bunların yerine, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde üç aylık dönemler itibarıyla, diğer idarelerde ise üç ayı geçmemek üzere üst yöneticiler tarafından belirlenen sürede kullanılmış tüketim malzemelerinin taşınır II'nci düzey detay kodu bazında düzenlenen onaylı bir listesi, en geç ilgili dönemin son iş günü mesai bitimine kadar muhasebe birimine gönderilir.

Örnek-10: Mersin Büyükşehir Belediyesinde Temmuz-Ağustos-Eylül döneminde 100.000 TL'lik akaryakıt tüketilmiş olup buna ilişkin onaylı liste, belediye muhasebe birimine gönderilmiştir.

630-Giderler Hesabı (630.14-İlk Madde ve Malzeme Giderleri)	100.000	
150-İlk Madde ve Malzeme Hesabı		100.000

Tüketilen tüketim malzemelerinin, Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planında¹³ yer alan "630.14" kodlu "İlk Madde ve Malzeme Giderleri" yardımcı hesabındaki ilgili koda borç kaydedilmesi gerekir.

Ancak, bazı mahalli idarelerde tüketim malzemeleri kayıtlara alınmamakta; kayıtlara alan mahalli idarelerde ise tüketim suretiyle çıkışta "630.14-İlk Madde ve Malzeme Giderleri" yardımcı hesabı yerine 630-Giderler Hesabının diğer yardımcı hesapları kullanılmaktadır. Böyle olunca, satın alınan tüketim malzemelerinden ne kadarlık bir kısmının tüketildiği mali tablolardan anlaşılamamaktadır. Buna ilişkin örnek aşağıda verilmiştir.

Örnek-11: Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından 01.01.2011 tarihinde "03.02.01-01-Kırtasiye Alımları" bütçe tertibinden 20.000 TL'lik kırtasiye malzemesi satın alınmış olup 31.03.2011 tarihi itibarıyla 10.000 TL'lik kısmının tüketildiğine ilişkin onaylı liste muhasebe birimine iletilmiştir.

¹³ Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planına, www.muhasabat.gov.tr adresindeki "Yayınlar / Kılavuzlar / Detaylı Hesap Planları" bölümünden ulaşılabilir.

Kırtasiye malzemeleri alımı

150-İlk Madde ve Malzeme Hesabı (150.01.01-Kırtasiye Malz.)	20.000	
360-Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı (DV)		165
103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı		19.835
830-Bütçe Giderleri Hs. (830. 03. 02. 01.01- Kırtasiye Alımları)	20.000	
835-Gider Yansıtma Hesabı		20.000

Kırtasiye malzemeleri tüketimi**Yapılan (yanlış) kayıt:**

630-Giderler Hesabı (630. 03.02.01.01-Kırtasiye Alımları)	10.000	
150-İlk Madde ve Malzeme Hs. (150.01.01-Kırtasiye Malz.)		10.000

Yapılması gereken (doğru) kayıt:

630-Giderler Hesabı (630. 14.01-Kırtasiye Malzemeleri)	10.000	
630-Giderler Hesabı (630. 03.02.01. 01- Kırtasiye Alımları)		10.000

Yukarıda da görüleceği üzere, alınan kırtasiye malzemesi 150-İlk Madde ve Malzemeleri Hesabına alınmış ve 830-Bütçe Giderleri Hesabının "03.02.01.01-Kırtasiye Alımları" terbiye **bütçe gideri** olarak kaydedilmiştir. Kırtasiye malzemesi tüketildiğinde ise (faaliyet giderleri hesabı olan) "630.14-İlk Madde ve Malzemeleri Giderleri" yardımcı hesabının "01-Kırtasiye Malzemeleri" alt koduna kaydedilmesi gerekirken 630-Giderler Hesabının "03.02.01.01-Kırtasiye Alımları" yardımcı hesabına kaydedilmiştir. Oysa bu

tüketim, aşağıda yer alan "Taşınır İşlem Fişi Düzenlenmeyecek Haller" konulu 3.bölümdeki gibi doğrudan bir tüketim olsaydı, satın alınan kırtasiye malzemesi taşınır hesabına alınmadan 830-Bütçe Giderleri Hesabının "03.02.01.01-Kırtasiye Alımları" terbiye birlikte aşağıdaki gibi 630.03.02.01.01-Kırtasiye Alımları'na kaydedilebilirdi.

630-Giderler Hesabı (630.03.02.01.01-Kırtasiye Alımları)	20.000	
360-Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı (DV)		165
103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı		19.835
830-Bütçe Giderleri Hs. (830.03.02.01.01-Kırtasiye Alımları)	20.000	
835-Gider Yansıtma Hesabı		20.000

Oysa yukarıdaki örnekte satın alınan 20.000 TL'lik kırtasiye malzemesi, taşınır kayıtlarına alınmış ve üçüncü ayın sonunda 10.000 TL'lik kısmı tüketilmiş; ancak tüketim kaydı yanlış yapılmıştır. Yanlış yapılan kayıtla ilgili olarak aşağıdaki düzeltme kaydının yapılması gerekir.

Yapılan gereken düzeltme kaydı:

630-Giderler Hesabı (630. 14.01-Kırtasiye Malzemeleri)	10.000	
150-İlk Madde ve Malzeme Hs. (150.01.01-Kırtasiye Malz.)		10.000

1.9. Satış Suretiyle Çıkış

İlgili mevzuatı çerçevesinde satılan taşınırlar, Taşınır İşlem Fişi düzenlenerek çıkış kaydedilir. Satışa ilişkin karar veya onayın bir nüshası Fişin birinci nüshasına bağlanır.

Örnek-12: Adana Büyükşehir Belediyesi, kendi arazisinde yetişen ve kayıtlı değeri 1.000 TL olan portakalları 1.500 TL'ye satmıştır.

100-Kasa Hesabı	1.500	
150-İlk Madde ve Malzeme Hesabı		1.000
600-Gelirler Hesabı (600.05.09.01.99-Diğer Gelirler)		500
805-Gelir Yansıtma Hesabı	1.500	
800-Bütçe Gelirleri Hs. (800.06.02.01.01- Taşınır Satış Gel.)		1.500

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "150-İlk Madde ve Malzeme Hesabı"nda bu hesapta izlenen stokların satış kaydına yer verilmemiştir. Ancak "153-Ticari Mallar Hesabı"ndaki stokların satış kaydı kıyasen uygulandığında yukarıdaki kaydın yapılması imkan dahilindedir. Bu kaydın Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 105'inci maddesine eklenmesi, uygulamada birliğin sağlanması açısından yarar vardır.

1.10. Kullanılmaz Hale Gelme, Yok Olma veya Sayım Noksanı Nedeniyle Çıkış

Tüketim malzemelerinin özelliklerinde, ağırlıklarında veya miktarlarında meydana gelen değişimler nedeniyle oluşan fireler, sayımda noksan çıkan taşınırlar, çalınma, kaybolma gibi nedenlerle yok olan taşınırlar ya da yıpranma, kırılma veya

bozulma gibi nedenlerle kullanılamaz hale gelen taşınır ile canlı taşının ölmesi halinde, *Kayıttan Düşme Teklif ve Onay Tutanağı* ve *Taşınır İşlem Fişi* düzenlenerek kayıtlardan çıkarılır.

Kullanılmak üzere kendilerine taşınır teslim edilen kamu görevlilerinin kasıt, kusur, ihmal veya tedbirsizlik ya da dikkatsizlikleri nedeniyle oluşan kamu zararı, değer tespit komisyonu tarafından tespit edilecek rayiç bedeli üzerinden, ilgili mevzuat hükümleri uygulanmak suretiyle tahsil edilir.

Taşınırın muhafazasından ve yönetilmesinden sorumlu olanların, gerekli tedbirlerin alınmaması veya özenin gösterilmemesi nedeniyle taşınırın kullanılamaz hale gelmesi veya yok olması sonucunda sebep oldukları kamu zararları

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 15'inci maddesinde, kişisel kusurlardan dolayı yok olma, kırılma, bozulma veya eskime gibi nedenlerle kullanılamayacak veya tüketilemeyecek hale gelen stoklardan hurdaya ayrılması gerekenlerde **kayıtlı değer ile hurda değeri arasındaki farkın** 140-Kişilerden Alacaklar Hesabına kaydedileceği hüküm altına alınmıştır. Ancak böyle bir durumda Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 87'nci maddesindeki gibi **rayiç değer ile hurda değeri arasındaki farkın** 140-Kişilerden Alacaklar Hesabına kaydedilmesinin daha doğru bir uygulama olduğu düşünülmektedir.

hakkında, 27.09.2006 tarihli ve 2006/11058 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik¹⁴ hükümleri uygulanır.

Taşınırın özelliğinden veya olağan kullanımından kaynaklanan yıpranma ile usulüne uygun olarak belirlenen firelerden dolayı sorumluluk aranmaz. Buna, dayanıklı taşınırlara (Makine ve Cihazlar, Taşıtlar ve Demirbaşlar) yıl sonunda ayrılan amortismanlar örnek olarak verilebilir.

(Bu bölüme ilişkin örnekler bir alt bölümdeki örneklerle ilgili olduğundan örnekler aşağıdaki bölümde birlikte verilmiştir.)

1.11. Hurdaya Ayırma Nedeniyle Çıkış

Taşınır Mal Yönetmeliğinde hurda; ekonomik ömrünü tamamlamış olan veya tamamlamadığı halde teknik ve fiziki nedenlerle alınıp amaçları doğrultusunda kullanılması imkânı kalmayan veya tamiri mümkün veya ekonomik olmayan arızalar nedeniyle kullanılmasında yarar görülmeyerek hizmet dışı bırakılan taşınır ile üretim sırasında elde edilen kırıntı, döküntü ve artık parçaları olarak tanımlanmıştır.

Ekonomik ömrünü tamamlamış olan veya tamamlamadığı halde teknik ve fiziki nedenlerle kullanılmasında yarar görülmeyerek hizmet dışı bırakılması gerektiği ilgililer veya özel mevzuatı çerçevesinde oluşturulan komisyon tarafından bildirilen taşınır, harcama yetkilisinin belirleyeceği en az üç kişiden oluşan komisyon tarafından değerlendirilir.

Komisyonca yapılan değerlendirme sonucunda hurdaya ayrılması uygun görülmeyen taşınır hakkında gerekçeli karar harcama yetkilisine bildirilir. Komisyonca hurdaya ayrılmasına karar verilenler için ise *Kayıttan Düşme Teklif ve Onay Tutanağı* düzenlenir.

Hurdaya ayrılmasına karar verilen taşınırlardan kayıtlı değeri Maliye Bakanlığınca her yıl yayımlanan Parasal Sınırlar Tebliğinde belirlenecek tutara kadar olanlar **harcama yetkilisinin**, belirlenen tutarı aşan taşınır ise kamu idaresi **üst yöneticisinin** onayı ile kayıtlardan çıkarılır. Bu tutar, 2011/1 sayılı Parasal Sınırlar ve Oranlar Hakkında Genel Tebliğe¹⁵ 2011 yılı için 5.400 TL olarak belirlenmiştir.

Harcama yetkilisince oluşturulacak komisyon tarafından ekonomik değerinin olmadığı veya teknik, sağlık, güvenlik ve benzeri nedenlerle imha edilmesinin şart olduğuna karar verilen taşınır, harcama yetkilisinin onayı ile imha edilir. İmha, komisyon veya komisyonun gözetiminde uzman kişiler tarafından yapılır. Bu işleme ilişkin ayrıca bir imha tutanağı düzenlenir. İmha işleminde özel mevzuat hükümleri öncelikle dikkate alınır.

Hurdaya ayrılan veya imha edilen taşınır Taşınır İşlem Fişi düzenlenerek kayıtlardan çıkarılır. Fişin ekine Kayıttan Düşme Teklif ve Onay Tutanağının bir nüshası bağlanır.

Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerine göre, taşınırın devir, imha, hurdaya ayırma, satış ve terkin suretiyle kayıtlardan çıkarılmasında aşağıdaki tabloda gösterilen parasal sınırların dikkate alınması gerekir. Taşınırın kayıtlardan çıkarılması, belirlenen limitler dahilinde harcama yetkilisinin, limit üzerinde olanların ise ilgili üst yöneticinin onayı ile yapılması gerekir.

¹⁴ 19.10.2006 tarihli ve 26324 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

¹⁵ 27.01.2011 tarihli ve 27828 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümlerine Göre Harcama Yetkilisinin Onayı İle Kayıtlardan Çıkarılacak Taşınır Harcama Uygulanacak Limitler¹⁶

Taşınırın kamu idareleri arasında bedelsiz devri ve satışında	3.000 TL
Taşınırın hurdaya ayrılmasında, imha ve terkin edilmesinde	5.400 TL
Taşınırın aynı kamu idaresine bağlı harcama birimleri arasındaki devrinde	15.000 TL

Yukarıda belirtilen limitler; kuruluş merkezleri ile Ankara, İstanbul ve İzmir ille-
rinde 3 kat olarak uygulanır.

Devir, satış, imha, hurdaya ayırma ve terkin işlemlerinin birden fazla taşınırı ihtiva etmesi halinde söz konusu limitler taşınır bazında değil, işlem bazında uygulanır.

Kullanılamaza hale gelen taşınırlarda,

- Taşınırdan sorumlu olan görevlinin kusurunun olup olmamasına göre,
- Taşınırın tüketim malzemesi (150-İlk Madde ve Malzeme Hesabı) veya dayanıklı taşınır (253-Tesis Makine ve Cihazlar Hesabı -tesisler hariç-, 254-Taşıtlar Hesabı, 255-De-mirbaşlar Hesabı) olmasına göre,
- Taşınırın hurda değerinin olup olma-masına göre,

farklı muhasebe kayıtları yapılmaktadır.

Yukarıda belirtilen durumlar, karşılaştı-rmaya da imkan verecek şekilde aşağı-da örnekler yardımıyla açıklanmıştır.

Örnek-13: (Tüketim malzemesi – tama-men kullanılamayacak şekilde hasara uğrama)

¹⁶ Parasal Sınırlar ve Oranlar Hakkında Genel Tebliğ, Tablo-1/E – Taşınır Malların Kayıtlardan Çıkarılması

Bingöl Belediyesi taşınır ambarında bulunan ve kayıtlı değeri 1.000 TL, rayiç değeri 1.100 TL olan fotokopi kâğıtları, depoyu su basması sonucu **tamamen** kullanılamaz hale gelmiş ve kayıtlardan çıkarılmasına karar verilmiştir.

* Depo selden dolayı su altında kalmış olup kimsenin herhangi bir kusuru bulunmamaktadır.

** Deponun su altında kalmasına, görevli personelin çeşmeyi açık bırakması sebebiyet vermiştir.

a)

630-Giderler Hesabı	1.000	
150-İlk Madde ve Malzeme Hesabı		1.000

Kişisel kusur olmaksızın yok olma, kırılma, bozulma veya eskime gibi neden-lerle kullanılamayacak veya tüketilemeyecek hale gelen stoklardan, kayıtlardan çıkarılması gerekenler, kayıtlı değerleri üzerinden 630-Giderler Hesabına borç, 150-İlk Madde ve Malzeme Hesabına alacak kaydedilir.

b)

630-Giderler Hesabı	1.000	
150-İlk Madde ve Malzeme Hesabı		1.000
140-Kişilerden Alacaklar Hesabı (140.01.01.)*	1.100	
600-Gelirler Hesabı (600.05.09.01.06)**		1.100

* (140.01.01-Tahsilinde Bütçeye Gelir Kaydedilecek Alacaklar)

** (600.05.09.01.06-Kişilerden Alacaklar)

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 6'ncı maddesinde, taşınırın yangına, ıslanmaya, bozulmaya, çalınmaya ve benzeri tehlikelere karşı korunması için gerekli tedbir-leri almak ve alınmasını sağlamak, taşınır kayıt ve kontrol yetkililerinin görev ve

sorumlulukları arasında sayılmış olup taşınır kayıt ve kontrol yetkilileri, sorumlu-luklarında bulunan ambarlarda kasıt, kusur, ihmâl veya tedbirsizlikleri nedeniyle meydana gelen kayıp ve noksanlıklardan sorumlu tutulmuşlardır.

Kişisel kusurlardan dolayı yok olma, kırılma, bozulma veya eskime gibi nedenlerle kullanılamayacak veya tüketilemeyecek hale gelen stoklardan, kayıtlardan çıkarılması gerekenler, kayıtlı değerleri üzerinden 630-Giderler Hesabına borç, 150-İlk Madde ve Malzeme Hesabına alacak; **rayiç değeri üzerinden** (tahsilinde bütçeye gelir kaydedilmek üzere) 140-Kişilerden Alacaklar Hesabına borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.

Örnek-14: (Tüketim malzemesi – hurdaya ayrılacak şekilde hasara uğrama)

Bolu Belediyesi taşınır ambarında bulunan ve kayıtlı değeri 1.000 TL, rayiç değeri 1.100 TL olan fotokopi kâğıtları, depoyu su basması sonucu kullanılamaz hale gelmiş olup kâğıtların hurda değerinin 300 TL olduğu tespit edilmiştir.

- Depo selden dolayı su altında kalmış olup kimsenin kusuru bulunmamaktadır.
- Deponun su altında kalmasına, görevli personelin çeşmeyi açık bırakması sebebiyet vermiştir.

a)

630-Giderler Hesabı	700	
157-Diğer Stoklar Hesabı	300	
150-İlk Madde ve Malzeme Hesabı		1.000

Kişisel kusur olmaksızın yok olma, kırılma, bozulma veya eskime gibi nedenlerle kullanılamayacak veya tüketilemeyecek hale gelen stoklardan, hurdaya ayrılması gerekenler, kayıtlı değerleri üzerinden 150-İlk Madde ve Malzeme Hesabına alacak, hurda halindeki değeri üzerinden 157-Diğer Stoklar Hesabına, kayıtlı değeri ile hurda halindeki değeri arasındaki fark 630-Giderler Hesabına borç kaydedilir.

b)

630-Giderler Hesabı	700	
157-Diğer Stoklar Hesabı	300	
150-İlk Madde ve Malzeme Hesabı		1.000
140-Kişilerden Alacaklar Hesabı (140.01.01.)	700	
600-Gelirler Hesabı (600.05.09.01.06)		700

140.01.01-Tahsilinde Bütçeye Gelir Kaydedilecek Alacaklar

Kişisel kusurlardan dolayı yok olma, kırılma, bozulma veya eskime gibi nedenlerle kullanılamayacak veya tüketilemeyecek hale gelen stoklardan hurdaya ayrılması gerekenler, bir taraftan kayıtlı değerleri üzerinden 150-İlk Madde ve Malzeme Hesabına alacak, hurda halindeki değeri üzerinden 157-Diğer Stoklar Hesabına, kayıtlı değeri ile hurda halindeki değeri arasındaki fark 630-Giderler Hesabına borç; diğer taraftan **kayıtlı değeri** ile hurda halindeki değeri arasındaki fark (tahsilinde bütçeye gelir kaydedilmek üzere) 140-Kişilerden Alacaklar Hesabına borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.

Diğer taraftan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 15'inci maddesinde, kişisel kusurlardan dolayı yok olma, kırılma, bozulma veya eskime gibi nedenlerle kullanılamayacak veya tüketilemeyecek hale gelen stoklardan hurdaya ayrılması gerekenlerde **kayıtlı değer ile hurda değeri arasındaki farkın** 140-Kişilerden Alacaklar Hesabına kaydedileceği hüküm altına alınmıştır. Ancak böyle bir durumda Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin¹⁷ 87'nci maddesindeki gibi **rayiç değer ile hurda değeri arasındaki farkın** 140-Kişilerden Alacaklar Hesabına kaydedilmesinin daha doğru bir uygulama olduğu düşünülmektedir.

Örnek-15: (Dayanıklı taşınır-tamamen kullanılmaz hale gelme)

Ankara Büyükşehir Belediyesinde kayıtlı değeri 20.000 TL, birikmiş amortismanı 12.000 TL ve rayiç değeri 14.000 TL olan taşıt, çıkan yangın sonucu tamamen kullanılamaz hale gelmiştir.

- Taşıtta yangın çıkmasında kimsenin kusuru bulunmamaktadır.
- Taşıtta yangın çıkmasına, şoförün sigara izmariti sebep olmuştur.

a)

630-Giderler Hesabı	8.000	
257-Birikmiş Amortismanlar Hesabı	12.000	
254-Taşıtlar Hesabı		20.000

¹⁷ 30.12.2006 tarihli ve 26392 sayılı 3.mükerrer Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

Kişisel kusur olmaksızın tamamen hasara uğratılan taşıtlar, kayıtlı değerleri üzerinden 254-Taşıtlar Hesabına alacak, ayrılmış olan amortisman tutarı 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına, kalanı 630-Giderler Hesabına borç kaydedilir.

b)

630-Giderler Hesabı	8.000	
257-Birikmiş Amortismanlar Hesabı	12.000	
254-Taşıtlar Hesabı		20.000
140-Kişilerden Alacaklar Hesabı (140.01.01.)	14.000	
600-Gelirler Hesabı (600.05.09.01.06)		14.000

Görevliler tarafından kişisel kusurları nedeniyle tamamen hasara uğratılan taşıtlar, kayıtlı değerleri üzerinden 254-Taşıtlar Hesabına alacak, ayrılmış olan amortisman tutarı 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına, kalanı 630-Giderler Hesabına borç; **rayiç değeri üzerinden (tahsilinde bütçeye**

gelir kaydedilmek üzere) 140-Kişilerden Alacaklar Hesabına borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.

Örnek-16: (Dayanıklı taşınır-hurdaya ayırma)

Antalya Büyükşehir Belediyesinde kayıtlı değeri 20.000 TL, birikmiş amortismanı 16.000 TL taşıt eskidiğinden dolayı kullanılamaza hale gelmiş olup,

a) Hurda değeri bulunmadığından kayıtlardan çıkarılmasına karar verilmiştir.

b) Hurda olarak satılabileceği düşüldüğünden hurdaya ayrılmasına karar verilmiştir.

a) Kayıtlardan çıkarma

630-Giderler Hesabı	4.000	
257-Birikmiş Amortismanlar Hesabı	16.000	
254-Taşıtlar Hesabı		20.000

b) Hurdaya ayırma

294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Mad. Duran Varlıklar Hs.	20.000	
257-Birikmiş Amortismanlar Hesabı	16.000	
254-Taşıtlar Hesabı		20.000
299-Birikmiş Amortismanlar Hesabı		16.000

Kazaya uğrama, eskime veya ekonomik ömrünü tamamlama gibi nedenlerle taşıt olma vasfı ortadan kalkan taşıtlar, kayıtlı değerleri üzerinden 254-Taşıtlar Hesabına alacak, 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına borç; ayrılmış olan amortisman tutarı 299-Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak, 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedilir.

Dayanıklı taşınırlarda noksanlık olması durumunda; noksanlık (*tüketim malzemelerindeki durumun aksine*) 197-Sayım Noksanlıkları Hesabına alınmamaktadır. Çünkü dayanıklı taşınırlar, kullanıma zimmetle verilmektedir. Dolayısıyla meydana gelen noksanlıktan, taşının zimmetinde olduğu kişinin sorumlu olması esastır.

Örnek-17: (Hurdaya ayrılan varlığın satılması)

Antalya Büyükşehir Belediyesinde kayıtlı değeri 20.000, birikmiş amortismanı 16.000 TL olan ve hurdaya ayrılmış olan taşıt,

- a) 5.000 TL'ye
b) 2.500 TL'ye satılmıştır.

a)

294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Var. Hs.	1.000	
600-Gelirler Hesabı		1.000
100-Kasa Hesabı	5.000	
299-Birikmiş Amortismanlar Hesabı	16.000	
294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Var. Hs.		21.000
805-Gelir Yansıtma Hesabı	5.000	
800-Bütçe Gelirleri Hesabı		5.000

b)

630-Giderler Hesabı	1.500	
294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Var. Hs.		1.500
100-Kasa Hesabı	3.000	
299-Birikmiş Amortismanlar Hesabı	16.000	
294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Var. Hs.		19.000
805-Gelir Yansıtma Hesabı	3.000	
800-Bütçe Gelirleri Hesabı		3.000

Tüketim malzemelerinde noksanlık olması durumunda; taşınır öncelikle 197-Sayım Noksanlıkları Hesabına alınır;

ondan sonra, taşınırların yok olma, kırılma, bozulma veya eskime gibi nedenlerle kullanılamayacak veya tüketilemeyecek hale gelmesindeki gibi işlem yapılır. Buna göre taşınırdaki meydana gelen noksanlıkta kişisel kusur varsa, kayıtlı değer üzerinden hesaplardan (197-Sayım Noksanlıkları Hesabı) çıkartılıp rayiç bedeli üzerinden (*tahsilinde bütçeye gelir kaydedilmek üzere*) 140-Kişilerden Alacaklar Hesabına borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.

Dayanıklı taşınırlarda noksanlık olması durumunda; noksanlık (*tüketim malzemelerindeki durumun aksine*) 197-Sayım Noksanlıkları Hesabına alınmamaktadır. Çünkü dayanıklı taşınırlar, kullanıma zimmetle verilmektedir. Dolayısıyla meydana gelen noksanlıktan, taşının zimmetinde olduğu kişinin sorumlu olması esastır. Şayet kişinin herhangi bir sorumluluğu söz konusu değilse (*taşının işyerinde çalışmasında olduğu gibi*) taşınır kayıtlardan çıkartılır. Ancak taşının zimmetli olduğu kişi (*kusurlu veya kusursuz olarak*) sorumlu ise taşınır kayıtlardan çıkartıldıktan sonra, taşının rayiç bedelinin (*tahsilinde bütçeye gelir kaydedilmek üzere*) 140-Kişilerden Alacaklar Hesabına borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilmesi gerekir.

Örnek-18: (Sayım noksanı-tüketim malzemesi)

Malatya Belediyesi kayıtlarında yer alan ve kayıtlı bedeli toplam 1.000 TL olan yazıcı kartuşlarının noksan olduğu saptanmıştır. Daha sonra yapılan araştırmada noksanlığın, Belediye ambarında meydana gelen hırsızlıktan kaynaklandığı anlaşılmıştır.

Noksanlığın tespiti

197-Sayım Noksanlıkları Hesabı	1.000	
150-İlk Madde ve Malzeme Hesabı		1.000

Noksanlığın nedeninin tespiti

630-Giderler Hesabı	1.000	
197-Sayım Noksanlıkları Hesabı		1.000

Meydana gelen hırsızlıktan, görevliler sorumlu tutulursa, tüketim malzemesinin rayiç bedelinin (*tahsilinde bütçeye gelir kaydedilmek üzere*) 140-Kişilerden Alacaklar Hesabına borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilmesi gerekir.

Örnek-19: (Sayım noksanı-dayanıklı taşınır)

Malatya Belediyesi kayıtlarında yer alan ve kayıtlı değeri 1.000 TL, birikmiş amortismanı 200 TL olan dizüstü bilgisayarın noksan olduğu tespit edilmiştir. Dizüstü bilgisayarın memur B'nin zimmetindedir. Bilgisayarın rayiç bedeli 900

TL'dir. Daha sonra yapılan araştırmada noksanlığın,

- a) Belediyede meydana gelen hırsızlıktan kaynaklandığı anlaşılmıştır.
- b) Memur B'nin evinde meydana gelen hırsızlıktan kaynaklandığı anlaşılmıştır.

a)

630-Giderler Hesabı	800	
257-Birikmiş Amortismanlar Hesabı	200	
255-Demirbaşlar Hesabı		1000

b)¹⁸

630-Giderler Hesabı	800	
257-Birikmiş Amortismanlar Hesabı	200	
255-Demirbaşlar Hesabı		1000
140-Kişilerden Alacaklar Hesabı (140.01.01.)	900	
600-Gelirler Hesabı (600.05.09.01.06)		900

2. TAŞINIR İŞLEM FİŞİ DÜZENLENMEYECEK HALLER

İhtiyaç duyulduğunda kullanılmak üzere satın alınarak depolanan ya da arşivlenenler ile süreli yayınlardan ciltletilmiş olanlar hariç olmak üzere aşağıda sayılan hallerde Taşınır İşlem Fişi düzenlenerek doğrudan giderleştirilir.

- **Satın alındığı andan itibaren tüketimi yapılan su, doğalgaz, kum, çakıl, bahçe toprağı, bahçe gübresi ve benzeri maddeler,**
- **Makine, cihaz, taşıt ve iş maki-**

¹⁸ 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125'inci maddesinde, Devlete ait resmi araç, gereç ve benzeri eşyayı özel işlerinde kullanmak, kınama cezasını gerektiren fiillerden sayılmıştır.

neleri ile demirbaşların servislerince yapılan bakım ve onarımlarında kullanılan yedek parçalar ile doğrudan taşıtların depolarına konulan akaryakıt, likit gaz (LPG) ve yağlar,

- **Kısa sürede tüketilen mutfak tipi tüpler ve yangın söndürme tüplerine yapılan gaz dolumları ile yazıcı kartuşlarının dolumları,**
- **Dergi ve gazete gibi süreli yayınlar ile arşivlenme niteliği olmayan kütüphane materyalleri.**

Yukarıda sayılanlardan doğrudan kullanılanlar varsa bunlar doğrudan giderleştirilir; depolananlar varsa bunlar için Taşınır İşlem Fişi düzenlenerek kayıtlara alınır.

Satın alınan dergi ve gazete gibi süreli yayınlardan cilt birliği sağlananlar, ciltletildikten sonra Taşınır İşlem Fişi düzenlenerek kayıtlara alınır. Buna göre satın alınan süreli yayınlar ilk alındıklarında doğrudan giderleştirilir. Alımı yapılan süreli yayınlar ciltlendiklerinde, **maliyet bedeli üzerinden** Taşınır İşlem Fişi düzenlenerek kayıtlara alınır.

Örnek-20: Erzurum Büyükşehir Belediyesi, belediye otobüslerinin rutin bakımını yaptırmış olup serviste 10 otobüse toplamda 20 adet kış lastiğı takılmıştır. Ayrıca diğer otobüsler için de 50 adet kış lastiğı satın alınarak Belediyenin ambarına konulmuştur. Bir adet lastiğın fiyatı 400 TL'dir.

Serviste değişimi yapılan lastikler için yapılacak muhasebe kaydı

630-Giderler Hesabı	8.000	
360-Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı (DV)		66
103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı		7.934
830-Bütçe Giderleri Hesabı	8.000	
835-Gider Yansıtma Hesabı		8.000

Bu işlemden Taşınır İşlem Fişi düzenlenmeyecektir.

Servisten satın alınarak Belediyenin deposuna konulan lastikler için yapılacak muhasebe kaydı

150-İlk Madde ve Malzeme Hesabı	20.000	
360-Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı (DV)		165
103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hs.		27.769
830-Bütçe Giderleri Hesabı	20.000	
835-Gider Yansıtma Hesabı		20.000

Bu işlemden Taşınır İşlem Fişi düzenlenecektir.

Örnek-21: Antalya Büyükşehir Belediyesi, 01.01.2011 tarihinde 6 aylık süreli yayın aboneliği için 970 TL ödemiştir. 01.07.2011 tarihinde ise daha önce bedelini ödemiş olduğu süreli yayınları ciltlemiştir. Ciltleme için 30 TL ödenmiştir.

Süreli yayın alımı

630-Giderler Hesabı	970	
360-Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı (DV)		8
103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hs.		962
830-Bütçe Giderleri Hesabı	970	
835-Gider Yansıtma Hesabı		970

Süreli yayınların ciltlenmesi

630-Giderler Hesabı	30	
360-Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı (DV)		0,25
103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hs.		29,75
830-Bütçe Giderleri Hesabı	30	
835-Gider Yansıtma Hesabı		30

Süreli yayınların ciltlenmesinden dolayı Taşınır İşle Fişi düzenlenmesi

150-İlk Madde ve Malzeme Hesabı	1.000	
600-Gelirler Hesabı		1.000

Mahalli İdareler bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde, süreli yayınların muhasebeleştirilmesine ilişkin kayda doğrudan yer verilmemiştir. Ancak Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde gelir, "ilk defa hesaplara alınacak varlıklar ile yeniden değerleme farkları dışında, öz kaynakta artışa neden olan her türlü işlem" olarak tanımlandığından yukarıdaki kaydın Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğine eklenmesinin uygun olacağı düşünölmektedir.

3. SONUÇ

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun kapsamındaki tüm kamu idareleri için yürürlüğe girmesi, Kanun'un amaçlarından olan hesap verebilirliğin ve mali saydamlığın sağlanması için büyük bir aşamadır. Yönetmeliğin yürürlüğe girmesiyle kapsamdaki kamu idarelerinin edindikleri tüm taşınırın kayıt altına alınması gerekmektedir. Ancak yönetmeliğin tüm mahalli idarelerde tam olarak uygulandığını söylemek mümkün değildir. Taşınır Mal Yönetmeliği'nin tam olarak uygulanması bunların aynı zamanda muhasebeleştirilmesi ile mümkün dür. Mahalli idarelerde Taşınır Mal Yönetmeliğin tam olarak uygulanması, üst yöneticilerin, idarelerinin sahip oldukları taşınırlara ilişkin sayısal verileri istedikleri anda öğrenme imkanını da verecektir.

Av. Serap Alemdar
YILDIRIM

*Kocaeli Büyükşehir Belediyesi
Avukat*

İMAR PLANLARINA KARŞI AÇILACAK DAVALARDA DAVA AÇMA SÜRELERİ

Bu makalenin amacı; İmar Planlarına Karşı Açılan Davalarda en sık karşılaşılan ve uygulamasında da en çok hataya düşülen problemlerden birisi olan “ süre” ye ilişkin bilgi vermektir. Ancak öncelikle konunun önemini daha iyi vurgulamak adına İdari Yargıda dava açma süresinin özelliklerinden bahsedilecek ardından İmar Planlarının kesinleşme sürecine değinilerek dava açma süresi daha ayrıntılı bir şekilde ele alınacaktır.

1. İDARİ YARGIDA DAVA AÇMA SÜRESİNİN ÖZELLİKLERİ

İdari yargıda dava açma süresinin kendine has özellikleri vardır. İdari yargıdaki dava açma süresinin kamu düzenine ilişkin olması, kanunla düzenlenmesi ve hak düşürücü özelliğinin bulunması uygulamada çok önem kazanmaktadır. Bu özellikleri kısaca şu şekilde açıklayabiliriz.

1– İdari yargıda dava açma süresi kamu düzenine ilişkindir. Bunun sonucu olarak açılan davada taraflar ileri sürmese bile, davanın süresinde açılıp açılmadığı hususunun idari yargı yerince re’sen incelenmesi gerekmektedir.

2– İdari yargıda dava açma süreleri ya 2577 sayılı Kanun’la ya da bu Kanun’un 7’nci maddesindeki yaptığı atfı üzerine

diğer özel kanunlarda düzenlenmiştir. Bu sürelerin durması veya tekrar işlemeye başlaması kanunlarda belirtildiği gibidir. İdari dava açma sürelerine ilişkin olarak bu sürelerin geçici olarak durdurulması veya ertelenmesini sağlayan mücbir sebep olarak kabul edilebilecek hiçbir unsur bulunmamaktadır.

3— İdari Yargıda dava açma süresi hak düşürücü bir süredir. Bu süre içinde kullanılmayan bir hakkın daha sonra yargı yoluyla elde edilmesi mümkün değildir. Dava açma süresi hak düşürücü bir süre niteliğinde olduğundan süresinde kullanılmayan dava hakkı düşmekte ve yargı yolu kapanmaktadır. Bu süre zorlayıcı nedenlerle durmaz. Başka bir ifade ile hastalık halinde bile dava açma süresinin uzatılması veya yeniden canlanması mümkün bulunmamaktadır.¹

2. İMAR PLANLARININ KESİNLEŞME SÜRECİ

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14'üncü maddesinin 3/d bendine göre, idari davaya konu edilebilecek işlemlerin kesin ve yürütülmesi zorunlu işlemler olması gerekmektedir.

3194 Sayılı İmar Kanunu'nun 8'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde; *"İmar Planları; Nazım İmar Planı ve Uygulama İmar Planından meydana gelir. Mevcut ise Bölge Planı ve Çevre Düzeni Planı kararlarına uygunluğu sağlanarak, belediye sınırları içinde kalan yerlerin Nazım ve Uygulama İmar Planları ilgili Belediyelerce yapılır veya yaptırılır. Belediye Meclisince onaylanarak yürürlüğe girer. Bu planlar onay tarihinden itibaren Belediye Başkanlıklarınca tespit edilen ilan yerlerinde bir ay süre ile ilan edilir. Bir aylık ilan süresi içinde planlara itiraz edilebilir. Belediye Başkanlığınca Belediye Meclisine gönderilen itirazlar ve planları Belediye Meclisi onbeş gün içinde inceleyerek kesin karara bağlar. Kesinleşen İmar Planlarının bir kopyası Bakanlığa gönderilir."* Hükmü bulunmaktadır.

Belediye Meclisince onaylanarak yürürlüğe giren İmar Planlarının bir ay süreyle ilan edilmesinden maksat ilgililerine itiraz edebilme imkânı sağlamasıdır. Ayrıca bu yolla halkın kendisi için yapılan imar planlarının aleniyeti de sağlanmış olmaktadır.

Onaylanmış planlarda yapılacak değişiklikler de yukarıdaki usullere tabidir. Yapılan itirazın kabul edilmesi üzerine planın tamamı için değil, itiraz edilen kısım ile ilgili olarak gerekli dü-

zeltmeler ilgili Belediyesince yapılır. İmar Planına askı süresi içerisinde yapılan itirazın belediye Meclisince değerlendirilmesi gerekir. Bu konuda belediye başkanınca işlem tesisinde isabet görülmemiştir.²

İtiraz üzerine imar planında değişiklik yapılması durumunda bu yeni haliyle de planın onay tarihinden itibaren bir ay süre ile ilan edilmesi gerekmektedir ki ortada davaya konu teşkil edebilecek kesin ve yürütülmesi zorunlu bir işlem olsun.

Sonuç itibarıyla, Belediye Meclisince onaylanarak yürürlüğe giren imar planlarının hukuksal sonuçlar yaratabilmesi ve dava konusu edilebilmesi için kesinleşmesi, kesinleşmesi için de bir ay süre ile ilan edilmesi, yani askıya çıkartılması gerekmektedir. İlan edilmeyen İmar Planının kişiler yönünden kesin ve uygulanabilir niteliği bulunmamaktadır.³

Askıya çıkarılmayan İmar Planları ise kesin ve yürütülmesi zorunlu bir işlem niteliğinde olmadığından bu planlara karşı iptal davası açılması da mümkün olmayacaktır. Bu durumdaki imar planlarında, tek tek uygulama işlemlerine karşı süresi içinde iptal davası açma imkânı mevcuttur.

Askı süresi tamamlanmayan İmar Planları için de aynı şey geçerlidir. Zira; bu durumda da askı süresi henüz tamamlanmayan İmar Planları kesin ve yürütülmesi zorunlu bir işlem niteliğinde olmadığından bu planlara karşı iptal davası açılması mümkün olmayacaktır.

Aşağıda alıntı yaptığımız Danıştay kararları da açıkladığımız konulara örnek teşkil edecek niteliktedir.

Belediye Meclislerince kabul edilen İmar planları bir ay süreyle askıya çıkarılarak ilan edilmesi suretiyle kesinleşeceğinden ilan edilmeyen imar planının kişiler yönünden kesin ve uygulanabilir nitelikte olmaması nedeniyle davanın reddi gerekirken süreaşımı yönünden reddinde isabet bulunmaktadır.⁴

Belediye Meclislerince onaylanarak yürürlüğe giren imar planlarının hukuksal sonuçlar yaratabilmesi için 3194 sayılı

¹ Cafer ERGEN, İmar Davaları Rehberi, Seçkin Yayınları, Ankara 2009, s.33,34

² Danıştay 1. Daire, 27.4.1993 gün, 1991/4337 E, 1993/1709 K sayılı kararı

³ Prof. Dr. Halil Kalabık, İmar Hukuku, s.414

⁴ Danıştay 1. Daire, 16.01.2001 gün, 1999/5104 E, 2001/576 K. sayılı kararı

Yasa'da öngörülen askı süresine uyulması gerekir.⁵

3. İMAR PLANLARINA KARŞI DAVA AÇMA SÜRESİ

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "dava açma süresi" başlıklı 7'nci maddesinde dava açma süresinin özel kanunlarında ayrı süre gösterilmeyen hallerde Danıştay'da ve idare mahkemelerinde altmış gün olduğu; ilanı gereken düzenleyici işlemlerde dava süresinin, ilan tarihini izleyen günden itibaren başlayacağı; yine aynı yasanın "üst makamlara başvurma" başlıklı 11'inci maddesinde, ilgililer tarafından idari dava açılmadan önce, idari işlemin kaldırılması, geri alınması, değiştirilmesi veya yeni bir işlem yapılmasının üst

makamdan, üst makam yoksa işlemi yapmış olan makamdan, idari dava açma süresi içinde istenebileceği, bu başvurunun işlemeye başlamış olan idari dava açma süresini durduracağı, altmış gün içinde bir cevap verilmezse isteğin reddedilmiş sayılacağı kurala bağlanmıştır.

3194 Sayılı İmar Kanunu'nun 8'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde; "İmar Planları; Nazım İmar Planı ve Uygulama İmar Planından meydana gelir. Mevcut ise Bölge Planı ve Çevre Düzeni Planı kararlarına uygunluğu sağlanarak, belediye sınırları içinde kalan yerlerin Nazım ve Uygulama İmar Planları ilgili Belediyelerce yapılır veya yaptırılır. Belediye Meclisince onaylanarak yürürlüğe girer. Bu planlar onay tarihinden itibaren Belediye Başkanlıklarınca tespit edilen ilan yerlerinde bir ay süre ile ilan edilir. Bir aylık ilan süresi içinde planlara itiraz edilebilir. Belediye Başkanlığınca Belediye Meclisine gönderilen itirazlar ve planları Belediye Meclisi onbeş gün içinde inceleyerek kesin karara bağlar." kuralı yer almaktadır.

Anılan maddelerin birlikte değerlendirilmesinden, imar planlarına karşı, 2577 sayılı Yasa'nın 11'inci maddesi kapsamında başvuru için, özel bir kanun olan 3194 sayılı Yasa'nın 8/b maddesi ile özel bir itiraz süresi getirildiği anlaşılmaktadır. Bu durum karşısında, imar planlarına karşı, bir aylık askı süresi içinde 2577 sayılı Yasa'nın 11'inci maddesi kapsamında başvuruda bulunulması ve bu başvuruya idari dava açma süresinin başlangıç tarihi olan son ilan tarihini izleyen günden itibaren 60 gün içinde cevap verilmeyerek isteğin reddedilmiş sayılması halinde, bu tarihi takip eden 60 günlük dava açma süresi içinde veya son ilan tarihini izle-

⁵ Danıştay 1. Daire, 17.10.2001 gün, 2001/116 E, 2001/146 K. sayılı kararı

yen günden itibaren 60 gün içinde cevap verilmek suretiyle isteğin reddedilmesi halinde bu cevap tarihini izleyen günden itibaren 60 günlük dava açma süresi içinde idari dava açılabilceği sonucuna varılmaktadır.⁶

İmar planlarına karşı dava açma sürelerine genel bir bakış yaptığımızda aşağıda belirtilen şekillerde iptal davası açılabilceği ortaya çıkacaktır.

1- Askı süresi içinde imar planına itiraz edilir. Son ilan gününden itibaren 60 gün içinde cevap verilmezse istek (itiraz) ret edilmiş sayılır. Bu 60 günün bittiği tarihten itibaren 60 gün içinde dava açılır. Artık burada ikinci altmış gün içinde tekrar 2577 sayılı Yasa'nın 11'inci maddesi uyarınca yeniden bir başvuru yapılması mümkün değildir.

Askı süresi içinde imar planına yapılan itiraz üzerine, son askı gününden itibaren 60 gün içinde cevap verilmediği halde isteğin reddedilmiş sayıldığından, ikinci 60 gün içerisinde dava açılması gerekirken bu süreler aşarak idarece daha sonraki bir tarihte verdiği cevap üzerine açılan davada süreaşımı bulunduğu hk.⁷

Eğer bu itiraz son ilan gününden itibaren 60 gün içinde ret edilmiş ise bu tarihten itibaren (tebliğ tarihinden itibaren) 60 gün içinde dava açılır. Son ilan gününden itibaren 60 gün içinde itiraz ret edilmesine rağmen örneğin altı ay sonra tebliğ edilmişse altı aydan sonraki altmış gün içinde açılacak dava süre aşımı nedeniyle ret edilecektir. Bu halde daha ilk 60 günün dolduğu tarihten itibaren birinci kısma göre sanki istem reddedilmiş gibi davanın açılması gerekir. Ya da ilk atmış gün içinde ret işlemi tesis edildiğine muttali olunmuş ise muttali olduktan sonraki altmış gün içinde iptal davası açılabilir. Çünkü idari işleme karşı dava açılabilmesi için işlemin tebliği şart olmayıp muttali olunması yeterlidir. Hatta bir işlemin ıttıla edilmesine rağmen dava konusu edilmesinde halinde dava açma süresi geçirilmiş olmaktadır.

2577 sayılı Yasa'nın 11'inci maddesi kapsamında başvuruda bulunulması halinde ise, işlemeye başlayan idari dava açma süresinin duracağı ve 60 gün içinde cevap verilmemesi halinde istek reddedilmiş sayılacağından, 60 günlük yasal idari dava açma süresinin kaldığı yerden işlemeye başlayacağı, bu sürenin son gününe kadar cevap verilmesi halinde ise bu tarihi izleyen günden itibaren yine kalan sürenin işlemeye başlayacağı ve toplam olarak 60 günlük bu süre içinde idari dava açılabilceği sonucuna varılmaktadır.⁸

2- Askı süresinin bitim (son) günü tarihinden itibaren 60 gün içinde iptal davası açılabilir.

Belediye Meclis kararının 16.10.2000-17.11.2000 tarihleri arasında askıya çıkarılarak ilan edilmesi ve davacı tarafından askı süresi içinde bu karara itiraz edilmemesi nedeniyle, son ilan tarihinden itibaren 60 günlük süre içerisinde dava açılması gerekirken, bu süre geçirilerek 17.10.2002 gününde açılan davanın süre yönünden reddi gerekmektedir.⁹

3- İmar planına yukarıda belirtilen sürelerde dava açılmaması halinde imar planının uygulama işlemleri olan inşaat ruhsatı, imar durumu, parselasyon, terk, izaleyi şuyı, kamulaştırma gibi işlemlere süresi içinde dava açılırken dayanak olan imar planına (ve üst planlar dahi) karşı da iptal davası açılabilir. Bu husus İmar Planlarına Karşı Uygulama İşlemi Üzerine Dava Açılması başlığı altında daha ayrıntılı olarak incelenecektir.

4- İlk üç bentte sayılan hususların dışında imar planı yürürlükte iken imar planının değiştirilmesi yönünde yapılan başvurunun reddedilmesi halinde ret işleminin tebliğ tarihinden itibaren altmış gün içinde ret işlemi ile birlikte yürürlükteki imar planı için açılan dava süresinde olmaktadır. Bu halde sadece mevcut meri plan dava konusu yapılırsa süre aşımı nedeniyle incelenemez.

Davacı tarafından Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ve Çevre ve Orman Bakanlığına başvuruda bulunularak plan değişikliği istenilmiş ise de bu istemlerin reddi yolundaki işlemin değil doğrudan planın iptalinin istenmiş olması karşısında genel düzenleyici işlem niteliğinde bulunan dava konusu imar planına karşı doğrudan açıldığıının kabulü gereken bu davanın planın son ilan tarihini izleyen günden itibaren mevzuatta öngörülen süreler içerisinde açılması gerekmektedir. Bu durumda süreler geçirildikten sonra açılan davanın süreaşımı nedeniyle reddi gerekir.¹⁰

5- Bu sayılanların dışında imar planının yeni öğrendim düşüncesinden hareketle imar planına karşı açılan iptal davaları süre aşımı yönünden ret edilmektedir.¹¹

Bir genel düzenleyici işlem olan imar planlarına veya bu planlarda yapılan değişikliklere ilişkin işlemlere karşı açılan davalarda, dava açma süresi öğrenme tarihi üzerine değil

⁶ Cafer ERGEN, İmar Planları, Seçkin Yayınları, Ankara 2009, s.673

⁷ Danıştay 6. Daire, 07.02.2000 gün, 1999/103 E, 2000/586 K. sayılı kararı

⁸ Danıştay 6. Daire, 10.12.2001 gün, 2000/5692 E, 2001/6248 K. sayılı kararı

⁹ Danıştay 6. Daire, 23.05.2005 gün, 2003/5583 E, 2005/2994 K. sayılı kararı

¹⁰ Danıştay 6. Daire, 11.05.2005 gün, 2005/1682 E, 2005/1740 K. sayılı kararı

¹¹ Cafer ERGEN, İmar Davaları Rehberi, Seçkin Yayınları, Ankara 2009, s.36

usulüne uygun olarak yapılacak ilanı izleyen günden itibaren başlayacağından, dava konusu imar planı değişikliğinin yasada öngörülen şekilde ilan edilip edilmediği araştırılarak, ulaşılabilecek sonuca göre iptali istenen imar planı değişikliği yönünden bir karar verilmesi gerekir.¹²

4. İMAR PLANLARINA KARŞI UYGULAMA İŞLEMİ ÜZERİNE DAVA AÇILMASI

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun dava çama süresini düzenleyen 7'nci maddesinin 4'üncü fıkrasında **"ilanı gereken düzenleyici işlemlerde dava süresi ilan tarihini**

izleyen günden itibaren başlar. Ancak bu işlemlerin uygulanması üzerine ilgililer, düzenleyici işlem veya uygulanan işlem yahut her ikisi aleyhine birden dava açabilirler. Düzenleyici işlemin iptal edilmemiş olması bu düzenlemeye dayalı işlemin iptaline engel olmaz." Hükmü yer almaktadır.

İmar Planlarına karşı dava açma süresi geçirildiği takdirde imar uygulamalarına karşı dava açabilme imkânı mevcuttur. Bu davada, aynı zamanda söz konusu uygulama işleminin dayanağı olan imar planların da iptali istenebilir. Ancak imar uygulama işlemlerine karşı 2577 sayılı Yasa'nın 7'nci maddesinde belirtilen süreler içerisinde dava açılması gerekmektedir aksi takdirde bu dava da süre yönünden reddedilir.

Düzenleyici işlemlere karşı, ilan tarihinden itibaren dava açılabileceği gibi, bu düzenlemeye dayalı olarak bir işlem tesis edilmesi halinde, dava açma süresi geçmiş olsa bile düzenleyici işlemin iptali istemiyle uygulama işleminin tabi olduğu dava açma süresi içinde dava açma olanağı mevcuttur. Uygulama işlemine karşı açılan davada süre aşımı bulunması halinde, düzenleyici işlemin iptali isteminin de süre aşımı nedeniyle reddi gerekeceği kuşkusuzdur.¹³

¹² Danıştay 6. Daire, 21.01.2003 gün, 2001/6873 E, 2003/516 K. sayılı kararı

¹³ Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu, 25.09.2000 gün, 2000/573 E, 2000/966 Karar sayılı kararı

Düzenleyici işlem niteliğindeki imar planlarına karşı askı süresi içinde itiraz edilmiş fakat süresi içinde dava açılmamış olsa dahi, imar planının uygulanmasına yönelik işlem nedeniyle dayanağı olan imar planının iptali istemiyle 2577 sayılı Yasa'nın 7'nci maddesine belirtilen süre içerisinde dava açılabilirliğinde anılan hükümler karşısında duraksama bulunmamaktadır.¹⁴

Öğrenme tarihinden itibaren 60 gün içinde yapı ruhsatının iptali istemiyle dava açılması gerekirken bu süre geçirildikten sonra açılan davanın esasının süre aşımı nedeniyle incelenme olanağı bulunmadığı, öte yandan, uygulama üzerine düzenleyici işlem olan imar planının iptali istemiyle dava açılması mümkün ise de, uygulama işleminin iptali istemiyle süresinde dava açılmadığından imar planının iptali istemiyle açılan davada da süre aşımı bulunduğu gerekçesiyle davanın süre aşımı nedeniyle reddine karar verilmiştir.¹⁵

¹⁴ Danıştay 6. Daire, 03.01.2003 gün, 2001/6627 E, 2003/20 K. sayılı kararı

¹⁵ Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu, 06.03.2008 gün, 2007/985 E, 2008/263 K. Sayılı kararı

İmar planlarının uygulama işlemi sadece imar uygulaması değildir. İmar durumu belgesi verilmesi, inşaat ruhsatı düzenlenmesi, kamulaştırma kararı tebliği, imar planı uyarınca bedelsiz terk istenmesi, imar çapı istenmesi gibi uygulama işlemleri üzerine, hem uygulama işlemine hem de işlemin dayanağı imar planlarına (1/1000, 1/5000, 1/25000 vb.) karşı açılan iptal davası süresinde olmaktadır.¹⁶

Düzenleyici işlem niteliğinde olduğu kabul edilen imar planlarının uygulanmasına yönelik işlemler; taşınmazda uygulama yapılmasına esas teşkil eden ve planda ayrıldığı amacın belirttiği imar durumu, buna dayalı olarak verilen inşaat ruhsatı, kamulaştırma, parselasyon gibi işlemlerdir. Olayda da imar planının uygulanması kapsamında inşaat izni verilmesi yolundaki istemin reddi (inşaat izni verilmeme işlemi) planın uygulanması kapsamında tesis edilmiş bir işlem olduğundan, bu işlemle birlikte dayanağı planlara karşı açılan davanın esasının incelenmesi gerekirken, davanın süre yönünden reddi yolundaki İdare Mahkemesi kararında isabet görülmemiştir.¹⁷

İmar çapı, imar planının bir uygulaması olup taşınmaz malikine buna uygun inşaat yapma olanağı sağlayacağından idari davaya konu olabilecek nitelikte kesin ve yürütülmesi zorunlu bir idari işlemdir. Söz konusu işlemin iptali isteğiyle açılan davanın İdare Mahkemesinde görülüp çözümlenmesi gerekirken Nöbetçi Mahkeme tarafından ilk inceleme aşamasında incelenmeksizin reddedilmesinde isabet görülmemiştir.¹⁸

Uygulama işlemi niteliğinde olan Kamulaştırma işlemi üzerine, anılan işlemin dayanağı düzenleyici işlem niteliğindeki imar planlarının iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı ancak uygulama işlemine karşı açılan davanın süreaşımı yönünden reddedildiği anlaşılmaktadır. Bu itibarla, anılan kamulaştırma işleminin dayanağını oluşturan imar planlarının iptaline ilişkin istem bu aşamada incelenemeyeceğinden, imar planlarına karşı açılan davanın süreaşımı yönünden reddine ilişkin İdare Mahkemesi kararında sonucu itibarıyla yasal isabetsizlik görülmemiştir.¹⁹

¹⁶ Cafer ERGEN, İmar Davaları Rehberi, Seçkin Yayınları, Ankara 2009, s.37

¹⁷ Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu 08.06.2006 gün, 2005/2467 E, 2006/503 K. sayılı kararı

¹⁸ Danıştay 6. Daire, 14.11.1994 gün, 1994/1769 E, 1994/4207 K. Sayılı kararı

¹⁹ Danıştay 6. Daire, 22.09.2006 gün, 2004/3697 E, 2006/4213 K. Sayılı kararı

O. Selçuk YILMAZ
İzmir Büyükşehir Belediyesi
Su ve Kanalizasyon İdaresi
Genel Müdürlüğü (İZSU)
İç Denetçi

KENTSEL ALANDA SU KAÇAKLARININ ÖNLENEBİLMESİYLE İLGİLİ MODEL BİR UYGULAMA

Ülkemizdeki suyla ilgisi bulunan yerel yönetimlerde ve su ve kanalizasyon idarelerinin tamamında suyun kaynağından alınıp hijyenik koşullarda abonelere kadar ulaştırılmasında yer altına döşenen su şebeke dağıtım hatlarında ki su kaçağının önemli bir yüzdesinin yüzeyden görünmeyen bir kaçak olarak toprağa karıştığı bilinmektedir. Bunun önlenmesi için su kaçaklarının etkili bir şekilde tespiti ve kontrol altına alınmasıyla ilgili çağdaş teknolojik yöntemlere dayalı uygulamaların hayata geçirilmesi gerekmektedir.

Önemi her geçen gün daha iyi anlaşılan hayatın vazgeçilmez kaynağı suyun kullanımı, tüketimi ve muhafazası ve en önemlisi ekolojik ve çevresel bir değer olarak artan bir bilinçle yerleşim alanlarında ki kullanımında su kaçaklarının takip ve kontrolünün sağlanması üzerinde durulması gereken önemli bir konudur.

Yerel yönetimlerde ve su ve kanalizasyon idarelerinin tamamında suyun kaynağından alınıp hijyenik koşullarda abonelere kadar içme suyu olarak ulaştırılmasında yer altına döşenen su şebeke dağıtım hatlarında ki su kaçağının önemli bir yüzdesinin yüzeyden görünmeyen bir kaçak olarak toprağa karıştığı bilinmektedir. Bunun önlenmesi ve minimal düzeye çekilebilmesi için su kaçaklarının tespiti ve kontrolüyle ilgili çağdaş teknolojik yöntemlere dayalı çalışmaların mevzuata, stratejik plana ve performans programına uygun olarak yürütülmesi, kaynakların etkili, eko-

Su kaçağının kontrol altına alınabilmesinde elbette ki kentsel dokunun bir bütün olarak tek başına takip ve kontrolü mümkün değildir. Kriterlerine uygun bir düzenleme ve bölünme içerisinde, takip ve kontrol edilebilir koşullarda izole sayaç bölgelerinin oluşturulma ihtiyacı bilimsel bir gereklilik olarak ortaya çıkmaktadır.

nomik ve verimli kullanılabilmesi bakımından üstlenilmesi gereken kamusal temel görevler arasında yer almaktadır.

Ülkemizdeki su ve kanalizasyon idarelerine örnek bir model olarak sunabilmek ve paylaşabilmek bu çalışmada ulaşılmak istenen temel hedef olmuştur. Zira genel olarak mevcut su kaçaklarının önlenmesinde uygulamada birlik ve beraberlik içerisinde hareket edilemediği, farklı farklı uygulamalar içerisinde bulunulmakta olduğu görülmektedir.

Su kaçaklarının takip ve kontrolünde;

1. Matematik modelleme ile izole sayaç bölgelerinin oluşturulması ve planlaması,¹
2. SMS yoluyla izole bölge sayaçlarını uzaktan okuma sistemi kurularak izole sayaç bölgelerindeki su kaçaklarının izlenerek tespit olunması,
3. Takip eden süreçte gelişmiş teknik cihazlarla mahallinde dinleme çalışmaları yapılması ve su kaçağı olduğu tespit olunan yerlerin işaretlenmesi,
4. Tespiti yapılan su kaçak noktalarındaki arızaların geciktirilmeden giderilebilmesi için ekiplerce onarım ve bakım, akabinde de izleme çalışmalarında bulunulması,
5. Su kaçağı bileşenlerinin değerlendirmeye tabi tutulması ve su kaçak yüzdesinin tespiti,

birbirini takip eden süreçlerin işleyişindeki aşamalardır.

¹ Su kaçak ve kontrol çalışmaları ana sürecinin iç denetiminde; alt süreçlerin test ve iç kontrol sorgulaması çalışmaları kapsamında gerçekleştirilen doküman ve proje incelemeleri ile birim sorumlusu ve uzman teknik kadro ile yapılan görüşmelerde, İzole sayaç bölgesi uygulamasının Dünya Bankasında görevli İngiliz alt yapı ve su uzmanları tarafından İzmir B.Şehir Belediyesi bünyesinde 1986'da örnek bir uygulama olarak başlatıldığı, daha sonraki süreçte de 1987'de İzsu'nun kuruluşu ve faaliyetine başlamasıyla da bu çalışmaların kurumsal bünyede matematik model oluşturularak simülasyonlarla uygulandığı, bilimsel destek ve katkılarla ivme kazandığı açıklık kazanmıştır.

1. İZOLE SAYAÇ BÖLGELERİ OLUŞUMU

1.1 İzole Sayaç Bölgeleri Oluşturulmasının Önemi;

Kentsel yaşam alanlarında su ihtiyacının her geçen gün giderek artması, nüfusun hızla çoğalması, küresel ısınmaya dayalı kuraklıkların yaşanması ve kaynakların sınırlı olması suyun ekonomik kullanımını zorunlu hale getirmiştir. Kent geneline yönelik abonelere su hizmeti verilmesi ve gözle görünmeyen su kaçağının kontrol altına alınabilmesinde elbette ki kentsel dokunun bir bütün olarak tek başına takip ve kontrolü zorlaşacak, hatta mümkün olmayacaktır. Mücavir saha geneline yayılan birbirinden izole edilmiş sayaç bölgelerinin kendi içinde kriterlerine uygun bir düzenleme ve lokal yaklaşımla, takip ve kontrol edilebilir bir düzende oluşturulması bilimsel bir gereklilik olarak ortaya çıkmaktadır.

İzole sayaç bölgelerinin oluşturulması ve yaygınlaştırılması kentin tamamına yönelik su kaçaklarından kaynaklanan zayıflığın ölçülebilir bir nitelikte daha kolayca kontrol altına alınabilmesi bakımından işlevsel bir yöntem olarak kabul görmektedir.

Su kaçaklarının takip ve kontrolü tespiti ve önlenmesi bakımından izole sayaç bölgelerinin oluşturulmasında, her bir izole bölge için sonlandırma ve sınırlama çalışmaları yapılarak kod numarası ile tanımlanması² ve buna uygun projelendirme tekniğinin bir standart uygulama olarak artık ülke genelinde bütün büyükşehirlerin bulunduğu kentsel yerleşim alanlarında ki su ve kanalizasyon idarelerince kabul görmesi gerekmektedir.

1.2. Matematik Modelleme İle İzole Sayaç Bölgesi Oluşturma Mantığı ve İzole Sayaç Bölgesi Oluşturma Kriterleri

1.2.1. İzole Sayaç Bölgesi Oluşturma Mantığı

Su ve Kanalizasyon idareleri tarafından büyük şehir mücavir saha genelinde hizmet götürülen kentsel dokuda birbirinden bağımsız belirli sayılardaki abone grupları ile ilgili izole sayaç bölgelerinin oluşturulabilmesi halinde her bir bölgenin su üretimi ve tüketimine dair sayısal verilerinin izlenebilmesi sağlanabilecek, yerin altına giden ve yüzeyden görülemeyen su kaçağıyla ilgili kontrol çalışmaları daha etkili bir şekilde yürütülebilecektir.

² Faaliyet raporu verilerinden 2010 yılı sonu itibarıyla İzmir ana kent mücavir saha genelinde oluşturulan izole sayaç bölge sayısının 380 olduğu görülmektedir. Kentsel büyümeye paralel doğrultuda 2010-2014 yılları için stratejik plan hedefleri doğrultusunda 180 izole sayaç bölgesi daha yapılması hedeflenmiştir.

İzole sayaç bölgelerinin hali hazır harita ve paftalarında zaman içerisinde abone bilgileri, yeni oluşturulacak izole sayaç bölgelerinin sınırlarının, sokak, ada ve parsellerinin pafta ve hali hazır haritalara da işlenmesiyle sokak ve numarataj bilgileri ve diğer konulardaki değişikliklere ilişkin tüm güncellemeler yapılabilecektir. Zaman içerisinde değişen abone bilgilerinin ait olduğu izole sayaç bölgesiyle ilişkilendirilmesi yapılarak SMS yoluyla uzaktan takip programı kapsamına alınması sağlanabilecektir.

Tek debi giriş noktası olan 1500-2000 haneden oluşan her bir izole sayaç bölgesi girişine takılan **dataloger, filtre, debimetre, basınç kontrol vanası** gibi veri kaydedici cihazlarla; izole sayaç bölgelerindeki su giriş ve tüketimleri sağlıklı bir şekilde izlenebilmekte, SMS yoluyla gelen verilerin modem aracılığıyla ana merkez bilgisayar ortamına geçişi sağlanabilmektedir.

1.2.2 İzole Sayaç Bölgesi Oluşturabilme Kriterleri

- İzole sayaç bölgesinde ana su borusunun geçebileceği en uygun giriş yeri noktasına bakılarak ana su boru girişinin bulunduğu sayaç odasında, debimetre, basınç kırıcı vana, filtre ve dataloger gibi izlemeye ve veri elde etmeye yönelik sayaç niteliğindeki ölçücü cihazların takılabilmesi koşullarının varlığı araştırılmalıdır.
- Her bir izole sayaç bölgesinin 1500-2000 hane/abone arasında olması diğer önemli bir kriterdir. Uluslar arası kabul görmüş standartlarda ki istatistiki verilerin sağlıklı kazanımı ve su kaybının kontrol edilebilir ölçütlerde tespiti için bu sayısal kriter baz alınmalıdır.
- Sınırları dar anlamda çizilen ve bir diğer bölgeden izole edilmiş müstakil alanın matematik modellemesi için jeolojik durum ve topografik koşullara göre

yapılacak ölçümlerden yola çıkılarak bu bölgenin izole sayaç bölgesi niteliğine haiz olup olmadığının analizi ve bu alanda basınç ayarlaması yapılabilmesi koşulları mutlaka göz önünde bulundurulmalıdır. Basınç kırıcı faaliyetlerin yapılabileceği yerlerin de proje bazında tespit edilip öncesinde ortaya konulması, bunun için de topografik konumun gözden geçirilmesi, örneğin şebeke suyunun rakımı yüksek bölgelere akışında hangi noktalarda basıncın kırılması gerektiğiyle ilgili çalışmaların proje aşamasında da teknik açıdan değerlendirilerek ortaya konulması gerekmektedir.

1.2.3 Genel Olarak İzole Sayaç Bölgesi Oluşumuyla İlgili Su ve Kanalizasyon İdarelerinin Dikkat Etmesi Gereken Hususlar ve Olası Risk Teşkil Edebilecek Durumlar ve Bazı Öneriler

1.5216 Sayılı Yasa'yla getirilen düzenlemeler ışığında mücavir sahanın geneline yönelik izole sayaç bölgesi yapılandırma çalışmalarında bulunulamaması; izole sayaç bölgesi oluşturma çalışmalarının eski merkez metropol düzeyinde kalması, olası bir risk durumudur.

2.Yeni oluşturulan ve sayaç montajları yapılan her bir izole bölgenin kendi içinde münferit bir izleme yapılabilmesi bakımından diğer bölge ile sınırlama ve sonlandırma çalışması mutlaka gerçekleştirilmelidir. Bölge sınırlamaları için şebeke tadilatları ve şebeke yenileme çalışmaları baz alınmalıdır. Bunun sağlanamaması halinde riskli durumlar oluşabilecektir.

3. İzole sayaç bölgesi oluşumu, takip ve kontrolü ile abone bilgi yönetim sisteminin entegrasyonu, su kaçağının tespiti ve önlenmesi ve gerekli güncellemelerin yapılabilmesi, istatistiki verilere ulaşılabilmesi bakımından çok önemlidir.

4. Matematik modelleme ile izole sayaç bölgelerinin oluşturulması ve planlaması, SMS yoluyla uzaktan izleme yapılarak izole sayaç bölgelerindeki su kaçaklarının izlenerek tespit olunması, dinleme çalışmaları ve akabinde arızaların giderilmesi, konusunda uzman, eğitimli ve ihtisaslaşmış teknik personel ihtiyacının tedariki ile başarı sağlayabilecektir.

5. İzole sayaç bölgelerinin sınırlarının, sokak, ada ve parsel-leri dahil diğer abone bilgileri pafta ve halihazır haritalara da işlenmektedir. Sokak ve numarataj bilgileri ve diğer verilerdeki değişikliklere ilişkin güncellemelerinin zamanında yapılmaması halinde değişen abone bilgilerinin ait olduğu izole sayaç bölgesiyle ilişkilendirilmesi ve güncellemesi yapılamayacaktır. Buna bağlı olarak SMS yoluyla uzaktan takip programı kapsamında sağlıklı bir izleme, analiz ve değerlendirme sonuç olarak gerçekleşemeyecektir.

6. Oluşturulması öngörülen ve planlanan izole sayaç bölgelerinin kurulmasıyla ilgili mevcut koşul ve kriterlerin usul ve esaslar ya da bir yönerge halinde, kurumsal bazda hukuksal bir düzenleme olarak tanımlanarak ortaya konulması gerekmektedir.

2. İZOLE SAYAÇ BÖLGELERİNDEKİ SU KAÇAKLARININ SMS YOLUYLA UZAKTAN TAKİP YAPILARAK İZLENMESİ

2.1. SMS Yoluyla Uzaktan Okuma Sisteminin Kuruluş Amacı

SMS Yoluyla uzaktan okuma sistemi; izole bölge sayaçlarının debi, giriş basıncı ve çıkış basıncını programlanan zaman aralığında hafızasına kaydeden, SMS aracılığıyla merkezi bilgisayara gönderen dataloger ve ekipmanlarının (Dahili/GSM Modem, Basınç Sensörü vs) montajıyla verilerin raporlanıp değerlendirilmesini sağlayacak oluşturulmuş bir yazılımdır.

Genel olarak üretilen su miktarı ile tahakkuk ettirilen (faturalanan) su miktarı arasındaki fark olarak ifade edilen su kaçağının minimum düzeye indirilebilmesinde su kaçağını oluşturan bileşenler “Fiziki Kaçaklar, Tahakkuk Kayıpları, Sayaç Ölçüm Hataları, Denetim Dışı Kullanımlar, Yasal Olmayan Kaçak Kullanımlar” olarak tanımlanmaktadır.

Bilgisayar ortamında ki simülasyon programı ile bölgelerin su dağıtımına ilişkin sisteminin matematik modellemesi yapılarak bir anlamda coğrafi yapının matematiksel ölçüm ve topografik bilgileri ile sağlıklı bir veri tabanına oturtularak, tek debi giriş noktası olan 1500-2000 haneden oluşan her bir izole sayaç bölgesinin ana su boru girişlerine takılan **dataloger, filtre, debimetre, basınç kontrol vanası**, gibi veri kaydedici cihazlar aracılığıyla;

- İzole sayaç bölgelerindeki su giriş ve tüketimleri ile basınç değerleri izlenebilmekte,
- SMS yoluyla gelen verilerin modem aracılığıyla ana merkez bilgisayar ortamına geçişi

sağlanarak, ideal koşullarda uzaktan takip ve kontrolü yapılabilmektedir.

2.2 SMS Yoluyla Uzaktan İzleme Yapılarak İzole Sayaç Bölgelerindeki Su Kaçaklarının Tespitinde Su ve Kanalizasyon İdarelerinin Dikkat Edeceği Hususlar ve Olası Risk Teşkil Edebilecek Durumlar

- “SMS Yoluyla Uzaktan Takip Sistemi”nde ana bilgisayar merkezinde doğru analiz, teşhis ve değerlendirmelerle

ekiplerin doğru yönlendirilememesi, eşgüdüm eksikliği yaşanması,

- Ana bilgisayar merkezinde ki izlemenin haftanın 7 günü 24 saat, vardiyalı bir çalışma düzeni içerisinde, uzman teknisyenlerce düzenli ve sürekli yapılamaması,
- Veri kaydedici cihazların ve filtrelerin bakım ve kontrol çalışmalarının düzenli aralıklarla yapılamaması, ekipman ve yedek parça teminiyle ilgili stok kontrolü yapılamaması,
- SMS Yoluyla uzaktan okuma bilgisayar otomasyon sisteminin yedeklenmesi ve programın bilgi işlem teknolojisi yönüyle koruma altına alınmasına yönelik düzenlemelerde bulunulmaması,

genel olarak risk teşkil edebilecek önemli hususlar olarak göz önünde bulundurulmalıdır.

3. SU KAÇAĞININ TESPİTİYLE İLGİLİ DİNLEME ÇALIŞMALARI VE İŞARETLEME YAPILMASI, ARIZALARIN GİDERİLMESİ

3.1. Dinleme, İşaretleme ve Arızanın Giderilmesi Çalışmalarının Yapılmasıyla İlgili Süreçlerin İşleyişi

Kriterleri doğrultusunda oluşturulan her bir izole sayaç bölgesi girişine monte edilen veri kaydedici cihazlar aracılığıyla SMS yoluyla uzaktan takip sisteminin harekete geçirilmesi ve verilerin aktarılmasıyla su tüketim ve basınç değerlerindeki değişkenlik yazılım programları aracılığıyla izlenerek değerlendirilmekte, su kaçağı tespiti yapılan mıntikanın yeri ve sınırları rahatlıkla belirlenebilmektedir. Bu aşamadan sonra dinleme ekipleri yeri belli olan izole sayaç bölgesinde ki münferit sahada dinleme cihazlarıyla su kaçağının bulunduğu noktayı yüzeyden kesin olarak tespitini yapabilecek ve işaretleyecektir. Takip eden süreçte de bu noktada ki arıza giderim çalışmalarıyla su kaçağı ile ilgili sorun kolayca giderilebilecektir.

Su kaçağının asgari düzeye çekilebilmesinde; izole sayaç bölgesi oluşturma ve SMS Yoluyla uzaktan izlemeyle yürütülen çalışmaların genel olarak fiziki kaçakların önlenmesine yönelik çalışmalar olduğu görülmekte ise de, fiziki kaçakların dışında kalan su kaçağını oluşturan her bir bileşenin su kaçağı içindeki yüzdelik payının ölçülebilmesi gerekmektedir.

Nitekim dinleme yoluyla arızaların giderimi sonrasında otomasyona dayalı uzaktan izleme sonucunda debinin düzelmesi bilgisayar ortamında grafiklerle ortaya konulabilmektedir.

3.2. Dinleme Ekiplerince Yerine Getirilen Çalışmalar

Yerine getirilen dinleme çalışmaları tekniklerine ve kullanılan cihazların özelliklerine göre; 1.Yüzeyde gözle görülebilen kaçakların fiziki tespiti, 2. Step test yöntemi ile yapılan tespit, 3.Korelasyon cihazı aracılığıyla yapılan dinlemeye dayalı tespit, 4.Akustik cihazlarla yapılan dinlemeye dayalı tespit, diye sınıflandırılabilir.

4. SU KAÇAĞINI OLUŞTURAN BİLEŞENLER VE SU KAÇAK YÜZDELERİNİN TESPİTİ

Genel olarak üretilen su miktarı ile tahakkuk ettirilen (fatura-lanan) su miktarı arasındaki fark olarak ifade edilen su kaçağının minimum düzeye indirilebilmesinde su kaçağını oluşturan bileşenler³ **“Fiziki Kaçaklar, Tahakkuk Kayıpları, Sayaç Ölçüm Hataları, Denetim Dışı Kullanımlar, Yasal Olmayan Kaçak Kullanımlar”** olarak tanımlanmaktadır.

Su kaçağının asgari düzeye çekilebilmesinde; izole sayaç bölgesi oluşturma ve SMS Yoluyla uzaktan izlemeyle yürütülen çalışmaların genel olarak fiziki kaçakların önlenmesine yönelik çalışmalar olduğu görülmekte ise de, fiziki kaçakların dışında kalan su kaçağını oluşturan her bir bileşenin su kaçağı içindeki yüzdelik payının ölçülebilmesi gerekmektedir.

Fiziki bileşenlerin dışında kalan diğer bileşenlerden tahakkuk kayıplarının abone işleri ile ilgili çalışmalar kapsamında ki debi ölçüm cihazları hassasiyetinden kaynaklanan standart sapmalar, kalibrasyon ve ölçüm hatalarından kaynaklanan kayıplar olarak su kaçağı yüzdesi içerisindeki payının; yine denetim dışı kullanımlar (park sulamaları, cami tüketimleri,

tankerle su dağıtımı, yangın hidrantlarından su alınması vs gibi) ve yasal olmayan kaçak su kullanımlarının su kaçağı içerisindeki paylarının ölçülebilir düzeyde mutlaka ortaya konulabilmesi sistemin amacına ulaşabilmesi bakımından çok önemlidir.

Kente giriş yapan ana arterlerde ki; ana su isale hatları ve su depolarında ki kaçakların Scada Sistemi⁴ ile izlenebilmesi de bir bütünlük içerisinde ele alınmak durumundadır.

Bütün bu bileşenlerin ayrı ayrı ölçülebilir olması ve su kaçağı yüzdesi içindeki paylarının tespitinde, manuel hesaplamalar yerine kurumsal bütünlük içerisinde bilgi işlem tabanlı bir yazılım uygulamasına bağlı kalınması sonuçların açıklığı ve netliği yönünden gereklidir. Bu surette su kaçağı yüzdesinin sayısal ortamda ki reel tespiti yapılabilecek, yıllar itibariyle mukayeseli analizi söz konusu olacaktır.

5. SONUÇ

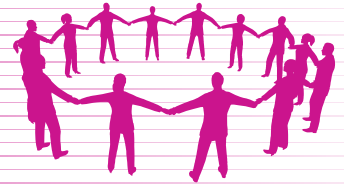
2560 sayılı Kanun’a tabi su ve kanalizasyon idarelerinde suyla ilgili yapılan çalışmalar kapsamında su kaybının asgari düzeye indirebilmekle ilgili “Sistemsel Teknik Uygulamaları” içinde barındıran ve bir örneği de model olarak yukarıda anlatılan; izole sayaç bölgesi oluşturma ve otomasyonla uzaktan izlemeye dayalı proje tabanlı çalışmaların emsal uygulamalar olarak baz alınarak önemsenmesi ve geliştirilmesi idarelere katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- ÖZTÜRK M. Çevre ve Orman Bakanlığı, Ankara, 2006
- SONGUR Mehmet, DABANLI Ahmet, “Su Kaçaklarının İzlenmesi ve Tespiti İçin Çalışmalar (Studies on Inspection and Determination of Unaccounted Water), Coğrafi Bilgi Sistemleri Bilişim Günleri, Fatih Üniversitesi, İstanbul, 2006.
- ALTAŞ Hüsamettin, İnşaat Mühendisi, “İzmir’in Su Kaynakları, Kapasite ve Kapasite Artırımı Önerileri”, TMMOB İzmir Kent Sempozyumu, İzmir, 2007/2008,
- PALA Beyhan, LATİFOĞLU Ayşegül, Hacettepe Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Çevre Mühendisliği Bölümü, “İçme Suyu Şebekelerinde Oluşan Su Kayıpları: Kayseri İli Örneği” Ankara, 1998
- <http://www.izmir.bel.tr/Details.asp?textID=6835> (Mayıs 2011)

³ Su kaçağını oluşturan bileşenler ve su kaçak yüzdelere ilişkin tespiti bazı su ve kanalizasyon idarelerinin düzenlediği faaliyet raporları kapsamında farklı yaklaşım ve analizlerle irdelenmektedir. Genel olarak muhtelif su ve kanalizasyon idarelerinin (2008-2009 ve 2010 yılı) faaliyet raporları gözden geçirilmiştir.

⁴ Ana su kaynağından gelen suyun kente girişi ve dağıtım sistemi üzerinde yapılan izleme, kontrol ve kumanda.

Dr. Mustafa ÇÖPOĞLU
Kocaeli Büyükşehir Belediyesi
Genel Sekreter Yardımcısı

SOSYAL BELEDİYESİLİK

Belediyeler, belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişilikleridir.

Belediyelerin söz konusu ihtiyaçları karşılamak için yerine getirdiği hizmetlerin kapsamı olabildiğince geniş ve dağınık-

tır. Bunlar imar, altyapı, zabıta, itfaiye ve ulaşım gibi teknik sayılabilecek bazı hizmetlerin yanında önemli ölçüde sosyal belediyeçilik alanlarını kapsamaktadır. Sosyal belediyeçilik söz konusu olunca hemen sosyal yardımlar ve sosyal hizmetler anlaşılsa da belediyelerin yaptığı her hizmetin az veya çok bir sosyal karşılığı bulunmaktadır.

Bu çalışmada esas olarak sosyal politika ve sosyal devlet kavramlarından yola çıkılarak, sosyal belediyeçilik, belli başlı sosyal belediyeçilik uygulamaları ve sosyal belediyeçiliğin sorunları ve geleceği konu edilecektir.

1. SOSYAL POLİTİKA VE SOSYAL DEVLET

Sosyal belediyecilik konusunu değerlendirmeden önce sosyal politika ve sosyal devlet kavramlarına değinmemiz gerekmektedir.

Sosyal politika, genelde toplumun değişik sosyal kesimlerinde ortaya çıkan muhtelif sosyal sorunları ortadan kaldırmayı, herkesin sosyal refahını temin etmeyi ve yaygınlaştırmayı hedefleyen tedbirlerin ve uygulamaların bütünüdür¹.

Bilindiği gibi her birey hayata eşit seviyede başlamaz. Dil, ırk, renk, doğum yeri, anne babanın ekonomik düzeyi ve eğitim seviyesi her birey için farklıdır. Yine bireyin dışında cereyan eden ve onu yoksulluk ve işsizlik gibi tehlikelere maruz bırakan ekonomik ve sosyal faktörler de söz konusudur.

Sosyal devlet veya refah devleti bu avantaj ve dezavantajları dengelemeye çalışan, ibreyi ekonomik ve sosyal yönden güçsüz olanlar lehine tutan devlettir. Kısaca sosyal devlet, toplumsal refahın sağlanması amacıyla devletin ekonomiye müdahale etmesini öngören bir devlet anlayışıdır².

Sosyal devletin görevi temel olarak altı alanda yoğunlaşır. Bunlar; eğitim, sağlık, sosyal güvenlik, konut, gelirin yeniden dağıtımı ve sosyal refah hizmetleridir.

Bu altı unsur dışında sosyal devletin başka görevleri vardır. Bunları da; mesleki eğitim, iş bulma, çocukların, gençlerin, kadınların, yaşlıların ve özürlülerin, korunması, çalışma koşullarının düzeltilmesi ile yoksullara yardım olarak özetleyebiliriz.

Anayasa Mahkemesinin verdiği bir kararında (27 Eylül 1967 tarih ve K. 1967/29 sayılı Karar) sosyal devlet kavramı şöyle açıklanmaktadır:“(Sosyal devlet) Ferdin huzur ve refahını gerçekleştiren ve teminat altına alan, kişi ve toplum arasında denge kuran, emek ve sermaye ilişkilerini dengeli olarak düzenleyen, özel teşebbüsün güvenlik ve kararlılık içinde çalışmasını sağlayan, çalışanların insanca yaşaması ve çalışma hayatının kararlılık içinde gelişmesi için sosyal, iktisadî ve malî tedbirler alarak çalışanları koruyan, işsizliği önleyici ve millî gelirin adaletle uygun biçimde dağılmasını sağlayıcı tedbirler alan adaletli bir hukuk düzeni kuran ve bunu devam ettirmeye kendini yükümlü sayan, hukuka bağlı kararlılık içinde ve gerçekçi bir özgürlük rejimini uygulayan devlet demektir”³.

2. SOSYAL YARDIM VE SOSYAL HİZMET

Sosyal belediyecilik konusuna girmeden önce hatırlamamız gereken diğer iki kavram sosyal yardım ve sosyal hizmettir.

Sosyal yardım, mutlak yoksulluk içinde olup temel ihtiyaçlarını karşılayamayan ve yaşamlarını en düşük düzeyde dahi sürdürmekte güçlük çeken kişi ve ailelere karşılıksız olarak sağlanan ayni ve nakdi yardımlardır.

Sosyal hizmetler ise herhangi bir sebeple sosyal veya ekonomik muhtaçlıkla karşılaşan kişilere ve ailelere fayda sağlamak, destek olmak, insan haysiyetine uygun yaşayış düzeyinin gerçekleşmesine katkıda bulunmak hedefine yönelmiş hizmetlerdir.

3. SOSYAL BELEDİYECİLİK

Sosyal belediyecilik, sosyal devlet anlayışının mahalli idarelerce yerine getirilmesidir. Sosyal belediyecilik mahalli idareye sosyal alanlarda planlama ve düzenleme işlevi yükleyen bir modeldir. Bu çerçevede belediyeler, kamu harcamalarını eğitim, sağlık, konut ve çevrenin korunması alanlarını kapsayacak şekilde sosyal amaca kanalize etmek, işsiz ve kimsesizlere yardım yapmak, sosyal dayanışma ve entegrasyonu tesis etmekle görevlidir. Belediyeler ayrıca sosyal ve kültürel çalışmaların gerçekleştirilebilmesi için gerekli olan altyapı yatırımlarının yapmakla da yükümlüdür⁴. Yine bireyler ve toplum kesimleri arasında zayıflayan ilişki ve iletişimi güçlendirmek, sosyalleşmeyi sağlamak ve geliştirmek de belediyelerin sorumluluklarındandır.

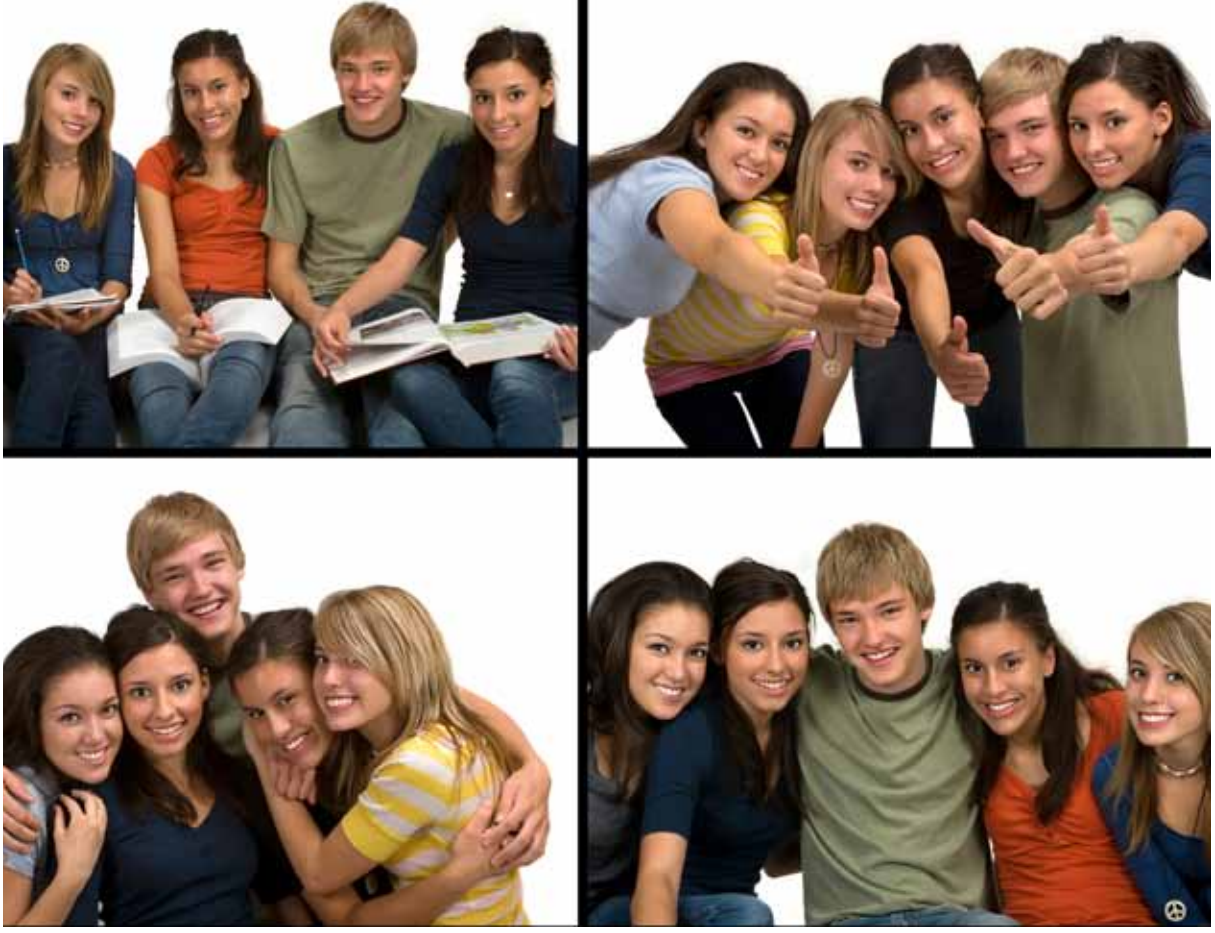
Buna göre sosyal belediyeciliğin işlevlerini şu şekilde özetleyebiliriz: Bunlar; sosyalleştirme, sosyal kontrol ve rehabilitasyon, mobilize etme, yönlendirme, kılavuzluk ve rehberlik etme, yardım etme, gözetme, yatırımdır⁵.

Dar anlamda sosyal belediyecilik, sosyal belediyeciliğin sadece yoksul ve ihtiyaç sahiplerine yönelik yapılmasını içerirken, geniş anlamda sosyal belediyecilik zengin fakir tüm kent (belde) halkına hizmet üretmektir.

Önceleri sosyal devlet ve sosyal politika uygulama yetki ve sorumluluğu katı biçimde merkezi yönetimin ukdesinde görülürken artık bu anlayıştan vazgeçilmiştir.

Gelişmiş ülke uygulamalarına paralel olarak ülkemizde de sosyal devlet ve sosyal politika uygulama görevi, yetki ve kaynakları ile birlikte belediyelere devredilmeye başlanmıştır.

Böylece eğitim, sağlık, işsizlik yardımları vs. gibi uzun vadeli politika gerektiren hizmetler merkezi yönetim tarafından sürdürülürken, yiyecek, giyecek, barınma, ısınma vs. gibi kısa vadeli ve hızla giderilmesi gereken ihtiyaçların giderilmesi

için destekler ise yerel yönetimlerin sorumluluğuna verilmiştir.

4. ÜLKEMİZDE SOSYAL BELEDİYESİLİĞİN GEÇMİŞİ

Ülkemizde belediyeciliğin ve sosyal belediyeciliğin tarihi çok eskilere uzanmaz. Osmanlı Devletinde, İstanbul'a ilk defa 1855 yılında dönemin padişahı tarafından belediye başkanı atanmıştır. Daha önceki dönemlerde şehirlerin yönetiminden muhtesip ve kadılar sorumludur. Merkezi otorite tarafından atanan kadıların görevi daha çok düzeni tesis etmek ve uymayanları cezalandırmaktan ibaretti. Sosyal meselelerin çözümünde vakıflar aktif rol almaktadırlar. Bundan dolayı, Cumhuriyetin ilk yıllarında Osmanlıdan alınan miras ile belediyelere çok az görev yüklenmiştir.

Cumhuriyet döneminde sosyal meselelerin çözümünde aktif rol oynayan vakıfların kapatılması ile birlikte yardıma muhtaç bireyler korumasız kalmıştır.

1930'lu yıllarda çıkarılan ilk belediye kanunu ile yoksullar ile ilgili bazı ufak düzenlemeler olmakla birlikte konu uygulamada belediyelerin takdirine bırakılmıştır. Sosyal belediyeciliğin hukuki altyapısı 1980'li yıllarda belediye kanunlarındaki değişikliklerle ve 1984 yılında büyükşehir belediyelerinin kurulmasıyla oluşturulmuştur. 1980'li yıllarda liberal yaklaşımlarla belediyeler bir nebze de olsa ekonomik özerklik kazanmıştır. İdari özerklik ise 1990'larda çıkarılan kanunlar ve özellikle 2004 yılında çıkarılan 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu ve 2005'te çıkarılan 5393 sayılı Belediye Kanunu ile gerçekleşmiştir.

İdari ve ekonomik özerklik ile birlikte, ekonomik krizler ve yoğun göçler sonucu toplumda artan eşitsizlikler ve bu eşitsizliklerin merkezi idarece çözülememesi, ülkemizde sosyal belediyeciliğin gelişmesinde etkili olmuştur.

Bu güne kadar belediye denince akla gelen alt yapı, imar ve inşaat, çöp ve temizlik, zabıta ve itfaiye vb. hizmetlerden oluşan ve sadece şehrin fiziki yönünü kapsayan klasik bir yönetim anlayışı akla gelir ve belediye başarısı buna göre değerlendirilirdi.

Bugün ise bunların ötesine geçerek belediye deyince akla yukarıdaki hizmetleri

en iyi şekilde vermenin yanı sıra sosyal içerikli hizmet üretme beklentisi ve zorunluluğu bulunmaktadır.

5. SOSYAL BELEDİYESİLİĞİN STANDARTLARI

5.1. Uluslararası Standartlar

Sosyal belediyecilik konusunda bilinen uluslararası tek metin Avrupa Kentsel Şartı'dır. Avrupa Kentsel Şartı 17-21 Mart 1992 tarihinde Avrupa Konseyi tarafından yayımlanmıştır. 20 maddelik bir deklarasyondan oluşan Şart, kentsel hakların ilkelerini belirlemektedir. Avrupa Kentsel Şartı'nın maddeleri özetle şunlardır:

- **Güvenlik:** Suçtan, kurallara uymamadan ve çatışmadan olabildiğince uzak güvenli emniyetli bir kent.
- **Kirlenmemiş ve sağlıklı bir çevre:** Hava, su, gürültü ve toprak kirliliğinden uzak, tabiat ve doğal kaynakları korunan bir çevre.
- **İstihdam:** Yeterli istihdam olanakları yaratılarak, ekonomik büyümeden pay alabilme şansı ve kişisel ekonomik özgürlükler sağlamak.
- **Konut:** Mahremiyet ve huzuru temin edebilecek sağlıklı, satın alınabilir yeterli miktarlarda konutlar arz etmek.
- **Dolaşım:** Halkın hareket ve özgürce seyahat etme hakkına zarar vermeden, kamu ulaşım araçları, özel araçlar, yayalar ve bisiklet kullanıcıları arasında, uyumlu bir denge kurmak.
- **Sağlık:** Fiziki ve ruhsal sağlığı destekleyici çeşitli imkânlar ve çevre koşullarını temin etmek.
- **Spor ve dinlence:** Yaş ve ödeme koşulları dikkate alınarak herkesin yararlanabileceği ve erişebileceği spor ve dinlence imkânlarını ve alanlarını temin etmek.
- **Kültür:** Kültürel ve yaratıcı aktivitelere geniş bir biçimde katılım ve erişim sağlamak.
- **Kültürler arası kaynaşma:** Farklı etnik, kültür ve dine sahip olan toplulukların bu unsurlarını koruyarak barış içinde yaşayabilmelerinin sağlamak.
- **Kaliteli bir mimari ve fiziksel çevre:** Tarihi yapı mirasının duyarlı bir biçimde restorasyonu ve nitelikli çağdaş mimarinin uygulanmasıyla, uyumlu fiziksel mekânlar yaratmak.

- **İşlevlerin uyumu:** Yaşama, çalışma, seyahat ve sosyal aktiviteleri olabildiğince bağdaştırmak.
- **Katılım:** Çoğulcu demokratik yapı içinde, bütün partnerlerin işbirliğiyle biçimlenen bir kentsel yönetim oluşturmak.
- **Ekonomik kalkınma:** Yerel yönetim olarak ekonomik büyümenin yaratılması için belirleyici ve yönlendirici faaliyet göstermek.
- **Sürdürülebilir kalkınma:** Yerel yönetimler olarak ekonomik gelişme ve çevrenin korunması arasında uyum sağlanmasını başarmak için girişimlerde bulunmak.
- **Mal ve hizmetler:** Çok çeşitli düzeylerde erişilebilir ve yeterli kalitede hizmetleri ve malları, yerel otoriteler, özel sektör veya her ikisinin partnerliği ile sağlamak.
- **Doğal zenginlikler ve kaynaklar:** Yerel yönetimler tarafından yerel kaynaklar ve zenginliklerin rasyonel, dikkatli, verimli ve bütün vatandaşların faydasına olacak biçimde, adalet anlayışı ile korumak ve yönetmek.
- **Kişisel yeterlilik:** Kentsel koşulları kişisel refahın kazanılmasına ve bireyin sosyal, kültürel, ahlaki ve ruhi gelişimine yardımcı olacak biçimde oluşturmak.
- **Belediyeler arası işbirliği:** Vatandaşların, topluluklarının uluslararası ilişkilerine serbestçe katılmalarını teşvik etmek.
- **Finansal yapı ve mekanizmalar:** Yerel yönetimler olarak bu deklarasyondaki hakları hayata geçirmek için gereken kaynakları bulmada yetkili olmak.
- **Eşitlik:** Yerel yönetimler olarak yukarıda sayılan hakları; cinsiyet, yaş, ırk sosyal veya ekonomik statü veyahut ta fiziki ve ruhi bir engelden bağımsız olarak tüm vatandaşlara eşit biçimde sunulmasını temin etmek6.

5.2. Ulusal Standartlar

Sosyal belediyecilik, esas itibarıyla, 1982 Anayasası'nın devletin temel nitelikleri arasında saydığı sosyal devlet ilkesinin gereğidir.

1982 Anayasası'nda devletin nitelikleri şu şekilde açıklanmıştır. "Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk Devletidir. 7"

Anayasamızda ifadesini bulan sosyal devlet ilkesinin yerine getirilmesinde esas olarak 2005 yılında yürürlüğe konan Belediye Kanunu ve Büyükşehir Belediye Kanunu belediyelere çok önemli görevler yüklemiştir. Bu yasalar sosyal belediyecilik faaliyetlerini yerel yönetimlerin temel faaliyetlerinden biri haline getirmiştir. Belediyelere, başka yasalarla sosyal belediyeciliğe ilişkin görevler tevdi edilse de, belediyelerin sosyal belediyeciliği de içeren görev ve sorumlulukları esas olarak Belediye Kanunu ve Büyükşehir Belediye Kanunu'nda belirtilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nda belediyelerin görev ve sorumlulukları aşağıdaki şekilde sayılmıştır: "Belediye, mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla;

a) İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafi ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık; zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans; şehir içi trafik; defin ve mezarlıklar; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor; sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır. Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 50.000'i geçen belediyeler, kadınlar ve çocuklar için koruma evleri açar.

b) Devlete ait her derecedeki okul binalarının inşaatı ile bakım ve onarımını yapabilir veya yaptırabilir, her türlü araç, gereç ve malzeme ihtiyaçlarını karşılayabilir; sağlıkla ilgili her türlü tesisi açabilir ve işletebilir; kültür ve tabiat varlıkları ile tarihî dokunun ve kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin korunmasını sağlayabilir; bu amaçla bakım ve onarımını yapabilir, korunması mümkün olmayanları aslına uygun olarak yeniden inşa edebilir. Ge-

rektğinde, öğrencilere, amatör spor kulüplerine malzeme verir ve gerekli desteği sağlar, her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenler, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan sporculara belediye meclisi kararıyla ödül verebilir. Gıda bankacılığı yapabilir.

Hizmetlerin yerine getirilmesinde öncelik sırası, belediyenin malî durumu ve hizmetin ivediliği dikkate alınarak belirlenir.

Belediye hizmetleri, vatandaşlara en yakın yerlerde ve en uygun yöntemlerle sunulur. Hizmet sunumunda özür, yaşlı, düşkün ve dar gelirli durumuna uygun yöntemler uygulanır.

Belediyenin görev, sorumluluk ve yetki alanı belediye sınırlarını kapsar.

Belediye meclisinin kararı ile mücavir alanlara da belediye hizmetleri götürülebilir⁸.

5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu'na göre de Büyükşehir, ilçe ve ilk ka-

deme belediyelerinin görev ve sorumlulukları şu şekilde sayılmıştır: "Büyükşehir belediyesinin görev, yetki ve sorumlulukları ;

a) İlçe ve ilk kademe belediyelerinin görüşlerini alarak büyükşehir belediyesinin stratejik plânını, yıllık hedeflerini, yatırım programlarını ve bunlara uygun olarak bütçesini hazırlamak.

b) Çevre düzeni plânına uygun olmak kaydıyla, büyükşehir belediye ve mücavir alan sınırları içinde 1/5.000 ile 1/25.000 arasındaki her ölçekte nazım imar plânını yapmak, yaptırmak ve onaylayarak uygulamak; büyükşehir içindeki belediyelerin nazım plâna uygun olarak hazırlayacakları uygulama imar plânlarını, bu plânlarda yapılacak değişiklikleri, parselasyon plânlarını ve imar ıslah plânlarını aynen veya değiştirerek onaylamak ve uygulanmasını denetlemek; nazım imar plânının yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde uygulama imar plânlarını ve parselasyon plânlarını yapmayan ilçe ve ilk kademe belediyelerinin uygula-

ma imar plânlarını ve parselasyon plânlarını yapmak veya yaptırmak.

c) Kanunlarla büyükşehir belediyesine verilmiş görev ve hizmetlerin gerektirdiği proje, yapım, bakım ve onarım işleriyle ilgili her ölçekteki imar plânlarını, parselasyon plânlarını ve her türlü imar uygulamasını yapmak ve ruhsatlandırmak, 20.7.1966 tarihli ve 775 sayılı Gecekondu Kanunu'nda belediyelere verilen yetkileri kullanmak.

d) Büyükşehir belediyesi tarafından yapılan veya işletilen alanlardaki işyerlerine büyükşehir belediyesinin sorumluluğunda bulunan alanlarda işletilecek yerlere ruhsat vermek ve denetlemek.

e) Belediye Kanunu'nun 68 ve 72'nci maddelerindeki yetkileri kullanmak9.

f) Büyükşehir ulaşım ana plânını yapmak veya yaptırmak ve uygulamak; ulaşım ve toplu taşıma hizmetlerini plânlamak ve koordinasyonu sağlamak; kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksit sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işletmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek.

g) Büyükşehir belediyesinin yetki alanındaki meydan, bulvar, cadde ve ana yolları yapmak, yaptırmak, bakım ve onarımını sağlamak, kentsel tasarım projelerine uygun olarak bu yerlere cephesi bulunan yapılara ilişkin yükümlülükler koymak; ilân ve reklam asılacak yerleri ve bunların şekil ve ebadını belirlemek; meydan, bulvar, cadde, yol ve sokak ad ve numaraları ile bunlar üzerindeki binalara numara verilmesi işlerini gerçekleştirmek.

h) Coğrafi ve kent bilgi sistemlerini kurmak.

i) Sürdürülebilir kalkınma ilkesine uygun olarak çevrenin, tarım alanlarının ve su havzalarının korunmasını sağlamak; ağaçlandırma yapmak; hafriyat toprağı, moloz, kum ve çakıl depolama alanlarını, odun ve kömür satış ve depolama sahalarını belirlemek, bunların taşınmasında çevre kirliliğine meydan vermeyecek tedbirler almak; büyükşehir katı atık yönetim plânını yapmak, yaptırmak; katı atıkların kaynaktan toplanması ve aktarma istasyonuna kadar taşınması hariç katı atıkların ve hafriyatın yeniden değerlendirilmesi, depolanması ve bertaraf edilmesine ilişkin hizmetleri yerine getirmek, bu amaçla tesisler kurmak, kurdurmak, işletmek

veya işletmek; sanayi ve tıbbî atıklara ilişkin hizmetleri yürütmek, bunun için gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek veya işletmek; deniz araçlarının atıklarını toplamak, toplatmak, arıtmak ve bununla ilgili gerekli düzenlemeleri yapmak.

j) Gıda ile ilgili olanlar dâhil birinci sınıf gayrisihhî müesseseleri ruhsatlandırmak ve denetlemek, yiyecek ve içecek maddelerinin tahlillerini yapmak üzere laboratuvarlar kurmak ve işletmek.

k) Büyükşehir belediyesinin yetkili olduğu veya işlettiği alanlarda zabıta hizmetlerini yerine getirmek.

l) Yolcu ve yük terminalleri, kapalı ve açık otoparklar yapmak, yaptırmak, işletmek, işletmek veya ruhsat vermek.

m) Büyükşehirin bütünlüğüne hizmet eden sosyal donatılar, bölge parkları, hayvanat bahçeleri, hayvan barınakları, kütüphane, müze, spor, dinlence, eğlence ve benzeri yerleri yapmak, yaptırmak, işletmek veya işletmek; gerektiğinde amatör spor kulüplerine malzeme vermek ve gerekli desteği sağlamak, amatör takımlar arasında spor müsabakaları düzenlemek, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan sporculara belediye meclis kararıyla ödül vermek.

n) Gerektiğinde sağlık, eğitim ve kültür hizmetleri için bina ve tesisler yapmak, kamu kurum ve kuruluşlarına ait bu hizmetlerle ilgili bina ve tesislerin her türlü bakımını, onarımını yapmak ve gerekli malzeme desteğini sağlamak.

o) Kültür ve tabiat varlıkları ile tarihî dokunun ve kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin korunmasını sağlamak, bu amaçla bakım ve onarımını yapmak, korunması mümkün olmayanları aslına uygun olarak yeniden inşa etmek.

p) Büyükşehir içindeki toplu taşıma hizmetlerini yürütmek ve bu amaçla gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek veya işletmek, büyükşehir sınırları içindeki kara ve denizde taksit ve servis araçları dahil toplu taşıma araçlarına ruhsat vermek.

r) Su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek, bunun için gerekli baraj ve diğer tesisleri kurmak, kurdurmak ve işletmek; derelerin ıslahını yapmak; kaynak suyu veya arıtma sonunda üretilen suları pazarlamak.

s) Mezarlık alanlarını tespit etmek, mezarlıklar tesis etmek, işletmek, işletmek, defin ile ilgili hizmetleri yürütmek.

t) Her çeşit toptancı hallerini ve mezbahaları yapmak, yaptırmak, işletmek veya işlettmek, imar plânında gösterilen yerlerde yapılacak olan özel hal ve mezbahaları ruhsatlandırmak ve denetlemek.

u) İl düzeyinde yapılan plânlara uygun olarak, doğal afetlerle ilgili plânlamaları ve diğer hazırlıkları büyükşehir ölçeğinde yapmak; gerektiğinde diğer afet bölgelerine araç, gereç ve malzeme desteği vermek; itfaiye ve acil yardım hizmetlerini yürütmek; patlayıcı ve yanıcı madde üretim ve depolama yerlerini tespit etmek, konut, işyeri, eğlence yeri, fabrika ve sanayi kuruluşları ile kamu kuruluşlarını yangına ve diğer afetlere karşı alınacak önlemler yönünden denetlemek, bu konuda mevzuatın gerektirdiği izin ve ruhsatları vermek.

v) Sağlık merkezleri, hastaneler, gezici sağlık üniteleri ile yetişkinler, yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütmek, geliştirmek ve bu amaçla sosyal tesisler kurmak, meslek ve beceri kazandırma kursları açmak, işletmek veya işlettmek, bu hizmetleri yürütürken üniversiteler, yüksek okullar, meslek liseleri, kamu kuruluşları ve sivil toplum örgütleri ile işbirliği yapmak.

y) Merkezî ısıtma sistemleri kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettmek.

z) Afet riski taşıyan veya can ve mal güvenliği açısından tehlike oluşturan binaları insandan tahliye etmek ve yıkmak.

Büyükşehir belediyeleri birinci fıkranın (c) bendinde belirtilen yetkilerini, imar plânlarına uygun olarak kullanmak ve ilgili belediyeye bildirmek zorundadır. Büyükşehir belediyeleri bu görevlerden uygun gördüklerini belediye meclisi kararı ile ilçe ve ilk kademe belediyelerine devredebilir, birlikte yapabilirler.

İlçe ve ilk kademe belediyelerinin görev ve yetkileri şunlardır:

a) Kanunlarla münhasıran büyükşehir

belediyesine verilen görevler ile birinci fıkrada sayılanlar dışında kalan görevleri yapmak ve yetkileri kullanmak.

b) Büyükşehir katı atık yönetim plânına uygun olarak, katı atıkları toplamak ve aktarma istasyonuna taşımak.

c) Sıhhi işyerlerini, 2 nci ve 3 üncü sınıf gayrisihhi müesseseleri, umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek.

d) Birinci fıkrada belirtilen hizmetlerden; otopark, spor, dinlenme ve eğlence yerleri ile parkları yapmak; yaşlılar, özürlüler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik sosyal ve kültürel hizmetler sunmak; mesleki eğitim ve beceri kursları açmak; sağlık, eğitim, kültür tesis ve binalarının yapım, bakım ve onarımı ile kültür ve tabiat varlıkları ve tarihî dokuyu korumak; kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin geliştirilmesine ilişkin hizmetler yapmak.

e) Defin ile ilgili hizmetleri yürütmek¹⁰.

6. SOSYAL BELEDİYESİLİKLE İLGİLİ OLUŞUMLAR

Sosyal belediyecilik konusu değerlendirilirken iki oluşumdan bahsetmemiz gerekmektedir. Bunlar; Yerel Gündem 21 ve Kent Konseyleridir.

6.1. Yerel Gündem 21

Yerel Gündem 21 çevre ve kalkınma arasındaki yaşamsal köprünün güçlendirilmesini ve kalkınmanın "sürdürülebilir" olmasını ilke edinen teori ve pratikler bütünüdür.

Yerel Gündem 21'in çıkış noktası, 1992 yılında Rio De Janeiro'da yapılan ve "Yeryüzü Zirvesi" olarak adlandırılan Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı'dır.

Yerel Gündem 21, kalkınma ve çevre arasında denge kurulmasını hedefleyen "Sürdürülebilir Gelişme" kavramının yaşama geçirilmesine yönelik, küresel uzlaşmanın ve politik taahhütlerin en üst düzeydeki ifadesi olan bir eylem planıdır.

Yine bu çerçevede, Eylül 2000’de, “yeni binyılın başlangıcında”, New York’ta yapılan Binyıl Zirvesi’nde dünya liderleri, yüksek beklentili bir gündem üzerinde uzlaşmışlardır. Zirve’de kabul edilen Binyıl Bildirgesi’nde, yirmi birinci yüzyılın uluslararası ilişkileri açısından zorunlu görülen temel değerler, “özgürlük, eşitlik, dayanışma, hoşgörü, doğaya saygı ve ortak sorumluluk” olarak tanımlanmıştır. Liderler, “küreselleşmenin tüm insanlık için olumlu bir güce dönüştürülmesi” ve bu ortak değerlerin yaşama geçirilmesine yönelik sekiz hedef (“Binyıl Kalkınma Hedefleri”) belirlemiştir. Bu hedefler:

- Mutlak yoksulluk ve açlığı ortadan kaldırmak,
- Herkesin temel eğitim almasını sağlamak,
- Kadınların durumunu güçlendirmek ve toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak,
- Çocuk ölümlerini azaltmak,
- Anne sağlığını iyileştirmek,
- HIV/AIDS, sıtma ve diğer salgın hastalıkların yayılımını durdurmak,
- Çevresel sürdürülebilirliği sağlamak,
- Kalkınma için küresel ortaklıklar geliştirmek.

Bildirge’de, bu hedeflere ulaşmadaki başarının, her ülkede “insanların kendi iradelerine dayalı demokratik ve katılımcı yönetim” olarak tanımlanan “iyi yönetim”e bağlı olduğu belirtilmekte ve Gündem 21’de belirtilen “sürdürülebilir kalkınma” ilkelerine verilen destek vurgulanmaktadır¹¹.

Yerel Gündem 21 çalışmaları 1992 yılından bu yana 135 ülkede binlerce kentte uygulanmaktadır. Avrupa’da 4000’ in üzerinde belediyede Yerel Gündem 21 süreci etkin bir şekilde yürütülmektedir. Ülkemizde ise 60’ı aşkın kentte uygulanmaktadır.

6.2. Kent Konseyleri

Yerel Gündem 21 sürecinde kentlerde Yerel Eylem Planının bel kemiğini oluşturan Katılımcı Platformlar “Kent Konseyleri” olarak oluşmuştur.

Kent Konseyleri, merkezi yönetimi, yerel yönetimi ve sivil toplumu “ortaklık” anlayışıyla buluşturan başlıca yönetim mekanizmalarıdır. Kentteki tüm paydaşları bir araya getirerek, tüm kenti kucaklayan bir “ortak akıl” oluşturulmasını hedefleyen Kent Konseyleri, kentin kalkınma önceliklerinin ve sorunlarının tanımlandığı ve tartışıldığı demokratik plat-

formlar olarak işlev görmektedir¹².

Kent Konseyleri, Belediye Kanunu¹³ ve bu kanuna dayanarak çıkarılan Kent Konseyi Yönetmeliği uyarınca kurulmuş yapılardır. Kuruluş amaçları; kent yaşamında, kent vizyonunun ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım, yönetim ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmektir.

Kent Konseyleri, merkezi yönetimin, yerel yönetimin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının ve sivil toplum ortaklık anlayışıyla, hemşehrilik hukuku çerçevesinde buluştuğu; kentin kalkınma önceliklerinin, sorunlarının, vizyonlarının sürdürülebilir kalkınma ilkeleri temelinde belirlendiği, tartışıldığı, çözümlerin geliştirildiği ortak aklın ve uzmanlaşmanın esas olduğu demokratik yapılar ile yönetim mekanizmalarını ifade eder.

Belediyeler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, noterlerin, varsa üniversitelerin, ilgili sivil toplum örgütlerinin, siyasi partilerin, kamu kurum ve kuruluşlarının ve mahalle muhtarlarının temsilcileri ile diğer ilgililerin katılımıyla oluşan kent konseyinin faaliyetlerinin etkili ve verimli yürütülmesi konusunda yardım ve destek sağlar.

Kent Konseyleri alt birimleri Gençlik Meclisi, Kadın Meclisi, Çocuk Meclisi, Kıdemli Hemşehri Meclisi ve Engelli Meclisleri’nden oluşur.

Kent konseyinde oluşturulan görüşler belediye meclisinin ilk toplantısında gündeme alınarak değerlendirilir.

7. SOSYAL BELEDİYECİLİK UYGULAMALARI

Belediyelerin uygulamaya çalıştığı sosyal belediyecilik örnekleri kategorize edilemeyecek biçimde çeşitlilik göstermektedir. Çoğu zaman, her bir uygulamanın kapsamı, ölçeği, uygulama süreci birbirinden farklıdır. Ancak şurası bir gerçektir ki sosyal belediyecilik uygulamalarının beşikten mezara kadar insan hayatının her döneminde kullanıcıları ve faydalanıcıları bulunmaktadır.

Tüm sosyal belediyecilik uygulamaları hakkında değerlendirmelerde bulunmak bu çalışmanın boyutları ile mümkün değildir. Burada sadece iyi uygulama örneği olabilecek bazı sosyal belediyecilik uygulamalarından örnekler verebiliriz. Bunlar;

- **Anne Adaylarına ve Annelere Süt Yardımı:** Doğumdan önce 4 ay ve doğumdan sonra 4 ay olmak üzere toplam 8

ay, ekonomik durumuna bakılmaksızın tüm anne adaylarına süt desteği sağlanmasıdır. Projeden yararlanmanın tek şart düzenli olarak sağlık kontrollerini yaptırmaktır. Proje ile hem düzenli sağlık kontrollerinin yapılması hem de anne adayları ile annelerin (bu arada bebeklerin) yeterli ve sağlıklı beslenmesi sağlanmış olmaktadır.

- **Evde Bakım Hizmeti:** Yoksul ve/veya yoksun kimselere insan onuruna yaraşır biçimde isole edilmiş bakım / koruma merkezlerinde değil kendi yaşadığı evinde hizmeti esas alan bir uygulamadır.

- **İstihdama Yönelik Meslek Edindirme Kursları:** Bu proje belediyelerin meslek eğitimleri ile hobi ve sanat eğitimlerinin bir kısmını, salt istihdama yönelik olarak planlanması ve uygulanmasıdır. Bu projede istihdama yönelik meslek eğitimleri işletmelerin istediği nitelik ve sayıya göre planlanmakta ve eğitim için başvuran adaylar bu taleplere göre yönlendirilmektedir. Bu proje ile eğitim sonunda bir taraftan işletmelerin nitelikli işgücü ihtiyacı karşılanırken diğer taraftan belirli bir niteliği olmayan işsizlere nitelik kazandırılarak daha kolay iş bulma fırsatı oluşturulmaktadır.

- Yaz dönemimde sahillerde denize giren vatandaşların boğulmalarını engellemek için verilen **Hayat Kurtarma Timi Hizmeti.**

- SBS’de ve ÖSS’de dereceye giren **Başarılı Öğrencilere Ödül.**

- Eğitim yılı başlangıcında **İhtiyaç Sahibi Öğrencilere Kırtasiye Yardımı.**

- Yaz döneminde sömestr tatilinde ilköğretim ve ortaöğretim öğrencilerine değişik branşlarda **Yaz Spor Okullarında Spor Eğitimi.**

- Ramazan ayında yapılan çok çeşitli içeriklerde **Ramazan Organizasyonları.**
- İlköğretim ve ortaöğretim öğrencilerine okul saatleri dışında **Bilgi Evlerinde Etüt ve Rehberlik Hizmeti.**
- Yoksul, yoksun ve yolda kalmışlara **Barınma Merkezlerinde Barınma Hizmeti.**
- Muhtelik konularda düzenlenen **Fuarlar ve Festivaler.**
- Bilumum **Cenaze Hizmetleri** gibi.

8. SOSYAL BELEDİYESİĞİN GELECEĞİ/SORUNLARI

- **Finansman Sorunu:** Sosyal belediyeciliğin en önemli sorunu finans sorunu. Belediyelere henüz tam anlamıyla görev ve sorumlulukları ile orantılı gelir kaynakları sağlanmadığından, belediyeler kendilerine tevdi edilen görev ve sorumlulukları gelirleri kadar yerine getirebilmektedir. Sosyal belediyeciliğin pek çok alanına, belediyelerde yeterli gelir kaynağı bulunmadığından ya hiç girilememekte ya da başlanılan projeler devam ettirilememektedir.

- **Planlama ve Projeksiyon Sorunu:** Sosyal belediyecilikle ilgili diğer bir sorun alanı planlama ve projeksiyon sorunudur. Birçok belediyenin yürüttüğü sosyal belediyecilik uygulamaları ciddi planlama eksikliği ile başlanılmakta ve yürütülmektedir. Bu da bu projelere harcanan finans ve emek ile orantılı fayda üretilmesine

engel olmaktadır. Yine planlama ve projeksiyon eksikliği, projelerin uzun vadeli ve sürdürülebilir olmasını da engellemektedir.

• **Kurumsallaşma ve Sürdürülebilirlik Sorunu:** Sosyal belediyecilik ile ilgili bir diğer sorun da kurumsallaşma ve sürdürülebilirlik sorunudur. Birçok belediyede uygulanan sosyal belediyecilik uygulamalarında kurumsallaşma ve sürdürülebilirlik kaygısı bulmamaktadır. Bu da bu uygulamaların kısa vadeli ve tek sunumluk hizmetler olarak kalmasına yol açmaktadır. Yine bu anlayış bu uygulamaların çoğu zaman kayıt altına alınmasını ve üzerinde ölçme ve değerlendirme yapılmasını da imkansız kılmaktadır.

• **Değişen Yöneticilerin Uygulamalara Bakışı:** Sosyal belediyecilikte değişen yöneticilerin uygulamalara olan tavrı da sosyal belediyeciliğin devamı ve geleceği açısından büyük önem arz etmektedir. Bu bakış açıları çoğunlukla yapılan işin isabetli veya doğruluğundan çok subjektif değerlendirmeler içermektedir. Aynı siyasi parti kadrolarındaki yönetici değişikliği bile sosyal belediyecilik uygulamalarının devamında ve geleceğinde belirleyici olmaktadır.

• **Yerel Yönetim-Merkezi Yönetim İşbirliğinin Zayıflığı:** Sosyal belediyecilik uygulamalarında merkezi yönetim ve yerel yönetim arasındaki işbirliği kritik öneme sahiptir. Özellikle sosyal hizmet ve sosyal yardım alanlarında, merkezi yönetim ile yerel yönetim arasındaki zayıf işbirliği bazı alanlarda her iki yönetim erkinin bazı alanlarda hiç olmamasına rağmen bazı alanlarda da gereksizce dublike hizmetler üretilmesine ve sunulmasına yol açmaktadır.

• **Sivil Toplum Örgütleri ile İşbirliğinin Zayıflığı:** Belediyelerin ürettiği sosyal belediyecilik uygulamalarının sürdürülebilirliği ve uzun soluklu olmamasının ardında bu hizmetlerin güçlü ve kendini ispat etmiş sivil toplu örgütleri ile yapılmamış olmasından kaynaklanmaktadır. Yerel yönetimlerdeki yönetim değişikliklerinin hatta yönetici değişikliklerinin sosyal belediyecilik uygulamalarına olası olumsuz etkileri güçlü sivil toplum örgütleri ile işbirliği içinde yapılması halinde ortadan kalkabilecektir.

• **Sosyal Belediyecilik Uygulamaları İçinde/Sonunda Fayda – Maliyet Analizlerinin Yapılmaması:** Sosyal belediyecilik uygulamalarında göze çarpan diğer bir sorun alanı da, bu hizmetlerin üretilmesinden sonra fayda- maliyet analizinin yapılmamasıdır. Yapılan her hizmetten sonra ge-

riye dönüp bilimsel bir değerlendirme yapılmadan bir diğer hizmete geçilmesi, üretilen hizmetlerdeki eksikliklere ve sorunlara dönmemizi engellemektedir. Bu da bu eksikliklerden ders alıp daha ileriye daha güzele ulaşmamızı zorlaştırmaktadır.

• **İyi Uygulama Örneklerinin Paylaşılması:** Sosyal belediyecilik uygulamalarında vurgulamamız gereken bir diğer sorun, üretilen iyi uygulamaların başkaları tarafından bilinmemesi ve paylaşılmasıdır. Belediyelerin ürettiği sosyal belediyecilik uygulamalarında, denenmiş iyi uygulamaların örnek uygulama olarak diğer belediyelerce paylaşılması halinde finans, emek ve zaman kaybı olmadan iyi uygulama örnekleri daha az maliyetle paylaşılmış olacaktır.

Sosyal belediyecilik, merkezi hükümetin yerel yönetimlere bıraktığı ve merkezi hükümetin yetişemediği alanlarda belde sakinlerine hızlı, isabetli ve yerinde sosyal devlet uygulamalarının sunulduğu çok önemli faaliyetlerdir.

Sosyal belediyecilik uygulamalarında yaşanan sorunlar giderildiği takdirde, daha az finans daha aza emek ve daha az zamanda çok fazla kullanıcının yararlandığı, uzun erimli ve sürdürülebilir sosyal belediyecilik örnekleri sunulabilecektir.

¹ Seyyar, Ali, *Sosyal Politika Nedir?*, www.sosyalsiyaset.com.

² Özdemir, Süleyman, "Refah Devleti, Altın Çağ'dan Belirsiz Geleceğe", *Sosyal Politikalar Dergisi*, Güz Sayısı 01, İstanbul, 2006, s.26.

³ Kemal, Gözler, *Türk Anayasa Hukuku, Bursa, Ekin Kitabevi Yayınları, 2000, s.154- 168 (www.anayasa.gen.tr/sosyaldevlet.htm 15 Kasım 2005).*

⁴ Aysan, Fatih, "Belediyelerin Üstlendikleri Yeni Rol: Sosyal Belediyecilik", *Sosyal Politikalar Dergisi*, Kış Sayısı 02, İstanbul, 2007, s.26.

⁵ Akdoğan, Yalçın, "Sosyal Belediyecilik", <http://www.erolkaya.org>.

⁶ Aydın, Murat, *Sosyal Politika ve Yerel Yönetimler, Yedirenk Yayınları: 7, İnceleme Araştırma Dizisi, İstanbul, 2008, s.51-52.*

⁷ Anayasa md.2.

⁸ 5393 sayılı Belediye Kanunu md. 14.

⁹ 68. md. belediyelerin görev ve hizmetlerinin gerektirdiği giderleri karşılamak amacıyla borçlanması ve tahvil ihraç edebilmelerini düzenlemekte olup, 72'nci madde mülğadır.

¹⁰ 5216 sayılı Belediye Kanunu md. 7.

¹¹ <http://www.mahalli-idareler.gov.tr/Projeler/Gundem21.aspx>.

¹² <http://www.mahalli-idareler.gov.tr/Projeler/Gundem21.aspx>.

¹³ 5393 sayılı Belediye Kanunu md.76.

NİSAN AYINDA 2500 BELEDİYE PERSONELİNE EĞİTİM VERİLDİ

Birliğimizce yürütülen eğitim faaliyetleri TBB Belediye Akademisinin yanı sıra zaman zaman çeşitli bakanlıklar, kurumlar ve bölge belediye birlikleri ile de işbirliği halinde bölgesel, il düzeyinde ve hizmet içi olmak üzere çeşitli düzeylerde sürdürülmektedir. Türkiye'nin dört bin yanında verilen bu eğitimler ile alana gidilerek, daha fazla belediye personeline ulaşılması hedeflenmektedir. Bu kapsamda Nisan ayında belediyelerle işbirliği yapılarak 8 hizmet içi eğitim semineri düzenlenmiş, itfaiye konulu bir akademi eğitimi verilmiş ayrıca nüfusu 20 binin üzerinde olan belediyelerin ilgili personeli de Su ve Kanalizasyon İdarelerinin Bütçe Eğitimi kapsamında bir araya getirilmiştir.

Nisan ayında düzenlenen eğitim seminerlerinden 1410 kişi, fuar kapsamında düzenlenen eğitim seminerinden ise 1100 kişi yararlanmıştır. Bu çerçevede Birliğimizce Nisan ayında 2510 belediye personeline eğitim verilmiştir.

Hizmet içi eğitim seminerleri

TBB & Kayseri Büyükşehir Belediyesi

Kayseri Büyükşehir Belediyesi ile işbirliğinde 04 Nisan 2011 tarihinde Kayseri'de düzenlenen eğitim seminerine 150 belediye personeli katıldı.

TBB & Bursa Büyükşehir Belediyesi

Bursa Büyükşehir Belediyesinin talebi üzerine 04 Nisan 2011 tarihinde Bursa'da gerçekleşen eğitim semineri 115 belediye personelinin katılımıyla yapıldı.

Bursa'da gerçekleşen eğitim semineri 60 belediye personelinin katılımıyla yapıldı.

TBB & Ankara Büyükşehir Belediyesi

Ankara Büyükşehir Belediyesi ile işbirliğinde 22 Nisan 2011 tarihinde Ankara'da düzenlenen eğitim seminerine 700 belediye personeli katıldı.

TBB & Yüreğir Belediyesi

Gürsu Belediyesinin talebi üzerine 28 Nisan 2011 tarihinde Adana'da gerçekleşen eğitim semineri 50 belediye personelinin katılımıyla yapıldı.

TBB & Erzincan Belediyesi

Erzincan Belediyesi ile işbirliğinde 27-28 Nisan 2011 tarihinde Erzincan'da düzenlenen eğitim seminerine 100 belediye personeli katıldı.

TBB & Yenışakran Belediyesi

Yenışakran Belediyesinin talebi üzerine 30 Nisan 2011 tarihinde İzmir'de gerçekleşen eğitim semineri 60 belediye personelinin katılımıyla yapıldı.

TBB & Altındağ Belediyesi

Altındağ Belediyesi ile işbirliğinde 04-05 Nisan 2011 tarihinde Ankara'da düzenlenen eğitim seminerine 25 belediye personeli katıldı.

TBB & Gürsu Belediyesi

Gürsu Belediyesinin talebi üzerine 08 Nisan 2011 tarihinde

Su ve Kanalizasyon İdarelerinin Bütçe Eğitimi

Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 20 bin üzerinde bulunan su ve kanal idarelerinde görev yapan idari ve teknik personele yönelik olarak 24-27 Nisan 2011 tarihlerinde Konya'da düzenlenen "Su ve Kanalizasyon İdarelerinin Bütçe Eğitimi"ne 120 kişi katıldı.

TBB Belediye Akademisi**İtfaiye Modülü**

Türkiye Belediyeler Birliği Belediye Akademisi faaliyetleri kapsamında Kocaeli Büyükşehir Belediyesi İtfaiye Daire Başkanlığı Simülasyon Merkezi ile işbirliğinde düzenlenen itfaiye eğitimlerine Nisan ayında da devam edildi. 17 Nisan – 07 Mayıs 2011 tarihlerinde Kocaeli'nde düzenlenen eğitime 30 itfaiye personeli katıldı.

BİRLİĞİMİZ BELEDİYECİLİK FUARLARINDA TEMSİL EDİLDİ

Birliğimizce yürütülen eğitim faaliyetleri TBB Belediye Akademisinin yanı sıra zaman zaman çeşitli bakanlıklar, kurumlar ve bölge belediye birlikleri ile de işbirliği yapılarak bölgesel, il düzeyinde ve hizmet içi olmak üzere farklı düzeylerde sürdürülmektedir.

Bu çerçevede Birliğimizce Nisan ayında belediyecilik konusunda düzenlenen iki farklı fuara katılım sağlandı. Fuarlar kapsamında düzenlenen eğitimler seminerleri ile de belediyelerimizin atanmış ve seçilmiş personeli bir araya getirildi.

Konya Belediyeler Birliği ve Konya Büyükşehir Belediyesi işbirliğinde düzenlenen **7. Konya Kent 2011 Yerel Yönetim İhtiyaçları Fuarı** 7-11 Nisan 2011 tarihlerinde Konya'da; Akdeniz Belediyeler Birliğinin destekleri ile ANFAŞ Fuarcılık tarafından düzenlenen **"2. Şehircilik ve Teknolojileri Fuarı"** ise 13-15 Nisan 2011 tarihleri arasında Antalya'da gerçekleşti.

7. KONYA KENT FUARI

Türkiye Belediyeler Birliği, Konya Belediyeler Birliği ve Konya Büyükşehir Belediyesi işbirliğinde düzenlenen **7. Konya Kent 2011 Yerel Yönetim İhtiyaçları Fuarı**,

yardımcıları, daire başkanları, birim yöneticileri ve çalışanları ile belediyelerin itfaiye dairesinde görev alan personele yönelik üç farklı eğitim programı yapıldı. Eğitim programlarının açılış konuşması Konya Büyükşehir Belediye Başkanı Tahir AKYÜREK, TBB İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürü H.İbrahim AZAK ve Konya Belediyeler Birliği Genel Sekreteri Sebahattin ESEN tarafından gerçekleştirildi.

Başkan Akyürek, belediyecilikte başarının yollarını anlattı

Belediye başkanlarına yönelik olarak 7-8 Nisan 2011 tarihlerinde düzenlenen programın ilk gününde Konya Büyükşehir Belediye Başkanı Tahir AKYÜREK, *Belediyecilikte Başarının Yolları*; İçişleri Bakanlığı Daire Başkanı Dr.İlker GÜNDÜZÖZ ise *Belediyelerde Sosyal Yardımlar* üzerine konuşma yaptı. Etkinlik fuar açılışı ve stand ziyaretleri ile sona erdi. Programın ikinci gününde ise Eğitim Danışmanı Rezzan ÖZDEMİR, *Yönetim ve Liderlik*; TBB Yazı İşleri Müdürü (SGK Müfettişi) Mahmut ÇOLAK ise *6111 Sayılı Kanun'un Belediyelere Getirdiği Düzenlemeler* konularında sunum yaptı.

6111 sayılı Kanun'un belediyelere getirdiği düzenlemeler ele alındı

Belediye başkan yardımcıları, daire başkanları, birim yöneticileri ile çalışanlarına yönelik olarak 9-10 Nisan 2011 tarihle-

rinde düzenlenen programın birinci gününde TBB İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürü H.İbrahim AZAK, *Doğrudan Temin ve Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar* konusunda bilgiler verdi. İçişleri Bakanlığı Daire Başkanı Dr.İlker GÜNDÜZÖZ ise etkinliğin ikinci gününde *6111 Sayılı Kanun'un Belediyelere Getirdiği Düzenlemeler* üzerine bir konuşma yaptı.

Afet yönetiminde belediyelerin rolü tartışıldı

Belediyelerin itfaiye daire başkanları, birim yöneticileri ve çalışanlarının katıldığı üçüncü program ise 9 Nisan 2011 tarihinde gerçekleşti. Etkinlik kapsamında İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şube Müdürü Numan BULBURU, *Binaların Yangından Korunması Hakkındaki Yönetmelik ve Uygulaması*; Antalya Büyükşehir Belediyesi İtfaiye Daire Başkanı (Türkiye İtfaiyeciler Birliği Başkanı) Emin PEHLİVAN, *Afet Yönetiminde Belediyelerin Rolü* ve İller İdaresi Daire Başkanı Rahmi DOĞAN, *Acil Çağrı Merkezinin Tanıtılması* konularında eğitim verdi.

2. ŞEHİRCİLİK VE TEKNOLOJİLERİ FUARI

Türkiye Belediyeler Birliği ve Akdeniz Belediyeler Birliğinin destekleri ile ANFAŞ Fuarcılık tarafından düzenlenen "2. Şehircilik ve Teknolojiler Fuarı" 13-15 Nisan 2011 tarihleri arasında Antalya'da gerçekleşti.

13 Nisan'da düzenlenen "Yerel Yönetim Sempozyumu" ile başlan fuar programının açılış konuşmaları Antalya Vali Yardımcısı Recep YÜKSEL, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı

Yavuz CABBAR, Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Prof. Dr. Mustafa AKAYDIN, Türkiye Belediyeler Birliği Genel Sekreteri Hayrettin GÜNGÖR, Akdeniz Belediyeler Birliği

Başkanı Muhittin BÖCEK, ATSO Başkanı Çetin Osman BUDAK, ANFAŞ Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa ÇALIK tarafından yapıldı.

Şehircilikte Yeni Teknolojilerin Tanıtımı

Fuar kapsamında ayrıca İçişleri Bakanlığı, Türkiye Belediyeler Bir-

liği ve Akdeniz Belediyeler Birliği işbirliğinde, 700 belediye personelinin katıldığı "Şehircilikte Yeni Teknolojilerin Tanıtımı" konulu bir de eğitim semineri düzenlendi.

Belediye başkanlarına yönelik eğitim programında *Belediyelerin Temel Sorunları* konusunda İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü Daire Başkanı Süleyman ELBAN'ın bilgi verdiği etkinliğin ikinci gününde Keçiören Belediye Başkan Yrd (İçişleri Bakanlığı Başkontrolörü) Nihat YILDIZ *Belediyelerde Sosyal ve Kültürel Faaliyetler, İyi Uygulama Örnekleri* konusunda sunum yaptı.

Belediyelerin mali hizmetler, satın alma ve fen birim amir-

lerine yönelik olarak düzenlenen ikinci program kapsamında ise İçişleri Bakanlığı Başkontrolörü Osman Can YENİCE *EKAP Projesi Kapsamında İhale Mevzuatı, Sayıştay Uzman Denetçisi Azmi ES ise Belediyelerde Kamu Zararı ve Uygulamaları* konusunda bilgi verdi.

ULUSLARARASI SÜRDÜRÜLEBİLİR ULAŞIM SEMPOZYUMU KOCAELİ'NDE GERÇEKLEŞTİ

Türkiye Belediyeler Birliği ve Kocaeli Büyükşehir Belediyesi işbirliğinde kent içi ulaşım konusunda sürdürülebilir bir vizyon geliştirilmesine yardımcı olmak ve bu konudaki faaliyetlere öncülük etmek amacıyla düzenlenen "Uluslararası Sürdürülebilir Ulaşım Sempozyumu" 6-8 Nisan 2011 tarihlerinde Kocaeli'nde yapıldı.

Sempozyumun açılış konuşmaları Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanı İbrahim KARAOSMANOĞLU ve Birliğimiz Genel Sekreter Yardımcısı Cevdet SÖKMEN tarafından gerçekleştirildi.

Almanya, Amerika Birleşik Devletleri, Avusturya, Fransa, Hollanda, İngiltere, İtalya, Kolombiya, Meksika, Portekiz ve Türkiye'den konuşmacıların yer aldığı sempozyumda, ülkemiz ve bazı gelişmiş dünya kentlerinin toplu taşıma, yaya ulaşımı, ulaşım entegrasyonu vb.. konularda sürdürülebilir ulaşım çözümleri ile ilgili bilgiler aktarıldı.

Uluslararası Sürdürülebilir Ulaşım Sempozyum büyükşehir belediyelerine bağlı ilçe belediyeleri hariç nüfusu 95 bin ve üstü belediyelerimizin Belediye başkanları ve ulaşım ile ilgili birimlerde yönetici ve teknik personel olarak fiilen görev yapan 180 Kişi ve dış katılımcılar ile birlikte toplam 230 kişinin katılımı ile yapıldı.

Sempozyum kapsamında "Kent içi Ulaşımı Nasıl Sürdürülebilir Yapabiliriz?", "Sürdürülebilir Ulaşım Uygulamalarından Başarılı Örnekler", "Avrupa Kentlerinde Sürdürülebilir Ulaşım", "Toplu Taşıma Sistemlerinin İyileştirilmesi", "Toplu Taşıma Sistemlerinin Finansmanı" ve "Ulaşımın Kaynaklanan Emisyonlar, Yol Güvenliği ve Sağlık" konulu altı farklı oturum düzenlendi.

İLETİŞİM VE LOBİCİLİK EĞİTİMLERİ SÜRÜYOR

LAR II Projesi Kapsamında Üçüncü İletişim ve Lobicilik Eğitimi Antalya’da Gerçekleşti

Belediyelerimizin basınla ilişkilerinin güçlendirilmesi ve deneyimlerin paylaşılmasını amacıyla “Türkiye’de Yerel Yönetim Reformunun Uygulamasına Destek Projesi” (LAR II. Aşama) kapsamında düzenlenen belediye basın müşavirlerine yönelik “iletişim ve lobicilik” eğitimlerinin üçüncüsü 14-15 Nisan 2011 tarihlerinde Antalya’da yapıldı.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilip Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı’nın teknik desteği ile İçişleri Bakanlığı tarafından uygulanmakta olan Projenin, Yerel Yönetim Birliklerinde Kapasite Geliştirme başlıklı ikinci bileşeni çerçevesinde **Birliğimizin iletişim stratejisi ve eylem planı** oluşturulmuştu. Bu bileşen kapsamında belediyelerin basın müşavirlerine yönelik

olarak düzenlenmesi planlanan bir dizi eğitimin ilki 13-14 Mayıs 2010, ikincisi 7-8 Şubat 2011 tarihlerinde Ankara’da gerçekleşmişti.

Farklı belediyelerden gelen on basın sorumlusunun katılımıyla gerçekleşen üçüncü iletişim ve lobicilik eğitiminin açılış konuşmaları LAR II Proje Danışmanı Ferhat EMİL ve Türkiye Belediyeler Birliği (TBB) Dış İlişkiler Müdürlüğünden Uzman Dr. Duygu Dalgıç UYAR tarafından yapıldı.

LAR II Proje Danışmanı **Ferhat EMİL** "Türkiye'de Yerel Yönetim Reform Uygulamasının Devamına Destek" (LAR II) adıyla yürütülen proje ve bileşenlere ilişkin katılımcıları bilgilendirdi. Emil, temel amacın belediye basın müşavirlerinin muhtelif konularda sorunlarını öğrenmek ve karşılıklı tecrübe aktarımı olduğunu vurguladı.

Uzman **Dr. Duygu Dalgıç UYAR** ise TBB'nin iletişim stratejisi ve yeni kurulacak Basın Yayın Halkla İlişkiler Müdürlüğüne ilişkin açıklamalarda bulundu. Dalgıç Uyar ayrıca Birliğin tarihçesi ve faaliyetleri konusunda bilgiler verdi.

Açılış konuşmalarının ardından LAR II Kıdemli Yerel Uzmanı **İsmet HAZAR-DAĞLI**, iletişim stratejisi içeriği ve eylem planı konularında bilgiler vererek oluşturulan el kitabının TBB'nin yanı sıra belediyelere de rehberlik edecek nitelikte olduğunu kaydetti.

Medya ile iyi ilişkiler

Eğitim kapsamında İsveç Belediyeler Birliğinden (SALAR) LAR II Kıdemli

Uluslararası Uzmanı **Magnus LİLJESTRÖM** "İsveç ve AB Deneyimleri Işığında Lobcilik İlkeleri ve Teknikleri" konulu bir sunum yaptı.

İsveç Belediyeler Birliği hakkında bilgiler veren Liljeström, 290 belediye 24 il meclisi üyesi olduğunu kaydederek 450 çalışanı bulunan SALAR'ın iletişim departmanında 25 çalışanı olduğunu söyledi.

Belediye basın müşavirinin bakış açısı konusunda iyi medya ilişkileri, lobicilikle başarılabacaklar, basın müşavirinin rolü ve kriz yönetimi hususlarına ilişkin İsveç ve Avrupa'da ki duruma ilişkin bilgiler veren Liljeström, iyi medya ilişkileri halkı bilgilendirme, belediyenin çıkarlarını koruma ve yerel siyasetçilerin imajının güçlendirilmesi konularında fayda sağlanarak halka verilen hizmetin kalitesinin artırılmasının sağlanacağını ifade etti.

"Belediyenin olumlu imajını sürdürmenin, halka karşı açık ve hesap verebilir bir konumda olmakla ilgili" olduğuna değinen Liljeström basın müşavirinin önemine vurgu yaparak "Yapmak ve başarmak birbiri ardına gelen sıralı eylemler olsa da önemli olan başarmaya odaklanmaktır" dedi. Liljeström ayrıca kriz durumlarına ilişkin açıklamalarda da bulundu. "Öncelikle bir sorun olduğunu kabul etmek gerekir. Problemi kabul etmek güven verir. İkinci olarak sorumluluk kabul edilmelidir. Bunları yaparken aynı zamanda çözüm üretilmelidir" diye konuştu.

Yerel yönetimlerde iletişim

Yerel Yönetimlerde İletişim-Türkiye Uygulamaları konulu oturumda LAR II Kıdemli Yerel Uzmanı İsmet HAZARDAĞLI ile Hazine Müsteşarlığı ve Merkez Bankası Eski Basın Danışmanı Orsoy GİRİGİÇ katılımcıları bilgilendirdi.

LAR II Kıdemli Yerel Uzmanı **İsmet HAZARDAĞLI** yerel yönetimler ve medya ilişkileri konularında bilgiler verdi. Hazardağlı, “İyi veya kötü haber yoktur, kötü yazılmış haber vardır” dedi. İletişim alanları, iletişim başarısızlıkları ve iletişimde olması gerekenlere ilişkin bilgiler veren Hazardağlı, gazeteci, haber, basın yayın halkla ilişkiler müdürü, danışmanı, müşaviri gibi kavramlar üzerinde durdu.

Basın müşavirlerinin medya ve kurum ile ilişkileri hususunda katılımcıları bilgilendiren **Orsoy GİRĞİÇ** temel prensipler, ilkeler, bilgi aktarım süreçleri, kurum içi iletişim teknikleri ve olağanüstü durumlar konulu bir sunum yaptı.

“İyi iletişim, iyi yönetişimin kavramının bir parçasıdır. İyi yönetimde de şeffaflık ve eşitlik kavramları göz ardı edilmemelidir” diye konuşan Girgiç, temel prensipler arasında yazılı verilmeyecek bilginin, sözlü olarak da verilmemesi gerektiğine vurgu yaptı.

“İletişim konusunda beklentileri makul ölçülerde tutmakta fayda vardır. Basın müşavirlikleri kurumun dışarıya açılan kapılarıdır. İyi bir kadro, bir kurumun çehresini bir gecede değiştirebilir” diyen Girgiç, basınla ilişkileri sıcak tutmanın büyük artıları olduğuna işaret etti.

Bilgi aktarım süreçlerinde kurum ziyaretleri ve geri bilgilendirme toplantılarının önemli olduğuna değinen Girgiç, bu tür toplantılar ile ileride olabilecek olumsuzlukların önüne geçilebileceğini bildirdi. Girgiç, sıkça sorulan sorular ve yanıtların derlenerek web sitesi aracılığı ile yayınlanmasının kamuoyunu bilgilendirme ve zaman yönetimi açısından yararlı olduğunu aktardı.

Basın müşavirinin gündemi ve haberleri çok iyi takip etmesi gerektiğini bildiren Girgiç, “Olağanüstü durumlara hazırlıklı olmak için kriz öncesi pro-aktif yaklaşımla medya ile baştan iyi ilişkiler kurmak ve düzenli bilgiler aktarmak gereklidir” dedi.

Medya ile karşılaşmalar

Medya ile Karşılaşmalar konulu oturumda ise basın toplantısı, haber bültenleri, sorulara cevaplar, kamuoyunu aydınlatma, kriz yönetimi gibi temel kavramlar üzerinde duruldu.

Basın bülteni yazımı, basın toplantısı düzenine ilişkin bilgiler veren İsmet HAZARDAĞLI, 5N-1K kuralı, Türkçe yazım kuralları, yüzdeli rakam, para birimleri gibi teknik ifadelerin kullanımı gibi hususlara ilişkin olarak basın bülteni yazım kurallarından söz etti. Hazardağlı basın bülteninin dağıtım süreçlerine ilişkin açıklamalarda da bulundu. Bir basın toplantısının nasıl düzenlenmesi gerektiği konusunda katılımcıları bilgilendirdi. Ardından örnek basın bülteni yazımına geçildi.

Etkinliğin ikinci gününde gerçekleşen etkileşimli oyun bölümünde katılımcılar, mizansen bir basın toplantısı düzenleyerek kamuoyunu aydınlatma ve kriz yönetimi konularında uygulama yapma imkanı buldular.

LOBİCİLİK FAALİYETLERİMİZ

LOBİCİLİK FAALİYETLERİMİZ SÜRÜYOR

Belediyelerle ilgili gerek birincil gerekse ikincil mevzuat hazırlıklarında görüş ve öneriler hazırlanarak ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına bildirmek ve bu amaçla yapılan toplantılara katılım sağlamak Birliğimizin temel görevleri arasındadır.

Belediyeleri ilgilendiren mevzuat düzenlemelerinde TBB'nin görüşünün alınması yasal bir zorunluluktur. Bu kapsamda Birliğimizce çok sayıda mevzuat hazırlığında gerek yazılı gerekse sözlü olarak görüş verilerek parlamentoda belediyelerimizin sesi olunmaktadır. Nisan 2011 döneminde belediyelerimizi ilgilendiren gelişmeler şöyledir:

BİTKİSEL ATIK YAĞLARIN KONTROLÜ YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK TASLAĞI

T.C.
Çevre ve Orman
Bakanlığı

Bitkisel atık yağların yönetimiyle ilgili esasları belirleyen Bitkisel Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği'nde değişiklik yapılması amacıyla Çevre ve Orman Bakanlığınca çalış- ma yapılmış, bu çalışmaya esas olmak üzere Birliğimizin de görüşü sorulmuştur.

Bitkisel atık yağların toplanması, geçici depolanması ve geri kazanım yön- temleri konusunda karşılaşılan uygulamaya dair sorunların giderilmesinin te- mini için hazırlanan Yönetmelik Taslağı Birliğimizce incelenerek konuya ilişkin değerlendirmelerimiz ve önerilerimiz bir tablo çalışmasıyla Çevre ve Orman Bakanlığına iletilmiştir.

MAHALLİ İDARELER BÜTÇE İÇİ İŞLETME YÖNETMELİĞİNİN İPTALİ İÇİN DAVA AÇILDI

İçişleri Bakanlığınca çıkarılan ve 08 Mart 2011 gün ve 27868 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Mahalli İda- reler Bütçe İçi İşletme Yönetmeliği"nin Anayasaya, 5393 sayılı Belediye Kanunu'na, 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'na, 3152 sayılı İçişleri Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'a ve Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'na aykırı olması nedeniyle yürütmesinin durdurulması ve iptali istemi ile Danıştay Başkanlığı nezdinde dava açılmıştır.

Dava dilekçemizde;

- 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 71 ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 53'üncü maddesinin İçişleri Bakanlığı "Bütçe İçi İşletme Yönetmeliği" çıkarma yetkisi vermediği,
- Dayanak gösterilen 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 32 ve 33'üncü maddelerinin İçişleri Bakanlığı'na "Mahalli İdareler Bütçe İçi İşletme Yönetmeliği" çıkarma yetkisi vermediği,
- Anayasa'nın 124'üncü maddesine göre İçişleri Bakanlığının kendi görev alanına girmeyen bir konuda yönetmelik çıkarma yetkisi bulunmadığı,
- Anayasa'nın 127'nci maddesine göre idari vesayet kanunla konulabileceği ve yerel yönetimlerin yetkilerini kısıtlayacak biçimde kullanılamayacağı,
- Düzenlemenin Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'na da aykırılık teşkil ettiği vurgulanmış bu kapsamda iptali istenmiştir.

Yargılama devam etmektedir.

KALKINMA AJANS PAYLARINA GECİKME FAİZİ UYGULAMASI

Belediyelerimizden gelen yakınmalarda kalkınma ajanslarına olan borçların yapılandırılması talebi ile birlikte kendilerine TEFE/ÜFE aylık değişim oranlarının uygulandığı, bunun 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu Koordinasyonu ve Gö-

revleri Hakkında Kanun'la uyumlu olmadığı bildirilmektedir.

Bilindiği üzere 6111 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 17'nci maddesi ile Kalkınma Ajanslarının belediyelerden olan alacakları da yapılandırma kapsamına alınmıştır.

Ancak, 5449 sayılı Kanun'un

"Gelirler ve yönetilecek fonlar" başlıklı 19'uncu maddesinin son fıkrasında

"Birinci fıkranın (d) ve (e) bentlerinde belirtilen paylar, ilgili idare ve kuruluşlar tarafından Haziran ayının sonuna kadar ajans hesabına aktarılır, (d) bendinde belirtilen paylar, süresi içerisinde aktarılmadığı takdirde, bu idarelere genel bütçe vergi gelirleri tahsilât toplamı üzerinden ayrılan paydan ilgisine göre Maliye Bakanlığı ve/veya İller Bankası'na kesilerek ilgili ajans hesabına aktarılır. Diğer alacakların tahsilinde, genel hükümlere göre işlem yapılır." şeklinde düzenleme yapılmış, payların belediyeler veya il özel idarelerince ödenmemesi halinde takip hukukuna ilişkin herhangi bir kanuna atfı yapılmamıştır. Bu durumda, ödenmemiş ajans paylarının gecikme faizi, gecikme zammı vs. gibi ferilerinin bulunmadığı değerlendirilmektedir.

Esasen 6111 sayılı Kanun'un yürürlüğünden önce doğmuş olup ödenmeyen paylar için ajanslarca belediyelerin genel bütçe vergi gelirlerinden herhangi bir ferî hesap edilmeksizin kesinti yaptırılmıştır.

Ajansların kuruluş kanununa göre paylarında alacak ferîlerine ilişkin bir düzenlemenin bulunmadığı dikkate alınarak 6111 sayılı Kanun'daki yapılandırma hükmünü ajans payının TEFE/ÜFE oranları dikkate alınmaksızın taksitlendirilmesi şeklinde uygulanması gerektiğinin değerlendirildiği bir yazı ile Devlet Planlama Teşkilatı ve Gelir İdaresi Başkanlığı'na iletilmiştir.

YOİKK ŞİRKET İŞLEMLERİ TEKNİK KOMİTESİ ÇALIŞMALARI

Başbakanlık İdareyi Geliştirme Başkanlığınca, Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Koordinasyon Kurulu (YOİKK) Şirket İşlemleri Teknik Komitesinin 1 numaralı eylemi "Şirket Kuruluşu ve Şube Açılışı Süreçlerinin Basitleştirilmesine ve Maliyetlerin Azaltılmasına Yönelik Çalışma Yapılması" kapsamında çalışma raporu hazırlanması amacıyla Birliğimize tablolar gönderilmiş, bu tabloların İstanbul'dan seçilecek pilot bir ilçe belediyesince doldurulması istenmiştir.

İstanbul'dan pilot olarak belirlenen Büyükçekmece Belediyesince işyeri açma ruhsatı taleplerinde düzenlenen belgeler, belgelerin mevzuat dayanakları ve istenen bu belgelerin maliyetlerine ilişkin derleme yapılmış, bu derlemeler rapora esas olmak üzere Başbakanlık İdareyi Geliştirme Başkanlığına iletilmiştir.

Şirket Kuruluşu ve Şube Açılışı Süreçlerinin Basitleştirilmesine ve Maliyetlerin Azaltılmasına Yönelik Çalışma Nihai Raporu, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ve sivil toplum kuruluşlarının görüşleri alınarak İdareyi Geliştirme Başkanlığınca tamamlanmış, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na iletilmiştir.

Çalışmalarımıza destek veren Büyükçekmece Belediyesine teşekkür ederiz.

SÖZLEŞMELİ PERSONEL YÖNETMELİĞİ ÇALIŞMALARI

Belediye Kanunu'nun 49'uncu maddesine göre istihdam edilerek sözleşmeli personel statüsünde çalışanlarla belediyelerimiz arasında imzalanan sözleşmenin ihtiyaçlara cevap verecek ve ihtilafları en aza indirecek şekilde oluşturulması ve ayrıca belediyelerin hazırlayacağı sözleşmeli personel yönetmeliği için örnek metin ortaya çıkarılması önem arz etmektedir.

Birliğimiz hukuk komisyonunca bu konuda çalışma yapmak üzere bir alt komisyon oluşturulmuş, 14-15 Nisan 2011 tarihlerinde Ankara'da toplanan komisyon bir Yönetmelik Taslağı oluşturmuştur.

TARİFELER YÖNETMELİĞİ ÇALIŞMALARI

Belediyeler ile su ve kanalizasyon idareleri arasında uygulama birliğinin sağlanması amacıyla Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'la uyumlu standart bir "Tarifeler Yönetmeliği" taslağı oluşturulması amacıyla büyükşehir belediyesi su ve kanalizasyon idareleri ile il belediye yetkililerinin katılımıyla yapılan çalışmanın dördüncü etabı 21-22 Nisan 2011 tarihlerinde Ankara'da yapılmış, Tarifeler Yönetmeliği Taslağı'na nihai şekli verilmiştir.

SON DÖNEMDE YAPILAN DÜZENLEMELERLE BELEDİYELERE SAĞLANAN EK KAYNAK

Düzenleme Konusu	Sağlanan Ek Kaynak (yaklaşık)
Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisinin Yeniden Belediyelere Döndürülmesi ¹	750.000.000 TL.
İller Bankası Ortaklık Payının Düşürülmesi ²	733.000.000 TL.
İdari Para Cezalarının Silinmesi ³	7.000.000 TL.
Genel Aydınlatmadan Kaynaklanan Elektrik Borçlarının Silinmesi ⁴	2.670.000.000 TL.
İhtiyaç Fazlası İşçilerin Nakli ⁵	273.000.000 TL.
BELDES Ödeneği ⁶	400.000.000 TL.
TOPLAM	4.833.000.000 TL.

¹ “Bütçe Kanunlarında Yer Alan Bazı Hükümlerin İlgili Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelere Eklmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun” dan çıkarılmak suretiyle.

² 6107 sayılı “İller Bankası A.Ş. Hakkında Kanun” ile.

³ 6111 sayılı “(Torba) Kanun” un Geçici 35’inci maddesi ile.

⁴ 6113 sayılı “Bazı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Bir Kısım Borç ve Alacaklarının Düzenlenmesine Dair Kanun” ile. (İl Özel İdareleri Dâhil)

⁵ 6111 sayılı “(Torba) Kanun” un 166’ncı maddesi ile.
(Kişi başı brüt asgari ücret üzerinden bir yıllık olarak hesaplanmıştır.)

⁶ 6091 sayılı “2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu” ile.

SORU / CEVAP HATTI

Öğrenmek İstedikleriniz

Türkiye Belediyeler Birliği, Soru-Cevap Hattından yararlanarak cevaplanmasını istediğiniz sorularınızı gönderebileceğiniz adres ve telefonlar:
Adres: Tunus Caddesi No: 12 06680 Kavaklıdere/Ankara
Telefon: 0312 419 21 00 (pbx) Faks: 0312 419 21 30
e-posta: sorucevap@tbb.gov.tr

PERSONEL MEVZUATI

SORU Orhan GEBEŞ / Çayıralan Belediye Başkanlığı / Akkuş / ORDU

18.08.1994 yılında Başkâtiplik kadrosunda Başkâtip olarak göreve başladım. Norm Kadro Usul ve Esasları ile Başkâtiplik kadrosu kaldırılmış olduğundan, dolu olanların da şahsa bağlı olarak saklı kalması nedeniyle Başkâtiplik kadrosunda şahsa bağlı olarak görev yapmaktayım.

İki yıllık halkla ilişkiler mezunuyum Yazı İşleri Müdürlüğüne atanabilir miyim? Ya da hangi kadrolara asil olarak atanabilirim?

CEVAP Adem DİNÇ / Devlet Personel Uzmanı

Bilindiği üzere;

"Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelik" in görevde yükselme sınavına tabi olarak atanacaklarda aranacak özel şartların düzenlendiği 7'nci maddesinde;

"(1) Bu Yönetmeliğin 5'inci maddesinin birinci fıkrasında sayılan unvanlara görevde yükselme suretiyle yapılacak atamalarda aşağıdaki özel şartlar aranır.

a) Müdür kadrosuna atanabilmek için;

1) 657 sayılı Kanun'un 68'inci maddesinin (B) bendinde belirtilen atanma şartlarını taşımak,

2) Fakülte veya dört yıllık yüksekokul mezunu olmak,

3) Teknik öğrenim gerektiren müdürlüklere atanabilmek için; yükseköğretim kurumlarının, kadronun görev alanı ile ilgili eğitim ve öğretimde bulunan en az dört yıllık bölümlerinden veya bu bölümlere denkliği kabul edilen yurtdışındaki yükseköğretim kurumlarının ilgili bölümlerinden mezun olmak,

4) Teknik öğrenim gerektiren müdürlüklere yapılacak atamalar dışında, diğer müdürlükler için son müracaat tarihi itibarıyla üç yılı uzman, şef, ayniyat saymanı, kontrol memuru ve muhasebeci kadrosunda olmak kaydıyla en az on yıl hizmeti bulunmak, hükümleri ile ayrıca; Geçici Madde 1'de; "(1) Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Genel Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği 18/4/1999 tarihinde görevde bulunan ve aynı tarih itibarıyla

iki yıllık yükseköğrenim mezunu olanlar, diğer koşullara sahip oldukları takdirde 7'nci maddenin uygulanması bakımından dört yıllık yükseköğrenim mezunu kabul edilir." Hükümleri yer almaktadır.

Mezkur Yönetmeliğin hizmet grupları arasında geçişlerin düzenlendiği 20'nci maddesinde; "(1) Bu Yönetmeliğin 5'inci maddesinde düzenlenmiş olan hizmet grupları arasındaki geçişler aşağıdaki esaslar çerçevesinde yapılır.

a) Aynı hizmet grubunun alt hizmet grubu içinde kalmak kaydıyla, sınav yapılmaksızın ilgili personelin isteği ve atanılacak kadronun gerektirdiği özellikleri taşımak şartıyla diğer görevlere atama yapılabilir.

b) Gruplar arası görevde yükselme niteliğindeki geçişler ve alt gruptan üst gruplara geçişler görevde yükselme eğitimi ve sınavına tabidir. Mahalli idarelerde ve diğer kamu/kurum ve kuruluşlarında, daha önce bulunulan görevler ile bu görevlerle aynı düzey görevlere veya alt görevlere, görevde yükselme eğitimi ve sınavına tabi tutulmadan atama yapılabilir.

c) Bu Yönetmelik kapsamı dışında bulunan daha üst görevlerde, en az altı ay süreyle çalışmış olanlar, aranan şartları taşımaları kaydıyla, bu Yönetmeliğin 5'inci maddesinde yer alan "yönetim", "araştırma-planlama" ve "hukuk" hizmetleri gruplarında gösterilen kadrolara sınavsız atanabilir. Bu Yönetmelik kapsamındaki diğer kadrolara sınavsız atanmak için altı ay çalışmış olmak şartı aranmaz.

ç) İstisnai memurluklarda çalışanlar veya çalışmış olanlar, bu Yönetmelik kapsamındaki kadrolara, atanacakları kadro için öngörülen şartları taşımaları kaydıyla sınavsız atanabilir." Hükümleri yer almaktadır

Yukarıdaki hükümler çerçevesinde, Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliğinin yayımlandığı 18/04/1999 tarihinde görevde bulunanlardan bu tarihte de en az iki yıllık yükseköğrenim mezunu olanların, diğer koşullara sahip oldukları takdirde, adı geçen Genel Yönetmeliğin 5'inci maddesinin uygulanması bakımından dört yıllık yükseköğrenim görmüş kabul edilmesinin mümkün bulunduğu, 2 yıllık yüksekokulu 18/04/1999 tarihinden önce bitirmeniz halinde görevde yükselme eğitimi ve sınavlarında da başarılı olmanız halinde müdürlük kadrolarına bu sınavlardaki başarınıza göre atamanız yapılabileceği, 2 yıllık yüksekokulu bu tarihten sonra bitirmeniz halinde ise 4 yıllık yükseköğrenim şartını taşımadığınızdan müdürlük kadrolarına atanmanızın mümkün olamayacağını değerlendiriyoruz.

Ayrıca, Başkâtiplik kadrosundan; şef, muhasebeci bilgisayar işletmeni, veri hazırlama kontrol işletmeni, veznedar, anbar memuru, ayniyat memuru, belediye trafik memuru, bilet satış memuru, evlendirme memuru, gemi adamı, gişe memuru, memur, mutemet, sayaç memuru, tahsildar, koruma ve güvenlik görevlisi, gibi kadrolara görevde yükselme eğitimi veya sınavlarına tabi olmadan bu kadrolar için aranan nitelikleri de taşımanız koşulu ile atamaya yetkili amir olan Belediye Başkanının takdiri ile atamanız yapılabilir.

SORU Süleyman ERTÜRK / Osmangazi belediye Başkanlığı / İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürü

Belediyemiz Zabıta Müdürlüğünde görev yapan zabıta amiri, zabıta komiseri ve zabıta komiser yardımcılarına ödenecek özel hizmet tazminat oranlarında tereddüt hâsıl oldu. Bu ödemeye ilişkin nasıl bir uygulama yapmalıyız? Bu ödemeler için II sayılı cetvelin 16 ve 17 gruplarını mı esas almalıyız? Yoksa III sayılı Cetvelin G bendine göre mi ödeme yapmamız gerekir?

CEVAP Adem DİNÇ / Devlet Personel Uzmanı

Devlet Memurlarına Ödenecek Zam ve Tazminatlara İlişkin Bakanlar Kurulunun 2006/10344 Sayılı Karar 2011 Yılı içinde geçerli bulunmaktadır. Bu Esaslara ek II sayılı cetvelin 16 ve 17. gruplarında hangi unvanlara ne oranda özel hizmet tazminatının ödenmesi düzenlenmiştir. Buna göre;

GRUP-16	: 60
1- Mütercim, Araştırmacı, Raportör, Uzman (Diğer)	: 1-4
2- Folklor Araştırmacısı	: 2, 3, 4

3- Amir ve Şef	: 3, 4
4- Şube Müdürü, Müdür, Sayman (Muhasip ve Muhasebeci kadrosunda olanlar dahil), Başkan ve bunların yardımcıları	: 5, 6, 7
5- Kütüphaneci	: 1, 2
GRUP-17	: 55

Yukarıda sayılan 1 ila 16 ncı Gruplara göre özel hizmet tazminatı alamayanlardan, Kurum ların Genel İdare Hizmetleri Sınıfına dahil 1, 2, 3 ve 4 üncü dereceli kadrolarında bulunanlar.” Şeklinde

Ayrıca III sayılı Cetvelin G bendinde ise;

G. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nda belirtilen hizmet sınıflarında çalışıp da özel hizmet tazminatı ile bu cetvelin yukarıdaki sıralarında sayılan tazminatlardan yararlanamayan personelden;

a) ...

b) Diğer hizmet sınıflarında bulunanlardan

1- Kadro unvanları Müdür ve Müdür Yardımcısı, Sayman, Şef, Antrenör, Bors

Komiseri, Bölge Amiri, Kısım Amiri, Koruma ve Güvenlik Amiri, Kontrolör,

Ekonomist, Danışman, Müşavir, Aktüer, Araştırmacı, Muhasebeci ve Muhasip,

Raportör, Uzman, Hukuk Müşaviri, Programcı, Çözümleyici, Bilgisayar

İşletmeni, Başkatip, Zabıta Amiri ve Yardımcısı, Zabıta Başkomiseri ve

Komiseri, İtfaiye Amiri, İtfaiye Başçavuşu,

Çavuşu ve Onbaşı ile Kontrol Memurları : 50

2- Diğerlerinden;

-8-15 inci derecelerden aylık alanlar : 48

-Diğer derecelerden aylık alanlar : 49

Zabıta amiri, zabıta komiseri ve zabıta komiser yardımcılarının hangi oranda tazminat ödeneceğine ilişkin ödenecek özel hizmet tazminat oranlarının belirlenmesinde III sayılı Cetvelin G/b de yer alan %50 oranının esas alınması gerektiğini değerlendiriyoruz.

SORU Dilek AKDENİZ / Yokuşdibi Belediyesi / Kabadüz / ORDU

Yokuşdibi Belediyesinin 10820 unvan kodlu, işçi unvanlı, işçi kadrosunda büro elemanı olarak görev yapmaktayım. (hem başkanımızın sekreterliğini, hem de yazı işleri ile evlendirme işlerini yürütüyorum) Ayrıca açık öğretim halkla ilişkiler bölümü önlisans mezunuyum.

Gerek norm kadro fazlası, gerekse norm kadro dahilinde olup da ihtiyaç fazlası olarak bildirilen işçilerin, belediyelerden başka kuruma geçiş yaptıklarında, gittikleri kurumda hizmetli olarak yani temizlik işleri yaptırılacak diye duyumlar aldık.

Sizce biz bu kurumlara geçtiğimizde temizlik işçisi olarak mı yoksa belediyede bulunduğumuz kadro dahilinde mi çalışacağız? Örneğin ben belediyede 10820 işçi unvanlı kadroda büro elemanı olarak görev yapıyorum, geçiş yaptığım kurumda beni bu kadro dahilinde mi çalıştıracak, yoksa istediği kadroda mı (temizlik) çalıştıracak.

6111 sayılı Kanun'un 166'ncı maddesinin ilk bendine göre "il özel idarelerinin sürekli işçi kadrolarında çalışan ihtiyaç fazlası işçiler, karayolları genel müdürlüğünün taşra teşkilatındaki sürekli işçi kadrolarına, belediyelerin (bağlı kuruluşları hariç) sürekli işçi kadrolarında çalışan ihtiyaç fazlası işçiler, milli eğitim bakanlığı ve emniyet genel müdürlüğünün taşra teşkilatındaki sürekli işçi kadroları ile sürekli işçi norm kadro dâhilinde olmak üzere ihtiyacı bulunan mahalli idarelere atanır." denildiğinden beni aynı kadromda çalıştırması gerekiyor diye düşünüyorum.

Bu konuda beni aydınlatırsanız çok memnun olurum. Cevabınız için çok teşekkür ediyorum.

CEVAP Adem DİNÇ / Devlet Personel Uzmanı

Bu hususta endişelenmenize gerek yoktur. Sizler ilgili kurumlara kadrolu işçi olarak nakledileceğinizden, hizmet gereği olarak 4857 sayılı İş Kanunu hükümleri çerçevesinde nakil edildiğiniz kurumlarda hizmetinize ihtiyaç duyulan alanda istihdamlarınıza devam edilecektir. Korku ve endişe edilecek her hangi bir olumsuz uygulamaya maruz kalamayacağınızı değerlendiriyoruz.

SORU Şenol ÖZER / Bademli Belediye Başkanlığı / Muhasebeci / Emirdağ /AFYONKARAHİSAR

1- Belediyelere ilk defa alınacak kadrolu memur alımları için izlenecek yol ve dikkat edilecek (tüm yasalar kapsamında) hususlar nelerdir?

2- 5393 sayılı Belediye Yasası'nın 49'uncu maddesinde belirtildiği üzere 2009 yılı belediye personeli giderlerimizin (memur, işçi, başkan maaş ve sosyal güvenlik giderleri toplamı) 2009 yılı gelirlerimize oranı yüzde 48'dir. Başkan memur almak istiyor. Ancak Belediyeye memur alımına ihtiyaç yoktur. Belediyemizde mevcut 9 memur, 1 kadrolu işçi var. Gelirlerimiz yetersiz ve personel fazlalığı vardır. İller Bankasından gelen pay maaşa yetmemektedir. Nakit sıkıntısı içindeyiz. Memur ya da sözleşmeli memur alımı için İçişleri Bakanlığından izin alınıyor mu?

CEVAP Adem DİNÇ / Devlet Personel Uzmanı

1-İlk defa memur adayı olarak atanacak kamu personelinin işe alınmasına ilişkin usul ve esaslar; Bakanlar Kurulunun 18/3/2002 tarih ve 2002/3975 sayılı Kararı ile yürürlüğe giren Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmelik hükümleriyle düzenlenmiştir. Belediyeler anılan Yönetmelik ile B grubu kadrolara yapacağı atamalarda atama yapacakları kadronun niteliklerini, derecesini, sınıfını gibi hususları Devlet Personel Başkanlığına bildirerek bu Başkanlık da merkezi yerleştirme öncesinde hazırlayacağı "Merkezi Sınav Kılavuz"unda bu talepleri ilan edecektir.

Belediyelere alınacak zabıta alımlarında (B) grubu için öngörülen sınav sonuçlarına göre yerleştirme yapılacaktır. Belediyelerde zabıta memuru ve İtfaiye Eri alımlarında B grubu için yapılan KPSS'lerden lisans mezunu adaylar için KPSSP3, önlisans mezunu adaylar için KPSSP93 ve ortaöğretim mezunu adaylar için ise KPSSP94 puanları geçerli olup, bu puanlar haricinde başka bir puanla (KPSSP1, KPSSP29, KPSSP53 gibi) sınav ve atama yapılması mümkün değildir.

Diğer taraftan, belediyelere itfaiye elemanı alımlarında merkezi yerleştirme dışında belediyece yukarıda yer alan KPSS sonuçlarına göre müracaat edenler arasında yapılacak seçme veya yarışma sınavlarına göre eleman alınabilecektir.

Belediyenize merkezi yerleştirme kapsamında alacağınız memurlara ilişkin taleplerinizi Devlet Personel Başkanlığına ileterek bu Başkanlığın Merkezi Sınav Birimi aracılığı ile ÖSYM Başkanlığının merkezi yerleştirmesi ile sağlayabileceğinizi,

itfaiye eri alımlarını ise, KPSS ye giren adaylar arasından Belediyede oluşturacağınız sınav kurulu nezaretinde ve gözetiminde yapacağınız sınav ve eleme sonucu ile itfaiye eri ihtiyacınızı karşılayabilirsiniz. Bu hususa ilişkin olarak; Devlet personel Başkanlığının internet adresinde yer alan www.dpb.tr/kpssduyuru_01.html adresinden gerekli her türlü bilgi ve koşulları takip edebilirsiniz.

2-Bilindiğin üzere 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49'uncu maddesinde; "Belediyenin yıllık toplam personel giderleri, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre belirlenecek yeniden değerlendirme katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarın yüzde otuzunu aşamaz. Nüfusu 10.000'in altında olan belediyelerde bu oran yüzde kırk olarak uygulanır. Yıl içerisinde aylık ve ücretlerde beklenmedik bir artışın meydana gelmesi sonucunda personel giderlerinin söz konusu oranları aşması durumunda, cari yıl ve izleyen yıllarda personel giderleri bu oranların altına ininceye kadar yeni personel alımı yapılamaz. Yeni personel alımı nedeniyle bu oranın aşılması sebebiyle oluşacak kamu zararı, zararın olduğu tarihten itibaren hesaplanacak kanunî faiziyle birlikte belediye başkanından tahsil edilir. Personelin her türlü alacakları zamanında ve öncelikle ödenir." Hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan anılan Kanun'un Geçici 1'inci maddesinde ise; "Bu Kanun'un yayımı tarihinde personel giderlerine ilişkin olarak 49'uncu maddede belirtilen oranları aşmış olan belediyelerde bu oranların altına inilinceye kadar, boş kadro ve pozisyon bulunması ve bütçe imkânlarının yeterli olması kaydıyla 1.1.2005 tarihinde mevcut memur ve sözleşmeli personel sayısının yüzde onunu geçmemek üzere İçişleri Bakanlığınca zorunlu hâllere münhasır olacak şekilde verilecek izin dışında ilâve personel istihdam edilemez. Geçici iş pozisyonları için önceki yıldan fazla olacak şekilde vize yapılamaz." Hükümleri yer almaktadır.

Yukarıdaki hükümler ve sorunuzda da Belediyenize memur alımına ihtiyaç olmadığını belirtmekteyiz. Yani Belediyeniz açısından hizmet gereği olarak personel ihtiyacına gerek olmadığı sorunuzdan anlaşılmıştır. Buna göre 5393 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesi hükümleri çerçevesinde mevcut memurlarla belediye hizmetlerinin gördürülmesine devam etmeniz gerekmektedir.

SORU Yusuf FİDAN / Vezirhan Belediye Başkanı / BİLECİK

Belediyemiz norm kadrosunda Teknik Hizmetler Sınıfında 1 Fen Memuru, 1 Tekniker ve 1 Mühendis kadroları mevcut olup, bunlardan Mühendis kadrosu boştur. Belediyemizin ihtiyacı olan 1 adet sözleşmeli Teknisyen (Süs Bitkileri Lisesi Mezunu) alabilmemiz için yapmamız gereken uygulamalar nelerdir?

CEVAP Adem DİNÇ / Devlet Personel Uzmanı

Bilindiği üzere; 3795 sayılı Bazı Lise, Okul ve Fakülte Mezunlarına Unvan Verilmesi Hakkında Kanun bulunmaktadır. Bu Kanun'un 3'üncü maddesinde;

"Gördükleri mesleki teknik öğretim alanlarına göre;

- a) Endüstri meslek lisesi, kız meslek lisesi, teknik lise ve kız teknik lisesi mezunlarına, "teknisyen",
- b) Lise üstü iki yıl süreli yüksek teknik öğretim görenlere, "tekniker",
- c) Lise üstü üç yıl süreli yüksek teknik öğretim görenlere, "yüksek tekniker",
- d) Lise üstü dört yıl süreli yüksek teknik öğretim gören erkek teknik öğretmen okulu, erkek teknik yüksek öğretmen okulu, yüksek teknik öğretmen okulu ve teknik eğitim fakültesi mezunları ile kız teknik öğretmen okulu, kız teknik yüksek öğretmen okulunun ve mesleki eğitim fakültesinin teknik eğitim veren bölümlerinden mezun olanlara "teknik öğretmen",
- e) Teknik öğretmen unvanını kazananlar için ilgili teknik eğitim fakültelerince düzenlenecek en fazla iki yarı yıl süreli tamamlama programlarını başarıyla bitirenlere dallarında "mühendis", unvanı verilir.

Bu unvanlar, eğitim görülen dalın ismi ile birlikte kullanılır." Hükümleri yer almaktadır.

Yukarıdaki hükümler çerçevesinde "Teknisyen" olarak fen memuru yerine atayacağınız kişide "Endüstri meslek lisesi, kız meslek lisesi, teknik lise ve kız teknik lisesi mezunu" olma şartı, "Tekniker" unvanına yapacağınız atamalarda ise; "Lise üstü iki yıl süreli yüksek teknik öğretim görme" şartları aranır. Bu şartları taşımayan biri bu unvanlara atanamaz.

Belediyenizde bahsettiğiniz kadrolardan mühendislik kadrosunun boş olduğunu diğer teknik kadroların dolu olduğu anlaşılmıştır. Boş olan mühendis kadrosuna ise teknisyen ataması yapmak istediğiniz belirtilmekte olup buna ilişkin ise, mühendislik kadrosunu teknisyen kadrosu ile Belediye Meclis Kararı ile değiştirilerek öncelikle "teknisyen" kadrosunu boş kadro değişikliği yapılmak suretiyle oluşturmalsınız. Bu değişiklik gerçekleşmesinden sonra da "Endüstri meslek lisesi, kız meslek lisesi, teknik lise ve kız teknik lisesi mezunların"dan birini "teknisyen" olarak bu kadro karşılık gösterilmek suretiyle sözleşmeli teknik personel olarak çalıştırabilirsiniz.

SORU **Fahrettin AKTAŞ** / *Mardin/NUSAYBİN BELEDİYE BAŞKANLIĞI / Yazı İşleri Müdürü*

Belediyede 5393 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesi hükmü çerçevesinde, iki yıllık mimari restorasyon programını tamamlayan önlisans mezunu birini sözleşme ile çalıştırabilir miyiz?

CEVAP **Adem DİNÇ** / *Devlet Personel Uzmanı*

Bilindiği üzere; 3795 sayılı Bazı Lise, Okul ve Fakülte Mezunlarına Unvan Verilmesi Hakkında Kanun'un 3'üncü maddesinin b bendinde;

b) Lise üstü iki yıl süreli yüksek teknik öğretim görenlere, "tekniker",

Bu hükümler çerçevesinde, lise üstü iki yıl mesleki üst öğrenimi mimari restorasyon programını tamamlayanların tekniker unvanında 5393 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesi hükmü çerçevesinde tekniker kadrosu karşılık gösterilerek sözleşme ile çalıştırabileceğinizi değerlendiriyoruz.

SORU **Süleyman YILMAZ** / *Başakşehir Belediyesi/İSTANBUL*

Hocam belediyemizde işçi kadrosunda bulunan personeli zabıta görevlerinde çalıştırabilir miyiz? Şayet Başkanlık oluru ile çalıştırmamız mümkün ise bu personele zabıta personeline verilen maktu fazla çalışmadan yararlandırabilir miyiz?

CEVAP **Adem DİNÇ** / *Devlet Personel Uzmanı*

Anayasa'nın 128'inci maddesinde, Devletin, kamu tüzel kişilerinin ve kamu iktisadi teşebbüslerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları asli ve sürekli kamu hizmetleri Devlet memurları vasıtası ile yerine getirilmesi öngörülmektedir. Asli ve sürekli olmayan bazı hizmetlerde memurlara göre daha esnek bir istihdam modeli olan sözleşmeli personel, geçici personel veya işçiler vasıtası ile yerine getirilecektir.

Zabıta ve kolluk hizmetleri devletin asli ve sürekli hizmetlerindendir ve memurlara gördürülmesi Anayasa'nın 128'inci maddesinin hükmü gereğidir.

Devletin asli ve sürekli hizmetleri Anayasa'nın 128'inci maddesi hükmü gereğince memurlar ve diğer kamu görevlilerine gördürülme zorunluluğuna rağmen, asli ve sürekli kamu hizmetlerinin sözleşmeli personele, geçici veya işçilere gördürülmesi yönetimde istikrar ve güven ilkelerine de zarar vererek Anayasa ve kanunlara aykırı olan bir uygulamada yapılacağından bu görevlendirmeyi yapan amirlerin idari sorumlulukları olacaktır.

Buna göre belediyelerde zabıta hizmetleri mutlaka memurlar vasıtası ile gördürülme zorunluluğu bulunmaktadır.

SORU Hüseyn ÖCAL / Mamak Belediye Başkanlığı/ ANKARA

4 yıllık fakülte mezunu olan ve halen hizmetli kadrosunda yardımcı hizmetler sınıfında görev yapan birine ne yapabiliriz?

CEVAP Adem DİNÇ / Devlet Personel Uzmanı

Belediyenizde 4 yıllık fakülte mezunu olan ve halende hizmetli kadrosunda görev yapan bu personelinizin görevde yükselme eğitim ve sınavlarına, şayet lise öğrenimini veya üst öğrenimini bir meslek veya sanat okulunu bitirmiş ise unvan değişikliği sınavlarına girmek suretiyle diğer kadrolara bu eğitim ve sınavlardaki başarısına göre yapabilirsiniz. Ayrıca bu kişiyi belediyenizde boş olan kadrolara vekâleten atamak suretiyle de hizmetlerinden yararlanabilirsiniz.

SORU Özgür Umut PELİTLİ / Taşova Belediyesi/AMASYA

2006 yılında 6 aydan az çalışmış olanlardan kadrolu işçi statüsüne veya sözleşmeli personel pozisyonlarına ataması yapılamayanlara ilişkin olarak;

1- Bu durumdaki geçici işçiler her mali yılda çalıştırılmaya devam edilebilir mi?

2-Bir mali yılda 5 ay 29 gün ve altında da çalıştırılabilirler mi?

3-Bu şekilde vizesi alınan işçilerden bir kısmı çalıştırılıp bir kısmı çalıştırılmayabilir mi?

4-Norm kadro usul ve esasları çerçevesinde memur norm kadrosunun yüzde yirmilik dilimini aşan oranda geçici personel çalıştırmamalık yapabilir mi?

5-Belediyeler geçici işçi iş kolunu kapatarak bu geçici işçileri çalıştırmayabilir mi?

6-Belediye Meclisi geçici işçi çalıştırılmasına ilişkin vizeli pozisyon kararı almayabilir mi?

CEVAP Adem DİNÇ / Devlet Personel Uzmanı

Bilindiği üzere 5620 sayılı Kanun'un geçici 1'inci maddesinde "Sürekli işçi kadrosuna veya sözleşmeli personel statüsüne geçişi yapılamayan personel" e ilişkin olarak " Bu Kanun'un 1'inci maddesinde belirtilen şartları taşımadıkları için sürekli işçi kadrolarına veya sözleşmeli personel statüsüne geçişi yapılamayan ve bu Kanun'un 3'üncü maddesi kapsamına girmeyen geçici işçiler, ilgili idare, kurum ve kuruluşlarca bir malî yılda 6 aydan az olmak üzere ve bu Kanun'un 3'üncü maddesinde belirtilen usûle göre vizesi yapılacak geçici iş pozisyonlarında çalıştırılmaya devam olunabilir." hükümleri yer almaktadır.

Buna göre;

1-Bu durumda olan geçici işçilerin her mali yılda 6 ayı geçmemek üzere çalıştırılmasına devam edilebilir.

2-Belediyenin bu kişilerin hizmetine 5 ay 29 günden daha az süreli ihtiyaç duyması hallerinde 5 ay 29 gün ve altında kalan sürelerde de çalıştırabilir.

3-5620 sayılı Kanun'da; "... bu Kanun'un 3'üncü maddesi kapsamına girmeyen geçici işçiler, ilgili idare, kurum ve kuruluşlarca bir malî yılda 6 aydan az olmak üzere ve bu Kanun'un 3'üncü maddesinde belirtilen usûle göre vizesi yapılacak geçici iş pozisyonlarında çalıştırılmaya devam olunabilir." hükmü çerçevesinde bu idarenin takdiriyle uygulama yapılabilir.

4-Belediyede istihdam edilecek bu tür personel için kamu hizmet ve gereklerine uygun olarak norm kadrosu, bütçesi, personele ihtiyacı göz önünde bulundurularak uygulama yapılması gerekir.

5-Geçici personeli çalıştırmama adına iş kolunun kapatılması uygulaması doğru bir uygulama olmaz.

6-Belediyenin geçici işçi çalıştırılmasına gerek görmemesi halinde Belediye Meclisi bu pozisyonların vizelenme kararı almayabilir.

SORU Ali ÇOBAN / Talas Belediyesi / İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürü

Belediyemizde tam zamanlı sözleşmeli olarak çalışan avukatın hâkim kararı ile hükmedilen vekâlet ücretinin belediyemize 3'üncü şahıslar tarafından yatırılıp akabinde avukata yapılacak ödeme tutarından SGK kesintisi yapılır mı?

CEVAP Mahmut ÇOLAK / TBB Yazı İşleri Müdürü (SGK Müfettişi)

Bilindiği üzere, belediyelerde çalıştırılan sözleşmeli personel, sosyal güvenlik açısından 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi (eski SSK) hükümlerine tabidir.

5510 sayılı Kanun'un "prime esas kazançlar" başlıklı 80'inci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri hükmüne göre, 4/1-a kapsamındaki sigortalıların **prime esas kazançların hesabında;**

- Hak edilen ücretlerin,

- Prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkaktan o ay içinde yapılan ödemelerin ve işverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen tutarların,

- İdare veya yargı mercilerince verilen karar gereğince yukarıda belirtilen kazançlar niteliğinde olmak üzere sigortalılara o ay içinde yapılan ödemelerin,

brüt toplamı esas alınır.

Aynı yardımlar ve ölüm, doğum ve evlenme yardımları, görev yollukları, seyyar görev tazminatı, kıdem tazminatı, iş sonu tazminatı veya kıdem tazminatı mahiyetindeki toplu ödeme, keşif ücreti, ihbar ve kasa tazminatları ile Sosyal Güvenlik Kurumunca tutarları yıllar itibarıyla belirlenecek yemek, çocuk ve aile zamları, işverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen ve aylık toplamı asgari ücretin % 30'unu geçmeyen özel sağlık sigortası primi ve bireysel emeklilik katkı payları tutarları, **prime esas kazançta tabi tutulmaz.** Bu belirtilen istisnalar dışında her ne adla yapılırsa yapılsın tüm ödemeler ile aynı yardım yerine geçmek üzere yapılan nakdi ödemeler **prime esas kazançta tabi tutulur.** Diğer kanunlardaki prime tabi tutulmaması gerektiğine dair muafiyet ve istisnalar 5510 sayılı Kanun'un uygulanmasında dikkate alınmaz.

Yukarıda yer alan hüküm çerçevesinde, 4/1-a kapsamındaki sigortalılardan sözleşmeli personellerin prime esas kazanç hesabında, hak ettikleri ücretler ve ek ödemelerin brüt tutarları dikkate alınmakta, yukarıda sayılan istisna edilen ödemeler dikkate alınmamaktadır. Sorunuzda belirtmiş olduğunuz "vekâlet ücreti" primden istisna edilenler arasında bulunmaması ve bu istisnalar dışında yapılan tüm ödemelerin prime tabi tutulacağı ilkesi gereğince ödenen vekâlet ücretlerinin brüt tutarı üzerinden prim kesilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

SORU Mahmut AK / Kırklareli Belediyesi / İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürü

Değerli Hocam, belediye başkanımız askerliğini 31.03.1984-30.09.1985 tarihleri arasında yapmış, ayrıca Başkanımızın stajyer avukat olarak çalıştığı süre mevcuttur. Söz konusu süreleri borçlanabilir mi?

CEVAP Mahmut ÇOLAK / TBB Yazı İşleri Müdürü (SGK Müfettişi)

5510 sayılı Kanun'un "sigortalıların borçlanabileceği süreler" başlıklı 41'inci maddesine göre, 4/1-a (SSK), 4/1-b (Bağ-Kur) ve 4/1-c (devlet memurları) kapsamındaki sigortalı sayılanların borçlanma yapabileceği süreler düzenlenmiştir. Söz konusu maddenin (b) bendine göre sigortalılar; er veya erbaş olarak silâh altında veya yedek subay okulunda geçen süreleri, (e) bendine göre ise, sigortalı olmaksızın avukatlık stajını yapanların normal staj süreleri, kendilerinin veya hak

sahiplerinin yazılı talepte bulunmaları ve talep tarihinde 5510 sayılı Kanun'un 82'nci maddesine göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt ve üst sınırları arasında olmak üzere, kendilerince belirlenecek günlük kazancın % 32'si üzerinden hesaplanacak primlerini borcun tebliği tarihinden itibaren bir ay içinde ödemeleri şartı ile borçlandırılarak, borçlandırılan süreleri sigortalılıklarına sayılır. Bir ay içinde ödenmeyen borçlanmalar için ise yeni başvuru şartı aranır. Primi ödenmeyen borçlanma süreleri hizmetten sayılmaz. 5510 sayılı Kanun'a göre tespit edilen sigortalılığın başlangıç tarihinden önceki süreler için borçlandırılma halinde, sigortalılığın başlangıç tarihi, borçlandırılan gün sayısı kadar geriye götürülür. Sigortalılık borçlanması ile aylık bağlanmasına hak kazanılması durumunda, ilgililere borcun ödendiği tarihi takip eden ay-başından itibaren aylık bağlanır. Borçlanılan süreler, uzun vadeli sigorta ve genel sağlık sigortası bakımından; borçlandığı tarihteki sigortalılık haline göre (4/1-a veya 4/1-b veyahut ta 4/1-c) sigortalılık süresi olarak değerlendirilir.

Hizmet borçlanmaları; er veya erbaş olarak silâh altında veya yedek subay okulunda geçen süreler askerlik şubelerince veya Kuvvet Komutanlıklarınca, sigortalı olmaksızın avukatlık stajını yapanların normal staj süreleri ilgili baro başkanlıklarınca, onaylanan ve örneği Sosyal Güvenlik Kurumunca hazırlanan hizmet borçlanması başvuru belgelerine göre Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılır.

Söz konusu hizmet borçlanmaları için detaylı bilgi için, 01.07.2010 tarih ve 27628 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren, Hizmet Borçlanma İşlemlerinin Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ'e bakınız.

SORU Musa ÖZENBOY / Karapınar eski Belediye Başkanı

05.03.1984 yılından 31.12.1998 tarihine kadar DSİ'de sondaj işçisi olarak çalıştım. 1999 seçimlerinde belediye başkanı seçildim. Emekli ikramiyem ödenirken işçilikten geçen dönem dikkate alınır mı? Dava yoluna gidersem hangi mahkemede dava açmam gerekir?

CEVAP Mahmut ÇOLAK / TBB Yazı İşleri Müdürü (SGK Müfettişi)

Bilindiği üzere, SSK, Bağ-Kur, Emekli Sandığı, 506/Geçici 20'nci maddede belirtilen banka sandıklarına tabi hizmetlerin birleştirilmesinde uygulamada mülga 24/05/1983 tarihli ve 2829 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun geçerlidir. Kanun'un "emekli ikramiyesi" başlıklı 12'nci maddesine göre, birleştirilen hizmet süreleri üzerinden aylık bağlananlara, T.C. Emekli Sandığına tabi daire, kuruluş ve ortaklıklarda prim veya kesenek ödemek suretiyle geçen sürelerinin toplamı üzerinden, 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre emekli ikramiyesi ödenir. Ancak, ilgililere, her ne suretle olursa olsun evvelce kıdem tazminatı veya emekli ikramiyesi ödenmiş süreler, emekli ikramiyesinin hesabında dikkate alınmaz. Ayrıca, Kanun'un 8'inci maddenin birinci fıkrası gereğince aylık bağlananlara, emekli oldukları son görevlerinden dolayı ilgili bulundukları Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu'nun emekli ikramiyesine veya İş Kanunu'nun kıdem tazminatına ilişkin hükümleri uygulanır.

Kıdem tazminatı, mülga 1475 sayılı İş Kanunu'nun 14'üncü maddesinde düzenlenmiş olup, 4857 sayılı (yeni) İş Kanunu (eski) 1475 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesi hariç diğer tüm maddelerini yürürlükten kaldırmıştır. 14'üncü madde hükmüne göre, kıdem tazminatı ödenebilmesi için aşağıdaki şartların gerçekleşmesi gerekmektedir.

4857 sayılı İş Kanunu'na tabi işçilerin hizmet akitlerinin;

1. İşveren tarafından bu Kanun'un 25'inci maddesinin II numaralı bendinde gösterilen sebepler dışında,
2. İşçi tarafından bu Kanun'un 24'üncü uyarınca,
3. Muvazzaf askerlik hizmeti dolayısıyla,
4. Bağlı bulundukları Kanun'la kurulu kurum veya sandıklardan yaşlılık, emeklilik veya malullük aylığı yahut toptan ödeme almak amacıyla;
5. 506 sayılı Kanun'un 60'ıncı maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (a) ve (b) alt bentlerinde öngörülen yaşlar dışında

kalan diğer şartları veya aynı Kanun'un Geçici 81'inci maddesine göre yaşlılık aylığı bağlanması için öngörülen sigortalılık süresini ve prim ödeme gün sayısını tamamlayarak kendi istekleri ile işten ayrılmalari nedeniyle,

feshedilmesi veya "kadının evlendiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde kendi arzusu ile sona erdirmesi" veya işçinin ölümü sebebiyle son bulması hallerinde işçinin işe başladığı tarihten itibaren hizmet akdinin devamı süresince her geçen tam yıl için işverence işçiye 30 günlük ücreti tutarında kıdem tazminatı ödenir. Bir yıldan artan süreler için de aynı oran üzerinden ödeme yapılır.

Kanun'da, açıkça "istifa hali" denilmediği halde, tamamen kaza-i içtihatlarla şekillenen ve "istifa halinin" kıdem tazminatı gerektirmeyen bir "son bulma" şekli olduğu konusunda hâkim bir görüş bulunmaktadır. Yargıtay bir kararında, ilke olarak istifa ile iş sözleşmesinin son bulmasında kıdem tazminatı hakkının doğmayacağına karar vermiştir. İşçi, istifa ederek iş sözleşmesine son vermişse ihbar ve kıdem tazminatı talep edemez (Yrg. 9.HD., 22.04.1999 T., 1999/6998 E., 1999/7641 K.-Yrg. 9.HD., 19.09.2001T., 2001/10044 E., 2001/14103 K.).

Tüm bu açıklamalara göre, işçilikte geçen sürelerin emekli ikramiyesinde dikkate alınabilmesi için, işçilikte geçen dönem için iş sözleşmesinin kıdem tazminatı ödenmesini gerektirecek şekilde sona ermiş olmasına bağlıdır. Aksi halde ödenmesi mümkün olmayacaktır.

Dava için, 5510 sayılı Kanun'un 101'inci maddesine göre iş mahkemesine müracaat etmeniz gerekir.

SORU Ahmet Sait CEYLAN / Başakşehir Belediye Başkanlığı / Yazı İşleri Müdürü

Memurların işe giriş işlemlerinin SGK mevzuatına göre yasal süresi kaç gündür, herhangi bir yaptırımı var mıdır?

CEVAP Mahmut ÇOLAK / TBB Yazı İşleri Müdürü (SGK Müfettişi)

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "sigortalı bildirimi ve tescili" başlıklı 8'inci maddesinin beşinci fıkrası hükmüne göre, 4/1-c kapsamında sigortalı sayılan kişileri (657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4/A kapsamındaki memurları) çalıştıracak işverenler, bu kapsamda ilk defa veya tekrar çalıştırmaya başlattıkları kişileri, sigortalılık başlangıcından itibaren (göreve başladıkları tarihten) onbeş gün içinde sigortalı işe giriş bildirgesi ile Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirmekle yükümlüdürler. Aynı kamu idaresinin farklı birimleri arasındaki naklen tayin ve görevlendirmelerde bildirim yapılmaz. Aynı maddenin beşinci fıkrası hariç olmak üzere, diğer fıkralarında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen ilgililer hakkında, 5510 sayılı Kanun'un 102'nci madde hükümlerine göre idarî para cezası uygulanır. Buna göre, memurların göreve başladıkları tarihten itibaren 15 gün içerisinde sigortalı işe giriş bildirgesi ile bildirim e-sigorta yolu ile Sosyal Güvenlik Kurumuna gönderilmelidir. Söz konusu yükümlülüğün yasal süre içerisinde yerine getirilmemesi veya hiç yerine getirilmemesi durumunda herhangi bir idari para cezası uygulanmayacaktır.

SORU Kevser GÜNAY / Dursunlu Belediyesi / Mali Hizmetler Müdürü

15.05.2011 tarihinde ekonomist kadrosunda sözleşmeli personel çalıştırmaya başladık. İşe giriş işlemi işe başlamadan önce yapıldı. Çalışma dönemi her ayın 15 ila 14'ü arasında ve maaşını ayın 15'inde peşin alıyor. Aylık prim ve hizmet belgesini ne zamana kadar göndermeliyim?

CEVAP Mahmut ÇOLAK / TBB Yazı İşleri Müdürü (SGK Müfettişi)

Bilindiği üzere, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49'uncu maddesi hükmüne göre, sözleşmeli personelin sosyal güvenliği 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sağlanmaktadır. Kısaca, sözleşmeli personelin sosyal güvenliği 4/1-a'dır. 5510 sayılı Kanun'un "sigortalı bildirimi ve tescili" başlıklı 8'inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi hükmüne göre, işveren tarafından sigortalı işe giriş

bildirgesi kamu idarelerince istihdam edilen 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'na göre işsizlik sigortasına tabi olmayan sözleşmeli personel çalışmaya başladıkları tarihten itibaren bir ay içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna verilmesi halinde, sigortalılık başlangıcından önce bildirilmiş sayılır. Buna göre, sözleşmeli personelin işe giriş bildirgesinin, çalışmaya başlamadan önce verilmesi zorunluluğu bulunmamaktadır. Yapılan işlemde mevzuata aykırı bir husus bulunmamakla birlikte, bir ay içinde de söz konusu yükümlülüğü yerine getirme durumunuz mümkündür.

5510 sayılı Kanun'un "prim belgeleri ve işyeri kayıtları" başlıklı 86'ncı maddesinin birinci fıkrası hükmüne göre, işveren bir ay içinde çalıştırdığı sigortalıların ad ve soyadlarını, T.C. kimlik numaralarını, hesaplanacak prime esas kazançlarını, prim ödeme gün sayılarını ile prim tutarlarını gösteren ve örneği Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından belirlenen asıl veya ek aylık prim ve hizmet belgesini, 4/1-a kapsamındaki sigortalılar için ait olduğu ayı takip eden ayda Sosyal Güvenlik Kurumuna belirlenecek günün sonuna kadar Sosyal Güvenlik Kurumuna vermekle yükümlüdür. Buna göre Sosyal Güvenlik Kurumu, aylık prim ve hizmet belgesinin ait olduğu ayı takip eden ayın hangi gününe kadar verilmesi gerektiğini 28.09.2008 tarih ve 27011 sayılı Resmi Gazete'de yayımladığı "Aylık Prim ve Hizmet Belgesinin Sosyal Güvenlik Kurumuna Verilmesine ve Primlerin Ödenme Sürelerine Dair Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ" ile belirlemiştir. Tebliğin "2.2.1- Aylık prim ve hizmet belgelerinin Kuruma verilme şekli ve süresi" başlığında 5510 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanları çalıştıran; resmi nitelikteki işyeri işverenleri, cari aya ilişkin olarak düzenleyecekleri asıl, ek veya iptal nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerini, en geç belgenin ilişkin olduğu dönemi izleyen takvim ayının 7'sinde saat 23.59'a kadar e-Sigorta kanalıyla Sosyal Güvenlik Kurumuna göndermek zorundadırlar. Belgenin gönderilmesi gereken sürenin son gününün resmi tatile rastlaması halinde, aylık prim ve hizmet belgesi, son günü izleyen ilk iş günü saat 23:59'a kadar, Sosyal Güvenlik Kurumuna, e-Sigorta kanalıyla gönderilebilecektir. Örneğin; resmi sektör işverenlerince 15/05/2011-14/06/2011 dönemine ilişkin aylık prim ve hizmet belgelerinin 07/07/2011 Perşembe gününe kadar Sosyal Güvenlik Kurumuna gönderilmesi gerekmektedir.

İŞYERİ AÇMA VE ÇALIŞMA MEVZUATI

SORU Mehmet ZİN / Zabıta Memuru / Söğüt Belediyesi

Eskişehir İli Ticaret Odasına ve Eskişehir Taşbaşı Vergi Dairesine kayıtlı Osmangazi Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi Bilecik İli Söğüt ilçesinde faaliyet göstermek üzere kiralamış olduğu işyeri için Belediyemizden İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı almak istemektedir. Ruhsatlandırma konusunda ilgili şirketin Bilecik İli Ticaret Odası Söğüt Şube kaydını ve Söğüt Vergi Dairesine kaydını istememiz gerekir mi?

CEVAP Recep DEMİR / İçişleri Bakanlığı Başkontrolörü

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 12'nci maddesinde, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı müracaatı sırasında bu Yönetmelik'te belirtilen bilgi ve belgeler dışında başka herhangi bir belge istenmeyeceği ve başvuru formundaki beyana göre ruhsat işlemlerinin sonuçlandırılacağı, 6'ncı maddesinde de İşyeri açmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler, işyerlerini bu Yönetmeliğe uygun olarak tanzim ettikten sonra Örnek 1 ve 2'de yer alan durumlarına uygun formu doldurarak yetkili idareye başvurulacağı hükme bağlanmıştır.

5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği İle Odalar ve Borsalar Kanunu'nun "Odalara kayıt zorunluluğu" başlıklı 9'uncu maddesine göre; Ticaret siciline kayıtlı tacirler ve 5'inci maddeye göre sanayici ve deniz taciri sıfatını haiz tüm gerçek ve tüzel kişiler ile bunların şubeleri ve fabrikaları, bulundukları yerdeki odaya kaydolmak zorundadırlar. Bir merkeze bağlı olduğu halde, ister merkezin bulunduğu odanın, ister başka odanın çalışma alanı içinde olan müstakil sermayesi ve müstakil muhasebesi bulunan ve/veya muhasebesi merkezde tutulduğu ve müstakil sermayesi bulunmadığı halde kendi başına sınaî faaliyet ve ticarî muamele yapan yerler ve satış mağazaları bu Kanun'un uygulanması bakımından şube sayılır.

Sanayi odası kurulan illerde sanayiciler, sanayi odasına kaydolmakla ticaret odasına kaydolma yükümlülüğünü de yerine getirmiş olurlar. Sanayi işletmesi sahiplerinin, sınaî nitelikli işlerinin gereği olarak meşgul oldukları ticaret işleri bunların sanayici vasfını ortadan kaldırmaz; bunlar isterlerse ticaret odasına da kaydolabilirler.

Sanayiciler, kendi sanayi ürünlerini satmak üzere birden fazla satış yeri açtıkları takdirde, fazlası için satış yerlerinin bulunduğu ticaret ve sanayi veya ticaret odasına da kaydolmak zorunda oldukları gibi; kendi sanayi ürünlerinin satışı dışında başka ticarî işlerle uğraştıkları takdirde, ticaret ve sanayi veya ticaret odasına da kaydolmakla yükümlüdürler.

Vergi Usul Kanunu'nun 5'inci "Gelir Vergisi mükellefleri (Kazancı basit usulde tespit edilenler dâhil) ile sermaye şirketleri her yıl Mayıs ayının son gününe kadar vergi tarihine esas olan kazanç tutarları ile bunlara isabet eden vergi miktarlarını gösteren levhayı almak zorundadırlar. İlan ve levhalara ilişkin diğer hususlar Maliye Bakanlığınca belli edilir." hükmü yer almıştır. 27/05/2011 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 408 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile Vergi levhasının elektronik ortamda alınması, e-vergi levhası sorgulaması, elektronik ortamda vergi kimlik numarası doğrulama ve vergi levhası doğrulama hizmetlerine ilişkin düzenlemeler yer almıştır. Söz konusu Tebliğde;

"2.3. Vergi Levhasının Alınması ve Bulundurulması

Gelir/kurumlar vergisi mükellefleri tarafından gelir/kurumlar vergisi beyannamelerinin verilmesinden sonra vergi levhası, Gelir İdaresi Başkanlığı bilgi işlem sistemi tarafından söz konusu beyannamelerde yer alan bilgilere göre oluşturulacak ve mükellefin internet vergi dairesi hesabına aktarılacaktır.

Vergi levhaları sistem tarafından internet vergi dairesi hesaplarına aktarıldıktan sonra, mükellefler, internet vergi dairesinden bizzat kendileri veya 3568 sayılı Kanun uyarınca yetki almış olup bağımsız çalışan serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavirler (meslek mensupları) aracılığıyla, gelir vergisi mükellefleri için (Kazancı basit usulde tespit edilenler dâhil)1 Nisandan itibaren, kurumlar vergisi mükellefleri için 1 Mayıs'tan itibaren, vergi levhalarını 31 Mayıs günü sonuna kadar yazdıracaklardır. Yazdırılan vergi levhalarının bu Tebliğin 2.5. bölümünde sayılan yerlerde bulundurulması mecburidir.

Bu şekilde alınan vergi levhaları ayrıca vergi dairesine veya meslek mensuplarına imzalatılmayacak veya tasdik ettirilmeyecektir. İnternet vergi dairesinden erişilebilen vergi levhası üzerinde yer alan, sistem tarafından verilmiş olan onay kodu vergi levhasının tasdiki hükmündedir. Yukarıda sayılan meslek mensuplarının da vergi levhalarının tasdikine dair herhangi bir bildirimde bulunmayacakları tabiidir.

Gelir/kurumlar vergisi mükellefi olup yıl içinde işe yeni başlayan mükelleflerin vergi levhalarında bu Tebliğin 2.2. bölümünde sayılan bilgilere yer verilecek, ancak matrah kısmında "Yeni İşe Başlama" ifadesi yer alacaktır. Söz konusu mükelleflerin vergi levhaları, mükellefiyet tesisini müteakip, sistem tarafından internet vergi dairesi hesaplarına aktarılacaktır. Bu mükellefler vergi levhalarını mükellefiyet tesisinden itibaren 1 ay içinde internet vergi dairesinden yazdırmak suretiyle veya bağlı oldukları vergi dairesi aracılığıyla alacaklardır.

Beyannamelerini kanuni süresinden sonra vermiş olan mükellefler, beyanname verilmesini müteakip internet vergi dairesinde bu işlem için hazırlanan menüyü kullanmak suretiyle vergi levhalarını kendileri oluşturarak yazdıracaklar ve bu Tebliğin 2.5. bölümünde sayılan yerlerde bulunduracaklardır. Beyanname verilme tarihinin kanuni süresinden sonra ancak 31 Mayıs'tan evvel olması halinde ise mükelleflerin internet vergi dairesinde bu işlem için hazırlanan menüyü kullanmak suretiyle vergi levhalarını bu tarihe kadar yazdırabilecekleri tabiidir.

Kazancı basit usulde tespit edilen mükellefler, vergi levhalarına yukarıda belirtildiği şekilde erişebilecekleri gibi bağlı bulundukları meslek odaları aracılığıyla da internet vergi dairesi üzerinden erişebilirler.

Özel hesap dönemine tâbi mükellefler vergi levhalarını beyanname verme sürelerinin son gününden itibaren 1 ay içinde internet vergi dairesinde bu işlem için hazırlanan menüyü kullanmak suretiyle kendileri oluşturarak yazdıracaklar, bu Tebliğin 2.5. bölümünde sayılan yerlerde bulunduracaklardır.

Gelir/kurumlar vergisi mükellefi olup gelir/kurumlar vergisi beyannamelerini elektronik ortamda vermeyen mükellefler vergi levhalarını beyannamelerini vermelerini müteakip bağlı oldukları vergi dairesinden temin edeceklerdir.

SORU / CEVAP HATTI

Ayrıca, mükellefler vergi levhalarında yer alan bilgilerde hata olduğunu tespit etmeleri halinde derhal bağlı oldukları vergi dairesi müdürlüğüne bir dilekçeyle başvurmak suretiyle söz konusu hatanın düzeltilmesini talep edecekler, düzeltmeyi müteakip yeni vergi levhasını internet vergi dairesinden oluşturup bu Tebliğde sayılan yerlerde bulunduracaklardır.

Diğer taraftan, mükelleflerin işlerini terk etmeleri durumunda vergi levhalarının vergi dairesine iade edilmesinin gerekmediği tabiidir” denilmiştir. Dolayısıyla Söğüt Vergi Dairesine kaydını istemesine gerek bulunmamaktadır.

SORU Mehmet ZİN / Zabıta Memuru / Söğüt Belediyesi

İlçemizde 2004 yılından önce yapılmış bir binada Pansiyon faaliyeti için İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı almak üzere Başkanlığımıza müracaatta bulunulmuştur. 2004 yılından önce yapılan yapı kullanma izin belgesi olmayan işyerleri ilgili Yönetmeliğin 5/c kapsamında olsa dahi yani özel yapı şeklini gerektirse dahi 2004 yılından önce yapılmışsa yapı kullanması yoksa işyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı verebilir miyiz?

CEVAP Recep DEMİR / İçişleri Bakanlığı Başkontrolörü

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 5/c. maddesine göre; İşyeri Açma Ve Çalışma Ruhsatı verilen işyerleri, özel yapı şeklini gerektiren sinema, tiyatro, düğün salonu, otel, hamam, sauna; ekmek fırını ile akaryakıt, sıvılaştırılmış petrol gazı, sıvılaştırılmış doğal gaz ve sıkıştırılmış doğal gaz istasyonu için yapı kullanma izin belgesinin alınması şarttır. Dolayısıyla özel yapı şeklini gerektiren ve 5/c maddesinde sayılan işyerleri için yetkili idarelerce mutlaka yapı kullanma izninin aranması gerekmektedir.

Burada karıştırılan 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun “İmar kirliliğine neden olma” başlıklı 184’üncü maddesidir. Söz konusu maddenin 3 ve 6’ncı fıkrasında, yapı kullanma izni alınmamış binalarda herhangi bir sınai faaliyetin icrasına müsaade eden kişi iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.” İkinci ve üçüncü fıkra hükümleri, 12 Ekim 2004 tarihinden önce yapılmış yapılarla ilgili olarak uygulanmaz denilmiştir. Söz konusu düzenlemeye göre, özel yapı şeklini gerektirmese de TCK’nın 184’üncü maddesi uyarınca sınai faaliyet gösterecek olan işyerlerine işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilebilmesi için yetkili idarelerce ilgililerin hapis cezası ile karşı karşıya kalmaması için 12 Ekim 2004 tarihinden sonra yapılmış yapılarda da yapı kullanma izninin aranması gerekmektedir.

DİĞER MEVZUAT

SORU Ebru ÖZDAĞ / Bayındır Belediye Başkanlığı / İZMİR

Belediye meclis üyemiz ve Partisinin ilçe başkanı 2011 yılı Ocak ayından itibaren Belediye Meclisinin ses kayıtlarını yazmış olduğu dilekçe ile bizden talep etmektedir. 4982 sayılı Kanun’a göre ses kayıtlarının verilip verilmemesi konusunda tereddütte kaldık. Yardımcı olursanız çok seviniriz şimdiden çok teşekkür ederim.

CEVAP Mahmut ÇOLAK / TBB Yazı İşleri Müdürü (SGK Müfettişi)

Bilindiği üzere, 09.10.2003 tarihli 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu’nun “bilgi veya belgeye erişim” başlığını taşıyan 10’uncu maddesine göre, kurum ve kuruluşlar, başvuru sahibine istenen belgenin onaylı bir kopyasını verirler. Bilgi veya belgenin niteliği gereği kopyasının verilmesinin mümkün olmadığı veya kopya çıkarılmasının aslına zarar vereceği hâllerde, kurum ve kuruluşlar ilgilinin;

- a) Yazılı veya basılı belgeler için, söz konusu belgenin aslını incelemesi ve not alabilmesini,
- b) Ses kaydı şeklindeki bilgi veya belgelerde bunları dinleyebilmesini,

c) Görüntü kaydı şeklindeki bilgi veya belgelerde bunları izleyebilmesini, sağlarlar.

Bilgi veya belgenin yukarıda belirtilenlerden farklı bir şekilde elde edilmesi mümkün ise, belgeye zarar vermemek koşuluyla bu olanak sağlanır.

Başvurunun yapıldığı kurum ve kuruluş, erişimine olanak sağladığı bilgi veya belgeler için başvuru sahibinden erişimin gerektirdiği maliyet tutarı kadar bir ücreti bütçeye gelir kaydedilmek üzere tahsil edebilir.

27.04.2004 tarih ve 25445 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Bilgi Edinme Hakkı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmeliğin “bilgi veya belgelere erişim usulü” başlığını taşıyan 19’uncu maddesine göre ise, kurum ve kuruluşlardan belge istenmesi halinde, başvuru sahibine istenen belgenin onaylı bir kopyası verilir. Elektronik ortamdaki bilgi veya belgeler, elektronik posta, veri kopyalamaya yarayan diskler ve diğer araçlarla verilebilir. Bilgi veya belgenin niteliği gereği kopyasının verilmesinin mümkün olmadığı veya kopya çıkarılmasının aslına zarar vereceği hallerde, kurum ve kuruluşlar başvuru sahibinin;

a) Yazılı veya basılı belgeler için, söz konusu belgenin aslını incelemesi ve not alabilmesini,

b) Ses kaydı şeklindeki bilgi veya belgelerde bunları dinleyebilmesini,

c) Görüntü kaydı şeklindeki bilgi veya belgelerde bunları izleyebilmesini,

sağlarlar. Bu amaçla, erişimin nasıl, ne zaman ve nerede sağlanacağı ile gerekli görülen diğer hususlar, başvuru sahibine erişim süresi içinde bildirilir. Bu şekilde erişim sağlanırken, bilgi veya belgenin değiştirilmesi, imhası, çalınması veya diğer riskler değerlendirilerek, başvuru sahibine en az bir görevli nezaret eder ve gerekli diğer tedbirler alınır. Bilgi veya belgenin yukarıda belirtilenlerden farklı bir şekilde elde edilmesi mümkün ise, belgeye zarar vermemek şartıyla erişim sağlanır.

Yukarıda yer verilen kanun ve yönetmelik hükümleri çerçevesinde, söz konusu meclis kararlarına ilişkin ses kayıtlarının bir kopyasının verilmesi mümkün değilse veya kopya yapılması durumunda aslına zarar verilecekse, en az bir görevli nezaret etmesi ve diğer tedbirlerin alınması şartıyla ses kaydı şeklindeki bilgi veya belgelerde bunları, bilgi edinme talebinde bulunan meclis üyesinin dinleyebilmesi sağlanmalıdır. Ancak, 15 iş günlük yasal cevap verme süresi içerisinde erişimin nasıl, ne zaman ve nerede sağlanacağı ile gerekli görülen diğer hususlar, başvuru sahibine bildirilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

SORU Canan MIDİLLİ / Marmara Belediyesi / Yazı İşl. Müd.

Belediyemiz tüzel kişiliğine ait 8 adet çay bahçesi, 2 lokanta yeri 25.10.2001 tarihinde 5 yıl müddet ile kiraya verilmek üzere ihaleye çıkarılmış ve ihaleleri yapılmıştır. Ancak 02.09.2002 ve 02.09.2003 yıllarında Marmara Mal Müdürlüğüne ihaleye vermiş olduğumuz bu yerlerin ecrimisil ihbarnamesi göndererek Belediyemizce ihaleye verilen bu yerlerin kiracılarına ecrimisil tahakkuku yapılmıştır. Çay bahçesi kiracılarımız süresi içinde Marmara Mal Müdürlüğüne itiraz dilekçeleri yazarak çay bahçelerini Belediyeden kiraladıklarını ve kiralalarının tamamını Belediyeye ödediklerini bildirdikleri halde kişiler adına 2002 yılında tahakkuk ettirilen ecrimisil bedelleri halen adlarına borç olarak gözükmektedir. Marmara Belediyesi olarak Marmara Mal Müdürlüğüne ecrimisil tahakkuk ettirilecekse Belediyemiz adına tahakkuk ettirilmesini bildirdiğimiz halde o yıla ait ecrimisilleri kiracılar adına bırakılarak bundan sonraki yılların ecrimisil bedellerini Belediyemiz adına tahakkuk ettirilmiştir. Bu durumda o yıllardaki kiracılarımız yeni çıkan 6111 sayılı Yasa’ya göre müracaat ettiğinde adlarına halen borç görünmektedir. Kiracılarımız Belediyemize yazılı olarak dilekçeyle başvuru yapmış 02.09.2002 ve 02.09.2003 yıllarını kapsayan yıllara ait Belediyenin yatırması gereken ecrimisillerin Belediye ödenmesine talep etmişlerdir. Konuyu Belediye meclisine getirilerek o yıllardaki ecrimisilin Belediyemizce ödenip ödenmeyeceğini veya önümüzdeki yılın kira bedellerine karşılık takas yoluyla ödenilmesinin uygun olup olmadığının Belediyemize yazılı olarak bildirilmesini saygılarımla arz ederim.

CEVAP **Recep DEMİR** / *İçişleri Bakanlığı Başkontrolörü*

Belediyenin ihale ile verdiği yerin ecrimisil tahakkukunun belediye adına yapılması gerekir. Ancak zamanında yanlış olarak başkaları adına yapılan tahakkukun belediyece ödenmesi mümkün değildir.

SORU **Veli AĞIRTOPÇU** / *Yahyalı Belediyesi*

Avrupa Birliği hibe fonundan meslek edindirme kursları için belediyemiz bankada kendi adına açtırmış olduğu Avro hesaba para geldi. Bu para halk eğitim merkezinde açılan kursa devam eden kursiyerlere verilmektedir.

- 1- Bu para Belediyenin Avro hesabında olduğu için ödeme emri (çek) kimin imzası ile yapılmalıdır?
- 2- Gelir Vergisi ve Damga Vergisi beyanını belediye versin, belediye bütçesinden ödensin diyorlar. Yasal olarak ne olmalıdır?
- 3- Sayıştayın denetlemesi halinde bu harcamanın hesabını kim verecek?
- 4- Hibe fonun kendine mahsus muhasebecisi ve yönetimi var. (Yönetiminde başkan yardımcısı ve bir öğretmen ve eşi bulunmakta.) Ödemelere Belediye muhasebe yetkilisi mi imza atar, yoksa hibe fonunda görevli şahıslarımı imza altına alır?

CEVAP **Recep DEMİR** / *İçişleri Bakanlığı Başkontrolörü*

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 61'inci maddesinde "104 Proje Özel Hesabı"nın niteliği düzenlenmiştir. Bu hesap, dış finansman kaynağından dış proje kredisi olarak, kurum adına T.C. Merkez Bankası veya uygun görülen diğer bankalar nezdinde açılan özel hesaplara aktarılan tutarlar, bu tutarlardan yapılan giderler, verilen avanslar, açtırılan akreditifler ile avans ve akreditiflerden nakden geri alınanların ve hesap bakiyesinin değerlemesi sonucu ortaya çıkan kur farklarının izlenmesi için kullanılır. Yönetmeliğin 62'nci maddesinde hesaba ilişkin işlemler, 63'üncü maddesinde de Hesabın işleyişi düzenlenmiştir.

Sorunuzdan anlaşıldığı kadarıyla belediyenizce bir kredi kullanımı söz konusu olmadan Avrupa Birliği hibe fonundan meslek edindirme kursları için şartlı olarak gelen bir yardımdır.

Yönetmeliğin 17'nci maddesi uyarınca; Yapılan her türlü bağış ve yardımlar bütçeye gelir kaydedilir. Yapılan şartlı bağış ve yardımlar, üst yöneticinin onayı ile gelir bütçesinde bağış ve yardımlar bölümüne gelir yazılır ve gider bütçesinde bu hizmetin ödeneği varsa bu ödeneğe eklenir; yoksa bütçede öngörülen tertibe ödenek yazılarak tahsis amacına harcanır. Bu ödenekten amaç dışında başka bir tertibe aktarma yapılamaz. Bu ödeneklerden mali yıl sonuna kadar harcanmamış olan tutarlar, bağış ve yardımın amacı gerçekleşinceye kadar ertesi yıl bütçesine devir olunarak ödenek kaydedilir. Ancak, bu ödeneklerden tahsis amacı gerçekleştirilmiş olanlardan kalan tutarlara ilişkin ödenekleri iptal etmeye üst yönetici yetkilidir. Bağış ve yardımlar, kullanılmadığı veya amaç dışı kullanıldığı için geri istenildiği takdirde, bütçeye gider kaydıyla ilgisine geri verilir. Şartlı bağış ve yardımın zamanında kullanılmaması nedeniyle doğacak zararlar ile amaç dışı kullanım nedeniyle yapılan harcamalar sorumluluğu tespit edilenlere ödetilir.

Belli bir proje karşılığı da olsa da bağış ve yardım olarak tahsil olunan paralar bir taraftan 102 Banka Hesabına veya 105 Döviz Hesabına borç, 600 Gelirler Hesabına alacak; diğer taraftan 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç, 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, kaydedilir. Bu yardımın harcanmasındaki muhasebe kayıtları diğer harcamalardaki muhasebe kayıtları gibi olacaktır. Gerçekleştirilecek projeye idare tarafında harcanan paralar ise ilgisine göre ilgili hesaplara kaydedilir.

Alınan yardım gelir bütçesine gelir yazılacağı ve gider bütçesinin de ilgili tertibinden harcanacağı için diğer harcamalar nasıl yapılıyorsa o kapsamda harcanacak, çekler imzalanacak, beyanname verilmesi gerekiyorsa belediyece verilecek, ayrıca denetim ve sorumluk açısından da diğer harcamalarda bir farkı olmayacaktır.

SORU Alim ÇİÇEKLİ / Sincan Bel. İnsan Kay. ve Eğ. MÜD. / Eğitim Sorumlusu

Sincan Belediyesinde İnsan Kaynaklarında çalışıyorum. Belediyemizde aşağıda belirteceğim kanuni gerekçeleri ortaya koyarak ilkyardım eğitimi verilmesi hususunda talepler geliyor. Bu konudaki görüşleriniz nelerdir?

Kanuni Gerekçe:

- 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'nun 179'uncu maddesi (22.05.2002 tarih ve 18.03.2004 tarih ve 25406 sayılı Resmi Gazete)
- (İşyerinde çalışan her 10 personelden 1 kişinin ilkyardım eğitimi ve sertifikası alarak, ilkyardımcı unvanıyla işyerinde görevlendirilmesi)
- 22.05.202 tarih 24762 sayılı Resmi Gazete
- Madde 16 (Değ. 18.03.2004 - 25406 RG) Tüm Kurum ve Kuruluşlarda istihdam edilen her 20 personel için bir, ilgili mevzuata göre ağır ve tehlikeli işler kapsamında bulunan işyerlerinde, her 10 personel için bir olmak üzere, bu Yönetmeliğe göre yetkilendirilmiş merkezden en az "Temel İlkyardım Eğitimi" sertifikası almış ilkyardımcının bulundurulması zorunludur.

CEVAP Recep DEMİR / İçişleri Bakanlığı Başkontrolörü

İlk Yardım Yönetmeliğin, "İlkyardımcı ve zorunlu ilkyardımcı istihdamı" başlıklı 16'ncı maddesi uyarınca, Tüm kurum ve kuruluşlarda istihdam edilen her yirmi personel için bir, ilgili mevzuata göre ağır ve tehlikeli işler kapsamında bulunan işyerlerinde, her on personel için bir olmak üzere, bu yönetmeliğe göre yetkilendirilmiş merkezden en az "Temel İlkyardım Eğitimi" sertifikası almış "İlkyardımcının" bulundurulması zorunludur. Sürücü Kursları ve ilkyardım eğitiminin zorunlu olarak verildiği kurslarda verilecek ilkyardım eğitimleri, bu yönetmeliğe göre sertifika almış eğitimciler tarafından verilmesi zorunlu olup, denetimleri müdürlük adına Acil Sağlık Hizmetleri Şubesi tarafından yapılır.

Dolayısıyla ilgili yönetmelik hükümleri doğrultusunda yeter sayıda personelin tespit edilerek söz konusu "Temel İlkyardım Eğitimi" sertifikasını almaları sağlanarak kurumda "İlkyardımcının" bulundurulması sağlanmalıdır.

RESMİ GAZETE'DEN SEÇTİKLERİMİZ

Hazırlayan:

Mustafa Reşit HAZER
İçişleri Bakanlığı Başkontrolörü

KANUNLAR

R.G. Yayın Tarih-No

12.04.2011– 27903

Kanun Tarih ve No

29.03.2011–6215

Adı

Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

Özü

10/6/2004 tarihli ve 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunda,

8/1/1985 tarihli ve 3143 sayılı Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununda,

28/2/2008 tarihli ve 5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunda, 18/12/1953 tarihli ve 6200 sayılı Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü Teşkilat ve Vazifeleri Hakkında Kanunda,

21/5/1986 tarihli ve 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda,

29/6/1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunda,

11/3/2010 tarihli ve 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanunda,

12/4/2000 tarihli ve 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununda,

10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununda,

19/9/2006 tarihli ve 5543 sayılı İskân Kanununda ve

diğer bazı kanunlara değişiklikler ve eklemeler yapılmıştır.

Söz konusu kanunlarla yapılan değişiklik ve eklemelerle;

5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 19 uncu maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “yayımlı tarihinden itibaren bir yıl sonra” ibaresi “1/1/2012 tarihinde” olarak değiştirilmiştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 26 ncı maddesi, "Büyükşehir belediyesi kendisine verilen görev ve hizmet alanlarında, ilgili mevzuatta belirtilen usullere göre sermaye şirketleri kurabilir. Genel sekreter ile belediye ve bağlı kuruluşlarında yöneticilik sıfatını haiz personel bu şirketlerin yönetim ve denetim kurullarında görev alabilirler. Büyükşehir belediyesi, mülkiyeti veya tasarrufundaki hafriyat sahalarını, toplu ulaşım hizmetlerini, sosyal tesisler, büfe, otopark ve çay bahçelerini işletebilir; ya da bu yerlerin belediye veya bağlı kuruluşlarının % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketler ile bu şirketlerin % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketlere, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın belediye meclisince belirlenecek süre ve bedelle işletilmesini devredebilir." şeklinde değiştirilmiştir.

6111 sayılı Kanunun 166 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "Bu Kanunun yayımından itibaren" ibaresi "1/8/2011 tarihinden itibaren" şeklinde değiştirilmiştir.

R.G. Yayın Tarih-No 26.04.2011– 27916

Kanun Tarih ve No 06.04.2011–6225

Adı Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

Özü MADDE 1 – 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Bu fıkra kapsamında belirli bir projenin gerçekleştirilmesi amacıyla il özel idaresine aktarıldığı halde, aktarıldığı mali yılı takip eden yıl sonuna kadar tahsis edildiği proje için kullanılamayacağı anlaşılan ödenekler, ilgili Bakanın onayı ile bu fıkra kapsamında değerlendirilmek ve başka bir projede kullanılmak üzere aynı veya başka bir il özel idaresine veya ilgili mevzuatı çerçevesinde kullanılmak üzere Toplu Konut İdaresine aktarılabilir."

...

MADDE 16 – 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun geçici 19 uncu maddesi değiştirilmiştir.

B.K.K.

R.G. Yayın Tarih-No 09.04.2011– 27900

B.K.K. Tarih ve No 23.02.2011–2011/1487

Adı Bazı Mahalli İdare Birliklerinin Kurulmasına İzin Verilmesi Hakkında Karar

Özü 3 adet mahalli idare birliğinin kurulmasına izin verilmesi hakkında karar.

R.G. Yayın Tarih-No	14.04.2011– 27905
B.K.K. Tarih ve No	05.04.2011– 2011/1597
Adı	Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar
Özü	14/7/2009 tarihli ve 2009/15199 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararda değişiklikler yapılmıştır.

R.G. Yayın Tarih-No	30.04.2011– 27920
B.K.K. Tarih ve No	26.04.2011– 2011/1710
Adı	Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar
Özü	MADDE 1 – 5/4/2011 tarihli ve 2011/1597 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Kararın 11 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. “MADDE 11 – Bu Kararın 4 üncü ve 5 inci maddeleri 1/1/2011 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde, diğer maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.” MADDE 2 – Bu Karar, 14/4/2011 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

R.G. Yayın Tarih-No	30.04.2011– 27920
B.K.K. Tarih ve No	26.04.2011– 2011/1713
Adı	6111 Sayılı Kanunda Yer Alan Bazı Başvuru ve İlk Taksit Ödeme Sürelerinin Uzatılmasına İlişkin Karar
Özü	MADDE 1 – (1) 13/2/2011 tarihli ve 6111 sayılı Kanunun İkinci, Üçüncü ve Dördüncü Kısımlarında yer alan başvuru süreleri ile Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılacak olan ödemeler hariç ilk taksit ödeme süreleri, Kanunun 4 üncü maddesi ile 17 nci maddesinin sekizinci fıkrasının (b) bendi hükümleri saklı kalmak üzere, Kanunda belirtilen sürelerin bitiminden itibaren bir ay uzatılmıştır. (2) 6111 sayılı Kanun kapsamında Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılacak olan ödemelerden ilk taksit ödeme süresi 2011/Mayıs ayında sona erecek olanların ilk taksit ödeme süresi Kanunda belirtilen sürelerin bitiminden itibaren bir ay uzatılmıştır. (3) 6111 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi ile 17 nci maddesinin sekizinci fıkrasının (b) bendinde yer alan başvuru ve ilk taksit ödeme süreleri; Kanunun yayımlandığı 25/2/2011 tarihinden 2/5/2011 tarihine (bu tarih dahil) kadar yapılan tebliğatlara münhasır olmak üzere Kanunda belirtilen sürelerin bitiminden itibaren bir ay uzatılmıştır.

R.G. Yayın Tarih-No	02.04.2011–27893
Yayımlayan	Sanayi ve Ticaret Bakanlığından
Adı	Ahilik Haftası Kutlamaları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
Özü	13/8/2008 tarihli ve 26966 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ahilik Haftası Kutlamaları Yönetmeliğinde değişiklikler yapılmıştır.
R.G. Yayın Tarih-No	09.04.2011–27900
Yayımlayan	Bayındırlık ve İskân Bakanlığından
Adı	Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
Özü	2/11/1985 tarihli ve 18916 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmeliğin eki EK-1’de yer alan “Kentsel, Sosyal ve Teknik Altyapı” tablosu değiştirilmiştir.
R.G. Yayın Tarih-No	10.04.2011–27901
Yayımlayan	Maliye Bakanlığından
Adı	Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
Özü	19/6/2007 tarihli ve 26557 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelikte değişiklikler yapılmıştır.
R.G. Yayın Tarih-No	14.04.2011– 27905
Yayımlayan	Çevre ve Orman Bakanlığından
Adı	Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
Özü	17/7/2008 tarihli ve 26939 sayılı Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinde değişiklikler yapılmıştır.

R.G. Yayın Tarih-No	20.04.2011–27911
Yayımlayan	Bayındırlık ve İskân Bakanlığından
Adı	Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliğinde Değışiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
Özü	5/12/2008 tarihli ve 27075 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliğinde değışiklikler yapılmıştır.

R.G. Yayın Tarih-No	20.04.2011–27911
Yayımlayan	Kamu İhale Kurumundan
Adı	Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değışiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
Özü	4/3/2009 tarihli ve 27159 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde değışiklik ve eklemeler yapılmıştır.

R.G. Yayın Tarih-No	20.04.2011–27911
Yayımlayan	Kamu İhale Kurumundan
Adı	Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değışiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
Özü	4/3/2009 tarihli ve 27159 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde değışiklik ve eklemeler yapılmıştır.

R.G. Yayın Tarih-No	21.04.2011–27912
Yayımlayan	Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan
Adı	Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliğinde Değışiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
Özü	17/6/2004 tarihli ve 25495 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliğine bir ekleme yapılmıştır.

R.G. Yayın Tarih-No	24.04.2011–27914
Yayımlayan	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından
Adı	Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu Kapsamına Giren Kurum ve Kuruluşların Girdikleri Hizmet Kollarının Belirlenmesine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
Özü	7/9/2001 tarihli ve 24516 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu Kapsamına Giren Kurum ve Kuruluşların Girdikleri Hizmet Kollarının Belirlenmesine İlişkin Yönetmeliğe ekleme yapılmıştır.

R.G. Yayın Tarih-No	24.04.2011–27914
Yayımlayan	Kültür ve Turizm Bakanlığından
Adı	Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu ve Koruma Bölge Kurulları Çalışmaları ile Koruma Yüksek Kuruluna Yapılacak İtirazlara Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
Özü	12/1/2005 tarihli ve 25698 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu ve Koruma Bölge Kurulları Çalışmaları ile Koruma Yüksek Kuruluna Yapılacak İtirazlara Dair Yönetmeliğe ekleme yapılmıştır.

R.G. Yayın Tarih-No	24.04.2011–27914
Yayımlayan	Çevre ve Orman Bakanlığından
Adı	Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
Özü	31/12/2004 tarihli ve 25687 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinde değişiklik ve ekleme yapılmıştır.

R.G. Yayın Tarih-No	24.04.2011–27914
Yayımlayan	Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğünden
Adı	Gerçek Kişiler ve Özel Hukuk Tüzel Kişileri ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Açılacak Aile Danışma Merkezleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
Özü	25/2/2009 tarihli ve 27152 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gerçek Kişiler ve Özel Hukuk Tüzel Kişileri ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Açılacak Aile Danışma Merkezleri Hakkında Yönetmeliğinde değişiklik ve ekleme yapılmıştır.

R.G. Yayın Tarih-No	24.04.2011–27914
Yayımlayan	Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğünden
Adı	Özel Hukuk Tüzel Kişileri ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Açılan Kadın Konukevleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
Özü	8/5/2001 tarihli ve 24396 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Özel Hukuk Tüzel Kişileri ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Açılan Kadın Konukevleri Yönetmeliğinde değişiklik ve ekleme yapılmıştır.

R.G. Yayın Tarih-No	27.04.2011– 27917
Yayımlayan	Çevre ve Orman Bakanlığından
Adı	Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
Özü	4/6/2010 tarihli ve 27601 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliğinde değişiklikler yapılmıştır. Bu kapsamda; MADDE 6 – Aynı Yönetmeliğin 28 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. “d) Çok hassas ve hassas kullanımların bulunduğu yerlerde daha sakin çevre oluşturabilmek amacıyla ilgili kurum kuruluşların da görüşü alınarak belediye sınırları ve mücavir alan içinde belediye, belediye sınırları ve mücavir alan dışında ise yetki devri yapılan il özel idarelerince; yetki devri yapılmadığı takdirde il çevre ve orman müdürlüğüne ek sınırlayıcı tedbirler alınabilir. Bu çerçevede; bölgede kurulacak yeni bir gürültü kaynağında çevresel gürültü seviyesi ile ilgili geçici veya sürekli sınırlandırma kararları alınabilir veya yeni işletmenin bu bölge içinde kurulmasına izin verilmeyebilir.”

R.G. Yayın Tarih-No	28.04.2011–27918
Yayımlayan	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından
Adı	Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunun Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
Özü	29/8/2003 tarihli ve 25214 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunun Uygulama Yönetmeliğinde değişiklik yapılmıştır.

R.G. Yayın Tarih-No	30.04.2011–27920
Yayımlayan	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından
Adı	Kısa Çalışma Ve Kısa Çalışma Ödeneği Hakkında Yönetmelik
Özü	-Bu Yönetmeliğin amacı, 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa göre sigortalı sayılan kişileri hizmet akdine tabi olarak çalıştıran işverenin, genel ekonomik, sektörel veya bölgesel kriz ile zorlayıcı sebeplerle işyerindeki haftalık çalışma sürelerini geçici olarak önemli ölçüde azaltması veya işyerinde faaliyeti tamamen veya kısmen geçici olarak durdurması hallerinde, işçilere kısa çalışma ödeneği ödenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir. -13/1/2009 tarihli ve 27109 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kısa Çalışma ve Kısa Çalışma Ödeneği Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

R.G. Yayın Tarih-No	30.04.2011–27920
Yayımlayan	Millî Eğitim Bakanlığından
Adı	Özürlü Bireylere Uygulanacak Destek Eğitim Programları ve Eğitim Giderlerinin Karşılmasına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
Özü	9/7/2009 tarihli ve 27283 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Özürlü Bireylere Uygulanacak Destek Eğitim Programları ve Eğitim Giderlerinin Karşılmasına Dair Yönetmeliğinde değişiklik ve ekleme yapılmıştır.

TEBLİĞLER – TALİMATLAR – GENELGELER

R.G. Yayın Tarih-No	02.04.2011–27893
Yayımlayan	Maliye Bakanlığından
Tebliğ No	334
Adı	Millî Emlak Genel Tebliği
Özü	-Hazineye ait taşınmazların; 29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna 18/2/2009 tarihli ve 5838 sayılı Kanunla eklenen ek 3 üncü maddenin dokuzuncu fıkrası uyarınca, 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 32/A maddesi gereğince 16/7/2009 tarihli ve 27290 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 14/7/2009 tarihli ve 2009/15199 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla gruplandırılan illerde ve teşvik edilen sektörlerde yatırım yapacak gerçek ve tüzel kişilere, 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 63 üncü maddesinde yer alan harca esas değer üzerinden doğrudan satışına ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla bu Genel Tebliğ düzenlenmiştir.

-313 Sıra Sayılı Milli Emlak Genel Tebliğinin "B) Doğrudan Satış" başlıklı bölümünün; "2) Harca Esas Değer Üzerinden Doğrudan Satış" başlıklı alt bölümünün birinci fıkrasının (ç) bendi ve "2.1 Satışta Uygulanacak Esas ve Usuller" başlıklı alt bölümünün "ç) En Az Onmilyon ABD Doları Karşılığı Yeni Türk Lirası Tutarında ve En Az Elli Kişi İstihdam Sağlayacak Yatırımlar İçin Yapılacak Satışlar" başlıklı bölümü ile 320 Sıra Sayılı Milli Emlak Genel Tebliği yürürlükten kaldırılmıştır.

R.G. Yayın Tarih-No	06.04.2011–27897
Yayımlayan	Sosyal Güvenlik Kurumundan
Tebliğ No	-
Adı	Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
Özü	25/3/2010 tarihli ve 27532 sayılı 1. Mükerrer Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliği"nde değişiklik yapılmıştır.

R.G. Yayın Tarih-No	09.04.2011–27900
Yayımlayan	Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumundan
Tebliğ No	-
Adı	18 Yaşını Doldurmayanlara Alkollü İçkilerin Satış ve Sunumunun Yapılamayacağına İlişkin Uyarı Yazılarının Şekli ve İçeriğine İlişkin Tebliğ
Özü	7/1/2011 tarihli ve 27808 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren, Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkilerin Satışına ve Sunumuna İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik kapsamına giren işyerlerinden, müşterilerin içeri girmek suretiyle alkollü içkileri alabildiği yerlerde, bu ürünlerin satış noktaları ve ödeme noktalarına, diğer işyerlerinde ise müşterilerin görebileceği yerlere asılması zorunlu yasal uyarılar hk.

R.G. Yayın Tarih-No	10.04.2011–27901
Yayımlayan	Maliye Bakanlığından
Tebliğ No	335
Adı	Milli Emlak Genel Tebliği
Özü	26/4/2009 tarihli ve 27211 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 324 Sıra Sayılı Milli Emlak Genel Tebliğinde değişiklikler yapılmıştır.

R.G. Yayın Tarih-No	15.04.2011–27906
Yayımlayan	Devlet Personel Başkanlığından
Tebliğ No	2
Adı	Kamu Personeli Genel Tebliği
Özü	25/2/2011 tarihli ve 27857 (Mükerrer) sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 13/2/2011 tarihli ve 6111 sayılı Kanunla 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda yapılan değişikliklerle ilgili olarak uygulama birliğinin sağlanması ile kamu kurum ve kuruluşlarının kadro tahsisi, dağılımı ve kullanımına ilişkin olarak yaptıkları işlemlerde etkinliğin artırılması amacıyla yapılan açıklamalar hk.
R.G. Yayın Tarih-No	20.04.2011–27911
Yayımlayan	Kamu İhale Kurumundan
Tebliğ No	-
Adı	Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
Özü	22/8/2009 tarihli ve 27327 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliğinde yapılan değişiklikler hk.
R.G. Yayın Tarih-No	24.04.2011–27914
Yayımlayan	Sosyal Güvenlik Kurumundan
Tebliğ No	-
Adı	Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
Özü	25/3/2010 tarihli ve 27532 sayılı 1. Mükerrer Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliği”nde yapılan değişiklikler hk.
R.G. Yayın Tarih-No	26.04.2011–27916
Yayımlayan	Çevre ve Orman Bakanlığından Başbakanlıktan
Tebliğ No	-
Adı	Atık Ara Depolama Tesisleri Tebliği
Özü	-Bu Tebliğin maksadı, 5/7/2008 tarih ve 26927 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik Ek-IV’te yer alan atıklara uygulanacak ara depolama işlemlerini ve ara depolama tesislerinde bulunması gereken asgari şartları belirlemektir. -Bu Tebliğ, atıkların 5/7/2008 tarih ve 26927 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik Ek-II/A’da sıralanan bertaraf tesisleri ile Ek-II/B’de sıralanan ve maddesel geri kazanım yapan veya Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu’ndan enerji üretim lisansı olan geri kazanım tesislerine ulaştırılmalarından önce güvenli ve çevreye duyarlı bir şekilde depolanmasını kapsar. Başka bir mevzuatla ara depolanması yasaklanmış atıklar ile düzenlemesi başka mevzuatla yapılmış geçici depolama alanları ve toplama ayırma tesisleri bu Tebliğ kapsamı dışındadır.

R.G. Yayın Tarih-No	29.04.2011–27919
Yayımlayan	Maliye Bakanlığından
Tebliğ No	38
Adı	Motorlu Taşıtlar Vergisi Genel Tebliği
Özü	23/7/2010 tarihli ve 6009 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun Geçici 5 inci maddesiyle 18/2/2009 tarihli ve 5838 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun Geçici 2 nci maddesinin dördüncü fıkrasının uygulama süresi 31/12/2011 tarihine kadar uzatılmıştır.

YARGI KARARLARI

R.G. Yayın Tarih-No	02.04.2011–27893
Esas Sayısı	2009/58
Karar Sayısı	2011/15(Yürürlüğü Durdurma)
Karar Günü	17.03.2011
Dairesi	Anayasa Mahkemesi Başkanlığından
Özü	22.11.2001 günlü, 4721 sayılı Türk Medenî Kanunu’nun 713. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “... ölmüş ...” sözcüğü, 17.3.2011 günlü, E. 2009/58, K. 2011/52 sayılı kararla iptal edildiğinden, bu sözcüğün, uygulanmasından doğacak sonradan giderilmesi güç veya olanaksız durum ve zararların önlenmesi ve iptal kararının sonuçsuz kalmaması için kararın Resmî Gazete’de yayımlanacağı güne kadar YÜRÜRLÜĞÜNÜN DURDURULMASINA, OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

R.G. Yayın Tarih-No	02.04.2011–27893
Esas Sayısı	2009/13
Karar Sayısı	2011/23
Karar Günü	20.01.2011
Dairesi	Anayasa Mahkemesi Başkanlığından
Özü	... B- 29.6.2001 günlü, 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değerşiklik Yapılması Hakkında Kanun’un 7. maddesinin, 3.7.2003 günlü, 4916 sayılı Kanun’un 6. maddesiyle değerştirilen birinci fıkrasının “İfraz, tevhit, tescil ve tespit işlemleri imar mevzuatındaki kısıtlamalara tâbi olmaksızın ...” bölümünün;

1- "... imar mevzuatındaki kısıtlamalara tâbi olmaksızın ..." ibaresinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE,

2- "İfraz, tevhit, tescil ve tespit işlemleri ..." ibaresinin ise Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE,

C- 4706 sayılı Kanun'un 7. maddesinin, 4916 sayılı Kanun'un 6. maddesiyle değiştirilen birinci fıkrasının "İfraz, tevhit, tescil ve tespit işlemleri imar mevzuatındaki kısıtlamalara tâbi olmaksızın ..." bölümünün, "... imar mevzuatındaki kısıtlamalara tâbi olmaksızın ..." ibaresinin iptali nedeniyle uygulanma olanağı kalmayan iptal edilen ibareden sonra yer alan "... ve ..." sözcüğünün de, 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 29. maddesinin ikinci fıkrası gereğince İPTALİNE, OYBİRLİĞİYLE, karar verildi.

R.G. Yayın Tarih-No 29.04.2011–27919

Esas Sayısı 2011/13

Karar Sayısı 2011/13

Karar Günü 25.04.2011

Dairesi Danıştay Genel Kurulundan

Özü 2575 sayılı Danıştay Kanunu'nun 6110 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 4'üncü maddesiyle değiştirilen 27'nci maddesi ve 6110 sayılı Kanunun Geçici 1'inci maddesi gereğince, "Danıştay Dava Daireleri Arasındaki İşbölümünün" belirlenmesi hk.

KARARLAR

R.G. Yayın Tarih-No 08.04.2011–27899

Yayımlayan İçişleri Bakanlığından

Adı İdari Bağlılığın Değiştirilmesine Dair Karar

Özü Diyarbakır İli Çınar İlçesi Ovabağ Bucağı Karacadağ Belediyesinin, aynı ilin Bağlar İlçesi Merkez Bucağına bağlanması; 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 2 nci maddesinin (B) ve (D) bentlerine göre uygun görülmüştür.

R.G. Yayın Tarih-No 29.04.2011–27919

Yayımlayan Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığından

Adı 12 Haziran 2011 Pazar Günü Yapılacak Olan 24 üncü Dönem Milletvekili Genel Seçimine Katılmaya Hak Kazanan Siyasi Partiler Tarafından Gösterilmiş Olan Adaylarla, Seçime Bağımsız Olarak Katılmak Üzere Başvurmuş Olan Adaylara İlişkin "Kesin Aday Listeleri" Hakkında Karar

Özü 12 Haziran 2011 Pazar günü yapılacak olan XXIV. Dönem Milletvekili Genel Seçimi nedeniyle bu seçime katılmaya hak kazanan siyasi partiler tarafından gösterilmiş olan adaylarla, seçime bağımsız olarak katılmak üzere başvurmuş olan adaylara ilişkin "kesin aday listeleri" seçim çevreleri itibarıyla belirlenmiştir.

GENELGELER

Derleyen:

Av. Nigar GÖRGÜN
TBB, Avukat

T.C.

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANLIĞI

Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğü

Dosya : BPÇ-1/503

Sayı : B.09.0.TAU.0.17.00.07-504

19/01/2011

Konu : Ahşap İskeleler,
Kum Tutucu Kıyı Yapıları

- DAĞITIMLI -

GENELGE

2011/1

- İLGİ :**
- a) 15.06.2006 gün ve 1502-4111 sayılı Genelgemiz.
 - b) 10.07.2007 gün ve 5028 sayılı Genelgemiz.
 - c) 12.01.2009 gün ve 295 sayılı Genelgemiz.
 - d) 04.09.2010 gün ve 27692 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Kıyı Yapı ve Tesislerinde Plânlama ve Uygulama Sürecine ilişkin Tebliğ”

Bilindiği üzere, Kıyı Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmeliğinin 13 (c) maddesinde kıyılarda ahşap iskele yapılabileceği belirtilmekte olup bu hükme istinaden ilgi (a) ve (c) Genelgelerimizle; boyutları ve fonksiyonları itibarıyla ahşap iskelelere ilişkin kriterlerle, ahşap iskelelerin yapım sürecine, ilgi (b) Genelgemizle; söz konusu yapıların Denizcilik Müsteşarlığı’ndan alacakları izin, ilgili Valilik ya da Belediyesince onaylanacak projeleri, yapı ruhsatları ve inşaat süreleri konuları ile diğer iş ve işlemlere dair açıklayıcı hususlar belirtilmiştir.

Buna ilave olarak, ilgi (d) "Kıyı Yapı ve Tesislerinde Plânlama ve Uygulama Sürecine ilişkin Tebliğ"ın 7 nci maddesinde de ahşap iskelelerin yapım sürecine dair genel ilke ve esaslar ortaya konulmakta olup, anılan Tebliğin yayımlanmasını müteakip çeşitli tarihlerde Bakanlığımıza iletilen yazıların değerlendirilmesi neticesinde ahşap iskelelere ilişkin kriterlerle yapım sürecine dair uygulamada bazı sorunlar ve tereddütlerin bulunduğu ve bu kapsamda, ahşap iskelelere ilişkin kriterlerle, ahşap iskelelerin yapım sürecine ilişkin yaşanan sorunların ve tereddütlerin giderilmesi gerekliliğinin hasıl olduğu belirlenmiştir.

Ahşap iskeleler;

a-Kıyının kamuya açık kullanımını engellemek,

b-Kıyı çizgisinden itibaren en fazla 20 metre boyunda ve 5 metre eninde olmak,

c-Kıyının çakıllık, kumluk olmayıp, kayalık karakter gösterdiği, suyun tedrici değil de ani derinleştiği ve kıyından başka türlü faydalanmanın mümkün olmadığı durumlarda ise kıyıya bitişik ve eni, kıyı çizgisine paralel uzunluk olarak 20 metreyi; boyu kıyı çizgisine dik uzunluk olarak 5 metreyi aşmamak,

d-Seyir emniyeti ve deniz güvenliği ve denizden yararlanma bakımından ihtiyaç duyulduğunda ilgililerince kaldırılacağı taahhüt edilmek,

e-Çevreye olan etkileri de dikkate alınarak takılıp sökülebilir nitelikte ve tamamı ahşap malzeme veya çelik boru kazık ya da teknolojik gelişmeler dahilinde üretilen diğer malzemeler üzerine ahşap kaplama kullanılmak veya ponton da dahil olmak üzere yüzer elemanlardan inşa edilmek,

f-Yalnızca denize girme, güneşlenme ve amatör su sporları gibi faaliyetleri gerçekleştirmek amacıyla yapılmak suretiyle 1/1.000 ölçekli uygulama imar planı yapılmaksızın yapılabilir.

Ayrıca, Kıyı Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmeliğinin 13 (c) maddesi uyarınca ahşap iskeleler arasında en az 150 metre mesafe bulunması gerekmektedir. Ancak, tek tek ahşap iskele olarak 1/1.000 ölçekli uygulama imar planı yapılmadan ahşap iskele olarak değerlendirilebilmesine olanak bulunan iskelelerden; 3621 sayılı Kıyı Kanunu kapsamında "kıyı düzenlemesi" olarak 1/1.000 ölçekli uygulama imar planına konu ahşap iskeleler; doğrudan "iskele" olarak değerlendirileceğinden birbirleri arasında veya diğer kıyı yapılarıyla aralarında bu mesafe koşulu aranmaz.

Bundan böyle yapılması istenilen ahşap iskelelerin yukarıda belirtilen hususlara uygun olmak koşuluyla yapım sürecinin ise aşağıda belirtilen hususlara uygun olarak gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Ahşap iskele yapımı için ilgilisi tarafından; vaziyet planı ve gerekçelerini belirten bir rapor ile birlikte, ilgili Valiliğe (Bayındırlık ve İskan Müdürlüğü) müracaat edilir. Valiliğin (Bayındırlık ve İskan Müdürlüğü) koordinasyonunda iskelenin bulunduğu alanın durumuna göre,

-Ulaştırma Bölge Müdürlüğü,

-Liman Başkanlığı,

-Defterdarlık,

-İlgili Belediye,

-İl Çevre ve Orman Müdürlüğü,

-İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ve

-Bulunduğu alanın özelliğine göre ilgili diğer kurum ve kuruluş temsilcilerinin katılımı ile oluşan bir komisyon tarafından konu yerinde incelenir ve vaziyet planının uygunluğu konusunda komisyondaki temsilcilerce bir protokol imzalanır. Bu protokol ve vaziyet planına göre ilgilisi tarafından ahşap iskele yapılır.

Ahşap iskelenin, vaziyet planında ve protokolda belirtilen hususlara uygun yapılıp yapılmadığı veya amacına uygun kullanılıp kullanılmadığına ilişkin kontrol ve denetimi; 3621 sayılı Kıyı Kanunu'nda belirtilen hükümler dikkate alınmak suretiyle ilgili Liman Başkanlığı'nca sağlanır. İlgili idarelerden bir şekilde izin alınmadan yapılan ve anılan Kanun hükümleri ile bu Genelgemize uygun olmayan veya aykırılık teşkil eden iskelelerin uygun hale getirilmesi, uygun hale getirilmeyen iskelelerin ise ilgili idarelerce (Belediye veya Valilik) yıktırılması gerekmektedir.

İlgili Valiliğinin (Bayındırlık ve İskan Müdürlüğü) koordinasyonunda komisyon katılımıyla incelenen ahşap iskele tekliflerinde; teklife konu kıyı alanının özelliği, çevresel ve coğrafi nitelikleri ile yerel diğer koşullar nedeniyle yukarıda

belirtilen boyutlarda ahşap iskelelerin yapılmasına imkan bulunmayan durumlarda; ahşap iskelenin yukarıda belirtilen 5 metre X 20 metre ölçülerini maksimum % 10 oranında arttıracak şekilde yapılması istenilen iskeleler; kamu yararı, şehircilik ilkeleri ve planlama esasları da dikkate alınarak bu Genelgemizde belirtilen ahşap iskelelerin fonksiyonları, kullanılacak malzemeleri ile diğer şartlar göz önüne alınmak kaydıyla İlgili Valiliğinin (Bayındırlık ve İskan Müdürlüğü) koordinasyonunda imzalanacak protokol dahilinde ahşap iskele olarak değerlendirilebilecektir.

Ayrıca, ilgili Valiliğinin (Bayındırlık ve İskan Müdürlüğü) koordinasyonunda bir araya gelen ilgili kurum ve kuruluşlar arasında herhangi bir ihtilafın çıkması durumunda, ahşap iskeleye ilişkin teklif incelenmek üzere Bakanlığımıza (Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğü) gönderilir. Bakanlığımızın konuyu ilgili yönetmelik hükmü ve diğer ikincil mevzuat düzenlemeleri bağlamında incelemesini müteakip teklifi uygun bulması halinde gereğinin yapılması konusunu ilgili kurum ve kuruluşlara bildirir. Uygun görülen vaziyet plânının bir örneği ilgili Defterdarlıklarla, Valiliğine (Bayındırlık ve İskan Müdürlüğü) ve alanın özelliğine göre ilgili Belediyesine ve ilgili Liman Başkanlığına gönderilir.

Özel Çevre Koruma Bölgelerinde yapılması istenilen ahşap iskelelere ilişkin iş ve işlemler, bu Genelgemizde belirtilen hususlara uygun olmak kaydıyla Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı koordinasyonunda yürütülecektir.

Ahşap iskelelerin kriterleriyle, yapım sürecine ilişkin hususlara açıklık getiren bu Genelgemizin çıkış tarihi itibarıyla ilgi (a) ve (c) Genelgelerimiz iptal edilmiş olup, ilgi (b) ve bu Genelgemizde belirtilen hususlara uyulması gerekmektedir.

Öte yandan, Bakanlığımıza iletilen bir diğer tereddüt ise Kıyı Kanunu kapsamında imar planına konu; kum tutucu ve tahkimat amaçlı kıyı yapılarında da ilgi (d) Tebliğ'in 5 inci maddesinde sayılan raporların hazırlanmasına gerek bulunup bulunmadığıdır. Yalnızca kum tutucu fonksiyona sahip veya tahkimat niteliğinde olan kıyı yapılarına ilişkin konularda bu yapıların fonksiyonu ile nitelikleri dikkate alındığında ilgi (d) Tebliğin 5 inci maddesinde yer alan "Fizibilite Raporu", "Modelleme Raporu" ve "Hidrografik ve Oşinografik Rapor"un hazırlanmasına gerek bulunmamakta olup bu tür kıyı yapılarında Ulaştırma Bakanlığı'nın (Demiryolları, Limanlar ve Hava Meydanları İnşaatı Genel Müdürlüğü) proje onayı ile uygulama yapılacaktır.

Sonuç olarak, Genelgemizde belirtilen hususlara dair Valiliğiniz sınırları içerisinde bulunan bütün belediyelerin bilgilendirilmesinin sağlanması konusunda bilgilerinizi ve gereğini arz ve rica ederim.

Mustafa DEMİR
Bakan

EK : 1-Dağıtım Listesi (1 sayfa)
2-Tablo (2 sayfa)

Dağıtım Listesi :

DAĞITIM :

Gereği :

-Genelkurmay Başkanlığına

(Harekat Dairesi Başkanlığına)

-Maliye Bakanlığına

(Milli Emlak Genel Müdürlüğü)

-Ulaştırma Bakanlığına

(DLHİ Genel Müdürlüğü)

(Denizcilik Müsteşarlığına-Deniz Ulaştırması Genel Müdürlüğü)

-Kültür ve Turizm Bakanlığına

(Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü)

(Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü)

-Çevre ve Orman Bakanlığına

(ÇED ve Planlama Genel Müdürlüğü)

(Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı)

-Tarım ve Köyişleri Bakanlığına

(Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğü)

-Tüm Valiliklere

(Bayındırlık ve İskan Müdürlüğü)

	AHŞAP İSKELE (kıyıya dik olarak)	AHŞAP İSKELE (kıyıya yatay olarak)
Genel Koşullar	Seyir emniyeti ve denizden yararlanma bakımından ihtiyaç duyulduğunda ilgililerince kaldırılacağına taahhüt edilmesi kaydıyla ve kıyının kamuya açık kullanımını engellemek şartıyla yapılabilir.	<u>Kıyının çakıllık, kumluk olmayıp, kayalık karakter gösterdiği, suyun tedrici değil de ani derinleştiği ve kıyıdan başka türlü faydalanmanın mümkün olmadığı durumlarda, seyir emniyeti ve denizden yararlanma bakımından ihtiyaç duyulduğunda ilgililerince kaldırılacağına taahhüt edilmesi kaydıyla kıyının kamuya açık kullanımını engellemek şartıyla yapılabilir.</u>
Boyut1	Kıyı çizgisinden itibaren en fazla 20 metre boyunda ve 5 metre eninde olmak,	Kıyı çizgisine paralel uzunluk olarak; 20 metreyi, boyu kıyı çizgisine dik uzunluk olarak; 5 metreyi aşmamak koşuluyla yapılabilir.2
Malzeme	Takılıp sökülebilir nitelikte ve çevreye olan etkileri de dikkate alınarak tamamı ahşap malzeme veya çelik boru kazık ya da teknolojik gelişmeler dahilinde üretilen diğer malzemeler üzerine ahşap kaplama kullanılmak veya ponton da dahil olmak üzere yüzer elemanlarla yapılabilir.	Takılıp sökülebilir nitelikte ve çevreye olan etkileri de dikkate alınarak tamamı ahşap malzeme veya çelik boru kazık ya da teknolojik gelişmeler dahilinde üretilen diğer malzemeler üzerine ahşap kaplama kullanılmak veya ponton da dahil olmak üzere yüzer elemanlarla yapılabilir.
Kullanım Amacı	Yalnızca denize girme, güneşlenme ve amatör su sporları gibi faaliyetler için kullanılabilir.	Yalnızca denize girme, güneşlenme ve amatör su sporları gibi faaliyetler için kullanılabilir.
Birbirlerine Göre Konumları3	Ahşap iskeleler arasında en az 150 metre mesafe bulunması gerekmektedir.	Ahşap iskeleler arasında en az 150 metre mesafe bulunması gerekmektedir.

Birbirlerine Göre Konumlarına Dair İstisna	3621 sayılı Kıyı Kanunu kapsamında “kıyı düzenlemesi” olarak 1/1.000 ölçekli uygulama imar planına konu ahşap iskeleler doğrudan “iskele” olarak değerlendirileceğinden birbirleri arasında veya diğer kıyı yapılarıyla aralarında bu mesafe koşulu aranmaz.
Boyutlara dair İstisna	Teklif konu kıyı alanının özelliği, çevresel ve coğrafi nitelikleri ile yerel diğer koşullar nedeniyle yukarıda belirtilen boyutlarda ahşap iskelelerin yapılmasına imkan bulunmayan durumlarda; ahşap iskelenin yukarıda belirtilen 5 metre X 20 metre ölçülerini maksimum % 10 oranında arttıracak şekilde yapılması istenilen iskeleler; kamu yararı, şehircilik ilkeleri ve planlama esasları da dikkate alınarak bu Genelgemizde belirtilen ahşap iskelelerin fonksiyonları, kullanılacak malzemeleri ile diğer şartlar göz önüne alınmak kaydıyla ilgili Valiliğinin (Bayındırlık ve İskan Müdürlüğü) koordinasyonunda imzalanacak protokol dahilinde ahşap iskele olarak değerlendirilebilecektir.
Kurumlararası İhtilaf	Teklif incelenmek üzere Bakanlığımıza (Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğü) iletilir.

1 İstisnai durum tabloda farklı bir satırda belirtilmiştir.

2 Kıyıya dik olarak yapılması istenilen ahşap iskelelerden farklı olan hususlar altı çizili olarak işaretlenmiştir.

3 İstisnai durum tabloda farklı bir satırda belirtilmiştir.

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü

Sayı : B.07.0.BMK.0.22-115912

Konu : 6111 sayılı Kanun

02/03/11 * 2550

GENELGE
(6111 sayılı Kanunun Bazı Hükümlerine İlişkin)

Bilindiği üzere, 25/2/2011 tarihli ve Mükerrer Resmi Gazetede yayımlanan 6111 sayılı Kanunun 117, 118 ve 122 nci maddelerinde sözleşmeli personele aile yardımı ödeneği verilmesi, çocuk için ödenmekte olan aile yardımı ödeneğindeki sayı sınırının kaldırılması, toplu sözleşme primi ve emekliye ayrılanlara ödenmekte olan tazminata ilişkin hususlarda düzenlemeler yapılmıştır.

Söz konusu ödemelere ilişkin olarak uygulama birliğinin sağlanması ve oluşabilecek tereddütlerin giderilmesi amacıyla aşağıdaki açıklamaların yapılması gerekli görülmüştür.

1- 6111 sayılı Kanunun 118 inci maddesiyle 375 sayılı Kanun Hükmünde Karamameye eklenen ek 8 inci maddede yer alan; “Aydın veya haftanın bazı günleri ya da günün belirli saatleri gibi kısmi zamanlı çalışan sözleşmeli personel hariç olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarının merkez ve taşra teşkilatları ile döner sermaye işletmelerinde

sözleşmeli personel pozisyonlarında istihdam edilenlerden aile yardımı ödeneğinden veya başka bir ad altında da olsa aynı amaçla yapılan herhangi bir ödemeden yararlanamayanlara, Devlet memurlarına verilen aile yardımı ödeneği, herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın aynı usul ve esaslar çerçevesinde ödenir.” hükmü uyarınca, kamu kurum ve kuruluşlarında sözleşmeli personel olarak istihdam edilenlerin de aile yardımı ödeneğinden yararlandırılmasına imkan sağlanmıştır.

a) Anılan maddeye göre, ayın veya haftanın bazı günleri ya da günün belirli saatleri gibi kısmi zamanlı çalışan sözleşmeli personel hariç olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarının merkez ve taşra teşkilatları ile döner sermaye işletmelerinde;

- 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4/B maddesi ile ek geçici 16 ncı maddesi,
- 5393 sayılı Belediye Kanununun 49 uncu maddesi,
- 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 36 ncı maddesi,
- 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname,
- ilgili mevzuatında yer alan hükümler,

uyarınca, sözleşmeli personel pozisyonlarında tam zamanlı olarak istihdam edilenlerden aile yardımı ödeneğinden veya başka bir ad altında da olsa aynı amaçla yapılan herhangi bir ödemeden yararlanamayan sözleşmeli personele, Devlet memurlarına ödenmekte olan aile yardımı ödeneği aynı usul ve esaslar çerçevesinde ödenecektir.

b) Devlet memurları, eş ve çocukları için 657 sayılı Kanunun 202 ila 206 ncı maddelerinde yer alan düzenlemeler çerçevesinde aile yardımı ödeneğinden yararlanmaktadır. Bu çerçevede, sözleşmeli personele yapılacak aile yardımı ödeneğinin ödeme usulü ve tutarı, bu ödeneye hak kazanılmasında ve kaybedilmesinde ve diğer hususlarda anılan maddelerde yer alan düzenlemelerin dikkate alınması gerekmektedir.

c) Sözleşmeli personele yapılacak aile yardımı ödeneği herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmayacaktır.

ç) 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen ek 8 inci madde, 1/1/2011 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girdiğinden, kapsama dahil sözleşmeli personele, anılan düzenlemenin 25/2/2011 tarihinde yayımlanması ve söz konusu personelin aile yardımı bildirimini önceden verme imkanının bulunmaması nedeniyle 1/1/2011 ila 14/3/2011 tarihleri arasında ödenememiş olan aile yardımı ödeneği tutarlarının tamamı, aile yardımı bildiriminin verilmesi ve hesaplanmasını müteakiben aylıklara ilişkin hükümler dikkate alınmak suretiyle defaten ödenecektir.

2- 6111 sayılı Kanunun 117 nci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi ile 657 sayılı Kanunun 202 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Ancak ikiden fazla çocuk için aile yardımı ödeneği verilmez.” cümlesi, 1/1/2011 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlükten kaldırılmış olduğundan, 657 sayılı Kanunun 202 nci maddesine göre çocuk için verilmekte olan aile yardımı ödeneğinde, anılan tarihten itibaren sayı sınırlaması dikkate alınmayacaktır. Söz konusu tarihten itibaren bu kapsamda ödenememiş aile yardımı ödeneği tutarının tamamı, hesaplanmalarını müteakiben aylıklara ilişkin hükümler dikkate alınmak suretiyle defaten ödenecektir.

3- 6111 sayılı Kanunun 118 inci maddesiyle 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 4 üncü maddesinde yapılan düzenlemeye istinaden;

a) 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu hükümleri uyarınca kamu görevlileri sendikalarına üye olup, aylık veya ücretinden üyelik ödentisi kesilen kamu görevlilerine Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim aylarında aylık veya ücretleri ile birlikte kırkbeş Türk Lirası toplu sözleşme primi ödenecektir.

b) Anılan prim, damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmayacak ve başka bir ödemenin hesabında da dikkate alınmayacaktır.

c) Toplu sözleşme primi, 1/1/2011 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girdiğinden, kapsama dahil personele 15/1/2011 tarihinde ödenememiş olan 45 TL tutarındaki prim, hesaplanmalarını müteakiben ödenecektir.

4- 6111 sayılı Kanunun 118 inci maddesiyle 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 1 inci maddesinin (D) bendinde ve aynı Kanunun 122 nci maddesiyle 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 14/A maddesinin (c) bendinde düzenleme yapılmıştır. Söz konusu düzenlemeye istinaden;

- 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 1 inci maddesinin (D) bendi,

- 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 14/A maddesinin (c) bendi,

kapsamında yer alan personele, anılan mevzuat hükümleri uyarınca ödenmekte olan tazminat, 1/1/2011 tarihinden itibaren 12.105 (onikibinyüzbeş) gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarda ödenecektir.

Bilgilerini ve gereğini arz / rica ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.13.2.SGK.0.010.06-010.06.02/133

03/03/2011

Konu : Belediyelerden olan Kurumumuz alacakları

GENELGE
2011/24

Başkanlık Makamının 29.12.2010 tarihli ve 747 sayılı OLUR'ları ile Kurumumuz tarafından çıkarılan ve halen uygulanan genelgelerin, yürürlükte bulunan güncel mevzuata göre yeniden gözden geçirilmesi, güncelleştirilmesi ve konu bazında tekleştirilmesi talimatları çerçevesinde Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğü görev alanına giren belediyelerden olan alacakların takip ve tahsilinde yürütülecek işlemlere esas olması bakımından, iş ve işlemlerin merkez ve taşra teşkilatında yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar ile süreçler yeniden belirlenmiştir.

I- HACİZ VE SORUMLULUK

A- Belediye mallarının haczi

1- Genel açıklamalar

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre takip edilen borçlarından dolayı belediyelerin genel bütçe gelirlerinden almakta oldukları her türlü payları ile üçüncü kişiler nezdindeki hak ve alacakları ve kamuya tahsisli olsun olmasın her türlü taşınır, taşınmaz mallarının haczi mümkün bulunmakta iken,

5393 sayılı Belediye Kanununun Belediyenin Yetkileri ve İmtiyazları başlıklı 15 inci maddesinin son fıkrasında; "Belediyenin proje karşılığı borçlanma yoluyla elde ettiği gelirleri, şartlı bağışlar ve kamu hizmetlerinde fiilen kullanılan malları ile belediye tarafından tahsil edilen vergi, resim ve harç gelirleri haczedilemez."

Yine, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun Büyükşehir Belediyesinin Yetkileri ve İmtiyazları başlıklı 10 uncu maddesinde de; "Büyükşehir, ilçe ve ilk kademe belediyeleri; görevli oldukları konularda bu Kanunla birlikte

Belediye Kanunu ve diğer mevzuat hükümleri ile ilgisine göre belediyelere tanınan yetki, imtiyaz ve muafiyetlere sahiptir.” hükümleri yer almaktadır.

Buna göre, söz konusu kanuni düzenlemeler uyarınca, büyükşehir belediyeleri ve belediyelerin, 5393 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesinde sayılan mal, hak, alacak, ve gelirlerinin haczi imkansız hale gelmiş bulunmaktadır.

2- Belediyenin haczi mümkün olmayan mal ve gelirleri

2.1- Proje karşılığı gelirlerin haczedilemezliği

5393 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin son fıkrasının ilk cümlesinde, “Belediyenin proje karşılığı borçlanma yoluyla elde ettiği gelirleri ... haczedilemez” ifadesi yer aldığından, bu hükme göre belediyelerin kamu hizmeti yürütümüne ilişkin olarak, İller Bankası, (26/1/2011 tarihinde kabul edilip, 8/2/2011 tarih ve 27840 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 6107 sayılı Kanunla özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliğe sahip, anonim şirket statüsünde “İller Bankası Anonim Şirketi” unvanıyla bir kalkınma ve yatırım bankası kurulmuş ve bankanın kısaltılmış unvanı “İLBANK” olarak düzenlenmiştir.) il özel idaresi ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ya da uluslararası kuruluşlardan köprü inşaatı, metro yapımı, arıtma tesisi yapımı gibi bir proje karşılığı olarak gerek yurt içi, gerekse yurtdışından borçlanma yoluyla temin ettiği gelirlerin (hibe olanlar hariç) haczi yoluna gidilmemesi gerekmektedir.

Şayet, belediyelerin yukarıda sayılan nitelikte bir geliri veya parası haczedilmiş ve belediye tarafından da buna itiraz edilmiş ise, bu durumda belediyeden bu itirazlarının ilgili kuruluşlardan alacakları belgelerle teyit edilmesi istenecek, gerekiyorsa ünitelerimizce doğrudan ilgili kuruluşlarla yazışma yapılmak suretiyle itirazın yerinde olup olmadığı hususu araştırılacak ve yapılacak araştırma sonucunda, haczedilen gelirin veya paranın, proje karşılığı borçlanma yoluyla elde edildiğinin anlaşılması halinde yapılan haciz kaldırılacaktır.

2.2- Şartlı bağışların haczedilemezliği

5393 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin son fıkrasında, şartlı bağışların da haczedilemeyeceği öngörülmüştür.

Şartlı bağışların haczedilemezliği hususu, Borçlar Kanununun “bağışlamaya” ilişkin 234 üncü ve müteakip maddeleri ışığında incelendiğinde; belediyelere yapılan şartlı bağışın, kamu hizmetinde kullanılmak üzere, belli bir amaç için bağışlanan, belli bir iş veya uygulama için belediyelere kamu veya özel tüzel ve gerçek şahıslarınca verilen her türlü menkul, gayrimenkul mallar ile paralar olduğu ya da belli bir şartla belediyeye belli bir yükümlülük yükleyerek hibe edilen benzeri şeyleri kapsadığı, bu kabil belli bir amacın gerçekleşmesi veya belli bir amaç için kullanıma sunulan şeylerin haczinin mümkün olamayacağı, böyle şartlı bağışlarda devredilemezlik, satılamazlık, bölünemezlik şartının esas alınması, herhangi bir haciz olayında belediyece şartlı bağış olduğunun iddia edilmesi durumunda, belediyenin bir kamu kuruluşu olduğu nazara alındığında her türlü muamelesinin belli usul, esas ve kayıtlar muvacehesinde yürütüldüğü dikkate alınarak, haczedilen şey menkul mal ise bunun şartlı bağışlandığına dair bir belgenin (resmi veya özel) ve bu bağışın belediye kayıtlarına alındığına dair resmi bir evrakın ibraz edilmesi, taşınmaz mal ise bu taşınmazın şartlı bağış yapıldığına dair tapuya tescil ve şerh edilmiş olması, aynı şekilde sicile kaydı gereken diğer menkuller için aynı hususun tahkik ve belediye tarafından teyit edilmesi gerekmektedir.

Örneğin; (A) gerçek kişisi mülkiyeti kendisine ait olan bir arsayı, kadın ve çocuk koruma evi yapılması şartıyla (Y) Belediyesine bağışlamış ve bu şart tapuya tescil ve şerh edilmiş ise, söz konusu arsanın haczedilmesi mümkün bulunmamaktadır.

2.3- Kamu hizmetlerinde fiilen kullanılan malların haczedilemezliği

5393 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin son fıkrasında; “... kamu hizmetlerinde fiilen kullanılan mallarının haczedilmeyeceği” öngörülmüş bulunduğundan, bu ifadeden kamu hizmetinde fiilen kullanılan taşınır ve taşınmaz malların anlaşılması gerekmektedir.

Buna göre; kamu hizmetinde kullanılan, diğer bir ifadeyle kullanıldığı hizmetin gereği olarak kendiliğinden anlaşılabilir veya anlaşılabilir taşınmazlar ile bu taşınmazlar içerisindeki menkullerin veya yine hizmetin gereği olarak kamu hizmetinde kullanılan menkullerin haczi mümkün bulunmamaktadır.

Örneğin; kamu hizmetlerinde fiilen kullanılan, belediyeye ait park, bahçe, yol, belediyece yaptırılmış sağlık ocağı, okul gibi gayrimenkuller ile toplu taşımada kullanılan otobüs, ambulans, itfaiye araçları vb. menkuller, bu kapsamda değerlendirilecek mallardandır.

Bununla beraber, 5393 sayılı Kanunun Belediye Meclisinin Görev ve Yetkilerinin düzenlendiği 18 inci maddesinin (e) bendinde, “taşınmaz mal alımına, satımına, takasına, tahsisine, tahsis şeklinin değiştirilmesine veya tahsisli bir taşınmazın kamu hizmetinde ihtiyaç duyulmaması halinde tahsisin kaldırılmasına, üç yıldan fazla kiralanmasına ve süresi yirmibeş yılı geçmemek kaydıyla bunlar üzerinde sınırlı ayni hak tesisine karar vermek” şeklinde bir düzenleme yapılmıştır.

Bu düzenlemeye istinaden, bazı belediye meclislerince belediyeye ait tüm mal varlığının kamuya tahsis yolunda kararlar alınarak Kurum hacizlerinin kaldırılması talep edilebileceği gibi, bu konularda davalar açılması yoluna gidilmesi de muhtemel bulunmaktadır.

Belediyelerce yargı nezdinde, Kurum aleyhine açılan davalarda mahkemelerce haczin kamuya tahsis kararı tarihinden öncesine ait olup olmadığına göre kararlar verilmiş ve kamuya tahsis kararları haciz tarihinden sonra ise belediyelerin haciz kaldırma talepleri reddedilmiştir.

Yine, Kurum alacağının tahsilini önlemek için herhangi bir kamu hizmeti belirtilmeden tüm belediye gelir ve mal varlığının kamu hizmetine tahsis edilmesi, mevzuata uygun görülmemekle belediyece alınan kamuya tahsis kararlarının iptali yönündeki idare mahkemesi kararları Danıştay tarafından da onanmış bulunmaktadır.

Dolayısıyla, belediyelerce Kurum hacizlerinin uygulanmasına engel olmak amacıyla kamuya tahsis kararları alınarak bunların Kurumumuzca ibraz edilmesi halinde, bu tahsis kararlarının iptali için Kurumumuzca idare mahkemeleri nezdinde dava açılması gerektiğinden, bu kararlardan haberdar olduğu tarihten itibaren kanuni süresi (60 gün) içinde dava açılması gerekmektedir.

2.4- Belediye tarafından tahsil edilen vergi, resim ve harç gelirinin haczedilemezliği

5393 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin son fıkrasında; “... belediye tarafından tahsil edilen vergi, resim ve harç gelirinin haczedilmeyeceği” öngörülmüş bulunduğundan, anılan Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren söz konusu gelirler haczedilemeyecektir.

Diğer taraftan, belediyelerin bankalarda vergi, resim ve harç geliri olarak ayırım yapmadan tek hesap numarasında toplanan paraları haczedilebilecektir. Ancak bu hesapta haczi mümkün olmayan vergi, resim ve harç gelirleri mevcutsa, bu husustaki iddianın belediyelerce ileri sürülmesi, yeterli ve inandırıcı nitelikteki belgelerle ispat edilmesi veya doğruluğunun alınacak mahkeme kararı ile sabit olması ya da ünitelerimizin ilgili kuruluşlarla; örneğin bankalarla yapacakları yazışma sonucunda iddianın doğruluğunun anlaşılması halinde, haczi mümkün olmayan vergi, resim ve harç gelirleri kadar olan kısım üzerindeki hacizler kaldırılacak, bunlar haricindeki gelirler üzerindeki haciz işlemi ise devam edecektir.

B- Kurum Alacakları ile İlgili Sorumluluk

1- Belediye başkanı ve diğer ilgililerin sorumluluğu

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 88 inci maddesinin onaltıncı fıkrasında; Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç diğer maddelerinin uygulanacağı, Kurumun, 6183 sayılı Kanunun uygulanmasında Maliye Bakanlığı ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mercilere verilen yetkileri kullanacağı,

Aynı maddenin yirminci fıkrasında da; Kurumun sigorta primleri ve diğer alacakları haklı bir sebep olmaksızın bu Kanunda belirtilen sürelerde ödenmez ise kamu idarelerinin tahakkuk ve tediye ile görevli kamu görevlileri, tüzel kişiliği haiz diğer işverenlerin şirket yönetim kurulu üyeleri de dahil olmak üzere üst düzeydeki yönetici veya yetkilileri ile kanuni temsilcilerinin Kuruma karşı işverenleri ile birlikte müştereken ve müteselsilen sorumlu olacağı,

hükmü yer almaktadır.

Buna göre; kamu kurum ve kuruluşlarının tahakkuk ve tediye ile görevli kamu görevlileri ile mesul muhasip ve saymanların Kurumun prim ve diğer alacaklarının ödenmesinden müşterek ve müteselsil sorumlulukları bulunmaktadır.

Diğer taraftan; 5393 sayılı Belediye Kanununun 37 nci maddesinin birinci fıkrasında; belediye başkanının, belediye idaresinin başı ve belediye tüzel kişiliğinin temsilcisi olduğu,

Aynı Kanunun "Harcama yetkilisi" başlıklı 63 üncü maddesinde de; belediye bütçesiyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisinin harcama yetkilisi olduğu,

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun "Harcama yetkisi ve yetkilisi" başlıklı 31 inci maddesinde de; bütçeyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisinin harcama yetkilisi olduğu,

Ancak, teşkilât yapısı ve personel durumu gibi nedenlerle harcama yetkililerinin belirlenmesinde güçlük bulunan idareler ile bütçelerinde harcama birimleri sınıflandırılmayan idarelerde harcama yetkisinin, üst yönetici veya üst yöneticinin belirleyeceği kişiler tarafından; mahalli idarelerde İçişleri Bakanlığının, diğer idarelerde ise Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine yürütülebileceği,

Kanunların verdiği yetkiye istinaden yönetim kurulu, icra komitesi, komisyon ve benzeri kurul veya komite kararıyla yapılan harcamalarda, harcama yetkisinden doğan sorumluluğun kurul, komite veya komisyona ait olduğu,

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde; idareler, merkez ve merkez dışı birimlerin ve görev unvanları itibarıyla harcama yetkililerinin belirlenmesine, harcama yetkisinin bir üst yönetim kademesinde birleştirilmesine ve devredilmesine ilişkin usûl ve esasların Maliye Bakanlığınca belirleneceği, harcama yetkisinin devredilmesinin, yetkiyi devreden idari sorumluluğunu ortadan kaldırmayacağı,

Harcama yetkililerinin bütçede öngörülen ödenekleri kadar, ödenek gönderme belgesiyle kendisine ödenek verilen harcama yetkililerinin ise tahsis edilen ödenek tutarında harcama yapabileceği,

hükme bağlanmıştır.

Bu hükümler muvacehesinde; 5018 sayılı Kanunun 31 inci maddesinde birimin en üst düzey yöneticisinin harcama yetkilisi olduğu, harcama yetkisinin devredilmesinin devreden idari sorumluluğunu ortadan kaldırmayacağı, 5510 sayılı Kanunun 88 inci maddesine göre de üst düzey yönetici ve yetkililer (harcama) ile kamu kurum ve kuruluşlarının tahakkuk ve tediye ile görevli kamu görevlileri, mesul muhasip ve saymanların Kurumun prim ve diğer alacaklarının ödenmesinden müşterek ve müteselsil sorumluluğu düzenlenmek suretiyle Kurum alacaklarının bir an önce tahsili öngörülmüştür.

Bu durumda, belediye tüzel kişiliğinin yanı sıra borcun tahakkuk ettiği dönemde görevde bulunan belediye başkanı ile birlikte 5018 sayılı Kanuna göre harcama yetkilisi kılınan ve yetki devri yapılmış olanlar ile tahakkuk ve tediye ile görevli diğer üst düzey yöneticilerin de müştereken ve müteselsilen sorumluluğu bulunmaktadır.

II- BORÇLARIN GENEL BÜTÇE VERGİ GELİRLERİNDEN TAHSİLİNE İLİŞKİN DÜZENLEMELER

A- Belediye Borçları Uzlaşması

1- Genel açıklamalar

Bilindiği gibi, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5272 sayılı Belediye Kanununun 27/4/2005 tarihli ve 25798 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 5335 sayılı Kanunla değişik geçici 3 ve geçici 7 nci maddeleri uyarınca; büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve bağlı kuruluşlar ile sermayesinin yüzde ellisinden fazlası belediyelere ait şirketlerin 31/12/2004 tarihi itibarıyla kamu kurum ve kuruluşlarından olan kamu ve özel hukuka tabi alacakları ile bunların kamu kurum ve kuruluşlarına olan borçlarının Bakanlar Kurulunca alınacak karara göre söz konusu Kanun maddelerine istinaden oluşturulan Uzlaşma Komisyonunca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde uzlaşma sağlanmak suretiyle yeniden yapılandırılacağı düzenlenmiştir.

Anılan maddelerde sözü edilen büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve bunlara bağlı kuruluşlar ile sermayesinin yüzde ellisinden fazlası büyükşehir belediyelerine/belediyelere ait şirketlerin kamu kurum ve kuruluşlarından olan kamu ve özel hukuka tabi alacakları ile bunların diğer kamu kurum ve kuruluşlarına olan borçları hakkında yapılacak takas, mahsup ve kesinti işlemlerinde uygulanacak usul ve esaslara ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı ve eki Kararname 14/6/2005 tarihli ve 25845 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Yine, Hazine Müsteşarlığınca 30/6/2005 tarihli ve 25861 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2005/1 sayılı "Büyükşehir Belediyeleri, Belediyeler ve Bunlara Bağlı Kuruluşlar ile Sermayesinin Yüzde Ellisinden Fazlası Büyükşehir Belediyelerine/Belediyelere Ait Şirketlerin Kamu Kurum ve Kuruluşlarından Olan Kamu ve Özel Hukuka Tabi Alacakları ile Bunların Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Olan Borçları Hakkında Takas, Mahsup ve Kesinti İşlemleri Genel Tebliği" ile söz konusu Kanunların geçici 3 ve geçici 7 nci maddeleri uyarınca yürütülecek işlemlerin usul ve esasları açıklanmıştır.

Buna göre, büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve bunlara bağlı kuruluşlar ile sermayesinin yüzde ellisinden fazlası büyükşehir belediyelerine/belediyelere ait şirketlerin Kurumumuza olan 2005 yılı ve öncesine ait borçlarının uzlaşma işlemleri tamamlanmış olup tahsilata ilişkin işlemleri devam etmektedir.

2- Mahsup

Uzlaşma kapsamına giren borçlar dolayısıyla, Maliye Bakanlığı veya İller Bankası kanalıyla Kurum hesaplarına intikal eden paralar, ilgili büyükşehir belediyesinin/belediyenin ve bunlara bağlı kuruluş ile sermayesinin yüzde ellisinden fazlası büyükşehir belediyesine/belediyeye ait şirketin borçlarının tamamını karşılamıyor ise, söz konusu paralar sırasıyla;

- Tasarrufa teşvik kesintisi ve katkı payı,
- Konut edindirme yardımı,
- İcra masrafları,
- Hukuk servislerince takip edilen borçlar,
- Sosyal yardım zammı,
- Kira borçları,
- Donmuş prim gecikme zammı,
- Donmuş eğitime katkı payı gecikme zammı,
- Sigorta primi,
- İşsizlik sigortası primi,
- İdari para cezası,
- Eğitime katkı payı,
- Özel işlem vergisi,
- Damga vergisi,

borçlarına aktarılacaktır.

Yapılacak olan aktarım sırasında, yukarıda belirtilen sıralamaya göre, bir borç türü kapatılmadan diğer borç türüne geçilemeyeceği gibi, her bir borç türü bazında bir dönem borcu kapatılmadan diğer bir dönem borcuna da mahsup yapılamayacaktır.

Bir borç türüne yapılacak olan aktarım sırasında, bir işyeri dosyasının ilgili borç türüne ilişkin borçları kapatılmadan diğer işyeri dosyasına geçilmeyecektir.

Kurum hesaplarına intikal eden paraların borç türü ve dönem bazında aktarımı yapılırken, paranın ilgili dönem borcunun tamamını (borç aslı ve gecikme zammını) karşılamaması halinde söz konusu paralar, öncelikle ilgili dönemin borç aslına, ilgili döneme ilişkin borç aslının tamamının kapanmasının ardından, kalan para, ilgili döneme ilişkin gecikme zammına mahsup edilecektir.

Uzlaşma kapsamına giren borçlara ilişkin Maliye Bakanlığı veya İller Bankası kanalıyla Kurum hesaplarına intikal etmiş olan paraların ilgili büyükşehir belediyesinin/ belediyenin ve bunlara bağlı kuruluş ile sermayesinin yüzde ellisinden fazlası büyükşehir belediyesine/belediyeye ait şirketin borçlarının tamamını karşılaması halinde, aktarım işlemleri, yukarıda belirtilen borç türü sıralamasına bakılmaksızın işyeri dosya bazında yapılabilecektir.

B- Genel Bütçe Gelirlerinden Kesinti Yapılması

1- Genel açıklamalar

2/7/2008 tarihli ve 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunun 5/2/2010 tarihli ve 27484 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 5951 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil

Usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 12 nci maddesi ile değiştirilen 7 nci maddesinde;

“(1) Bu Kanunda, il özel idareleri ve belediyelere, genel bütçe vergi gelirleri tahsilatından ayrılacak paylar ile diğer kanunlarda bu idarelere verilmesi öngörülen paylar vergi hükmündedir.

(2) İl özel idareleri ve belediyeler ile bu idarelere bağlı kuruluşların ve bunlara ait tüzel kişilerin, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip edilen Devlete olan borçları, 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamında tanımlanan Hazine alacağı niteliğindeki borçları, İller Bankasına olan borçları ile sosyal güvenlik kuruluşlarına olan borçlarına ve 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun geçici 3 üncü, 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun geçici 5 inci maddeleri kapsamında uzlaşma sağlanmış borçları ile bu maddeler kapsamındaki kuruluşlara olan ve 31/12/2006 tarihi itibarıyla tahakkuk etmiş ve uzlaşma sağlanmamış olan borçlarına karşılık, bu idareler adına her ay genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden ayrılacak tutardan, alacaklı idarelerin talebi üzerine, ilgisine göre Maliye Bakanlığı veya İller Bankası tarafından kesinti yapılarak alacaklı idarelere ödenir.

(2) (Mülga:28/1/2010-5951/12 md.)

(3) Bu maddenin ikinci fıkrası kapsamındaki borçlardan 1/3/2010 tarihinden önce doğmuş olanlar ile bu tarihten önce Hazinece verilen garantilerden veya ikrazen kullandırılan kredilerden kaynaklanan 4749 sayılı Kanun kapsamındaki Hazine alacakları için yapılacak kesintilerin genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden, il özel idareleri ve belediyeler adına aylık olarak ayrılacak tutara oranı, yüzde 40’ı aşamaz.

(4) Yapılacak kesintilerin oranlarını; alacakların nev’ine, alacaklı kuruluşlara, belirlenecek kriterler çerçevesinde borçlu kuruluşları borç ödeme kapasitelerine göre gruplandırmak suretiyle ayrı ayrı veya topluca tespit etmeye, kesinti ve mahsup işlemlerine ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye, Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir.”

hükümleri yer almaktadır.

Yine, 5951 sayılı Kanunun 13 üncü maddesiyle; 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun geçici 5 inci maddesi ve 5393 sayılı Belediye Kanununun geçici 6 ncı maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

5779 sayılı Kanunun 7 nci maddesine istinaden; “Büyükşehir Belediyeleri, İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bunların Bağlı Kuruluşlarının Borçlarına Karşılık Genel Bütçe Vergi Gelirleri Tahsilatı Toplamı Üzerinden Ayrılacak Paylardan Yapılacak Kesintilere İlişkin Esaslar” ile ilgili 15/3/2010 tarihli ve 2010/238 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ve eki liste, 19/3/2010 tarihli ve 27526 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Buna göre, anılan Kanun ve Bakanlar Kurulu Kararı hükümlerine istinaden il özel idareleri, büyükşehir belediyeleri ile belediyeler ve bunlara bağlı kuruluşların tahakkuk etmiş ve ödenmemiş borçlarının, bu idareler adına her ay genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden ayrılacak paylarından Kurumumuzun talebi üzerine, ilgisine göre Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü veya İller Bankası tarafından kesinti yapılmak suretiyle tahsiline ilişkin yürütülecek işlemler aşağıda açıklanmıştır.

2- Kapsama giren kuruluşlar

Bakanlar Kurulunca belirlenen Esasların 1 inci maddesinde kapsama dahil olan kurum ve kuruluşlar belirtilmiş olup, Kurumumuza borcu olan il özel idareleri, büyükşehir belediyeleri ile belediyeler ve bunlara bağlı kuruluşlar bu kapsama girmektedir.

Bağlı kuruluş ibaresinden; büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri, ilçe belediyeleri ve belde belediyelerine bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz kuruluşlar anlaşılacaktır.

Bu durumda; il özel idareleri, büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri, ilçe belediyeleri ve belde belediyelerine ait şirketlerin borçlarının bu kapsamda tahsiline imkan bulunmamaktadır.

3- Kapsama giren borçlar

Bakanlar Kurulunca belirlenen Esasların 4 üncü maddesinin birinci fıkrası; “Bu Esaslar kapsamında, il özel idareleri, belediyeler ile bağlı kuruluşların borçları aşağıdaki şekilde sınıflandırılır:

- (a) 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun geçici 3 üncü ve 5393 sayılı Belediye Kanununun geçici 5 inci maddeleri kapsamında uzlaşma sağlanmış borçlar.
- (b) 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun geçici 3 üncü ve 5393 sayılı Belediye Kanununun geçici 5 inci maddeleri uyarınca, alacakları uzlaşma kapsamındaki özel hukuka tabi kuruluşlara olan ve 31/12/2006 tarihi itibarıyla uzlaşma sağlanmamış borçlar.
- (c) 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip edilen Devlete olan borçlar, İller Bankasına olan borçlar, Sosyal Güvenlik Kurumuna olan borçlar ile 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamında tanımlanan Hazine alacağı niteliğindeki borçlar.”

hükmünü amirdir.

5779 sayılı Kanunda ve söz konusu Bakanlar Kurulu Kararında, borç türü bazında bir ayrıma gidilmediğinden il özel idareleri, büyükşehir belediyeleri ile belediyeler ve bunlara bağlı kuruluşların Kurumumuza olan ve yasal ödeme süresi geçmiş her türlü borçları bu kapsama girmektedir.

Bu bağlamda; sigorta primi, idari para cezası, işsizlik sigortası primi, eğitime katkı payı, özel işlem vergisi, damga vergisi, sosyal yardım zammı, icra takip masrafları ve diğer Kurum alacakları ile bu alacaklara ilişkin gecikme cezası, gecikme zammı, faiz ve fer'ileri bu kapsamda değerlendirilecektir.

4- Borçların bildirileceği kurum ve kuruluş

Büyükşehir belediyeleri ve bağlı kuruluşlarından olan alacaklar Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğüne, il özel idareleri ve belediyeler ile bu belediyelerin bağlı kuruluşlarından olan alacaklar ise İller Bankasına bildirilecektir.

5- Borç tablolarının hazırlanması

5779 sayılı Kanuna göre il özel idareleri, büyükşehir belediyeleri ile belediyeler ve bunlara bağlı kuruluşların borçlarından dolayı kesinti yaptırılması için borçlu kuruluşların talebi olup olmadığına bakılmaksızın sosyal güvenlik il müdürlüğünce/sosyal güvenlik merkezlerince ekte yer alan borç tablosu (EK: 1) düzenlenecektir.

Bununla birlikte, söz konusu tabloların hazırlanmasına dayanak olması ve kesinti sonucu gelecek paraların işyeri ve borç türü bazında ayrımı ile mahsubunun yapılabilmesi amacıyla (EK: 2) de yer alan tablo, borçlu kuruluşların her bir işyeri için borç türü bazında ayrı ayrı düzenlenecek ve ilgili personel tarafından müştereken imzalanarak sosyal güvenlik il müdürlüğünce/sosyal güvenlik merkezlerince muhafaza edilecektir.

6- 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre tecil ve taksitlendirilen veya özel kanunlarına göre yapılandırılan alacaklar

6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre tecil ve taksitlendirmiş veya özel kanunlarına göre yapılandırılmış ya da daha sonra tecil ve taksitlendirilecek olan alacaklar, taksitlendirme veya yapılandırma şartlarına uygun ödeme yapıldığı sürece ilgisine göre Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü ya da İller Bankasına bildirilmeyecektir.

Kurumumuz alacaklarının ilgili kuruluşlardan kesinti yapılmak üzere bildirilmesinden sonra tecil ve taksitlendirme talebinde bulunup talebi Kurumca uygun görülen borçluların, kararın alındığı tarihe kadar ilgili kuruluşlar nezdinde tahakkuk eden kesintileri haricinde ayrıca kesinti yapılmaması hususu da ilgisine göre Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü ya da İller Bankasına en kısa sürede bildirilecektir.

Ancak, borçlularca yazılı olarak aylık taksit tutarlarının ilgisine göre Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü ya da İller Bankasındaki paylarından kesilmesi talebinde bulunulması halinde, aylık taksit tutarları Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü ya da İller Bankasından sosyal güvenlik il müdürlüklerince/sosyal güvenlik merkezlerince talep edilecektir. Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü ya da İller Bankasından yapılan kesintilerin, 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre yapılan veya özel kanunlarına göre yapılandırılan alacakların aylık taksit tutarlarının tamamını karşılamaması durumunda aylık taksit farklarının borçlularca ödenmesi gerekmektedir.

Borçlularca taksitlendirilen borçların aylık taksit tutarlarının talepleri üzerine ilgili kurum ve kuruluşlardan yapılacak kesintilerinin; eksik yapılması, süresinde Kuruma aktarılmaması ya da hiç ödenmemesi halinde aradaki taksit

farkının vadesinde kendilerince ödeneceğini ve bu konuda ihtilaf yaratmayacaklarını talep yazısında taahhüt etmeleri istenecektir.

Diğer taraftan, tecil ve taksitlendirme işlemi yapılıp süresinde ödenen, ancak borçlular tarafından tecil ve taksitlendirme veya özel kanunlarına göre yapılan yapılandırma işleminin bozularak Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında kesinti yapılması talebinde bulunulması ve bu konuda daha sonra ihtilaf yaratmayacaklarının yazılı olarak taahhüt edilmesi halinde, tecil ve taksitlendirme/yapılandırma işlemi bozularak gerekli mahsup işlemi yapıldıktan sonra bakiye borç, Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında kesinti yapılması için ilgisine göre Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü veya İller Bankasından talep edilecektir.

7- Kapsama giren borçların ilgili kurum ve kuruluşa bildirilmesi

Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen Esasların 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun geçici 3 üncü ve 5393 sayılı Belediye Kanununun geçici 5 inci maddeleri uyarınca uzlaşma kapsamına giren borçlu kuruluşlarca Belediye Uzlaşma Komisyonuna müracaatta bulunulması ve yapılan değerlendirme sonucunda uzlaşma sağlanması suretiyle Uzlaşma Komisyonu Kararları Resmi Gazetede yayımlanarak kesinleşen borçlar, Belediye Uzlaşma Komisyonu tarafından ilgisine göre Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü veya İller Bankasına kesinti işlemleri yapılmak üzere bildirildiğinden uzlaşma kapsamındaki bu borçlar yeniden bildirilmeyecektir.

Yine, söz konusu Esasların 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine göre, bu kapsamdaki il özel idareleri, büyükşehir belediyeleri ile belediyeler ve bunlara bağlı kuruluşların (1/3/2010 tarihine kadar tahakkuk eden borçlar "2009/Aralık - 15/12/2009 14/1/2010" dönemi dahil) borçları, ilgisine göre en geç 7/4/2010 tarihine kadar Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğüne veya İller Bankasına bildirilecektir.

Daha sonraki dönemlerde ödenmeyen 1/3/2010 sonrası tahakkuk edecek borçların ise geciktirilmeksizin iki ayda bir en geç ilgili ayın 25'ine kadar gerekli kesintilerin yapılarak Kuruma aktarılması için ilgisine göre Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğüne veya İller Bankasına (EK: 1) tablo ile bildirilmesine devam edilecektir.

8- İl özel idareleri, büyükşehir belediyeleri ile belediyeler ve bunlara bağlı kuruluşlardan olan borçların tahsilini teminen yürütülen icra takip işlemleri

5779 sayılı Kanun uyarınca, il özel idareleri, büyükşehir belediyeleri ile belediyeler ve bunlara bağlı kuruluşların borçları nedeniyle vergi gelirleri tahsilat toplamı üzerinden ayrılacak paylarından kesinti yaptırılması için ilgisine göre Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü veya İller Bankasından talepte bulunulacak olmakla birlikte, söz konusu kuruluşların Kurumumuza olan borçlarından dolayı daha önce 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre ilgili mevzuatlarında haczedilebilir nitelikteki gelirleri ve malları için başlanılmış olan icra takip işlemlerinin durdurulmasına veya uygulanan hacizlerin kaldırılmasına ve bundan sonra icra takip işlemlerinin yapılmayacağına ilişkin herhangi bir düzenleme yer almadığından, 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre icra takip işlemlerine devam edilecektir.

Ancak, mükerrer kesinti yapılmaması bakımından, 5779 sayılı Kanun kapsamında kesinti talebinde bulunulmuş borçlardan dolayı Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü veya İller Bankası paylarına ayrıca haciz bildirisi gönderilmeyecektir.

Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü veya İller Bankası tarafından 5779 sayılı Kanun gereği kesinti yapıldıktan sonra geriye kalan belediye paylarından, haciz yoluyla da olsa hiçbir şekilde kesinti yapılmasına imkan bulunmamaktadır.

Bu nedenle, Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü veya İller Bankası tarafından belediyelere ait banka hesaplarına aktarılan kesinti sonrası payların, söz konusu banka hesabında hacimizin bulunması nedeniyle Kurum hesaplarına aktarılması veya bloke konulması halinde, bu hususun banka kayıtları veya diğer belgelerle doğrulanmasının ardından, alınan paralar iade edilecek veya bu paralar üzerindeki hacizler kaldırılacaktır.

Ancak, Türkiye Belediyeler Birliği tarafından il özel idareleri, büyükşehir belediyeleri ile belediyeler ve bağlı kuruluşların tahakkuk etmiş ve ödenmemiş borçlarının tahsilini teminen yürütülecek olan icra takip işlemleri ile ilgili

anılan bu Genelge ile yürürlükten kaldırılan 2010/46 sayılı Genelgenin 8 inci maddesinin iptali için, Kurumumuz aleyhine T.C. Danıştay Sekizinci Dairesinde 2010/5103 Esas No ile açılan davada verilen 12/10/2010 tarihli yürütmeyi durdurma kararında;

“... dava konusu Genelge maddesi ile 5779 sayılı Yasa ile öngörülen gelirlere yönelik olarak 6183 sayılı Yasa kapsamında başlatılan hacizlerin devam edeceği yönünde yapılan düzenlemenin 5779 sayılı Yasada düzenlenen kurallara ve bu Yasanın amacına aykırı olduğu açıktır.

Öte yandan, il özel idareleri ve belediyeler ile bağlı kuruluşların 5779 sayılı Yasadan kaynaklanmayan başka gelirleri de mevcut olduğundan, bu gelirlere yönelik olarak 6183 sayılı Yasaya göre takip edilen alacaklar açısından 5779 sayılı Yasadaki kuralların işletilemeyeceği tereddütsüzdür. Kaldı ki; dava konusu Genelge maddesi 5779 sayılı Yasadan kaynaklı gelirlere yönelik belirlemeyi içerdiğinden, davalı idarenin bu Yasa kapsamında olmayan gelirlere yönelik yürüttüğü takibatin bu Yasa kapsamında değerlendirme olanağı bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, 2577 sayılı Yasanın 27/2 nci maddesindeki koşullar oluşmuş olduğundan yürütmenin durdurulması isteminin kabulüne 12/10/2010 gününde oy çokluğu ile karar verildi.”

şeklinde hüküm tesis edilmiştir.

Bu doğrultuda; 5779 sayılı Kanun kapsamında borçları ilgisine göre İller Bankası veya Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğüne kesinti yapılması için gönderilen il özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşların Kurumumuza olan borçları için bundan böyle İller Bankasına veya Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğüne 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre haciz bildirisi gönderilmemesi, daha önce haciz bildirisi gönderilmiş ise bunların da söz konusu yürütmeyi durdurma kararı uyarınca iptal edilmesi gerekmektedir.

Ancak, belediyeler ile bunlara bağlı kuruluşların borçları, daha önce belirtildiği şekilde, iki ayda bir kesinti yapılmak üzere ilgisine göre İller Bankasına veya Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğüne gönderilmeye devam edilecektir. Kurumumuzun haczi bulunan banka hesaplarına intikal eden haczedilebilir diğer paralar üzerindeki haciz işlemlerine devam edilmesi gerekmektedir.

9- 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılardan kaynaklanan alacaklar hakkında yapılacak işlemler

5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesinin onikinci fıkrasında; “Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki dönemlere ait 5434 sayılı Kanundan kaynaklanan alacakların takip ve tahsil işlemleri 5434 sayılı Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan ilgili hükümlerine göre Kurumca sonuçlandırılır. Ancak bunlardan bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce Maliye Bakanlığının ilgili birimleri tarafından takip ve tahsil işlemleri başlatılmış olanların işlemleri bunlar tarafından sonuçlandırılır.”

hükmü yer almaktadır.

Bu bakımdan, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılardan kaynaklanan 1/10/2008 tarihinden önceki dönemlere ait Kurum alacaklarının takip ve tahsil işlemleri Maliye Bakanlığınca yürütüldüğünden, bu tarihten sonraki dönemlerden kaynaklanan Kurum alacakları merkez birimince, ilgisine göre Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü veya İller Bankasına bildirilecektir.

10- Diğer hususlar

5779 sayılı Kanun kapsamında il özel idareleri, büyükşehir belediyeleri ile belediyeler ve bunların bağlı kuruluşlarından olan Kurum alacaklarının Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü veya İller Bankası nezdindeki alacaklarından kesinti yapılarak tahsilini teminen hazırlanan (EK: 1) tabloların üst yazı ekinde en geç 7/4/2010 tarihine kadar, bu tarihten sonra ödenmeyen borçlar için ise haciz bildirisi gönderilmemesi, bunun yerine iki ayda bir en geç ilgili ayın 25'ine kadar ilgisine göre Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğüne veya İller Bankasına, sosyal güvenlik il müdürlükleri/sosyal güvenlik merkezleri tarafından söz konusu borç tablolarının hazırlanması ve bildirilmesi gerekmektedir.

Ayrıca, borçluların yapılacak kesinti işlemlerinden bilgi sahibi olması ve ileride çıkabilecek ihtilafların önlenmesi için Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü veya İller Bankasına bildirilen borçları gösterir tabloların bir örneği de üst yazı ekinde borçlulara gönderilecektir.

Bildirilen borçların tahsil tarihine kadar gecikme cezası ve gecikme zammı işlemeye devam edeceği ve diğer şekillerde tahsilat da yapılabileceğinden, borçlulardan her yıl sonu itibarıyla 5779 sayılı Kanun kapsamındaki kesinti yapılacak alacak tutarlarının yeniden tespit edilerek düzenlenen tablolar, ilgisine göre Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü veya İller Bankasına bundan sonraki kesintilere esas olmak üzere gönderilecektir.

11- Yürürlükten Kaldırılan Genelgeler

1/7/2005 tarihli ve 16/346 Ek sayılı, 5/4/2010 tarihli ve 2010/46 sayılı, 6/1/2011 tarihli ve 2011/2 sayılı genelgeler ile 15/3/2005 tarihli ve 181951 sayılı ve 19/1/2011 tarihli ve 1085288 sayılı genel talimatlar, bu Genelgenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla yürürlükten kaldırılmıştır. Söz konusu genelgeler ile genel talimatlar yürürlük dönemlerindeki iş ve işlemlerde kullanılabilecektir.

Bilgi edinilmesi ve gereğini rica ederim.

M. Emin ZARARSIZ
Kurum Başkanı

EKLER :

Ek : 1- Kesintiye ilişkin toplam borcu gösteren tablo (bir sayfa)

Ek : 2- Kesintiye ilişkin İşyeri bazında muaccel borçları gösteren tablo (bir sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :

Merkez ve Taşra Teşkilatına

Bilgi:

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına

EK- 1

T.C.

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI

..... Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü

..... Sosyal Güvenlik Merkezi

İL ÖZEL İDARESİ, BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELERİ İLE BELEDİYELER VE BUNLARA BAĞLI KURULUŞLARIN 5779 SAYILI KANUN KAPSAMINDA KESİNTİYE TABİ TUTULAN TOPLAM BORÇLARINI GÖSTERİR TABLO

İl					
Borçlu Kuruluşun Ünvanı					
Bağlı Kuruluş (Varsa)					
Bağlı Bulunduğu Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü / Sosyal Güvenlik Merkezi					
İşyeri Sicil Numaraları					
SIRA NO	BORCUN TÜRÜ	BORCUN DÖNEMLERİ	BORÇ ASLI	GEÇİKME CEZASI VE ZAMMI / FERİLERİ	TOPLAM BORÇ

GENELGELER

			(A)	(B)	(A + B)
1					0,00 TL
2					0,00 TL
3					0,00 TL
4					0,00 TL
5					0,00 TL
6					0,00 TL
7					0,00 TL
GENEL TOPLAM			0,00 TL	0,00 TL	0,00 TL

Memur

Şef

Müdür Yardımcısı/
Yetkili

Ünite Amiri

Bu tablo aşağıdaki açıklamalara göre doldurulacaktır.

Açıklamalar:

Borçlu kuruluşun Unvanı kısmına, il özel idaresi, büyükşehir veya belediyenin adı yazılacaktır.

Bağlı kuruluş kısmına, borcu varsa bağlı kuruluşun Unvanı yazılacaktır.

İşyeri sicil numarası kısmına borçlu olan tüm işyeri sicil numaraları birlikte yazılacaktır.

Borcun türü sütununa, işverenin tüm işyerleri için ayrı ayrı düzenlenen (EK- 2)' deki borç türleri yazılacaktır.

Borcun dönemi sütununa en eski ve en yeni dönem yazılacaktır

Borç aslı sütununa, (EK- 2)' deki listelerde yer alan ilgili borç türünün toplam borç aslı yazılacaktır.

Gecikme cezası ve zammı / fer'ileri sütununa, ./.../.... tarihine kadar hesaplanan gecikme cezası, gecikme zammı varsa diğer fer'ileri toplamı yazılacaktır.

Yukarıdaki açıklamalara göre hazırlanan bu tablo, kesinti işlemini yapacak olan idarelere yazılı ve CD ortamında gönderilecektir.

EK- 2

T.C

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI

..... Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü

..... Sosyal Güvenlik Merkezi

İL ÖZEL İDARESİ, BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELERİ İLE BELEDİYELER VE BUNLARA BAĞLI KURULUŞLARIN 5779 SAYILI KANUN KAPSAMINDA KESİNTİYE TABİ TUTULAN BORÇLARINA ESAS OLMAK ÜZERE İŞYERİ BAZINDA MUACCEL BORÇLARINI GÖSTERİR TABLO

Borçlu Kuruluşun Ünvanı	
Bağlı Kuruluş (Varsa)	
İşyeri Sicil Numaraları	

SIRA NO	BORCUN TÜRÜ	BORCUN DÖNEMLERİ	BORÇ ASLI	GEÇİKME CEZASI VE ZAMMI / FER'İLERİ	TOPLAM BORÇ
			(A)	(B)	(A + B)
1					0,00 TL
2					0,00 TL
3					0,00 TL
4					0,00 TL
5					0,00 TL
6					0,00 TL
7					0,00 TL
GENEL TOPLAM			0,00 TL	0,00 TL	0,00 TL

Memur

Şef

Müdür Yardımcısı/
Yetkili

Açıklamalar :

Bu tablo Ünite işlemlerinde kullanılmak ve tüm borçların toplanarak kesinti yapacak kuruluşlara gönderilmesine esas olmak üzere işyeri bazında hazırlanacaktır.

(EK-1)' de yer alan toplam tablonun doldurulması için kullanılacaktır.

....../.../.... tarihine kadar gecikme cezası, gecikme zammı varsa diğer fer'ileri hesaplanacaktır.

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü

Sayı : B.07.0.BMK.0.15.115457-3

11/03/11* 2974

Konu : Giyecek Yardımı Yönetmeliğinin
Uygulanması

..... BAKANLIĞINA
..... MÜSTEŞARLIĞINA
..... REKTÖRLÜĞÜNE
..... GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE
..... VALİLİĞİNE

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 211 inci maddesi uyarınca 14/9/1991 tarihli ve 91/226S sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Memurlara Yapılacak Giyecek Yardımı Yönetmeliğinin 11 İnci maddesinde, kurum ve kuruluşların verecekleri giyim eşyalarını Maliye Bakanlığınca belirlenecek standart fiyatları gözönünde bulundurmak suretiyle ihale mevzuatına göre karşılayacakları belirtilmiştir.

Diğer taraftan, Memurlara Yapılacak Giyecek Yardımı Yönetmeliğinde 7/5/2010 tarihli ve 2010/508 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yapılan değişiklikle bazı personele yapılacak giyecek yardımının nakdi olarak ödenmesi öngörülmüş bulunmaktadır.

Memurlara Yapılacak Giyecek Yardımı Yönetmeliğinde yer alan düzenlemelere ilişkin olarak farklı uygulamaların önlenmesi, uygulama birliğinin sağlanması ve oluşabilecek tereddütlerin giderilmesi amacıyla aşağıdaki açıklamaların yapılması gerekli görülmüştür.

1) Yönetmeliğe ekli I ve II sayılı cetvellerdeki giyim eşyaları esas alınarak hazırlanan “Memurlara Verilecek Giyecek Eşyalarının Azami Birim Fiyat Listesi” Ek:1 de yer almaktadır. Kurum ve kuruluşlar, aynı olarak verecekleri giyim eşyalarında belirlenmiş olan bu fiyatları aşmayacak şekilde ihale mevzuatına göre işlem yapacaklardır.

2) Memurlara Yapılacak Giyecek Yardımı Yönetmeliğinde 7/5/2010 tarihli ve 2010/508 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yapılan değişiklik uyarınca, Yönetmeliğe ekli I sayılı cetvelin 16, 17, 18, 19 ve 20 nci sıraları ile II sayılı cetvelin Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfına ait bölümünün 3 üncü sırasında sayılan personele yapılacak giyecek yardımları aynı olarak yapılmaya devam edilecek, diğer personele verilmesi Öngörülen giyecek yardımlarının bedeli ise nakden ödenecektir.

3) Yönetmeliğe ekli I ve II sayılı cetvellerdeki giyim eşyaları esas alınarak hazırlanan “Nakden Yapılacak Giyim Yardımına İlişkin Fiyat Listesi” Ek:2 de yer almaktadır. Nakdi olarak yapılacak giyim yardımının ödenmesinde bu fiyatlar esas alınacaktır.

ÖRNEK 1- Yönetmeliğe ekli I sayılı cetvelde, kadro unvanı şoför olan personele verilecek giyim eşyası; takım elbise, tulum, ayakkabı, yağmurluk, atkı ve eldiven olarak belirlenmiştir. Kullanma süreleri ise yağmurluk için iki, atkı için üç ve diğer giyim eşyaları için bir yıldır. Buna göre ilgili personele Ek:2 de belirlenmiş olan;

Takım elbise	112,86 TL
Tulum	21,60 TL
Ayakkabı	31,86 TL
Yağmurluk	24,52 TL
Atkı	4,32 TL
Eldiven	2,75 TL
Toplam	197,91 TL

tutarında ödeme yapılacaktır. İlgili personele daha önceki yıllarda verilmiş olan ve henüz kullanma süresi dolmamış giyim eşyalarının bedeli, kullanma süreleri dolduktan soma ödenecektir.

ÖRNEK 2- Yönetmeliğe ekli II sayılı cetvelde, Yardımcı Hizmetler Sınıfında bulunan personele verilecek giyim eşyası takım elbise ve ayakkabı olarak belirlenmiştir. Buna göre ilgili personele Ek:2 de belirlenmiş olan;

Takım elbise	112,86 TL
Ayakkabı	31,86 TL
Toplam	144,72 TL

tutarında Ödeme yapılacaktır.

4) Aynı olarak yapılacak giyecek yardımına ilişkin giderler, idare bütçelerinin ilgisine göre “03.2.5.01- Giyecek Alımları” ya da “03.2.5.90- Diğer Giyim ve Kuşam Alımları” ekonomik kodlarına, nakdi olarak yapılacak giyecek yardımları ise “01.1.4.01- Sosyal Haklar” ekonomik koduna gider kaydedilmek suretiyle ödenecektir.

5) Nakdi olarak yapılacak ödemelerden gelir vergisi ve damga vergisi kesintisi yapıldıktan soma geri kalan tutar ilgili personele Ödenecektir.

6) Yönetmeliğin 9 uncu maddesi uyarınca kurumlar tarafından, giyim eşyalarının verilmesinde Yönetmeliğe ekli cetveller esas alınarak personelin kadro unvanı, sınıfı, sayısı ve hizmet yerlerine göre bir örneği Ek:3 de yer alan dağıtım listesi düzenlenecektir. Bu listeler aynı ve nakdi olarak yapılan giyecek yardımları için ayrı ayrı düzenlenecektir. Listeler ilgili kurumlar tarafından muhafaza edilecek ve yetkililerin talebi üzerine bunlara ibraz edilecektir.

Bilgilerini ve gereğini arz/rica ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı

EKLER:

1- Fiyat Listesi (2 Adet)

2- Dağıtım Listesi

(EK:1)			(EK:2)		
MEMURLARA VERİLECEK GİYECEK EŞYALARININ AZAMI BİRİM FİYAT LİSTESİ			NAKDEN YAPILACAK GİYİM YARDIMINA İLİŞKİN FİYAT LİSTESİ		
Sıra No	CİNSİ	2011 Yılı KDV Hariç Birim Fiyatlar (TL)	Sıra No	CİNSİ	2011 Yılı Birim Fiyatlar (TL)
1	Takım Elbise	104,50	1	Takım Elbise	112,86
2	Tayyör	76,00	2	Tayyör	82,08
3	Yazlık Takım Elbise	103,00	3	Yazlık Takım Elbise	111,24
4	Pantolon- Etek	22,20	4	Pantolon- Etek	23,98
5	Gömlek-Bluz-Yelek	14,30	5	Gömlek-Bluz-Yelek	15,44
6	Kravat-Papyon	4,00	6	Kravat-Papyon	4,32
7	Palto-Manto	104,50	7	Palto-Manto	112,86
8	Pardesü-Gocuk	51,50	8	Pardesü-Gocuk	55,62
9	Yağmurluk (Muşamba)	22,70	9	Yağmurluk (Muşamba)	24,52
10	Meşin Ceket-Deri Ceket	94,00	10	Meşin Ceket-Deri Ceket	101,52
11	Parka-Mont-Montgomer	46,50	11	Parka-Mont-Montgomer	50,22
12	Kaput	28,50	12	Kaput	30,78
13	Erkek Ayakkabısı	29,50	13	Erkek Ayakkabısı	31,86
14	Kadın Ayakkabısı	29,50	14	Kadın Ayakkabısı	31,86
15	İş Ayakkabısı	20,50	15	İş Ayakkabısı	22,14
16	Bot-Fotin	29,50	16	Bot-Fotin	31,86
17	Lastik Çizme	10,75	17	Lastik Çizme	11,61
18	Çorap	2,00	18	Çorap	2,16
19	Eldiven (Yün)	2,55	19	Eldiven (Yün)	2,75
20	Eldiven (Deri)	7,80	20	Eldiven (Deri)	8,42
21	Atkı-Kaşkol	4,00	21	Atkı-Kaşkol	4,32
22	Kazak	16,10	22	Kazak	17,39
23	Sarık	7,90	23	Sarık	8,53
24	Cüppe	23,70	24	Cüppe	25,60
25	Şapka-Başlık-Kep	7,85	25	Şapka-Başlık-Kep	8,48
26	İş Gömleği	10,50	26	İş Gömleği	11,34
27	İş Önlüğü	10,50	27	İş Önlüğü	11,34
28	Ebe önlüğü	10,50	28	Ebe önlüğü	11,34
29	İş Elbisesi	29,50	29	İş Elbisesi	31,86
30	Tulum	20,00	30	Tulum	21,60
31	Hemşire-Ebe Forması	22,70	31	Hemşire-Ebe Forması	24,52
32	Laboratuvar Kıyafeti	16,50	32	Laboratuvar Kıyafeti	17,82
33	Ameliyathane Kıyafeti	16,50	33	Ameliyathane Kıyafeti	17,82
34	Bel Kemer	8,70	34	Bel Kemer	9,40

(EK:3)

MEMURLARA VERİLECEK GİYECEK EŞYALARINA İLİŞKİN DAĞITIM LİSTESİ

[illegible]

NOT: * Gıycek vardiymindan yararlanacak dan personelin sayisi sutununa ayni unvanli ve ayni hizmet yerinde calisan toplam personel sayisi yazilacaktir.
** Hizmet yeri silinuu gıycek vardiymı yuhtemeliinde belirlen ve gıycek vardiymindan yararlanacak dan personelin aidiyetli olan yerler (cekkı, kapalı yerde, gecek, ibrikada, albede, maden işleminde, telekomunikasyon teslinde aidiyem isasyonunda, ameliyathane laboratuvarında.....) yazilacaktir.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.13.2.SGK.0.10.02.02/ 173
Konu : Emeklilik Belgeleri, Emeklilik İkramesi

24/03/2011

GENELGE
2011/32

Bilindiği üzere, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun Geçici 1 inci maddesi ile;

—506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu ile 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununa tabi olanlar, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında,

—1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu ve bu Kanunla mülga 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununa tabi olanlar, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında,

—5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa tabi olanlar, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında,

“sigortalı” olarak kabul edilmişlerdir.

Öte yandan, 5510 sayılı Kanunun yürürlüğünden önce göreve başlayan ve sosyal güvenlik yönünden 5434 sayılı Kanuna tabi olan kamu görevlileri hakkında hangi hükümlerin uygulanacağına genel olarak Kanunun Geçici 4 üncü maddesinde yer verilmiş ve anılan madde

ile;

—5510 sayılı Kanunun yürürlüğünden önce 5434 sayılı Kanuna göre kendilerine veya dul ve yetimlerine bağlanmış olan aylıklar hakkında,

—Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçiliği sona erenlerden tahsis talebinde bulunacaklar ile Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsis talebinde bulunanlardan işlemleri devam edenler hakkında,

—5434 sayılı Kanuna göre iştirakçi iken Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına alınanlar ve Kanunun yürürlüğünden önce iştirakçiliği olup Kanunun yürürlüğünden sonra 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendine tabi olarak yeniden çalışmaya başlayanlar ile bunların dul ve yetimleri hakkında,

—5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte kamu idarelerinde hizmet akdi ile veya sözleşmeli olarak çalışanlardan; ilgili kanunları gereği 5434 sayılı Kanun ile ilgilendirilenler aynı statüde çalışmaya devam etmeleri nedeniyle, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine göre sigortalı (kamu görevlisi) sayılanların, kendileri veya hak sahipleri hakkında,

aylıklarının bağlanması, artırılması, azaltılması, kesilmesi, yeniden bağlanması, toptan ödemeleri, ilgi devamı, ihya ve borçlanmaları, diğer ödemeler ve yardımlar ile emeklilik ikramiyeleri hakkında mülga 2829 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınarak 5510 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılması gerektiği hüküm altına alınmıştır.

5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalıların istekleri üzerine emekli aylığı bağlanmasına esas olmak üzere, sigortalıları istihdam eden kurumları tarafından ilgili mevzuat esas alınarak bazı bilgi ve belgelerin tanzim edilmesi ve Kurumumuza gönderilmesi, yapılacak işlemler açısından zorunluluk arz etmektedir.

Nitekim, emeklilik sırasında gerek sigortalılardan (kamu görevlisinin) gerekse kurumlarından çok sayıda belgenin istenilmesi nedeniyle, bu belgelerin hazırlanma ve bir araya getirilmesinden kaynaklanan zaman kaybı ve mağduriyetlerin önlenmesi amacıyla, tek bir emeklilik belgesi çalışması yapılmış ve bu belge Türk Standartları Enstitüsünce de incelenerek (Mecburi STANDART 92/10183) Tebliğ numarası ile kabul edilmiş, Tebliğ 19/12/1992 tarihli ve 21440 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Söz konusu Emeklilik Belgesinin düzenlenmesine ilişkin esaslar ise Devredilen T.C. Emekli Sandığı Genel Müdürlüğünce hazırlanan 12/04/1993 tarihli ve 134 sayılı Dış Genelge ile ilgili kurum ve kuruluşlara duyurulmuş, birlahare 28/07/1993 tarihli ve 136 sayılı, 06/11/1999 tarihli ve 23868 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 141 sayılı, 25/11/2000 tarihli ve 24241 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 144 sayılı, 28/11/2001 tarihli ve 24597 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 146 sayılı Dış Genelgeler ile Emeklilik Belgesinde bulunması gereken diğer hususlar açıklanmıştır.

Ancak, emeklilik işlemlerinin gerçekleştirilmesine esas olmak üzere kullanılan bu belgenin düzenlenmesi-ne ilişkin olarak yukarıda ifade edildiği üzere birden fazla genelgenin bulunması işlem karmaşasına yol açtığından, Kurumumuzca 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılan kamu görevlilerinden emekliye ayrılacak olanların kendilerinden ve kurumlarından istenilen belge ve bilgilerin neler olduğunun tek bir metinde toplanarak yeniden açıklanması ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

Buna göre;

1- Ekte bir örneği yer alan "EMEKLİLİK BELGESİ", kamu kurum ve kuruluşları ile bunlara bağlı ortaklıklarda 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olarak çalışanların kurumları tarafından, emekli aylığı bağlanmasına esas olmak üzere ilgililerin özlük dosyalarındaki bilgilere istinaden doldurulacaktır. Emeklilik Belgesinin birinci sayfasının sağ üst köşesine ilgililerin en fazla altı ay önce çekilmiş bir fotoğrafının yapıştırılarak bu fotoğrafın okunaklı bir şekilde mühürlenmesi ve aynı fotoğraftan bir adet dosyasında tutulmak üzere gönderilmesi, gönderilen fotoğrafın arkasına ad, soyadı, T.C. Kimlik ve emeklilik sicil numaralarının yazılması gerekmektedir.

2- Emekliye ayrılmak isteyen personelin, Emeklilik Belgesinin birinci sayfasının üst kısmında bulunan T.C. Kimlik, emeklilik ve kurum sicil numaraları ile "EMEKLİLİK İSTEK DİLEKÇESİ" bölümünün mutlaka ilgilinin adı, soyadı ile emekli aylığını alacağı adresin ve dilekçe tarihinin yazılmak suretiyle ilgili tarafından imzalanması, yine ilgilinin emekli aylığını almak istediği adreste değişiklik yapılmışsa değişikliğin kurum amirince imzalanıp okunaklı bir şekilde mühürlenerek onaylanması gerekmektedir.

3- "EMEKLİYE SEVK ONAYI" bölümü, Emeklilik Belgesinin diğer bölümlerinde yer alan bilgiler de tamamlanmak suretiyle yetkili makamın onayına sunulacaktır. "Emekliye sevk onayı" bölümünde yer alan "Adı, Soyadı, Unvanı, İmza" hanesi, sevk onayını makama sunan yetkili tarafından imzalanarak onaylanacaktır. Emeklilik Onayının emeklilik belgesine sığmaması durumunda, özellikle Yönetim Kurulu, Encümen Kararı veya toplu emeklilik onayı alan Kurumların kararlarını bu bölüme işleyip tasdik etmeleri yeterli olacaktır. Bunun dışındaki emekliye sevk onayları için belgede yeterli yer bulunmaktadır.

4- "HİZMETE İLİŞKİN DİĞER BİLGİLER" bölümüne, ilgililerin 5434 sayılı Kanunun mülga 32 nci maddesi ve 5510 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesine göre fiili hizmet süresi zammı ile 5434 sayılı Kanunun mülga 36 ve 37 nci maddeleri ile 5510 sayılı Kanunun 49 uncu maddesine göre itibari hizmet zammına müstahak olduğu çalışmaları var ise bu sürelerin başlangıç, bitiş ve toplam süreleri ile yan sütundaki askerlikle ilgili sorular cevaplandırılacaktır.

5- "BORÇLANILAN HİZMETLER" bölümüne, ilgililerin borçlanma mevzuatı kapsamında (5434 ve 5510 sayılı kanunların ilgili hükümleri uyarınca) borçlanılmış hizmetleri var ise bunlara ilişkin hususlar işlenecektir.

6- "FARKLI SİĞORTALILIK STATÜSÜNE TABİ HİZMETLER" bölümüne, ilgililerin 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri (Devredilen Sosyal Sigortalar Kurumuna ve Devredilen Bağ-Kur'a tabi) kapsamında veya 506 sayılı Kanunun Geçici 20 nci maddesine tabi hizmetleri var ise bu bilgiler yazılacak ve anılan bilgilere esas hizmet bilgilerini gösterir yazıların aslı veya onaylı suretleri belge ekinde gönderilecektir.

7- "TAZMİNATLAR" bölümüne, eğer sigortalılar makam veya yüksek hakimlik tazminatı ödenmesini gerektiren bir görevden emekli oluyorsa veya daha önce anılan tazminatların ödenmesini gerektiren görevlerde bulunmuş iseler buna ilişkin bilgi ve süreler doldurulacaktır. İlgililerin kamu kurum ve kuruluşlarında sigortalı geçen hizmetlerine karşılık kıdem tazminatı ödenip ödenmediği açıklanacaktır. Kıdem tazminatı ödenmemiş ise anılan sigortalı çalışmalarının, kıdem tazminatı/iş sonu tazminatı ödenmesini gerektirir şekilde sona erip ermediğini açıklayan (sona erme nedeni açıkça belirtilmek suretiyle) bir bilgi yazısının belge ekinde gönderilmesi gerekmektedir.

8- "İNTİBAK İŞLEMLERİNE İLİŞKİN BİLGİLER" bölümü, değerlendirilecek başanlı süreler, intibak durumu ve ek göstergesi, öğrenim durumu (şayet ilgili görevde iken bir üst öğrenimi bitirmiş ise buna ilişkin önceden mezun olduğu okullardan mezuniyet tarihlerinin ayrı ayrı gösterilmesi suretiyle) açıklanacaktır. "Yaş Tahsisi Varsa Kararının Tarihi ve Numarası" bölümüne ilgililerin yaş tashihi var ise karar tarihi ve numarası yazılacaktır.

9- "KIDEM AYLIĞI" bölümüne, ilgililerin kazanılmış hak aylıklarının tespitinde değerlendirilen süreleri dikkate alınmak suretiyle yapılan intibaklarına göre bulunacak hizmet süresi ve göstergesi yazılacaktır.

10- "HİZMETLE İLGİLİ BİLGİLER" bölümü, ilgililerin görev unvanları, kadro dereceleri, ek göstergeleri, göreve başlama ayrılma süreleri ve nedenleri kronolojik sırasıyla yazıldıktan sonra alt satırdaki bölüm onaylanarak imza edilecektir.

11- Emeklilik Belgesinin aslının gönderilmesi ve belgenin tüm sayfalarının yanı sıra bilgisayardan çıkarılan hizmet belgesinin bulunması halinde bu sayfaların da, kurum mühürü ile okunaklı bir şekilde onaylanması gerekmektedir.

12- Emeklilik Belgesi, sadece hizmet yılını ve yaşını doldurmuş olan 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalıların istekleri ile emekliye ayrılmaları halinde kullanılacaktır. Bunun dışında, yaş haddi, maluliyet, ölüm, re'sen, açıktan emeklilik gibi hallerde bu belge kullanılmayacaktır. Ancak, açıktan emekliye ayrılmak isteyenlerden kurumlara sehven başvuranlarda da bu belge kullanılacaktır.

13- İstekle emeklilik talebinde bulunan kamu görevlilerinin görev yaptıkları kurumlar tarafından, aşağıda belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda hazırlanacak olan belge ve bilgilerin Kurumumuza (Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğü Kamu Görevlileri Emeklilik İşlemleri Daire Başkanlığı Mithatpaşa Cad. No: 7 Sıhhiye/ANKARA) gönderilmesi gerekmektedir.

14- Devredilen T.C. Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanarak 12/04/1993 tarihli ve 134 sayılı, 28/07/1993 tarihli ve 136 sayılı, 06/11/1999 tarihli ve 23868 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 141 sayılı, 25/11/2000 tarihli ve 24241 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 144 sayılı, 28/11/2001 tarihli ve 24597 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 146 sayılı Dış Genelgeler yürürlükten kaldırılmıştır.

M. Emin ZARARSIZ
Kurum Başkanı

EKLER:

EK 1- Emeklilik Belgesi (Dört Sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :

Merkez ve Taşra Teşkilatına
Kamu Kurum ve Kuruluşlarına

Bilgi:

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına

EMEKLİLİK BELGESİ		
	T.C. Kimlik No :	Emekli Sicil No: Kurum Sicil No:
EMEKLİLİK İSTEK DİLEKÇESİ	 Fotoğraf mühürlenecek Kurumunuz biriminde çalışmaktayım hizmet yılımı ve yaşıma doldurdum. Emekliye ayrılmak istiyorum. Gereğini arz ederim. / / Emekli Aylığını Alacağı Adres : Adı Soyadı, İmzası	
	Sayı : / / Konu : MAKAMINA Olurlarınıza arz ederim. Adı Soyadı, Unvanı, İmza OLUR / /	
EMEKLİYE SEVK ONAYI		

HİZMETE İLİŞKİN DİĞER BİLGİLER															
	Fili Hizmet Süresi Zammı			İtibari Hizmet Süresi Zammı			Askerlik Safahatı								
Başlama Tarihi							Yd. Sb. Okuluna Giriş Tarihi		Yd. Sb. Öğretmenlerin Görev Yaptığı Yer (İl, İlçe, Köy)						
Bitiş Tarihi							Asteğmenliğe Nasbı								
Toplam Süre	Yıl	Ay	Gün	Yıl	Ay	Gün	Teğmenliğe Nasbı		Er Olarak Nasıp Tarihi	Terhis Tarihi					
BORÇLANILAN HİZMETLER															
Borçlanılan Süre			Toplam Süre			Toplam Borç	Borçlanma Tarihi	Tahsilat Miktarı	Kanun No/Maddesi						
Başlama Tarihi	Bitiş Tarihi		Yıl	Ay	Gün										
FARKLI SİGORTALILIK STATÜSÜNE TABİ HİZMETLER															
Sigortalılık Statüsü			Başlama Tarihi		Bitiş Tarihi		Prim Gün sayısı (Yıl / Ay / Gün)		SGK Sicil No						
TAZMİNATLAR							KIDEM AYLIĞI								
Varsa Makam Tazminatının Nevi		Göstergesi	Kıdem - İşsonu vb. Tazminatı Ödenmişse Süresi				Kıdem Aylığına Esas Hizmeti		Göstergesi						
															
İNTİBAK İŞLEMLERİNE İLİŞKİN BİLGİLER															
Hizmet Sınıfı							Giriş Derecesi								
Kod No	Başlama Tarihi	Toplam Süre			Değerlenecek Süre			Kod No	Başlama Tarihi	Toplam Süre			Değerlenecek Süre		
	Bitiş Tarihi	Yıl	Ay	Gün	Yıl	Ay	Gün		Bitiş Tarihi	Yıl	Ay	Gün	Yıl	Ay	Gün
Memurun Durumu ve İntibakı		Kadro Derecesi	Emeklilik Keseneğine Esas Aylığın				Kazanılmış Hak Aylığına Esas				Ödenecek Aylığın				
			Artan Süre				Artan Süre				Artan Süre				
			D	K	Ay	Gün	D	K	Ay	Gün	D	K	Ay	Gün	
1897 Sayılı Kanuna Göre 1.3.1975 Tarihinde															
..... Tarihinde															
..... Tarihinde															
..... Tarihinde															
Öğrenim Durumu	İlkokul	Ortaokul		Ortaokul Dengi Meslek Okulu		Lise		Lise Dengi Meslek Okulu		Yükseköğrenim		Yükseköğrenim Üstü			
Mezuniyet Tarihi															
Öğrenim Süresi															
Yaş Tahsis Varsa Kararının Tarihi ve Numarası															

HİZMETLE İLGİLİ BİLGİLER

Görevleri	Kadro Derecesi	Yevmiye Veya Sözleşme	Ödemeye Esas Olan Aylığın			Emekli Keseneğine Esas 657 Sayılı Kanuna Göre			Göreve Fiilen Başladığı Tarih	Görevindeki Değişiklik, Ayrılışı	
			D	K	Ek Gösterge	D	K	Tutarı (TL)		Tarihi	Nedeni

Yukarıdaki Bilgilerin Sicil Kaydına Uygun Olduğu Tasdik Olunur.

Amirin Adı Soyadı, Unvanı, Mühür, Tarih, İmza	Şefin Adı Soyadı, Tarih, Paraf
	Dolduranın Adı, Soyadı, Tarih, Paraf

BELGENİN KULLANIMI :

- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine tabi sigortalı olarak çalışan personelin Kurumları tarafından emekli aylığı bağlanmasına esas olmak üzere özlük dosyasındaki bilgilere istinaden doldurulur ve emeklilik işlemlerinde kullanılır.

- Bu belgenin aslı Sosyal Güvenlik Kurumu Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğü Kamu Görevlileri Emeklilik İşlemleri Daire Başkanlığına gönderilir.

-BELGENİN HER BİR SAYFASININ SAĞ ALT KÖŞESİ, DÜZENLEYEN KURUM TARAFINDAN MUTLAKA MÜHÜRLENECEKTİR.

AÇIKLAMALAR :

Formun doldurulması ile ilgili açıklamalara aşağıda yer verilmiştir.

1- "EMEKLİLİK İSTEK DİLEKÇESİ" bölümü ilgililerince doldurulacaktır.

2- "HİZMETE İLİŞKİN BİLGİLER" bölümünde yer alan "görevindeki değişiklik, ayrılış tarihi" bölümüne emekliye sevk edilen ilgilinin görevinden ayrılış tarihi yazılacaktır.

3- "HİZMETLE İLGİLİ" bölümünde yer alan "Yd. Sb., Öğretmenlerin görev yaptığı yer" bölümünde, görev yapılan il, ilçe veya köyün adı yazılacaktır.

4- "TAZMİNATLAR" bölümünde yer alan "Kıdem tazminatı ödenmişse süresi" bölümü, ilgilinin resmi sektörde geçen sigortalı hizmetleri var ise doldurulacak olup, kıdem tazminatının ödenmiş olduğu süreler gösterilecektir.

5- İlgilinin farklı sigortalılık hallerine (statülerine) tabi hizmeti var ise, buna dair belgenin/kurumunca veya Kurumumuzca istenmiş olması ve aslı veya tasdikli fotokopisinin eklenmesi gerekmektedir.

6- İlgilinin en son çekilmiş 2 adet vesikalık fotoğrafı gönderilecektir.

7- Memurun durumu ve intibak bölümünde 1897 sayılı Kanuna göre 1.3.1975 tarihinden sonra gelen karelere ilgilinin durumunda Kanun ve Kanun Hükmünde Karamamelerle değişiklik olmuş ise işlenecektir. Yaş tashihi var ise karar tarihi ve numarası yazılacaktır.

**24. DÖNEM MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMLERİ İLE İLGİLİ 2011/5 SAYILI
BAŞBAKANLIK GENELGESİ**

Karar Tarihi	Genelge	Yürürlük Tarihi	Yayın Tarihi	RG Sayısı
26.03.2011	No: BAŞ GEN 2011-5	26.03.2011	26.03.2011	27886

Konu : 24. Dönem Milletvekili Genel Seçimleri

GENELGE
2011/5

24. Dönem Milletvekili Genel Seçiminin 12 Haziran 2011 Pazar günü yapılmasına dair Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 3/3/2011 tarihli ve 987 sayılı kararının Resmî Gazete'de yayımlanmasını müteakip, Yüksek Seçim Kurulu tarafından hazırlanan seçim takvimi uygulamaya konulmuştur.

Anayasanın 79'uncu maddesinde öngörülen "Seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü" ilkesine uygun bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için Yüksek Seçim Kurulu ile il ve ilçe seçim kurullarının çalışmalarına diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca da her türlü işgücü, araç ve diğer malzeme desteği verilmesi önem taşımaktadır.

Seçimin her aşamasında görev alması muhtemel kamu personelinin yıllık izinlerinin plânlanmasında seçim tarihinin dikkate alınması zorunlu görülmektedir. Bu hususta il ve ilçe seçim kurulları ile koordinasyon içerisinde, kamu personelini de mağdur etmeyecek şekilde gereken tedbirler ivedilikle alınacaktır.

Bu itibarla, önümüzdeki seçimin başarıyla gerçekleştirilerek, millet iradesinin sandığa sağlıklı olarak yansması amacıyla, seçim kurulu başkanlıklarının personel ve yer tahsisine ilişkin talepleri ivedilikle karşılanacak, ihtiyaç duyulacak her türlü taşıt, bilgisayar, yazıcı, modem, kesintisiz güç kaynağı, jeneratör gibi araç gereç ve bunları kullanabilecek nitelikli işgücü desteği sağlanacaktır.

Bu kapsamda, başta mülki amirler olmak üzere tüm kamu kurum ve kuruluşları, banka yöneticileri ve güvenlik güçlerinin amirleri tarafından gereken tüm önlemler alınacak, herhangi bir aksaklığa meydan verilmemesi için azami gayret ve duyarlılık gösterilecektir.

Bilgilerini ve gereğini rica ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

T. C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.05.0.MAH.0.08.02.00/900-9571
Konu : İtfaiye eri atamaları

01/04/2011

..... VALİLİĞİNE

Belediyelerde boş bulunan itfaiye eri kadrolarına atanacaklar için aranacak şartlar Belediye İtfaiye Yönetmeliği ile düzenlenmiş olup, söz konusu Yönetmelik çerçevesinde gerçekleştirilen itfaiye eri alımlarında; Meslek Yüksek Okulları'nın itfaiyecilikle ilgili eğitim veren bölümlerinden mezun olanların öncelikli olarak değerlendirilmesine yönelik Bakanlığımıza yapılan bildirimler ile adayların başvuru ve şikayetlerinden yola çıkarak itfaiyecilik mezunlarına imkan tanınması ve gerekli hassasiyetin gösterilmesi hususunda İliniz dahilindeki belediyelerin bilgilendirilmesi için gereğini rica ederim.

Yavuz Selim KÖŞGER
Bakan a.
Genel Müdür

DAĞITIM:
Gereği:
81 İl Valiliği

DUYURULAR

KİMLİK KARTLARI

İçişleri Bakanlığı'nın 19.07.2001 tarih ve B.05. MAH.0.65.00.02(50-51)-01-80900 sayılı genelgesine göre; Belediye Başkanı kimlik kartlarının;

İçişleri Bakanlığı'nın 15.03.2004 tarih ve B.05.0. MAH.0.65.00.02180 381(50-51)-04 sayılı genelgesi ile Belediye Meclis Üyesi kimlik kartlarının;

İçişleri Bakanlığı'nın 23.05.2007 tarih ve B.05.0. MAH.0.65.0011 80000-13139 sayılı görüş yazısı ile Zabıta kimlik kartlarının; hazırlanıp dağıtılması yetkisi Türkiye Belediyeler Birliği'ne verilmiştir.

Birliğimiz tarafından verilmekte olan;

Belediye Başkanı ve Belediye Meclis Üyesi kimlik kartları, Belediye Başkanı ve Belediye Meclisi rozetleri ile oto çıkartmaları (stiker) ve zabıta kimlik kartı ücretsizdir.

Başvuru için gereken belgelerin ivedilikle Türkiye Belediyeler Birliği Tunus Caddesi No:12 06680 Kavaklıdere ANKARA adresine gönderilmesi halinde kimlikler en kısa sürede adrese postalanacaktır.

Ücretsizdir

Ücretsizdir

BELEDİYE BAŞKANI ve BELEDİYE MECLİS ÜYESİ kimlik kartı almak için gerekli belgeler:

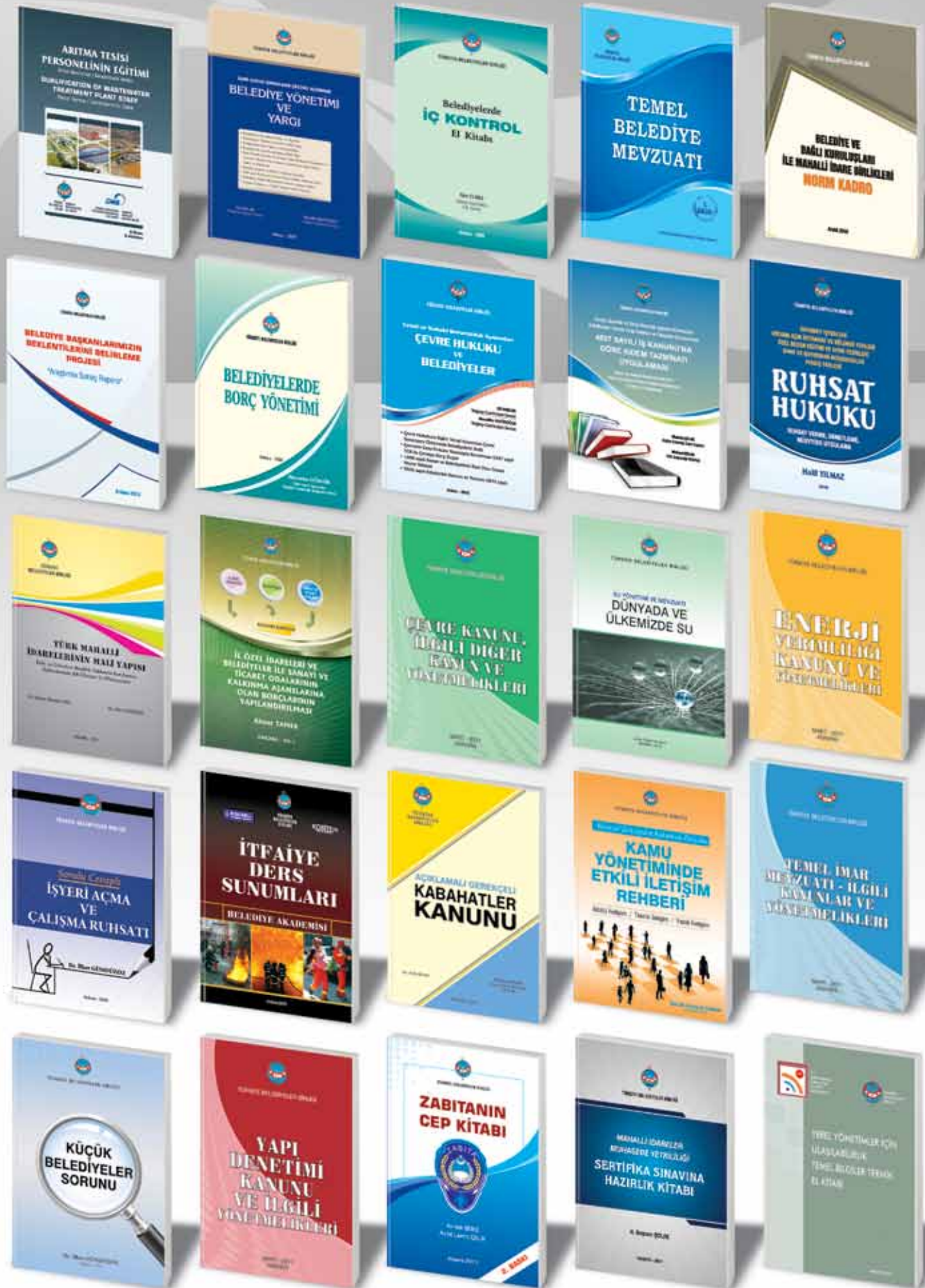
- Mazbata örneği
- Resmi talep yazısı,
- Nüfus cüzdanının arkalı önlü fotokopisi
- Son 6 ay içinde çekilmiş 1 adet fotoğraf

Ücretsizdir

ZABİTA kimlik kartı almak için gerekli belgeler:

- Belediye tarafından verilecek resmi talep yazısı

Birliğimizin yayınları ücretsiz olup belediyelerimize birer adet gönderilmektedir. Kitaplarımız dijital ortamda www.tbb.gov.tr adresinde yayınlarımız bölümünde yer almaktadır.

TBB Belediye Akademisi Eğitimleri Sürüyor

**EĞİTİMLERİMİZ WEB SİTEMİZDE
YAYIMLANARAK TÜM ÜYELERİMİZE
DUYURULMAKTADIR.**

Akademi eğitimleri ve diğer eğitim etkinliklerinin başvuruları için "TBB eğitim sisteminine" kayıt olmayı unutmayınız.

üyelik için:

www.tbb.gov.tr

Üyelik panelini lütfen eksiksiz doldurunuz.

Üyelik bilgilerinizi bir defa girmeniz yeterlidir.

Onay verdiğinizde başvurunuza ilişkin e-mail ve sms size ulaşacaktır.

LOGOMUZ DEĞİŞTİ

Kurum kimliğimizin temelini oluşturan yeni logomuz, Birliğimizin 26 Mayıs 2011 tarihli Meclis Toplantısında alınan kararla kabul edilmiştir.

Birliğimiz yazışmalarında ve görsel malzemelerinde kullanılacak olan yeni logomuza ilişkin, TBB kurum görsel kimliği rehberi www.tbb.gov.tr adresinde yayımlanacaktır.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

- Logomuzun üst kısmında yer alan küçüklü ve büyüklü noktalar her statüde ve ölçekteki belediyelerin Türkiye Belediyeler Birliği'nce temsilini ve birliğini göstermektedir. Logonun ortasındaki küre formu ise dünyayı sembolize etmekte, Birliğin dünya ile de bütünleşik ve dünyadaki gelişmelere açık olduğunu göstermektedir. Yerel ve küreselin yan yana durduğu çağdaş dünyayı ifade eden bu sembol aynı zamanda logoya perspektif ve derinlik kazandırmaktadır.
- Türk Bayrağı'nın renkleri olan kırmızı-beyaz kullanılarak; Türkiye Belediyeler Birliği olduğu vurgulanmıştır. Bu renk kodlaması, uluslararası platformda da bilinmektedir. Kırmızı-beyaz renkler, kontrast oranı yüksek renkler olduğu için dikkat çekici, etkileyici ve enerjik görünmektedir. Kullanılan kırmızı tonu, baskı teknikleri açısından risksiz bir renktir. Ofset, tıfdruk ve flexo gibi birçok teknikte aynı sonucu vereceği için kurum görsel kimliğinde farklı sonuçların oluşmasına neden olmaz.
- TBB için kullanılan yazı karakteri; güçlü, etkileyici, ayakları yere basan, dikkat çeken, birliği kucaklayıcı ve modern bir yapıdadır.